

Bruksanvisning

Hjertelig til lykke

Vi gratulerer hjertelig med din nye bobilen. Mange takk for at du bestemte deg for et kvalitetsprodukt fra Dethleffs. Uansett om du er på jakt etter feriegleder på mer eller mindre gode veier, eller om "hytta" di står i grønne omgivelser, ute ved havet eller i fjellet: Din Dethleffs-bobil vil alltid sørge for at du kan nyte ferien, for Dethleffs-teamet har produsert campingvogner i og bobiler i 90 år og vet hva som gjelder. Denne erfaringen viser seg i den gjennomtenkte, koselige, men likevel i høy grad funksjonelle innredningen og i de ypperlige kjøreegenskapene.

Hvert Dethleff-kjøretøy produseres med stor presisjon og det gjennomføres trengende kontroller. Dette sikrer en lang levetid for produktet. På grunn av disse strenge kravene går vi god for den førsteklasses kvaliteten til våre produkter og garanterer deg 6 års garanti på tettheten til karosseriet i henhold til våre garantibestemmelser (se avsnittet 1.1).

Alle Dethleffs-kjøretøy oppfyller kravene i utslippsstandarden Euro 6.

Denne bruksanvisningen omhandler i overveiende grad bobilens boenhet. Den gir deg all viktig informasjon og gode råd, slik at du kan nytte ut alle de tekniske fortrinnene ved din Dethleffs-bobil. Vi har opplyser også om stell – og hvordan du kan sørge for at bobilen beholder sin verdi.

I tillegg får du separat dokumentasjon for chassiset og de diverse innebygde apparatene.

Når det skal utføres vedlikeholdsarbeider, og alltid når du behøver hjelp, kan du henvende deg tillitsfullt til ditt autoriserte fagverksted. De kjenner din bobilen best og vil raskt og pålitelig kunne oppfylle alle dine ønsker.

Ved problemer med chassiset på Dethleffs-kjøretøy kan også de autoriserte verkstedene til produsenten av basis-kjøretøyet være til hjelp. Hvis det oppstår problemer på Fiat-chassiet, vennligst ta kontakt på telefonnummer 00800 34281111.

Nå gjenstår det bare å ønske deg mye glede av din bil. Ha en god ferie og god tur.

Hilsen Dethleffs-teamet

Bruksanvisning

Kjøretøyinformasjon
Modell:
Bilprodusent/motortype:
Registreringsdato:
Chassisnummer:
Serienummer:
Kjøpt av firma:
Garantiens start:
Garantiens utløp:
Kundeadresse
Etternavn, fornavn:
Gate, nummer:
Postnummer, sted:
Forhandlers underskrift og stempel

- Med forbehold om endringer av konstruksjon, utstyr og innholdet av leveringen. Det er også angitt spesialutstyr som ikke er en del av standard levering. Beskrivelsene og illustrasjonene i denne brosjyren kan ikke tilordnes en bestemt versjon, det dreier seg om informasjoner som gjelder alle modeller. Kun den til enhver tid gyldige utstyrslisten gjelder for alle detaljer.

Ansvarlig importsentral:
Caravan Nord ApS
Knud Højgaards Vej 2
DK 7100 Vejle
Telf.: +45/75 82 66 99
E-mail: cn@dethleffs.dk

Innholdsfortegnelse

1	Garanti	8	5	Under kjøring	48
1.1	Betingelser for tetthetsgaranti	8	5.1	Kjøre med bobilen	48
1.2	Tetthetsinspeksjon	9	5.2	Kjørehastighet	49
1.2.1	Inspeksjonsplan	9	5.3	Bremser	49
1.2.2	Inspeksjonsbevis	11	5.4	Sikkerhetsbelter	49
1.3	Andre inspeksjoner	15	5.4.1	Riktig feste av sikkerhetsbeltet	50
1.3.1	Inspeksjonsplan årsinspeksjon	15	5.5	Førersete og passasjersele	50
1.3.2	Inspeksjonsplan chassis	16	5.6	Nakkestøtter	51
1.3.3	Inspeksjonsplan gasskontroll	16	5.7	Sitteplassforordning	51
1.3.4	Inspeksjonsbevis	17	5.8	ISOFIX-system	52
2	Innledning	21	5.9	Strengsperre (I-modell)	52
2.1	Generelt	22	5.10	Elektrisk vindusheis (I-modell)	53
2.2	Miljøvernanvisninger	23	5.11	Elektrisk justerbare ytterspeil (I-modell)	53
3	Sikkerhet	24	5.12	Blendingsfoldegardiner for frontrute, fører- og passasjervindu	54
3.1	Redningskort	24	5.13	Skrive-/lesepult	55
3.2	Brannvern	24	5.14	Motorlukk	55
3.2.1	Hvordan unngå brannfare	24	5.14.1	I-modell	55
3.2.2	Brannslukking	24	5.15	Påfylling av spylevæske (I-modell)	56
3.2.3	Ved gasslukt	25	5.16	Kontrollere oljenivå (I-modell)	56
3.3	Generelt	25	5.17	Fylle diesel	57
3.4	Trafikksikkerhet	26	6	Oppstilling av bobilen	58
3.5	Kobling av tilhenger	27	6.1	Håndbremse	58
3.6	Gassanlegg	27	6.2	Stigtrinn	58
3.6.1	Generelle råd	27	6.3	Støtteklosser	58
3.6.2	Gassflasker	28	6.4	Støtter	59
3.7	Elektrisk anlegg	29	6.4.1	Generelle råd	59
3.8	Vannanlegg	29	6.4.2	Støttebein (AL-KO)	59
4	Før kjøring	30	6.5	230 V-tilkobling	60
4.1	Nøkler	30	6.6	Kjøleskap	60
4.2	Registrering	30	6.6.1	Absorpsjonskjøleskap	60
4.3	Last	30	6.6.2	Kompressorkjøleskap	60
4.3.1	Begrep	31	6.7	Markise	60
4.3.2	Beregning av last	33	6.7.1	Markise, manuell	61
4.3.3	Last kjøretøyet riktig	34	6.7.2	Markise, elektrisk	62
4.3.4	Taklast	36	6.8	Satellittanlegget Teleco	63
4.3.5	Festesystem bak	37	7	Å bo i bobil	64
4.3.6	Dobbeltgulv	37	7.1	Dører	64
4.3.7	Sykelstativ	38	7.1.1	Inngangsdør, utvendig	64
4.4	Kobling av tilhenger	39	7.1.2	Inngangsdør, innvendig (med låsespak)	65
4.4.1	Tilhengerkobling	39	7.1.3	Førerdør, utvendig	65
4.5	Stigtrinn	40	7.1.4	Førerdør, innvendig (uten lås)	66
4.5.1	Mekanisk stigtrinn	40	7.1.5	Førerdør, innvendig (med lås)	66
4.5.2	Elektrisk stigtrinn	41	7.1.6	Myggnetting på inngangsdøren	66
4.6	Gulvbelegg av PVC	41	7.1.7	Vindu i inngangsdør (variant 1)	67
4.7	Fjernsynsapparat	42	7.1.8	Vindu i inngangsdør (variant 2)	67
4.8	Deksel til oppvaskkum	43	7.2	Utvendige luker	68
4.9	Blendingsfoldegardin førerhus	43	7.2.1	Klaffelås med håndtaksskål	68
4.9.1	Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu	43	7.2.2	Justerbar spennlås	69
4.9.2	Blendingsfoldegardin for frontruten	44	7.2.3	Låse utvendige luker i åpen posisjon	70
4.10	Sentrallås kjøkkenbenk	45	7.3	Førerhusskillevegg	71
4.11	Kjettinger	45	7.4	Lufting	72
4.12	Trafikksikkerhet	46	7.5	Vinduer	72
			7.5.1	Skyvevindu med lås (variant 1)	73
			7.5.2	Skyvevindu med lås (variant 2)	73

Innholdsfortegnelse

7.5.3	Skyvevindu med lås (variant 3)	74	7.17.3	Ominnrede buesofa til nødseng (fasthengende bord)	124
7.5.4	Skyvevindu uten lås (variant 1)	74	7.17.4	Ominnrede hjørnesofa i bakre del	125
7.5.5	Skyvevindu uten lås (variant 2)	75	7.17.5	Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk	126
7.5.6	Vindu med åpning utover med dreiearmer	76	7.17.6	Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten ISOFIX)	127
7.5.7	Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing	78	7.17.7	Bygge om enkeltseter fra kjøredrift til bodrift (Trend)	128
7.5.8	Blendingsgardin og insektnettsjalusi	80	7.17.8	Bygge om enkeltseter fra kjøredrift til bodrift (Pulse/Esprit)	129
7.5.9	Sjalusi, plissert med insektnett	81	7.17.9	Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til bomodus (Alpa)	130
7.5.10	Elektrisk rullegardin for frontruten	82	7.17.10	Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til senger	131
7.5.11	Blendingsfoldegardin for frontruten	83	7.17.11	Forstørre hjørnesofa	132
7.5.12	Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu	83	7.18	Rombad	133
7.5.13	Liftgardiner	84	7.19	Atskilt sovedel	134
7.6	Takluker	85	7.19.1	Skyvedør	134
7.6.1	Takluke med smekklås	86	8	Gassanlegg	135
7.6.2	Heki-takluke (mini og midi)	86	8.1	Generelt	135
7.6.3	Takluke med sveiveløfting	88	8.2	Gassflasker	136
7.7	Dreie seter	89	8.3	Gassforbruk	137
7.8	Bord	90	8.4	Bytte gassflaske	138
7.8.1	Anhengsbord med leddet støtteben	90	8.5	Gassavstengeventiler	139
7.8.2	Anhengsbord (barsittegruppe)	91	8.6	Ekstern gasstilkobling	139
7.8.3	Fast bord (forskyvbar bordplate)	92	8.7	Omkoblingsanlegg DuoControl CS	140
7.8.4	Stolpebord (bordplaten kan forskyves)	92	9	Elektrisk anlegg	145
7.8.5	Senkbart bord i hjørnesofa	93	9.1	Generelle sikkerhetsanvisninger	145
7.8.6	2-Senkbart søylebord i hjørnesofa	94	9.2	Begreper	145
7.8.7	2-søylet vippebord, kan senkes	95	9.3	12 V-spenning	146
7.8.8	2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfteseng	96	9.3.1	Boenhetsbatteri	146
7.8.9	Klappbord, senkbart og stivt	97	9.4	Lade boenhets- og startbatteriet	148
7.9	Sentrallås kjøkkenbenk	98	9.4.1	Lading over 230 V-forsyning	148
7.9.1	Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Alpa)	99	9.4.2	Lading med kjøretøyets motor	148
7.9.2	Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Globetrotter)	100	9.4.3	Å lade med eksternt ladeapparat	149
7.10	Utvidelse av kjøkkenbenken	101	9.5	Vekselretter	150
7.11	Fjernsynsapparat	102	9.6	Vekselretter MultiPlus	151
7.12	Radio i førerhuset	105	9.6.1	Digital Multi Control-panel	152
7.13	Lamper	105	9.6.2	LED-visningene på vekselretteren MultiPlus og på Digital Multi Control-panelet	152
7.14	Lysbryter	106	9.7	Strømsentral EBL 111	154
7.15	Forstørre sittegruppe	106	9.7.1	Batteriskillebryter	155
7.16	Senger	107	9.7.2	Batteriovervåking	155
7.16.1	Queen-seng som kan justeres i høyden	107	9.7.3	Batterilading	156
7.16.2	Sovealkove	108	9.8	Strømsentral EBL 119	157
7.16.3	Nedfellbar seng (I-modell)	109	9.8.1	Batteriskillebryter	158
7.16.4	Nedfellbar seng (T-modell)	117	9.8.2	Batterivalgbryter	158
7.16.5	Køyeseng	119	9.8.3	Batteriovervåking	159
7.16.6	Fast seng (gassfjærer)	120	9.8.4	Batterilading	159
7.16.7	Ominnredning fra enkelt seng til dobbelt seng	120	9.9	Strømsentral EBL 102	160
7.16.8	Sengeforlengelser ved Queens-senger	121	9.9.1	Batteriskillebryter	161
7.17	Ominnrede sittegrupper til senger	122	9.9.2	Batterivalgbryter	161
7.17.1	Bygge om buesofa med langsgående sete	122	9.9.3	Batteriovervåking	162
7.17.2	Ominnrede buesofa til nødseng (frittstående bord)	123	9.9.4	Batterilading	162

Innholdsfortegnelse

9.9.5	Overspenningsvern	162	9.20.2	Sikring 230 V	203
9.10	Strømsentral EBL 402/403	163	10	Innebygde apparater	204
9.10.1	Batteri-skillebryter	164	10.1	Generelt	204
9.10.2	Nøddrift	164	10.2	Varmeanlegg	205
9.10.3	Batteriovervåking	165	10.2.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side	205
9.10.4	Batterilading	165	10.2.2	Riktig oppvarming	205
9.11	SCU (System Control Unit)	166	10.2.3	Varmluftsvarmeanlegg Truma Combi.	206
9.12	Panel MP 20-T.	166	10.2.4	Varmtvannsvarmeanlegg Alde.	207
9.12.1	230 V-kontrollampe	167	10.2.5	Varmeanlegg for spillvannstank og spill- vannsledninger (vinter-komfort-pakke).	213
9.12.2	12 V-hovedbryter	168	10.2.6	Elektrisk gulvvarme/sengevarme	214
9.12.3	Indikeringsinstrument batterier	168	10.3	Takklimaanlegg	215
9.12.4	Indikatorinstrument tank	170	10.3.1	Takklimaanlegg (Truma)	215
9.12.5	Alarmer.	170	10.3.2	Takklimaanlegg (Telair)	216
9.12.6	Temperaturindikator.	171	10.4	Varmtvannsbereder	217
9.12.7	Indikeringsinstrument klokke.	171	10.4.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side	218
9.12.8	Knapp reserve	171	10.4.2	Varmtvannsbereder Alde	218
9.13	Panel MP 20-S	172	10.4.3	Sikkerhets-/avtappingsventil.	219
9.13.1	230-V-kontrollampe	172	10.5	Kokeplass	220
9.13.2	12 V-hovedbryter	173	10.5.1	Gasskomfyr	220
9.13.3	Indikeringsinstrument Batterier	174	10.5.2	Gasstekeovn (Spinflo)	222
9.13.4	Indikatorinstrument tank	175	10.5.3	Gasstekeovn (Dometic)	223
9.13.5	Alarmer.	176	10.5.4	Gasstekeovn (Thetford)	224
9.13.6	Temperaturindikator.	176	10.5.5	Vifte	225
9.13.7	Knapp reserve	176	10.6	Kjøleskap	225
9.14	Panel LT 96 / LT 97	177	10.6.1	Kjøleskapets luftegitter	225
9.14.1	230 V kontrollampe	177	10.6.2	Drift (Dometic 8-serien)	226
9.14.2	12 V-hovedbryter	177	10.6.3	Drift (Dometic 8-serien med manuelt ener- givalgsystem MES).	228
9.14.3	Indikator for batterispenning	178	10.6.4	Drift (Dometic 8-serien med automatisk energivalgsystem)	230
9.14.4	Indikator for fyllnivå	179	10.6.5	Drift (Dometic 10-serien)	232
9.14.5	Aktivere / deaktivere vannpumpe	179	10.6.6	Drift (Dometic 10er-serie, modell RM 10.5).	234
9.14.6	Alarmer.	179	10.6.7	Drift (Thetford)	236
9.15	Panel Truma CP plus	180	10.6.8	Kjøleskapdør-lås.	238
9.15.1	Slå på og av	181	11	Sanitæranlegg	241
9.15.2	Stille inn romtemperatur	181	11.1	Vannforsyning, generelt.	241
9.15.3	Endre varmtvannstrinn.	182	11.2	Bryter for vannpumpe (vinter-komfortpakke eller spesialstyr)	242
9.15.4	Velge energitype	182	11.3	Vanntank	243
9.15.5	Velge viftetrinn.	183	11.3.1	Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel.	243
9.15.6	Stille inn koblingsur	183	11.3.2	Fylle på vann	243
9.15.7	Slå lyset på og av	184	11.3.3	Tappe av vann	244
9.15.8	Stille inn klokkeslett.	184	11.4	Spillvannstank	245
9.15.9	Servicemeny.	184	11.4.1	Spillvannstank (Modeller med dobbeltgulv)	245
9.16	EHG-display.	185	11.4.2	Spillvannstank (Modeller uten dobbeltgulv)	246
9.16.1	Å bo i bobil.	185	11.4.3	Vannlås	246
9.16.2	Privat	187	11.5	Påfylling av vannanlegget	247
9.16.3	Installasjon	187	11.6	Tømme vannanlegg	248
9.16.4	Kjøretøysdetaljer	189	11.7	Toalettrom	249
9.16.5	Innstillinger.	190			
9.17	Dethleffs Connect App	192			
9.17.1	Koble mobilenheten til kjøretøyet	192			
9.17.2	Funksjoner på Dethleffs Connect App.	195			
9.18	Truma iNet-boks	198			
9.19	230 V-spenning.	199			
9.19.1	230 V-tilkobling.	199			
9.19.2	Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkob- ling	199			
9.20	Sikringer	201			
9.20.1	12 V-sikringer	201			

Innholdsfortegnelse

11.7.1	Vario-toalett	250	13.9	Typeskilt	276
11.8	Toalett	251	13.10	Varsel- og henvisningsklistremerker . . .	276
11.8.1	Svingbart toalett (Thetford)	251	14	Reservedeler	277
11.8.2	Toalett med fast benk	253	15	Hjul og dekk	278
11.8.3	Ta ut kassett	254	15.1	Generelt	278
11.8.4	Tømme kassett	254	15.2	Dekkutvalg	279
11.8.5	Tømme kassetten til kverntoalettet	255	15.3	Betegnelser på dekket	280
12	Stell	256	15.4	Håndtering av dekkene	280
12.1	Utvendig stell	256	15.5	Hjulbytte	281
12.1.1	Vaske med høytrykksspyler	256	15.5.1	Generelle råd	281
12.1.2	Vaske kjøretøyet	256	15.5.2	Tiltrekkingsmoment	282
12.1.3	Vindusruter av akrylglass	257	15.6	Dekkreparasjonssett	282
12.1.4	Undergulv	257	15.7	Dekktrykk	282
12.1.5	Spillvannstank	257	16	Feillokalisering	285
12.1.6	Stigtrinn	258	16.1	Bremseanlegg	285
12.1.7	Førerhus isolasjonsmatte (I-modell) . . .	258	16.2	Elektrisk anlegg	286
12.2	Innvendig stell	258	16.3	Gassanlegg	289
12.3	Vannanlegg	259	16.4	Gasskomfyr/gasstekeovn	289
12.3.1	Rengjøre vannledninger	259	16.5	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder	289
12.3.2	Desinfisere vannanlegget	259	16.5.1	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder	
12.4	Vifte	260		Truma	290
12.5	Vask/utslagsvask	261	16.5.2	Varmeanlegg/Varmtvannsbereder Alde	291
12.5.1	Vask/utslagsvask i rustfritt stål	261	16.6	Kjøleskap	291
12.5.2	Vask/utslagsvask i plast	262	16.6.1	Kjøleskap Dometic uten AES	292
12.6	Toaletter	262	16.6.2	Kjøleskap Thetford uten SES	
12.6.1	Toalett med egen vanntank	262		(feildiagnose)	292
12.7	Vintervedlikehold	263	16.6.3	Dometic 8-serien med MES	294
12.7.1	Forberedelser	263	16.6.4	Dometic 8-serien med AES	295
12.7.2	Vinterdrift	263	16.6.5	Dometic 10-serien	295
12.7.3	Etter vintersesongen	263	16.7	Klimaanlegg	296
12.8	Lagring	263	16.8	Vannforsyning	296
12.8.1	Midlertidig lagring	263	16.9	Karosseri	297
12.8.2	Lagring om vinteren	266	17	Spesialutstyr	298
12.8.3	Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring	267	17.1	Vekt og spesialutstyr	298
13	Vedlikehold	268	18	Verdifulle tips	301
13.1	Inspeksjonsarbeider	268	18.1	Reisetips fra Dethleffs på iPhone	301
13.2	Vedlikeholdsarbeid	268	18.2	De viktigste opplysningene for bobiler .	301
13.3	Varmtvanns-varmeanlegg Alde	268	18.2.1	Trafikkbestemmelser i Tyskland	301
13.3.1	Kontroll av væsknivået	269	18.2.2	Trafikkbestemmelser i utlandet	302
13.3.2	Etterfylling av varmevæske	269	18.2.3	Parkering	302
13.3.3	Utlufting av varmeanlegget	270	18.2.4	Offentlige kontroller	303
13.3.4	Rengjøre vannfilteret til trykkvannspumpen	270	18.2.5	Nødutstyr	303
13.4	Dieseloppvarming Webasto	271	18.3	Hjelp på Europas veier	304
13.4.1	Desinfeksjon	271	18.4	Fartsbegrensninger og tillatte dimensjoner	304
13.4.2	Avkalking	271	18.5	Kjøring med nærlys i europeiske land . .	307
13.4.3	Sikringer	272	18.6	Overnatte i kjøretøyet utenfor campingplasser	307
13.5	Kupévarmer	272	18.7	Gassforsyning i europeiske land	309
13.6	Takklimaanlegg (Truma)	272	18.8	Veivavgiftsbestemmelser i europeiske land	311
13.7	Bytte av lyspærer og lysstoffrør	273			
13.7.1	LED-spotlight	273			
13.7.2	Garasjelampe	274			
13.7.3	Kjøleskapslys	274			
13.8	AL-KO bakaksel	275			

Innholdsfortegnelse

18.9	Tips for trygg overnatting når man er underveis	312	18.10	Tips for vintercampere	312
			18.11	Reisesjekkliste	313

1 Garanti

1.1 Betingelser for tetthetsgaranti

1. Firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG tilbyr sine kunder etter eget valg, i tillegg til lovens garanti og produktansvar, en seks års garanti for at kjøretøyene er bygget slik at ingen fuktighet trenger inn utenfra og inn i kupeen. **Dette gjelder for påbygg og karosseri fra Dethleffs.**
Garantiforpliktelsene gjelder ikke hvis utettheten oppstår som en følge av uriktig bruk av vinduer, dører og takluker hhv. at disse er reparert på uriktig måte. Skader som forårsakes av naturkrefter (f.eks. høyvann), dekkes ikke av garantien. Garantiforlengelsene inneholder kun korrekt vedlikehold. Endrings- og reduksjonskostnader samt kjørekostnader eller andre indirekte kostnader dekkes ikke av garantien.
2. Når utetthet oppdages, forplikter firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG seg, innenfor rammen av garantibetingelsene, til å gjennomføre vedlikeholds- og utskiftingsarbeid på de delene av kjøretøyet det gjelder, noe som fører til umiddelbar reparasjon av skaden.
Oppretting av feil må gjennomføres av firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG eller av et autorisert fagverksted som jobber etter retningslinjene til firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG.
3. Forutsetningen for denne garantien er en årlig inspeksjon av kjøretøyet på et autorisert verksted. Visningen må skje årlig senest 2 måneder etter årsdagen for første registrering hhv. overlevering.
Hvis inspeksjonen ikke utføres innen fristen, opphører garantiansvaret, og den kan ikke settes i kraft igjen ved at det utføres inspeksjon på et senere tidspunkt.
Som bevis på gjennomgått inspeksjon må garantimerket limes inn på anvist plass i garantiheftet fra firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG og bekreftes med stempel, dato og underskrift av den respektive Dethleffs-forhandleren.
4. **Garantien begynner fra og med den dagen kjøretøyet blir registrert for første gang eller ved overlevering av kjøretøyet til sluttkunden, senest 18 måneder etter utleveringen til forhandleren, og gjelder for den tiden kjøretøyet er i brukbar stand, maks. 6 år.** Hvis den første registreringen foretas før overleveringen, gjelder datoen for kjøretøyets første registrering som garantistart (garantidato). **Eierskifte av kjøpsobjektet har ingen innflytelse på produsentens garantiforpliktelser.** Garantien går ut, når man ikke overholder de fristene som er beskrevet i Siff. 3. Gjennomføring av garantiarbeid forlenger ikke garantitiden.
5. Innenfor disse bestemmelsene garanteres det også for de delene som ved utbedring bygges inn i kjøretøyet inntil dets garantitid går ut.
6. Oppstår det utettheter, må kjøperen melde skriftlig fra om dette til firmaet Dethleffs GmbH & Co. KG eller en Dethleffs-forhandler innen 14 dager.
Sammen med meldingen må man også legge ved garantibeviset med de nødvendige garantimerkene. Hvis det ikke meldes fra om utettheten innenfor den angitte fristen, faller garantien bort.
Oppretting av utettheten gjennomføres i overensstemmelse med firmaet Dethleffs GmbH & Co.KG.
7. Kostnadene for inspeksjonen må betales av garantiinnehaveren.
8. Det rettslige ansvaret har, så langt det er rettslig tillatt, de domstolene som er ansvarlig for Isny.

1 Garanti

1.2 Tetthetsinspeksjon

1.2.1 Inspeksjonsplan

Pos.	Komponent	Ting å gjøre
1.1	Hjulkasser	Visuell inspeksjon
1.2	Tilkobling golvplate bakvegg	Visuell inspeksjon
1.2.1	Tilkobling på venstre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.2.2	Tilkobling på høyre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.3	Tilkobling golvplate frontvegg	Visuell inspeksjon
1.3.1	Tilkobling på venstre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.3.2	Tilkobling på høyre side i kjøreretning sidevegg	Visuell inspeksjon
1.4	Tilkobling golvplate sidevegg på høyre side	Visuell inspeksjon
1.5	Tilkobling golvplate sidevegg på venstre side	Visuell inspeksjon
1.6	Tilkobling til førerhus	Visuell inspeksjon
1.7	Bunnramme med bunnrammeseksjoner	Visuell inspeksjon
1.8	Tilstandskontroll av utvendige plater	Visuell inspeksjon
1.9	Tilstandskontroll vindusgummi, ekspansjonsskjøter, sveisesømmer	Visuell inspeksjon
1.10	Diverse påmontert utstyr (sykkelstativ, markise, stige osv.)	Visuell inspeksjon
2.1	Målinger av golvplanet med fuktighetsmåler på disse koblingspunktene; skriv ned resultatene med dato for målingene. Foreskrevne maksimalverdier – inntil 20 % normalt.	Måling Hvis verdiene ligger over 20 %, må du kontrollere om det dreier seg om en kondensvannopphopping.
2.2	Målinger inne i kjøretøyet (vegger, vindusåpninger, tak osv.), vær obs på fargeforandringer i dekoren. Foreskrevne maksimalverdier – inntil 20 % normalt.	Måling Hvis verdiene ligger over 20 %, må du kontrollere om det dreier seg om en kondensvannopphopping.
2.3	Bruk fuktighetsmåler, og mål på innredningen på lukene til oppbevaringsrommet.	Måling
3.1	Tilkobling golvplate bakvegg	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.2	Tilkobling golvplate frontvegg	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.3	Tilkobling golvplate sidevegg på høyre side	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel

1**Garanti**

Pos.	Komponent	Ting å gjøre
3.4	Tilkobling gulvplate sidevegg på venstre side	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.5	Åpninger/gjennomføringer for kabler, gassledninger og resirkulering	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel
3.6	Tilkobling fra gulv til chassis ▷ For et undergulv av GRP blir flaten ikke behandlet med Dethleffs spesialtetningsmiddel, bare ved kabelgjennomføringer, gassledninger og ved kabeltilkoblinger til chassis.	Spray med Dethleffs spesialtetningsmiddel

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1

Garanti

1.2.2 Inspeksjonsbevis

Overlevering

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

1. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 1. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

2. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 2. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

---

3. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 3. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

4. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 4. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

---

5. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 5. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

6. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

Tetthetskontroll

Lim inn garantimerket her (verksted).

- Tetthetskontroll 6. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1 Garanti

1.3 Andre inspeksjoner

1.3.1 Inspeksjonsplan årsinspeksjon

▷ Årsinspeksjonen er ikke bundet til den 6-årige tetthetsinspeksjonen, men bør likevel gjennomføres hvert år.

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Takluker	Demontere de innvendige rammene til taklukene, og etterstramme skruforbindelsene til holdklemmene	1. år
2	Kjøleskap, varmeanlegg, varmtvannsbereder, komfyr, belysning, låser til luker på oppbevaringsrom og dører, toalett, sikkerhetsbelter	Funksjonskontroll	Årlig
3	Vinduer, takluker	Funksjonskontroll, gni inn tetningene med talkum	Årlig
4	Rullegardiner	Visuell inspeksjon	Årlig
5	Tetningslister, -kanter, -gummi	Kontroller mht. skade	Årlig
6	Vannforsyning	Tetthetskontroll (visuell kontroll) av tilkoblingene til vannkraner, varmtvannsbereder og fordelere	Årlig
7	Varmluftsanlegg	Funksjonskontroll, rengjør ev. viftehjul	Årlig
8	Trykkvannspumpe	Rengjør vannfilteret (se også kapittel 13.3.4)	Årlig
9	Varmtvannsvarmelegg Alde	Kontroll av væsknivå Skifte ut varmevæske	Årlig Annethvert år
10	Feste av utvendige skjermer	Visuell inspeksjon	Årlig
11	Oppheng for nedfellbar seng	Funksjonskontroll	Årlig
12	Elektrisk anlegg, utvendig og innvendig	Funksjonskontroll	Årlig
13	Gassanlegg	Offisiell gasskontroll	Annethvert år
14	Vinduviskere på I-modeller	Funksjonskontroll	Årlig
15	Ledd, hengsler, klaffer, dører	Smøre	Årlig

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1

Garanti

1.3.2 Inspeksjonsplan chassis

- ▷ Chassisinspeksjonen er ikke bundet til den 6-årige tetthetsinspeksjonen, men bør likevel gjennomføres hvert år. Følg også anvisningene fra produsenten (AL-KO).

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Ekstrastøtter	Rengjøre	Årlig
2	Forbindelser mellom chassis og karosseri	Kontroll	Annethvert år
3	Feste av utvendige skjermer	Visuell inspeksjon	Årlig
4	Belysning utvendig	Funksjonskontroll	Årlig
5	Hjulfeste	Trekk til hjulmutrene, kontroller hjullagrene	Årlig
6	Kronemutter på hjul	Kontroller feste- og blindsikring	Årlig
7	Dekk og felger	Luftrykkkontroll (se kapittel 15.7); visuell inspeksjon mht. skader, mønsterdybde	Årlig

Med forbehold om endringer i inspeksjonsplanen.

1.3.3 Inspeksjonsplan gasskontroll

- ▷ I Tyskland er gasskontrollen lovpålagt og skal gjennomføres annethvert år.
- ▷ I andre land må gjeldende nasjonale forskrifter følges.

Pos.	Komponent	Ting å gjøre	Intervall
1	Gassanlegg	Offisiell gasskontroll	Annethvert år
2	Gassfilter	Skift ut gassfilterpatronen hvis det er rester på filterpatronen. Minst annethvert år	Annethvert år

1

Garanti

1.3.4 Inspeksjonsbevis

Overlevering

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

1. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 1. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

2. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Gasskontroll
- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 2. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

---

3. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 3. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

4. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Gasskontroll
- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 4. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

---

5. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 5. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

1

Garanti

6. år

Dethleffs-forhandlerens underskrift, dato og stempel:

- Gasskontroll
- Chassisinspeksjon
- Årsinspeksjon 6. år
  - Ingen mangler fastslått
  - Fastslåtte feil:

Skulle det under inspeksjon fastslås at ytterligere arbeid er nødvendig, utføres disse dersom kunden gir oppdrag om det. Ta hensyn til service-intervallene de enkelte apparatprodusentene har fastlagt. Nærmere opplysninger finnes i de vedlagte service-heftene.

2

Innledning

Vennligst les bruksanvisningen før første start!

Bruksanvisningen skal alltid ligge i kjøretøyet. Sørg for at alle brukere gjøres kjent med sikkerhetsbestemmelsene.

► Fare for personskader dersom dette tegnet ignoreres.

► Fare for skader på eller i kjøretøyet dersom dette tegnet ignoreres.

► Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

► Dette tegnet viser til miljøvennlig opptreden.

En mappe med følgende dokumenter følger med din Dethleffs-bobilen:

Dethleffs-dokumenter

- Bruksanvisning og servicehefte (boenhet)
- Dethleffs-forhandleroversikt

Tilleggsdokumenter

- Bruks- og monteringsanvisninger for forskjellige innbyggingsapparater
- Komplette dokumentasjon fra chassis-produsenten
- Produsenterklæring for første godkjenning av flytende gass-anlegg i henhold til tyske forskrifter

Denne bruksanvisningen inneholder avsnitt hvor modellavhengig utstyr eller spesialutstyr er beskrevet. Disse avsnittene er merket spesielt. Det kan hende at ditt kjøretøy ikke er utstyrt med dette spesialutstyret. Utstyret i kjøretøyet kan derfor avvike fra enkelte bilder og beskrivelser.

På den annen side kan ditt kjøretøy være utstyrt med mer spesialutstyr, som ikke er beskrevet i denne bruksanvisningen.

Spesialutstyret beskrives når du trenger en forklaring.

Se de separat vedlagte bruksanvisningene.

- Angivelsene "høyre", "venstre", "foran", "bak" refererer alltid til kjøretøyet sett i kjøreretningen.
- Alle mål- og vektangivelser er "circa"-verdier.

2

Innledning

Oppstår det skader på kjøretøyet som følge av at anvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes, bortfaller garantiansvaret.

- ▷ Våre kjøretøyer utvikles stadig videre. Vi ber om forståelse for at vi tar forbehold om endringer vedr. form, utstyr og teknikk. Av denne grunn kan det ikke stilles krav overfor produsenten på bakgrunn av bruksanvisningen. Bruksanvisningen beskriver det utstyr som var kjent og i bruk på trykkingstidspunktet.

Opptrykk, oversettelse og kopiering er ikke tillatt uten skriftlig tillatelse fra produsenten.

2.1 Generelt

Kjøretøyet er konstruert på grunnlag av nyeste tekniske standard og anerkjente sikkerhetstekniske regler. Likevel kan personer eller kjøretøyet bli skadet hvis sikkerhetsanvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes.

Kjøretøyet må kun brukes i teknisk feilfri tilstand. Følg bruksanvisningen.

Feil som kan redusere passasjerenes og kjøretøyets sikkerhet, må straks repareres av fagfolk. For å unngå ytterligere skader må brukeren overhold sin plikt til å redusere skadeomfanget når det foreligger feil.

Bremse- og gassanlegget til kjøretøyet må kun kontrolleres og repareres av et autorisert fagverksted.

Forandringer på karosseriet må kun utføres med tillatelse fra produsenten.

Kjøretøyet er bare beregnet til transport av personer. Det kan kun tas med bagasje og tilbehør inntil teknisk tillatt totalvekt.

- ▷ Overhold de foreskrevne kontroll- og inspeksjonsfrister som produsenten har fastsatt.

2 Innledning

2.2 Miljøvernansvisninger

- ▷ Vis hensyn til naturen.
- ▷ Prinsipielt gjelder følgende: Spillvann og avfall må ikke etterlates i renne- steiner eller i naturen.
- ▷ Samle spillvann om bord kun i spillvannstanken eller i nødstillfeller i egnede beholdere som er beregnet til dette.
- ▷ Spillvannstank og toalett-kassett eller kloakktank må kun tømmes på depo- nier, campingplasser eller oppstillingsplasser. Følg lokale og kommunale anvisninger eller informer deg om videre deponeringsstasjoner.
- ▷ Tøm spillvannstanken så ofte som mulig, selv om spillvannstanken ikke er helt full (hygiene).
Når det er mulig bør man spyle spillvannstanken og evt. avløpsledningen med rent vann ved hver tømming.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett- kas- sett eller kloakktanken senest når fyllnivåmåleren lyser.
- ▷ Også på tur bør man kildesortere; glass, hermetikk, plastikk og våt søppel. Forhør deg om deponeringsmulighetene der du befinner deg. Tøm ikke søp- pelet ditt i søppelkassene på parkeringsplasser.
- ▷ Tøm avfallsbeholderne så ofte som mulig i containere som er beregnet til dette. På denne måten unngår man lukt og problematisk oppsamling av søppel om bord.
- ▷ Ikke la motoren gå unødig på tomgang. En kald motor frigjør miljøskadelige stoffer når den går på tomgang. Motorens driftstemperatur oppnås raskest under kjøring.
- ▷ Bruk små doser av miljøvennlige og biologisk nedbrytbare kjemikalier til toa- lettet.
- ▷ Under lengre opphold i byer og kommuner bør du oppsøke de spesielle parke- ringsplassene for bobiler. Lokale myndigheter gir informasjon om parkerings- muligheter.
- ▷ Sørg for at oppstillingsplassen er ren når du forlater den.

3

Sikkerhet

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige sikkerhetsanvisninger. Sikkerhetsanvisningene beskytter personer og eiendeler.

Anvisningene omfatter:

- Redningskortet
- Brannvern og opptreden ved brann
- Generell opptreden ved omgang med kjøretøyet
- Trafikksikkerheten til kjøretøyet
- Kobling av tilhenger
- Gassanlegget til kjøretøyet
- Elektriske anlegget til kjøretøyet
- Vannanlegget til kjøretøyet

3.1 Redningskort

Redningskortet inneholder kjøretøyspesifikke opplysninger og kan forkorte redningstiden ved en ulykke. På redningskortet skal det stå hvor f.eks. gassflasker, drivstofftank, gasstrykkstøtdempere og batterier er plassert.

Klem fast redningskortet bak førerens solskjerm, og plasser klistremerket "Redningskort i kjøretøy" oppe eller nede på venstre side av frontruten. Klistremerket får du på alle ADAC-filialer.

Det riktige redningskortet for ditt kjøretøy kan du laste ned og skrive ut fra hjemmesiden til Dethleffs under "Service / Rettungskarten" ("Service / Redningskort").

3.2 Brannvern

3.2.1 Hvordan unngå brannfare

- ▶ Etterlat aldri barn alene i kjøretøyet.
- ▶ Hold brennbare materialer borte fra varme- og kokeapparater.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!
- ▶ Bruk aldri bærbare varme- eller kokeapparater.
- ▶ Kun autoriserte fagfolk skal endre det elektriske anlegget, gassanlegget eller innbyggingsapparatene.

3.2.2 Brannslukking

- ▶ Ha alltid med et tørrpulver-brannslukkingsapparat i kjøretøyet. Brannslukkingsapparatet må være godkjent, kontrollert og lett tilgjengelig.
- ▶ Brannslukkingsapparatet er ikke inkludert i leveringen av kjøretøyet.
- ▶ Sørg for at autoriserte fagfolk kontrollerer brannslukkingsapparatet regelmessig. Sjekk kontrolldato.
- ▶ Oppbevar alltid et brannteppe i nærheten av kokeplassen.

3

Sikkerhet

3.2.3 Ved gasslukt

- ▶ Evakuer alle passasjerer.
- ▶ Slå av strømmen og koble kjøretøyet fra strømmettet.
- ▶ Sørg for tilstrekkelig lufting (åpne luker til oppbevaringsrom).
- ▶ Steng gassflaskens hovedventil.
- ▶ Slå alarm og varsle brannvesenet.
- ▶ Slukk ilden, dersom dette er mulig uten fare.
- ▶ Steng gassventilen. Kontroll av fagpersonale.

- ▷ Gjør deg kjent med plasseringen og betjeningen av nødutgangene.
- ▷ Hold rømningsveiene frie.
- ▷ Les bruksanvisningen for brannslukkingsapparatet.
- ▷ Bruk redningskortet!

Som nødutganger gjelder alle vinduer og dører som oppfyller følgende kriterier:

- De kan åpnes utover eller skyves i horisontal retning
- Åpningsvinkel på minst 70°
- Diameter for fri åpning på minst 450 mm
- Avstand fra kjøretøyets gulv maksimalt 950 mm

3.3 Generelt

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.
- ▶ Ta hensyn til dørenes høyde.

- ▷ For de innebygde apparatene (varmeanlegg, kokeplass, kjøleskap osv.) og for basiskjøretøyet (motor, bremses osv.) gjelder de enkelte driftsinstruksjoner og bruksanvisninger. Disse må følges.
- ▷ Montering av tilbehør eller spesialutstyr kan forandre kjøretøyets dimensjoner, vekt og kjøreforhold. Deler må i enkelte tilfeller føres inn i vognkortet.
- ▷ Bruk kun felger og dekk som er tilpasset kjøretøyet. Se vognkortet for informasjon om tillatte dimensjoner på felger og dekk, eller spør hos autoriserte forhandlere og servicestasjoner.
- ▷ Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.
- ▷ Hvis teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet overskrider 4 t, må man bruke støtteklosser ved parkering i skrått terreng. Støtteklossene er standardutstyr for biler med totalvekt på over 4 t.

3

Sikkerhet

- ▷ Steng alle dører, utvendige luker og vinduer når kjøretøyet forlates.
- ▷ Varseltrekant, førstehjelpsskrin og/eller varselblinklys skal alltid være med når bilen er forskriftsmessig utstyrt.
- ▷ Kjøretøyet skal bare brukes i veitrafikk når føreren av kjøretøyet har gyldig førerkort for kjøretøyklassen.
- ▷ Ved salg av kjøretøyet må ny eier få den komplette bruksanvisningen for kjøretøyet og de innebygde apparatene.

3.4 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start må det kontrolleres at signal- og lysanlegg, styring og bremse-system fungerer.
- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Før avreise må den svingbare nedfellbare sengen sikres.
- ▶ Før man starter kjøringen skal blændingsgardiner ved frontruten og på fører-/passasjersiden trekkes opp og festes.
- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise må man sikre fjernsynskonsollene i alkoven slik at de ikke dreies.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Ta av de løse dekslene til oppvaskkummen og skyllekummen før kjøring, og oppbevar dem i kjøkkenbenken eller klesskapet.
- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de foreskrevne sitteplassene (se kapittel 5). Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Det er forbudt å oppholde seg i alkoven under kjøring.
- ▶ Barn skal være sikret med sikkerhetsinnretningene for barn som er foreskrevet for den respektive kroppsstørrelsen og vekten.
- ▶ Fest barnesikringsutstyr bare på sitteplasser med fabrikkmonterte trepunkt-sbelter.
- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ I underkjøringer, tunneler eller liknende vær oppmerksom på totalhøyden til kjøretøyet (inkludert taklast).
- ▶ Fjern snø og is fra taket før start.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Ikke bruk kupévarmeren på bensinstasjoner. Eksplosjonsfare!
- ▶ Ikke bruk kupévarmeren i lukkede rom. Kvelningsfare!

3

Sikkerhet

- ▷ Fordel lasten jevnt i kjøretøyet før avreise (se kapitlet 4).
- ▷ Ved lasting av kjøretøyet og ved senere lasting av f.eks. bagasje eller proviant, skal det tas hensyn til teknisk tillatt totalvekt og tillatt akseltrykk (se vognkortet).
- ▷ Steng skap- og toalettromsdørene samt alle skuffer og klaffer før hver avreise. Fest kjøleskapsdør-sikringen.
- ▷ Før kjøringen starter, må man senke bordet og feste det i festeanordningen på gulvet i kjøretøyet.
- ▷ Før du starter kjøringen må du lukke vinduer og takluker.
- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ Før avreise må de eksterne støttene fjernes, og de innebygde støttene på kjøretøyet kjøres inn.
- ▷ Plasser antennen i parkeringsstilling før du begynner å kjøre.
- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden (se kapittel 15).
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.

3.5 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.

3.6 Gassanlegg

3.6.1 Generelle råd

- ▶ Før avreise, når du forlater kjøretøyet og når gassapparatene ikke er i bruk, må alle gassavstengeventilene og hovedventilen på gassflasken lukkes.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjen må ikke noe apparat (f.eks. varmeapparat eller kjøleskap) være i drift når det drives med åpen flamme. Eksplosjonsfare!
- ▶ Når et apparat drives med åpen flamme, må apparatet ikke brukes i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget skal alltid vedlikeholdes, repareres og endres på et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting må du få kontrollert gassanlegget på et autorisert fagverksted i henhold til nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og eksosrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes ut senest etter 10 år. Eieren av kjøretøyet er ansvarlig for at dette blir gjort.

3

Sikkerhet

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng gassflaskens hovedventil umiddelbart. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gassapparat ha en egen gassavstengeventil. Når noen av gassapparatene ikke er i bruk, skal de respektive gassavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennsikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen er gått ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er utelukkende konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Under denne temperatur forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Den standardinstallerte automatiske luftingen må ikke tildekkes eller blokkeres. En slik blokkering fører til at gass som strømmer ut ikke kan ledes ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Dette gjøres ved å lukke tilgangen.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble bare til gassdrevne apparat (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

3.6.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Plasser gassflasker stående i gasskapet.
- ▶ Surr gassflasker fast slik at de ikke kan snu seg eller velte.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangan.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangan fjernes fra gassflasken.

3

Sikkerhet

- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C må det brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) til gasstrykkregulatoren.
- ▶ Bruk bare 11 kg- eller 5 kg-gassflasker. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun i unntakstilfeller brukes med sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Ikke blokker ventilasjonsåpningene i gulvet under gassflaskene.

3.7 Elektrisk anlegg

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Før det utføres arbeid på det elektriske anlegget må alle apparater og lamper slås av, batteriet kobles fra og kjøretøyets strømforsyning fra strømmettet kobles fra.
- ▶ Bruk kun originalsikringer med angitte verdier.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.

3.8 Vannanlegg

- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▶ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

4

Før kjøring

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige opplysninger om hva du skal passe på og hva du må gjøre før start.

Anvisningene omfatter:

- Nøkler
- Registrering
- Last og beregning av denne
- Riktig lasting av kjøretøyet
- Kobling av tilhenger
- Inntrekking og utskyving av stigtrinet
- Gulvbelegget av PVC
- Festing av fjernsynsapparatet
- Bruk av kjettinger

På slutten av kapitlet finner du en sjekklister hvor de viktigste punktene er sammenfattet en gang til.

4.1 Nøkler

Ditt kjøretøy blir levert med alle nødvendige nøkler. Eksempler på nøkler:

To nøkler for

- Tenningslås
- Fører- og passasjer døren (hvis aktuelt)
- Drivstofftank
- Bobilens inngangsdør
- Drikkevann-påfyllingsstussen (kun hvis drikkevann-påfyllingsstussen er plassert utvendig)
- Utvendige luker

Sørg for å ha en reservenøkkel utenfor kjøretøyet. Noter nøkkelnummeret. Ved tap kan våre autoriserte forhandlere og verksteder hjelpe deg videre.

4.2 Registrering

Bobilen din er et registreringspliktig kjøretøy. Følg de nasjonale registreringsbestemmelsene.

Vær oppmerksom på at enkelte land krever et separat nasjonalitetsmerke til tross for EU-nummerskilt.

4.3 Last

- ▶ Overbelastning av kjøretøyet og feil dekktrykk kan føre til at dekkene eksploderer. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar stand, ikke kjøretøyet faktiske vekt. For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.
- ▶ Tilpass hastigheten til lasten. For høy last øker bremsestrekingen.

- ▶ Teknisk tillatt totalvekt (se vognkortet) må ikke overskrides under lasting av bagasje.
- ▶ **Innebygd tilbehør og spesialutstyr reduserer muligheten for ytterligere belastning.**
- ▶ Overhold akseltrykket som er oppført i vognkortet.

4

Før kjøring

Ved lastning må man påse at tyngdepunktet til lasten er direkte på kjøretøygulvet. Ellers kan kjøretøyets kjøreegenskaper forandres.

Maksimal tillatt belastning

Betegnelsen	Belastning (kg)
Belastning takstativ	75
Tak, som man kan gå på	100 ¹⁾
Sykelstativ ²⁾	For 3 sykler 45
	For 4 sykler 60
Bakre lasteluke og oppbevaringsrom	150 ³⁾
Sovealkove	200
Nedfellbar seng	200
Bakre seng	200
Køyesenger	100
Enkelsenger	100
Skuffer	10

¹⁾ maks. 100 kg overflatelast

²⁾ Følg angivelsene på stativet.

³⁾ Fra Esprit-klasse 250 kg

4.3.1 Begrep

- ▷ Innen teknikken har begrepet "masse" i mellomtiden avløst begrepet "vekt". I generell språkbruk er det imidlertid mest vanlig å bruke begrepet "vekt". For at det skal være lettere å forstå, blir derfor i de følgende avsnittene begrepet "masse" kun brukt i faste formuleringer.
- ▷ Alle opplysninger i henhold til EU-standard DIN EN 1646-2.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er vekten som et kjøretøy aldri må overskride.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er **vekten i kjøreklar tilstand og lasten**.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Tillatt masse

Den tillatte massen er den vekten som produsenten angir til tildeling av driftstillatelse. Den tillatte massen må aldri overskride den teknisk tillatte totale massen i lastet tilstand.

Masse i kjøreklar tilstand

Vekten i kjøreklar tilstand er vekten til det kjøreklare standardkjøretøyet.

Massen i kjøreklar tilstand består av:

- Tomvekt (massen til det tomme kjøretøyet) med innmontert standardutstyr fra fabrikken
- Vekten til sjåføren
- Vekten til grunnutstyret

Tomvekten inkluderer påfylt smøremiddel som olje og kjølevæske, håndverktøy, reservehullet og en 90 % fylt drivstofftank.

Som vekt for sjåføren blir det alltid beregnet 75 kg, uavhengig av den virkelige vekten til sjåføren.

Grunnutstyret omfatter alt utstyr og væsker som er nødvendig for sikker og forskriftsmessig bruk av kjøretøyet. Vekten til grunnutstyret består av:

4

Før kjøring

- 90 % fylt vannanlegg (vanntank og ledninger)
- 100 % fylte aluminiumsgassflasker
- Fylt varmeanlegg
- Fylt toalettspyleanlegg
- Forsyningsledningene for 230 V-forsyningen (kabeltrommel)
- Innbyggingssett for ekstrabatteri, når det er ekstrabatteri er mulig

Spillvannstank og kloakktank er tom.

Eksempel på beregning av grunnutstyr

Vanntank med 120 l	120 kg
Gassflasker (2 x 11 kg _{gass} + 2 x 14 kg _{flaske})	+ 50 kg
Varmtvannsbereder på 12 l	+ 12 kg
230 V-forsyningsledning	+ 4 kg
Innbyggingssett ekstrabatteri	+ 20 kg
Sum	= 206 kg

Den faktiske vekten i kjøreklar tilstand angis inkludert grunnutstyr i CoC (Certificate of Conformity).

Last Lasten består av:

- Konvensjonell belastning
- Tilleggsutstyr
- Personlig utstyr

▷ Kjøretøyets last kan økes idet massen reduseres i kjøreklar tilstand. Til dette er det eksempelvis tillatt å tømme væskebeholderne eller å ta ut gassflaskene.

Forklaringer til de enkelte bestanddelene i lasten finner du i den følgende teksten.

Konvensjonell belastning

Konvensjonell belastning er vekten som er beregnet for passasjerene og oppgitt av produsenten.

Konvensjonell belastning betyr: For hver sitteplass som produsenten har beregnet, blir det beregnet 75 kg, uavhengig av hvor mye passasjerene egentlig veier. Førersetet er allerede inkludert i vekten i kjøreklar tilstand og skal **ikke** regnes med.

Antall sitteplasser oppgis i vognkortet av produsenten.

Tilleggsutstyr

Til tilleggsutstyret hører tilbehør og spesialutstyr. Eksempler på tilleggsutstyr er:

- Tilhengerkobling
- Markise
- Sykkel- eller motorsykkelstativ
- Satellittanlegg

Vektangivelsene for forskjellig spesialutstyr finner du i kapittel 17 eller du kan få dem hos produsenten.

Personlig utstyr

Personlig utstyr omfatter alle gjenstader som er tatt med i kjøretøyet og som ikke er inkludert i den konvensjonelle belastningen og tilleggsutstyret. Personlig utstyr er for eksempel:

- Matvarer
- Servise
- Fjernsynsapparat
- Radio
- Klær

4

Før kjøring

- Sengetøy
- Leker
- Bøker
- Toalettsaker

Dessuten regnes følgende som personlig utstyr, uavhengig av hvor det er plassert:

- Dyr
- Sykler
- Båter
- Surfebrett
- Sportsutstyr

For personlig utstyr må produsenten planlegge en minstevekt etter gjeldende bestemmelserpunkt i en minstevekt som kan regnes ut etter følgende formel:

Formel Minstevekt M (kg) = 10 x N + 10 x L

Forklaring N = maks. antall personer inklusive fører iht. til produsentens opplysninger
L = Kjøretøyets totale lengde i meter

4.3.2 Beregning av last

- ▶ Beregning av lasten på fabrikken skjer på grunnlag av punktvekter. Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må av sikkerhetsgrunner ikke under noen omstendighet overskrides.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar stand, ikke kjøretøyets faktiske vekt. For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.

Lasten (se avsnittet 4.3.1) er vektforskjellen mellom

- teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og
- kjøretøyets masse i kjøreklar tilstand.

Eksempel på beregning av last

	Beregnet vekt i kg	Beregning
Teknisk tillatt totalvekt iht. vognkortet	3500	
Faktisk vekt i kjøreklar tilstand inkludert grunnutstyr i henhold til CoC	- 3070	
Fremgår som tillatt last	430	
Konvensjonell belastning, f.eks. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilleggsutstyr	- 40	
Utgjør til personlig utstyr	= 165	

Beregningen av lasten ut fra differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og massen som er angitt av produsenten i kjøreklar tilstand, er imidlertid kun en teoretisk verdi.

Kun når kjøretøyet veies på en offentlig vekt med fylte tanker (drivstoff og vann), fylte gassflasker og komplett tilleggsutstyr, kan den virkelige lasten registreres.

Gå fram på følgende måte:

- Kjør først kjøretøyet opp på vekten med bare framhjulene og vei.
- Deretter kjører du kjøretøyet opp på vekten med bare bakhjulene og veier.

4

Før kjøring

De enkelte verdiene angir det momentane akseltrykket. Disse er viktige for riktig belastning av kjøretøyet (se avsnittet 4.3.3). Summen av verdiene gir den momentane vekten av kjøretøyet.

Differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og den veide vekten til kjøretøyet gir den virkelige lasten.

Ut fra dette kan man igjen bestemme hvilken vekt som blir igjen til personlig utstyr:

- Registrer vekten til personene som er med og trekk den fra verdien for den virkelige lasten.

Resultatet er vekten som virkelig kan lastes på det personlige utstyret.

4.3.3 Last kjøretøyet riktig

- ▶ Av sikkerhetsmessige grunner må teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand ikke overskrides.
- ▶ Fordel lasten jevnt på venstre og høyre side av kjøretøyet.
- ▶ Fordel lasten jevnt på begge akslingene. Overhold akseltrykket som er oppgitt i vognkortet. Overhold i tillegg dekkenes tillatte bæreevne (se kapittel 15).
- ▶ Tunge laster bak bakakslingen kan avlaste framakslingen på grunn av vektarmprinsippet ($\frac{1}{2} \rightarrow \frac{1}{3}$). Det gjelder spesielt ved langt utspring på bakstativet, når det transporteres en motorsykkel på stativ bak eller når bakre oppbevaringsrom er tungt lastet. Avlastningen av fremre aksel har negativ virkning på kjøreegenskapene spesielt på biler med forhjulsdriфт.
- ▶ Plasser alle gjenstander slik at de ikke sklir.
- ▶ Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o. l.) plasseres i nærheten av akslingene. For oppbevaring av tunge gjenstander er fremfor alt de nedre oppbevaringsrommene, hvis dører ikke lar seg åpne i kjøreretningen, spesielt godt egnet.
- ▶ Lettere gjenstander (tøy) plasseres i takskepene.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler (maks. 4 stykker).

Store oppbevaringsrom som f.eks. bakre lasteluke har plass til store gjenstander (f.eks. scootere). Akseltrykket til bakakselen blir dermed overskredet under visse omstendigheter.

De enkelte akslene må imidlertid aldri overbelastes. Derfor er det viktig med hvilken avstand fra akslingene lasten blir plassert.

For å fordele lasten riktig trenger man en vekt, et målebånd, en kalkulator og litt tid.

Ved hjelp av to enkle formler kan man beregne hvordan vekten av lasten virker på akslingene:

4

Før kjøring

Formler

$A \times G : R =$ Vekt på bakakslingen

Vekt på bakakslingen - $G =$ Vekt på framakslingen

Forklaring

A = Avstand mellom oppbevaringsrom og framaksling i cm

G = Vekt til lasten i oppbevaringsrommet i kg

R = Kjøretøyets hjulavstand (avstand mellom akslingene) i cm

▷ Mål avstandene utenfor kjøretøyet vannrett fra midten av framhjulet til midten av oppbevaringsrommet eller til midten av bakhjulet.

Beregne akseltrykk:

- Multipliser avstanden mellom oppbevaringsrommet og framakslingen (A) med vekten til lasten i oppbevaringsrommet (G) og del resultatet med hjulavstanden (R). Derav får man vekten som lasten i oppbevaringsrommet belaster bakakslingen med. Noter denne vekten og oppbevaringsrommet.
- I neste trinn trekker man vekten i oppbevaringsrommet (G) fra vekten som nettopp er utregnet. Hvis det blir en **positiv** verdi (eksempel 1), betyr det at framakslingen blir **avlastet** med denne summen. Hvis det blir en **negativ** verdi (eksempel 2), betyr det at framakslingen blir **belastet**. Noter denne verdien.
- På denne måten beregnes alle oppbevaringsrommene i kjøretøyet.
- Som et siste trinn beregnes alle vektene til bakaksellasten som er beregnet for bakakselen og alle vektene for framaksellasten som er beregnet for framakselen, eller man trekker fra disse.
Hvordan bakaksellast og framaksellast beregnes, er beskrevet i avsnittet 4.3.2.

Når den beregnede verdien overskrider tillatt akseltrykk, må lasten plasseres annerledes.

Når bakakselen blir avlastet for sterkt, reduseres dekkenes festeevne til kjørebanelen (traksjon), spesielt på kjøretøy med framhjulsdrift. Også i dette tilfellet må lasten plasseres annerledes.

Eksempel på beregning

		Eksempel 1	Eksempel 2
Avstand til framakslingen	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vekt i oppbevaringsrommet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Kjøretøyets hjulavstand	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning på bakakslingen (må regnes til akseltrykket)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vekt i oppbevaringsrommet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning på framakslingen (trekkes fra akseltrykket)		38,5 (kg)	
Belastning av framakslingen (må regnes til akseltrykket)			-11,5 (kg)

4

Før kjøring

4.3.4 Taklast

- ▶ Klatre alltid opp via stigen bak når du skal opp på taket.
- ▶ Vær forsiktig når du går opp stigen. Sklifare når stigen er fuktig eller isete.
- ▶ Vær forsiktig når du går på taket. Sklifare når taket er fuktig eller isete.
- ▶ Ikke belast taket for mye. Med økende takbelastning blir kjøreegenskapene og bremseegenskapene dårligere.
- ▶ Overhold maksimal taklast på 100 kg.

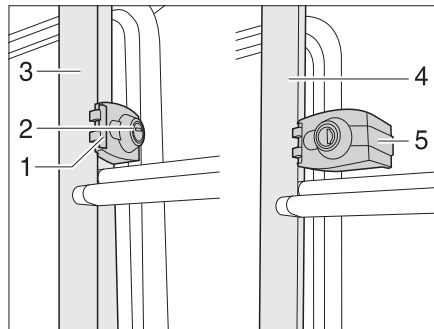

- ▷ **Kjøretøyets tak er ikke konstruert for punktbelastning. Før du går på taket må området du skal gå på tildekkes. Materialer med glatt eller myk overflate som f.eks. en tykk isoporplate egner seg bra.**
- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med takreling, kan man feste lastestativ for taklast på takrelingen (f.eks. surfebrett, gummibåt eller lettere kanoer). Spesielle bæresystemer fås som tilbehør. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.
- ▷ Maksimalt tillatt taklast er 100 kg.
- ▷ Taklasten må festes sikkert med strammestropper. Bruk ikke festebånd av gummi.
- ▷ Kontroller kjøretøyets totalhøyde etter ferdig lastet lastestativ for taklast.

- ▷ Fest en lapp med totalhøyden godt synlig i førehuset. Så trenger du ikke å beregne totalhøyden hver gang du vil kjøre under en bro eller en gjennomkjøring.

Stige bak

Bilde 1 Lås til stige bak

Folding nedover:

- Sett nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 1,2) til låsen for stigen bak (Bilde 1,1), og dreii en kvart omdreining til nøkkelen står loddrett.
- Hold fast i den nedfellbare delen av stigen bak (Bilde 1,4) og sving ut sikringsbøylen (Bilde 1,5).
- Trekk ut nøkkelen og fold ned stigen bak.

Folding oppover:

- Fold opp stigen bak og hold den fast.
- Sett nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 1,2) på låsen til stigen bak (Bilde 1,1).
- Sving inn sikringsbøylen (Bilde 1,5) for å feste røret på den faste delen av stigen bak (Bilde 1,3).
- Dreii nøkkelen en kvart omdreining til nøkkelen står vannrett.
- Kontroller at stigen bak er låst: Trekk lett i stigen bak.

4

Før kjøring

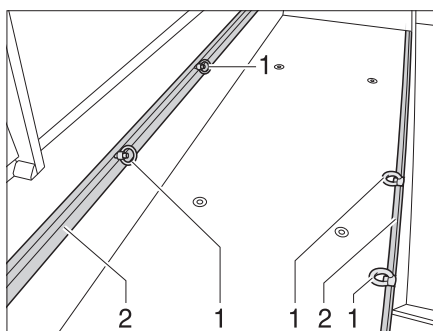
4.3.5 Festesystem bak

- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved lastning av bakre lasteluke og bakre oppbevaringsrom.
- ▶ Den maksimalt tillatte belastningen for bakre lasteluke/oppbevaringsrom er, avhengig av modell, mellom 150 kg og 250 kg. Tillatt bakakseltrykk må ikke overskrides.
- ▶ OBS: Når bakre lasteluke eller (modellavhengig) bakre oppbevaringsrom **belastes** maksimalt, **avlastes** forakselen på grunn av vektstangvirkningen. Kjøreegenskapene blir dårligere.

- ▷ Avhengig av kjøretøyets utstyr er det montert festeskinner med festemaljer i bakre lasteluke eller oppbevaringsrom. Sikre alltid lasten på festemaljene. Ikke bruk festebånd av gummi til å låse strammestropper eller eventuelt festenet.
- ▷ Før man fester lasten, må man alltid kontrollere at festemaljene i festeskinnene sitter godt. Hvis festemaljen ikke er festet godt i festeskinnen, kan lasten begynne å gli og løsne ved brå styrebevegelser eller ved bremsing.
- ▷ Fordel lasten jevnt. For høye punktlaster skader gulvbelegget.

- 1 Festemalje
- 2 Festeskinne

Bilde 2 Festemaljer bakre lasteluke

Forskyve festemaljer:

- Drei festemaljen (Bilde 2,1) en halv omdreining mot urviseren.
- Skyv festemaljen i festeskinnen (Bilde 2,2) til ønsket posisjon.
- Drei festemaljen en halv omdreining med urviseren. Festemaljen sitter igjen fast i festeskinnen.
- Kontroller at festemaljen sitter som den skal.

4.3.6 Dobbeltgulv

- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved oppbevaring av last i dobbeltgulvet.

- ▷ Fordel lasten jevnt. Altfor tunge lastepunkter skader gulvbelegget.

4

Før kjøring

4.3.7 Sykkelstativ

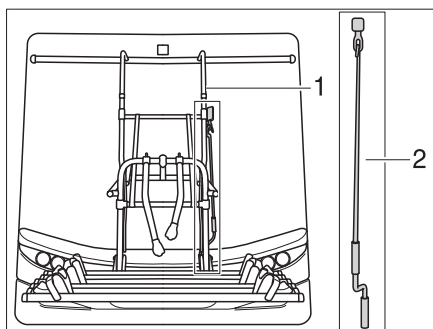
- ▶ Ta hensyn til tillatt akseltrykk og teknisk tillatt totalvekt ved lasting av sykkelstativet.
- ▶ Sykler må ikke stikke ut over kjøretøyets maksimale bredde. Still inn festene for syklene ut fra dette.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler (maks. 4 stykker).
- ▶ Kontroller at syklene er godt festet til sykkelstativet etter 10 km kjøring, og deretter ved hver stans.
- ▶ Ikke overskrid maksimalt tillatt last (50-60 kg, avhengig av modellen).

- ▷ Nummerskiltet og baklysene må ikke tildekkes.
- ▷ Ikke kjør med utfelt sykkelstativ dersom det er tomt.
- ▷ Sjekk alltid før kjøring:
  - Er sykkelstativet - uten sykler - slått riktig sammen?
  - Er syklene festet godt til sykkelstativet med beltene?
  - Er sykkelstativet låst fast?
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Å laste sykler på sykkelstativet

Ta hensyn til tyngdepunktet ved lasting på sykkelstativet. Syklens tyngdepunkt må ligge helt inntil kjøretøyets bakvegg. Begynn alltid lastingen av sykkelstativet innerst.

- 1 Sykkelstativ
- 2 Sveiv

Bilde 3 Regulerbart sykkelstativ

Riktig lasting av sykkelstativet:

- Avhengig av modellen slås sykkelstativet ned, trekkes av eller senkes med sveiven (ligger i den bakre lasteluken).
- Den tyngste sykkelen står inntil bakveggen.
- De lettere syklene står i midten eller ytterst på stativet.
- Fest henholdsvis framhjulet og bakhjulet på sykkelen med holdebøylene som finnes på sykkelstativet.
- I tillegg fester du den ytterste sykkelen, avhengig av modellen til sykkelstativet, på holdebøylen eller holdearmen hhv. med avstandsholderen.
- Sveiv det regulerbare sykkelstativet opp igjen.
- ▷ Lastes sykkelstativet bare med **én** sykkel, skal den plasseres helt inntil bakveggen.
- ▷ Før kjøring må det ubelastede sykkelstativet slås opp og festes.

4 Før kjøring

4.4 Kobling av tilhenger

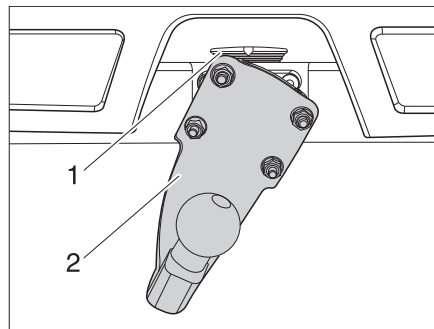
- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskaader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.
- ▶ Legg merke til tillatt akseltrykk for støtte- og bakaksel på trekkvognen. Støttelast og bakakseltrykk må ikke overskrides. Følg verdiene til støttelasten og bakakseltrykket som finnes i vognkortet og i tilhengerpapirene.

- ▷ Tilhenger med påløpsbrems: Tilhengeren må ikke kobles til eller fra når bremsen er aktivert.
- ▷ Tilhengerkobling med avtagbar kulehals: Ved feilmontering av kulehalsen er det fare for at tilhengeren kan rykkes løs. Følg bruksanvisningen av tilhengerkoblingen.
- ▷ Kontroller trekksnor og elektrisk forbindelse.
- ▷ Kontroller belysningen.

4.4.1 Tilhengerkobling

Tilhengerkoblingen kan monteres og fjernes etter bruk. Tilkoblingen av en tilhenger er beskrevet i produsentens bruksanvisning

Bilde 4 Tilhengerkobling

- Montering:**
- Sett tilhengerkoblingen (Bilde 4,2) i 90° vinkel på låsen (Bilde 4,1).
  - Sving ned tilhengerkoblingen (Bilde 4,2) til låsen (Bilde 4,1) klikker på plass.

- Demontering:**
- Trykk låsen (Bilde 4,1) opp.
  - Sving tilhengerkoblingen (Bilde 4,2) 90° mot venstre.
  - Slipp låsen (Bilde 4,1).
  - Ta av tilhengerkoblingen (Bilde 4,2).

4 Før kjøring

4.5 Stigtrinn

- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinet er trukket helt inn.
- ▶ Ikke stå i det direkte svingområdet for stigtrinet når stigtrinet trekkes inn eller skyves ut.
- ▶ Vent med å trå på stigtrinet til det er skjøvet helt ut. Fare for personskader og materielle skader!
- ▶ Det er ikke tillatt å løfte eller senke verken personer eller last med stigtrinet.

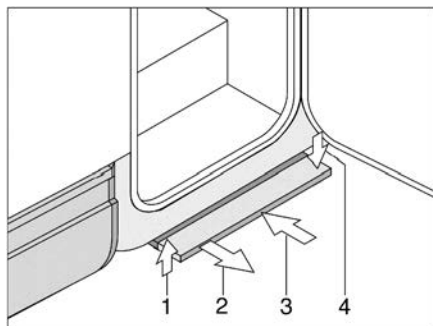

- ▶ Pass på de forskjellige trinnhøydene, og påse at du står på et jevnt underlag når du går ut.
- ▶ Stigtrinnenenes dreielager og ledd må ikke smøres med fett eller olje (se kapittel 12).

4.5.1 Mekanisk stigtrinn

- ▶ En varselsignal utløses hvis stigtrinet ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.

Bilde 5 Mekanisk stigtrinn

Uttrekking: ■ Trekk stigtrinet frem (Bilde 5,2) til det går i lås.

Innskyving: ■ Løft stigtrinet litt (Bilde 5,1).

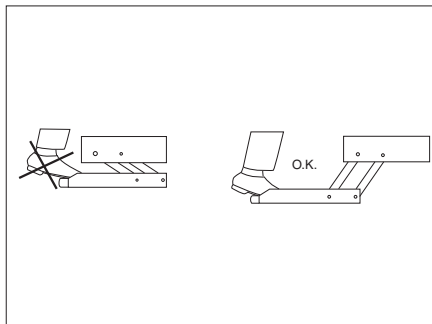
- Skyv stigtrinet under kjøretøyet til stopp (Bilde 5,3). Pass på at stigtrinet går i lås (Bilde 5,4).

4 Før kjøring

4.5.2 Elektrisk stigtrinn

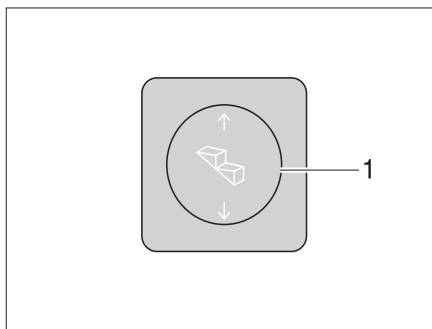
- ▷ En varselsignal utløses hvis stigtrinnene ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.
- ▷ Vær oppmerksom på advarselen på stigtrinnene.

Bilde 6 Advarsel stigtrinn

Kjør stigtrinnene helt ut før du trår på dem (Bilde 6).

Bryter Bryteren for betjening av stigtrinnene er plassert ved inngangsdøren inne i bobilen.

Bilde 7 Bryter stigtrinn

Skyve ut: ■ Trykk nederst på vippebryteren (Bilde 7,1) til stigtrinnene er skjøvet helt ut.

Trekke in: ■ Trykk øverst på vippebryteren (Bilde 7,1) til stigtrinnene er trukket helt inn.

Nøddrift Hvis den elektriske driften til stigtrinnene svikter, kan trinnet skyves inn manuelt. Følg anvisningene fra produsenten av utstyret.

- Skyv inn stigtrinnene for hånd, og fest eller lås dem med et egnet hjelpemiddel.
- Kontakt kundeservice omgående.

4.6 Gulvbelegg av PVC

- ▷ Sko med tynne hæler kan lage merker som ikke går bort på gulvbelegget av PVC. Bruk ikke sko med spisse hæler inne i kjøretøyet.
- ▷ Pålagte gummimatter eller lengre tids påvirkning av f.eks. ketchup, gulrotsaft, kulepenneblekk, blod eller lepestift kan føre til misfarging av PVC-gulvbelegget. Flekker på gulvet skal helst fjernes straks.

4 Før kjøring

4.7 Fjernsynsapparat

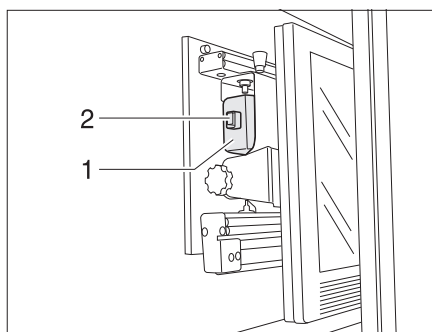
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Du finner mer informasjon om plassering av flatskjermen i kapitlet 7.

- ▷ Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

Holder i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet.

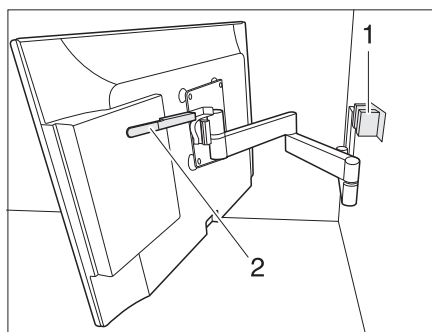
Bilde 8 Holder i TV-skap

Lagre flatskjerm:

- Drei fjernsynsapparatet til utgangsstilling (Bilde 8), og la det ev. hektes på plass.
- Skyv holderen for flatskjermen på håndtaket (Bilde 8,1) bakover. Låsen (Bilde 8,2) spretter inn.
- Lukk TV-skapet.

Holder med leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

Bilde 9 Holder med leddarm

Lagre flatskjerm:

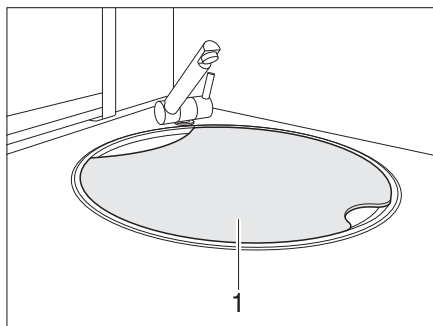
- Sving tilbake flatskjermen til utgangsstilling, og la det hektes på plass.

4 Før kjøring

4.8 Deksel til oppvaskkum

- ▶ Ved et uhell eller nødbremsing kan dekelet til oppvaskkummen (Bilde 10,1) skade passasjerene i kjøretøyet. Før kjøring må dekelet til oppvaskkummen oppbevares trygt og sikkert på kjøkkenbenken eller i kleskapet.

Bilde 10 Deksel til oppvaskkum

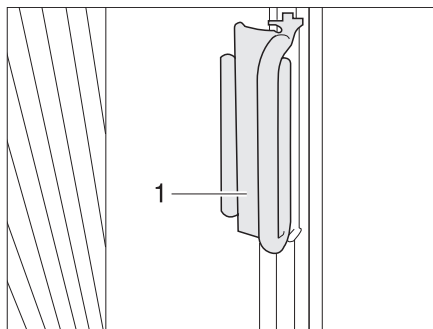
4.9 Blendingsfoldegardin førerhus

- ▶ Under kjøring må blendingsfoldegardinene for frontruten, førervinduet og passasjervinduet være åpnet, festet og sikret.

4.9.1 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

Variant 1

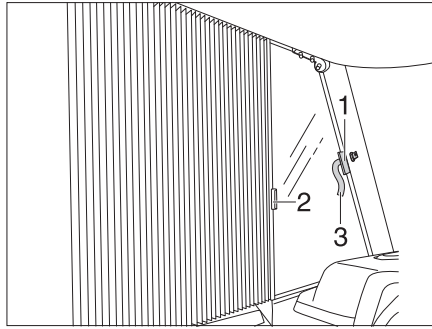
Bilde 11 Håndtak til blendingsfoldegardiner fører-/passasjervindu

- Sikre:*
- Skyv blendingsfoldegardinene for fører- og passasjervinduet på påsatsen med håndtaket (Bilde 11,1). Blendingsfoldegardinen er festet.

4

Før kjøring

Variant 2

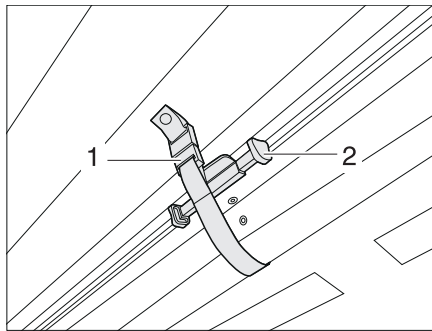

Bilde 12 Sikre blendingsfoldegardin for fører-/passasjervindu

- Sikre:*
- Skyv blendingsfoldegardinene for førervinduet og passasjervinduet under dekslene med håndtakene (Bilde 12,2), og sikre dem med borrelåsbåndene (Bilde 12,1 og Bilde 12,3). Blendingsfoldegardinene er festet.

4.9.2 Blendingsfoldegardin for frontruten

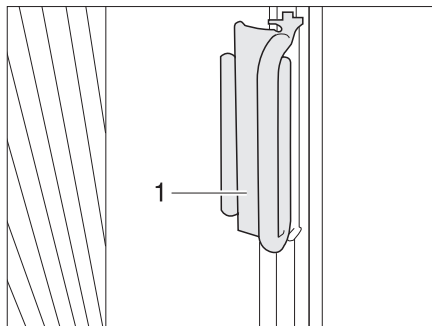
Variant 1

Bilde 13 Sikre blendingsfoldegardin for frontruten

- Sikre:*
- Skyv blendingsfoldegardin for frontruten oppover med håndtaket (Bilde 13,2) helt til den festes. Sikre med stroppen (Bilde 13,1). Blendingsfoldegardinene er festet.

Variant 2

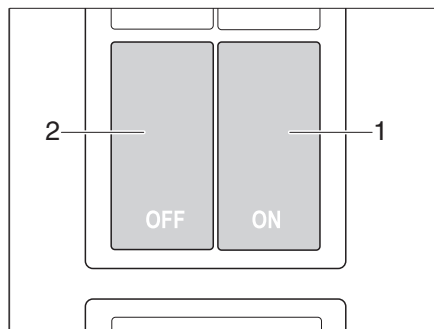
Bilde 14 Håndtak til blendingsfoldegardin for frontrute

- Sikre:*
- Skyv blendingsfoldegardinene for frontruten under dekslene på A-stolpene med håndtakene (Bilde 14,1), og fest håndtaket på dekselet. Blendingsfoldegardinene er festet.

4 Før kjøring

4.10 Sentrallås kjøkkenbenk

Bilde 15 Bryter til sentrallåsen for kjøkkenbenken

Kjøkkenbenken er utstyrt med en sentrallås. Lukene og skuffene på kjøkkenbenken kan låses og låses opp manuelt med bryteren (Bilde 15).

For å låse ■ Trykk på bryteren (Bilde 15,2). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst.

Låse opp ■ Trykk på bryteren (Bilde 15,1). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst opp.

Når motoren går

Når kjøretøyets motor går, aktiveres sentrallåsen automatisk. Under kjøring kan sentrallåsen deaktiveres ved å trykke på bryteren. Når du har sluppet bryteren og lukket åpne deksler, låses den igjen.

▷ Hvis en luke eller en skuff fremdeles er åpen når kjøretøyets motor startes, låses den automatisk når den lukkes.

4.11 Kjettinger

- ▷ Monter kjettinger kun når avstanden mellom dekkene og kjøretøyets karosseri er minimum 50 mm.
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.
- ▷ Følg monteringsanvisninger fra kjettingprodusenten.
- ▷ Bruk kun kjettinger som er godkjente av produsenten.
- ▷ Legg ikke kjettinger på alufelger.

- ▷ Når drivakselen til kjøretøyet har tvillingdekk (2 dekk ved siden av hverandre), legges kjettingene på de ytterste dekkene.
- ▷ På kjøretøy av typen I-modell må det kun brukes finleddede kjettinger.

Bruk av kjettinger er underlagt bestemmelsene i de enkelte landene.

- Legg alltid kjettinger på drivhjulene.
- Sjekk kjettingenes spenning etter noen få meters kjøring.

4

Før kjøring

4.12 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Pass på at ved luftfjæring endres kjøretøyhøyden i forhold til kjøretøypapirene.
- ▶ Installasjoner som klimaanlegg, satellittantenne osv. kan påvirke kjøretøyhøyden.

Bruk sjekklisten før hver avreise:

Basiskjøretøy

Nr.	Kontroll	Kontrollert
1	Alle bilpapirer om bord	
2	Dekk i forskriftsmessig stand. Kontroller eventuelt reservehjul eller dekkreparasjonssett.	
3	Sjekk at kjøretøysbelysning, bremse- og baklys virker	
4	Oljenivået i motor, gir og servostyringen er kontrollert	
5	Kjølevæske og væske for vindusvisker-spyleanlegget fylt opp	
6	Bremsene fungerer	
7	Bremsene reagerer jevnt/regelmessig	
8	Kjøretøyet holder sporet under bremsing	

Boenhet utvendig

9	Markise kjørt helt inn	
10	Sjekk at det ikke er snø og is på taket (om vinteren)	
11	Utvendige tilkoblinger frakoblet og ledninger lagret	
12	Eksterne støtter fjernet	
13	Innebygde støttebein kjørt inn og festet	
14	Støtteklossene fjernet og lagt bort	
15	Trekk inn stigtrinn (varselsignal)	
16	Utvendige luker lukket og låst	
17	Lukk inngangsdøren	
18	Fortelllampe slått av	
19	Kjøretøyets totalhøyde med pålastet takrail målt og notert. Totalhøyden skal oppbevares godt synlig i førerhuset	
20	Avtakbar eller innsvingbar tilhengerkobling tatt av eller svingt inn dersom det ikke brukes tilhenger	

Boenhet innvendig

21	Vinduer og takluker lukket og låst	
22	Fjernsynsapparatet festet i TV-skapet eller fjernet fra underlaget og trygt lagret	
23	Trekk inn TV-antennen (hvis montert)	
24	Fest eller sikre alle løse gjenstander	
25	Tøm åpne hyller etc.	

4

Før kjøring

Nr.	Kontroll	Kontrollert
26	I takskapet til forteltlampen ingen oppbevaring av gassflasker eller andre lett antennelige materialer	
27	Sikre kjøleskapsdøren	
28	Kjøleskap satt på 12 V-drift	
29	Alle skuffer og klaffer lukket	
30	Sikre stuedører og skyvedører	
31	Nedfellbar seng sikret	
32	Svingsetelås for fører sete og passasjer sete i lås	
33	Barneseter montert på seter med trepunkts sikkerhetsbelte	
34	Blendingsgardiner i førerhuset åpnet og sikret	

Gassanlegg

35	Gassflaskene i gasskapet festet slik at de ikke kan skli	
36	Beskyttelseshetten satt på gassflasken	
37	Gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilene stengt (unntatt på gassanlegg med crash-sensor)	
	 ▷ På bensinstasjoner må hovedventilen alltid være stengt, også på gassanlegg med crash-sensor.	

Elektrisk anlegg

38	Sjekk spenningen i startbatteriet og i boenhets-batteriet (se kapittel 9). Viser panelet for lav batterispenning, må de respektive batteriene lades. Legg merke til anvisningene i kapittel 9	
	 ▷ Start reisen med fullt ladet start- og boenhets-batteri.	

5

Under kjøring

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende kjøring av bobilen.

Anvisningene omfatter:

- Kjørehastigheten
- Bremsene
- Sikkerhetsbeltene
- Setene inklusive nakkestøtter
- Ryggstøttejustering av sittebenken
- Sitteplassforordningen
- Strengsperre
- Elektrisk vindusheis
- Elektrisk justerbare ytterspeil
- Blendingsfoldegardinene i førerhuset
- Skrive-/lesepulten
- Motorlokket
- Vindusspylervæskebeholder
- Kontroll av oljenivå
- Tanken

5.1 Kjøre med bobilen

- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ På sitteplassene hvor det er montert sikkerhetsbelte, skal sikkerhetsbeltet alltid festes under kjøringen.
- ▶ Sikkerhetsbeltet må være festet under hele turen.
- ▶ Passasjerene må bli sittende på de fastlagte plassene.
- ▶ Dørlåsen må ikke åpnes.
- ▶ Unngå rykkete bremsing.
- ▶ Ved bruk av navigasjonsutstyr, må kjøremålet bare endres når kjøretøyet står i ro. Sving inn på en parkeringsplass eller et trygt stoppested når du ønsker å endre kjøremål.
- ▶ Under bruk av monitoren til navigasjonsutstyret må man ikke spille DVD-er under kjøring.

- ▷ Kjør langsomt på dårlige veier.
- ▷ Kjør særlig forsiktig ved innkjøring på ferger, ved ujevnheter i veien og ved rygging. Større kjøretøy kan begynne å slingre på grunn av det relativt lange overhendet, under dårlige kjøreforhold kan de subbe i bakken. Det kan føre til at undergulvet eller delene som er montert på det, blir skadet.
- ▷ Kontroller om forteltlampen er slått av.

- ▷ Produsenten påtar seg intet ansvar for ulykker eller skader som oppstår som følge av at disse punktene ikke er overholdt.
- ▷ Sikkerhetsforanstaltningene som er oppført i kapittel 3 må overholdes.
- ▷ Når det er montert et ryggekamera i kjøretøyet, slår kameraet seg på automatisk når revers legges inn.

5 Under kjøring

5.2 Kjørehastighet

- ▶ Kjøretøyet er utstyrt med en kraftig motor. Dermed har man tilstrekkelig reserve i tunge trafikksituasjoner. Denne høye ytelsen muliggjør høy slutt-hastighet og krever kjøreferdigheter over gjennomsnittet. På grunn av bilens påbygg og karosseri anbefaler Dethleffs en øvre hastighetsgrense på 120 km/t.
- ▶ Kjøretøyet har en stor angrepsflate for vind. Det er spesielt farlig hvis det oppstår plutselig sidevind.
- ▶ Ujevn eller ensidig lastning forandrer kjøreegenskapene.
- ▶ På ukjente veier kan det være vanskelig veiforhold og det kan oppstå over-raskende trafikksituasjoner. Tilpass derfor kjørehastigheten til den aktuelle trafikksituasjonen og omgivelsene forøvrig.
- ▶ Følg nasjonale regler for fartsgrenser.

5.3 Bremses

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverk-sted.

- ▶ Unngå blokkering av bremsene. Ved blokkering av bremsene blir dekkene mer eller mindre gode "bremseskiver". Dette reduserer kjørekomforten. Dekkene kan til og med bli ubrukbare.

Ved hver kjørestart

Kontroller med prøvebremsing ved hver kjørestart:

- Fungerer bremsene?
- Reagerer bremsene jevnt?
- Holder kjøretøyet sporet under bremsing?

5.4 Sikkerhetsbelter

Kjøretøyet er utstyrt med automatiske trepunktsbelter i boenheten på sitteplasse-ne hvor det er påbudt med sikkerhetsbelte. De nasjonale forskriftene gjelder for bruk av sikkerhetsbeltet.

- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Sikkerhetsbeltene må ikke skades eller klemmes. Defekte sikkerhetsbelter byttes ut på et autorisert fagverksted.
- ▶ Beltefestene, innrullingsautomatikken og beltelåsene må ikke endres.
- ▶ Sikkerhetsbeltets feste må kontrolleres regelmessig.
- ▶ Hvert sikkerhetsbelte må kun brukes av **en** person.
- ▶ Ikke spenn fast gjenstander sammen med personer.
- ▶ Sikkerhetsbeltene er ikke beregnet for personer under 150 cm. I slike til-feller må det brukes ytterligere festeordninger. Se kontrollsertifikatet.
- ▶ Fest barnesikringsutstyr bare på sitteplasser med fabrikkmonterte trepunkt-sbelter.
- ▶ Skift ut sikkerhetsbeltene etter ulykke.
- ▶ Under kjøring må ryggstøt til setet ikke være lent for langt bakover. Ellers fungerer ikke sikkerhetsbeltet som det skal lenger.

5 Under kjøring

5.4.1 Riktig feste av sikkerhetsbeltet

- ▶ Sikkerhetsbeltet må ikke vrís. Sikkerhetsbeltet skal ligge jevnt inntil kroppen.
- ▶ Sitt riktig i setet når du fester sikkerhetsbeltet.

Sikkerhetsbeltet ligger riktig hvis det er et mellomrom på en håndsbredde mellom kroppen og sikkerhetsbeltet på skulderen.

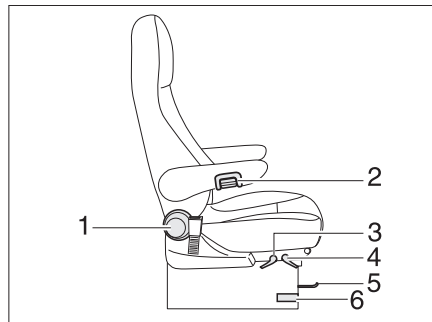
5.5 Førersetet og passasjeretete

- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres.
- ▶ Under kjøring må alle seter være festet i kjøreretningen. De må ikke snus.

- ▶ Førersetet og passasjeretete er del av basis-kjøretøyet, alt etter modell og utstyrsvariant. I så fall er regulering av setene beskrevet i bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- 1 Hjul for opplåsing og justering av rygglenet
- 2 Armleneregulering
- 3 Spak for justering av setehøyden
- 4 Spak for justering av setehelningen
- 5 Bøyle for regulering i lengderetningen
- 6 Opplåsing av dreiemekanisme

Bilde 16 Fører- og passasjeretete

Dreie setene i kjørestilling

Dreieretningen kan innstilles etter eget ønske. Setet kan kun blokkeres i kjøreretning.

- Still begge armlenene oppover.
- Skyv førersetet/passasjeretete bakover eller til midtstilling.
- Drei setet i kjøreretningen og lås det.

- ▶ Dreining av setene når kjøretøyet står i ro er beskrevet i kapitlet 7.
- ▶ Kjør setene helt ned før de snus. Ellers er det ikke mulig å snu setene.

Innstilling av armlenene

Høyden på armlenene kan justeres trinnløst.

- Vri det riflete hjulet (Bilde 16,2) mot urviseren (sett forfra). Armlenet frigjøres.
- Sett armlenet i ønsket stilling.
- Drei det riflete hjulet med urviseren til stopp.

Innstilling av egnet sittestilling

Førersetet og passasjeretete posisjon kan justeres. Håndtakene befinner seg foran, på venstre eller på høyre side av setet.

- Dra i håndtaket (Bilde 16,1). Setet kan skyves frem- eller bakover.
- Drei den riflete knappen (Bilde 16,4). Ryggstøtet kan justeres.
- Trekk spaken (Bilde 16,4) opp. Helningen på setet og rygglenet kan justeres.

5

Under kjøring

Innstilling av setehøyde

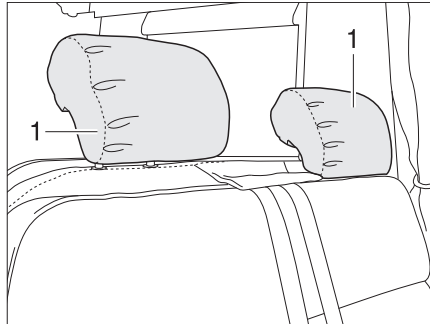
Avhengig av utførelse, kan høyden på setet justeres trinnløst.

- Trekk spaken (Bilde 16,3) opp.
- Avlaste eller belaste setet. Setet går oppover eller nedover.
- Slipp spaken når ønsket posisjon er nådd. Setet blir låst.

5.6 Nakkestøtter

- ▷ Nakkestøttene kan ikke stilles inn på alle modeller.

Bilde 17 Nakkestøtte på sittebenk

Før kjøring må nakkestøttene (Bilde 17,1) innstilles slik at bakhodet støttes omtrent på høyde med ørene. Trekk nakkestøttene opp eller skyv dem ned for hånd.

5.7 Sitteplassforordning

- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de godkjente sitteplassene. Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Under kjøring er det forbudt å sitte på de langsgående benkene.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.

Bilde 18 Symbol Sitteplass

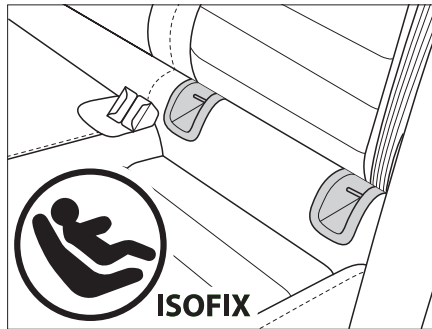
Sitteplasser som kan brukes under kjøring er merket med et klistremerke (Bilde 18).

5 Under kjøring

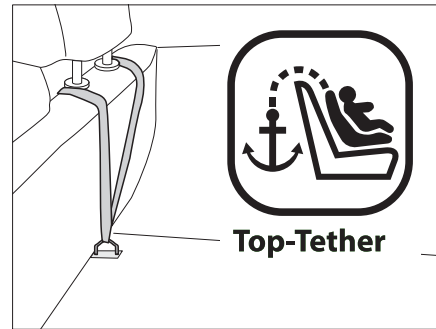
5.8 ISOFIX-system

- ▶ Ved montering og demontering av barnesetet med ISOFIX-systemet må bruksanvisningen fra produsenten av barnesetet følges.
- ▶ På festeringene for montering av barnesetet med ISOFIX-systemet må det ikke festes andre barneseter, belter eller gjenstander.
- ▶ Ved festing med TOP TETHER-systemet må alltid bare en rem på barnesetet festes til en festering.

Bilde 19 ISOFIX

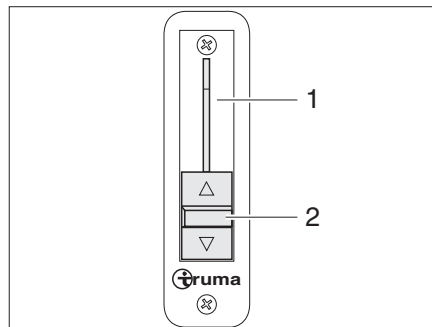
Bilde 20 ISOFIX med Top-Tether-system

Setene kan på forespørsel utstyres med et ISOFIX-system. De er merket med klissetremerker.

Mellom rygglenet og sitteflaten til baksetene eller passasjeretet er det to festeringer for feste av et barnesete med ISOFIX-systemet (Bilde 19).

Festeringene for festing av festeremmen til et barnesete med Top-Tether-systemet befinner seg på baksiden av baksetelenene (Bilde 20).

5.9 Strengsperre (I-modell)

Bilde 21 Strengsperre

Skyveknappen (Bilde 21,2) for strengsperren (Bilde 21,1) sitter ytterst til venstre på dashbordet.

Ved hjelp av skyveknappen kobles det innvendige varmeanlegget sammen med bobilens varmeanlegg. Slik varmes frontruten opp når kjøretøyet står stille.

Steng strengsperren under kjøring (skyv skyveknappen helt ned), slik at bobilens varmeanlegg avgir full effekt til frontruten og sidevinduene.

Lukke strengsperren: ■ Skyv spaken (Bilde 21,2) helt ned. Strengsperren er lukket.

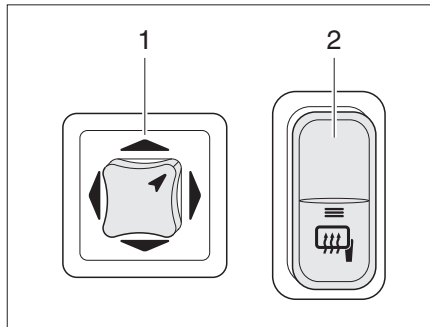
5

Under kjøring

5.10 Elektrisk vindusheis (I-modell)

- ▶ Ukontrollert stenging av vinduet kan forårsake klemmeulykker.
- ▶ Trekk nøkkelen ut av låsen selv om du bare forlater bilen for en kort stund. Barn kan komme til å trykke på vindusåpneren og dermed skade seg på vinduet.

Bilde 22 Bryter for elektrisk vindusheis

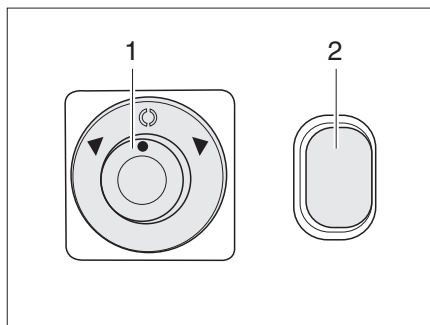
Kjøretøyet har elektrisk vindusheis (Bilde 22) på førersiden.

For å åpne: ■ Trykk nede på bryteren (Bilde 22,2).

For å stenge: ■ Trykk på bryteren oppe (Bilde 22,1).

5.11 Elektrisk justerbare ytterspeil (I-modell)

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med to elektrisk juster- og oppvarmbare ytterspeil. Bryterne for speiljustering og speiloppvarming befinner seg på dashbordet.

Bilde 23 Bryter for elektrisk justerbare ytterspeil og speiloppvarming

Justere: ■ Velg speilet du ønsker å justere. Drei dreiebryteren (Bilde 23,1) mot venstre eller høyre.
■ Juster speilet ved å trykke bryteren (Bilde 23,1) i ønsket retning.

Slå på varmeanlegg: ■ Trykk på bryteren (Bilde 23,2). Kontrollampen i bryteren lyser oransje og viser at funksjonen er aktivert.

5 Under kjøring

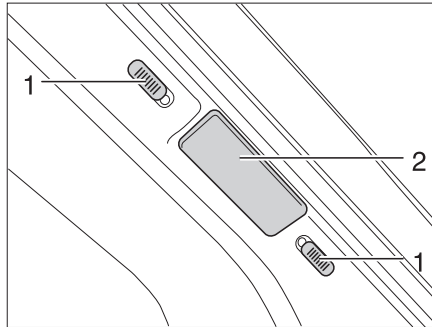
5.12 Blendingsfoldegardiner for frontrute, fører- og passasjervindu

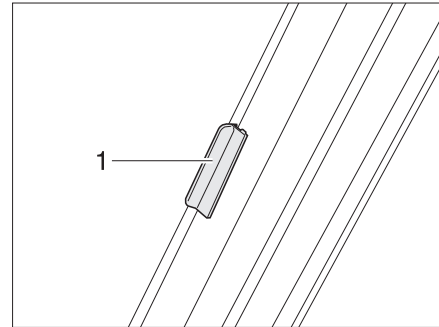
▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

▶ Blendingsfoldegardinene for frontrute, fører- og passasjervindu skal være trukket opp, blokkert og sikret under kjøring.

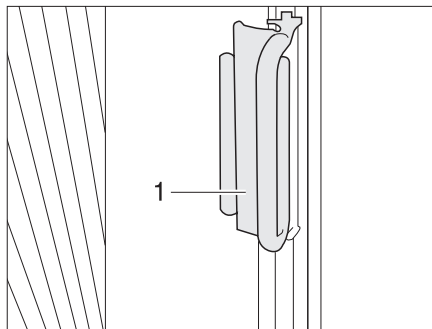
Bilde 24 Lås blendingsfoldegardin frontrute

Bilde 25 Lås blendingsfoldegardin frontrute (I-modell)

Feste blendingsfoldegardin frontrute:

- Skyv begge halvdelene til blendingsfoldegardin for frontruten utover på håndtaket (Bilde 24,2 og Bilde 25,1) til den stopper.
- Skyv ned hhv. opp låseknappene (Bilde 24,1). Når det røde punktet vises, er låsen åpen.

Bilde 26 Lås blendingsfoldegarding fører- og passasjervindu

Feste blendingsfoldegardin fører- og passasjervindu:

- Skyv blendingsfoldegardinene for fører- og passasjervinduet på påsatsen med håndtaket (Bilde 26,1). Blendingsfoldegardinene er festet.

5 Under kjøring

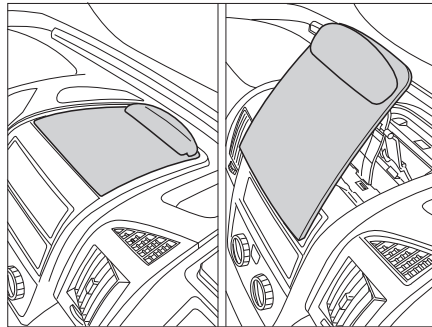
5.13 Skrive-/lesepult

- ▶ Under kjøring må skrive-/lesepulten være lukket.

- ▶ Hvis bobilen har kollisjonspute på passasjersiden, er skrive-/lesepulten låst og kan ikke settes opp.

Bilde 27 Skrive-/lesepult

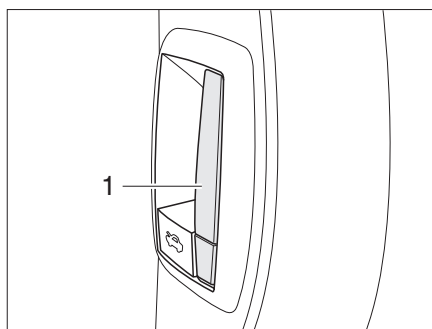
Avhengig av modell, er bobilen utstyrt med en skrive-/lesepult (Bilde 27).

5.14 Motorlokk

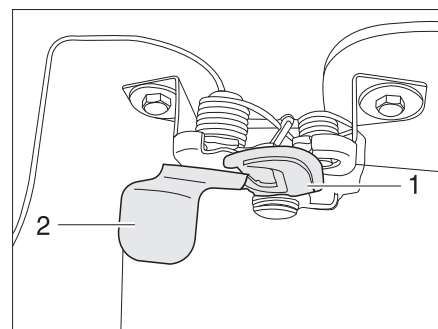

- ▶ Fare for skader i motorrommet når motorlokket er åpent.
- ▶ Motoren kan fortsatt være varm selv om den har vært avslått lenge. Fare for at man kan brenne seg!
- ▶ Det må ikke utføres arbeid i motorrommet mens motoren går.
- ▶ Motorlokket må være lukket og låst under kjøring. Kontroller at låsen er gått i lås etter lukking. Trekk da i motorlokket.

5.14.1 I-modell

Bilde 28 Låsespak motorlokk innvendig

Bilde 29 Låsespak motorlokk utvendig

- For å åpne:*
- Dra i hevearmen (Bilde 28,1) på dashbordet på kjøretøyets venstre side. Motorlokket åpner seg til anslaget på sikringshaken.
  - Grip under motorlokket med en hånd og aktiver sikringshaken (Bilde 29,1). Grip bak platen (Bilde 29,2) og trekk platen framover.
  - Sving motorlokket opp forover.

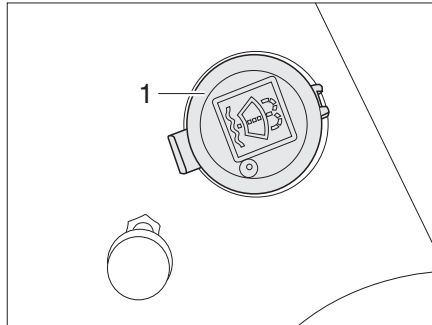
5

Under kjøring

For å stenge:

- Sving motorlokket ned og bakover til smekklåsen hørbart går i lås.
- Kontroller at motorlokket er ordentlig låst. Trekk da i motorlokket.

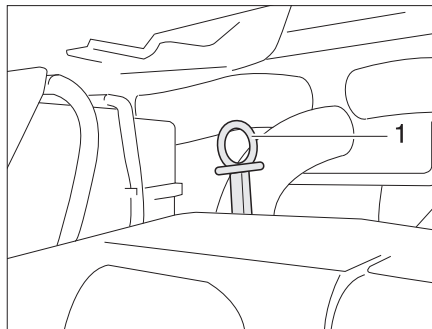
5.15 Påfylling av spylevæske (I-modell)

Bilde 30 Påfyllingsstuss spylevæsketank

- Frigjør og åpne motorlokket.
- Ta lokket (Bilde 30,1) av påfyllingsstussen på spylevæsketanken.
- Fyll spylevæsken langsomt på.
- Trykk lokket på spylevæsketankens påfyllingsstuss.

5.16 Kontrollere oljenivå (I-modell)

Bilde 31 Oljepeilepinne (I-modell)

Oljepeilepinnen (Bilde 31,1) befinner seg bak det fremre tverrstaget i motorrommet. Oljepeilepinnen er merket med rødt.

5 Under kjøring

5.17 Fylle diesel

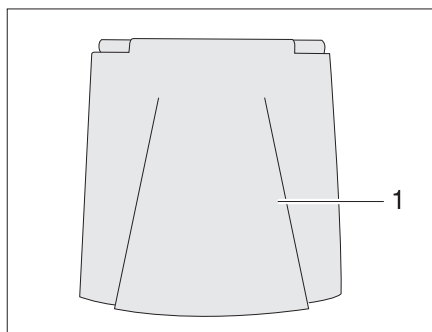

- ▶ Ved fylling av drivstoff, på ferger eller i garasjer skal ikke noe apparat (f.eks. varmeanlegg eller kjøleskap) være i drift dersom det drives med åpen ild. Eksplosjonsfare!
- ▶ På enkelte modeller er dekslene til påfyllingsstussene for drivstoff og drikkevann svært like. Før man fyller tanken skal merkingen kontrolleres.

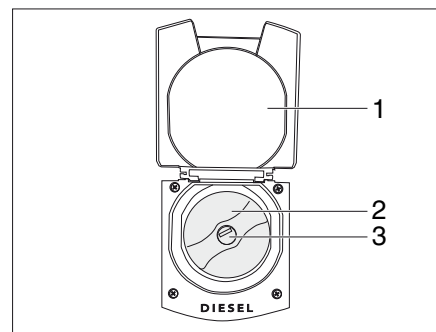

- ▶ Påfyllingsstussen er merket med teksten "Diesel".

Tankens drivstoffpåfyllingsstuss befinner seg på utsiden, foran på venstre side. Den er skjult av et deksel.

Bilde 32 Deksel for drivstoffpåfyllingsstuss

Bilde 33 Åpnet deksel med drivstoffpåfyllingsstuss

For å åpne:

- Åpne dekselet (Bilde 32,1).
- Stikk nøkkelen inn i låsesylinderen (Bilde 32,3) og vri mot urviseren.
- Fjern dekslet (Bilde 32,2).

For å stenge:

- Sett dekslet på påfyllingsstussen for drivstoff.
- Drei nøkkelen med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Sjekk at dekslet sitter godt fast på påfyllingsstussen for drivstoff.
- Lukk dekselet (Bilde 33,1).

- ▶ **Hvis tanklokket ikke låses forsvarlig på plass, er det fare for at drivstoff lekker ut. Tettheten kan bare garanteres når låsesylinderen er låst.**

6 Oppstilling av bobilen

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende oppstilling av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Håndbremsen
- Stigtrinnene
- Støtteklosser
- Betjening av støtter
- 230 V-tilkoblingen
- Kjøleskapet
- Markisen
- Satellittanlegg

- ▷ Sett kjøretøyet slik at det står mest mulig vannrett. Sikre kjøretøyet slik at det ikke begynner å trille.
- ▷ Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. For å unngå dette må kjøretøyet regelmessig kontrolleres for skader eller spor etter dyr.

6.1 Håndbremse

Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

- ▷ Ved frostfare må man løsne håndbremsen av og til og deretter dra den på igjen. Slik unngår du fastfrysing eller fastrusting. Sikre kjøretøyet slik at det ikke ruller før du løser håndbremsen.

6.2 Stigtrinn

Stigtrinnet må være skjøvet helt ut før man går ut av kjøretøyet.

6.3 Støtteklosser

Når man parkerer kjøretøyet i oppover- eller nedoverbakker, må det brukes støtteklosser.

6 Oppstilling av bobilen

6.4 Støtter

6.4.1 Generelle råd

- ▷ De innebygde støttene må ikke brukes til jekk. Støttene bidrar til å stabilisere kjøretøyet mot bakakselens innfjæring når det er stanset.
- ▷ Ved oppstilling av kjøretøyet, påse at ingen av støttene belastes mer enn de andre.
- ▷ Før start må støttene skrues helt opp til anslag, kjøres helt inn og sikres.

- ▷ Er underlaget mykt eller ustabilt, bør det legges en stor plate under støttene for å forhindre at de synker ned i bakken.

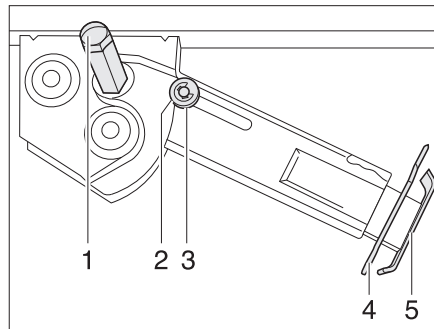
6.4.2 Støttebein (AL-KO)

- ▷ Alt etter modell har sekskanten et ledd. Ved bruk av dette blir det enklere å bruke pipenøkkelen.

For å kunne opprettholde en feilfri funksjon, må rørene i støttebeina rengjøres regelmessig og smøres med fett.

Avhengig av modellen kan støttebeina justeres i lengden.

Bilde 34 Støttebein

- Skyve ut:*
- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 34,1) og vri til støttebeinet står loddrett ned.
  - Trekk splinten (Bilde 34,4) ut av støttebeinforlengeren (Bilde 34,5).
  - Dra støttebeinforlengeren ut til ønsket lengde.
  - Stikk splinten inn i støttebeinforlengeren igjen.
  - Skru på sekskanten til støttebeinet står støtt på bakken og kjøretøyet står vannrett.

6

Oppstilling av bobilen

Trekke in:

- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 34,1) og vri til støttebeinet ikke lenger berører bakken.
- Trekk splinten (Bilde 34,4) ut av støttebeinforlengeren (Bilde 34,5).
- Skyv støttebeinforlengeren (Bilde 34,5) helt inn og stikk splinten (Bilde 34,4) inn i hullet i støttebeinforlengeren.
- Bruk pipenøkkelen til å vri på sekskanten (Bilde 34,1) til støttebeinet er svingt opp og styringskiven (Bilde 34,3) er ført helt inn i utsparingen (Bilde 34,2).
- ▷ Pass på før avreise: Er alle støttebein kjørt helt inn, alle støttebeinforlengere helt innskjøvet og sikret med splinten?

6.5 230 V-tilkobling

Kjøretøyet kan tilkobles en 230 V-forsyning (se kapittel 9).

6.6 Kjøleskap

6.6.1 Absorpsjonskjøleskap

12 V-drift av kjøleskapet fungerer kun når kjøretøyets motor er i gang. Når kjøretøyets motor er stoppet, settes kjøleskapet på 230 V-drift eller gassdrift.

6.6.2 Kompressorkjøleskap

Kjøleskapet fungerer bare i 12 V-drift.

6.7 Markise

- ▷ Ved vind, kraftig regn eller snøbyger må markisen kjøres inn. Fare for materielle skader ved overslag når det er vind!
- ▷ Hvis kjøretøyet står uten tilsyn i lengre tid, må markisen kjøres helt inn.
- ▷ Ved lett regn kan en av støtteføttene forkortes slik at vannet kan renne av.
- ▷ Markisen må bare kjøres inn når stoffet er tørt. Hvis du må kjøre inn markisen når stoffet er vått: Kjør markisen ut igjen så snart som mulig for å tørke stoffet.
- ▷ Før du kjører inn markisen, må du fjerne løv og grov smuss.

- ▷ Bruk bare markisen som beskyttelse mot sola.
- ▷ Les også bruksanvisningen fra produsenten.
- ▷ Sveiven til markisen befinner seg i bakre del.

Fordeler med markisen

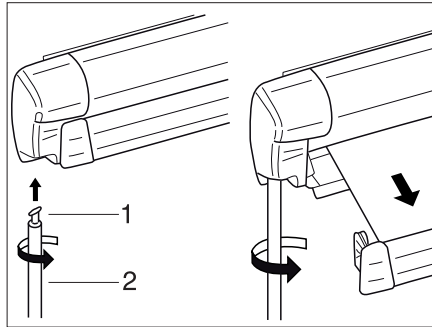
Fordelene med en markise er:

- Markisen lager skygge.
- Markisen lager et overdekket forrom og utvider på den måten den tilgjengelige plassen.
- Kjøretøyet virker mer som en bolig.

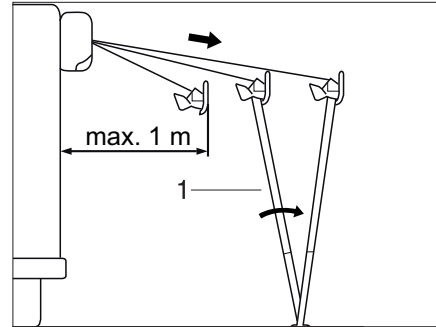

6 Oppstilling av bobilen

6.7.1 Markise, manuell

Bilde 35 Markise

Bilde 36 Sette opp markisen

Sette opp markisen:

- Fest kroken (Bilde 35,1) på sveiven (Bilde 35,2) i girringen og drei den 90°.
- Hold fast veivstangen med én hånd på den øvre enden og hold fast med den andre hånden på nedre dreiehåndtak.
- Drei sveiven mot urviseren, og kjør markisen ut maks. 1 meter.
- Slå opp støtteføttene (Bilde 36,1) og sett dem på bakken.
- Kjør markisen lenger ut.
- Stram markisen ved hjelp av støtteføttene.
- Fest støtteføttene til bakken med teltplugger.
- Drei sveiven 90° og hekt den av.

Kjøre markisen inn:

- Fest kroken på sveiven i girringen og drei den 90°.
- Fjern teltpluggene til støtteføttene.
- Hold fast veivstangen med én hånd på den øvre enden og hold fast med den andre hånden på nedre dreiehåndtak.
- Drei sveiven med urviseren og kjør markisen inn til 1 meter.
- Legg sammen støtteføttene.
- Kjør markisen helt inn.
- Drei sveiven 90° og hekt den av.

6

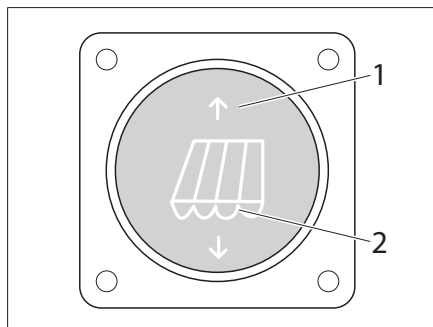
Oppstilling av bobilen

6.7.2 Markise, elektrisk

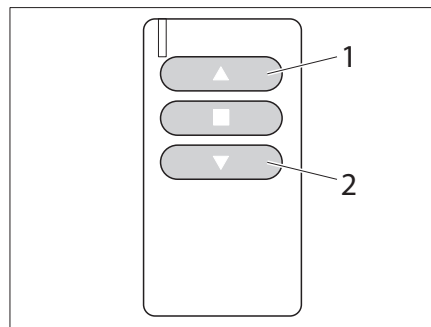

▷ Markise, elektrisk skal kun betjenes ved stående kjøretøy.

Markise er også tilgjengelig i en elektrisk drevet utførelse. Styringen skjer via bryteren (Bilde 37) eller via en fjernkontroll (Bilde 38).

Bilde 37 Bryter for markise, elektrisk

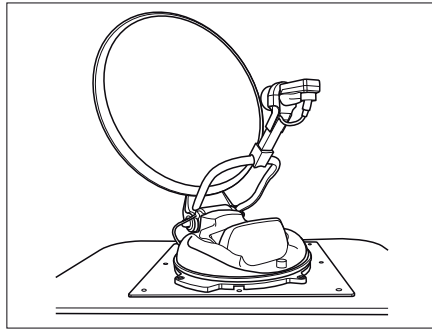
Bilde 38 Fjernkontroll for markise, elektrisk

Kjøre markisen inn: ■ Trykk på tasten (Bilde 37/1) hhv. tasten (Bilde 38/1). Markisen kjører inn.

Kjør ut markise: ■ Trykk på tasten (Bilde 37/2) hhv. tasten (Bilde 38/2). Markisen kjører ut.

6 Oppstilling av bobilen

6.8 Satellittanlegget Teleco

Bilde 39 Satellittanlegget Teleco

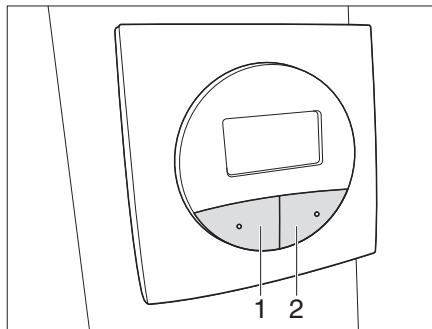

- ▷ Legg satellittanlegget sammen igjen før du begynner å kjøre.
- ▷ Kjør inn satellittanlegget når det er vind og dårlig vær for å unngå stormskader.

- ▷ Styringen og betjeningen av satellittanlegget skjer via TV-apparatet.

Panelet er plassert ved siden av påbyggsdøren.

Bilde 40 Panel for satellittanlegget Teleco

Slå på og kjøre ut satellittanlegget:

- Trykk på SAT-knappen (Bilde 40,2) **to ganger**.
Satellittanlegget kjører ut og søker automatisk etter den valgte satellitten.

Kjøre inn satellittanlegget:

- Trykk på knappen PARK (Bilde 40,1).
Satellittanlegget kjøres inn.

7

Å bo i bobil

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende det å bo i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Åpning og lukking av dører og utvendige luker
- Lufting av kjøretøyet
- Åpning og lukking av vinduer og rullegardiner
- Åpning og lukking av takluker
- Dreining av setene
- Endre bordflater
- Ombygging av bord
- Betjening av sentrallåsen for kjøkkenbenken
- Plassering av fjernsynsapparatet
- Innstilling av alle lampene
- Lysbryteren
- Utvide sittegruppen
- Bruk av sengene
- Slå på radioen når kjøretøyet står stille

7.1 Dører

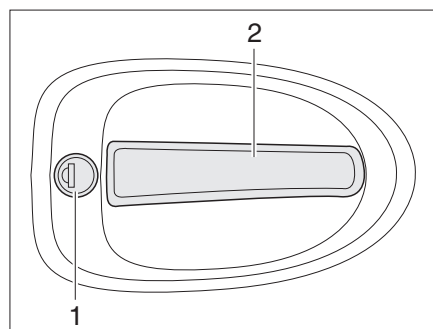

- ▶ Dørene skal være lukket under kjøring.

- ▶ Ved å låse dørene kan du forhindre at de åpner seg av seg selv, f.eks. ved uhell.
- ▶ Låste dører hindrer også uvedkommende i å trenge inn, f.eks. ved lyskruss. I nødsituasjoner gjør låste dører det vanskelig for hjelpemennskaper å ta seg inn i bilen.
- ▶ Lås alltid dørene når du forlater kjøretøyet.
- ▶ Alt etter modell er låsene til førerdøren og passasjerdøren er en del av basis-kjøretøyet. I så fall er åpning og lukking av førerdøren og passasjerdøren er beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

7.1.1 Inngangsdør, utvendig

Bilde 41 Dørlås inngangsdør, utvendig

- For å åpne:
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 41,1) og drei den til låsen åpnes.
  - Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
  - Dra i håndtaket (Bilde 41,2). Døren er åpen.

7

Å bo i bobil

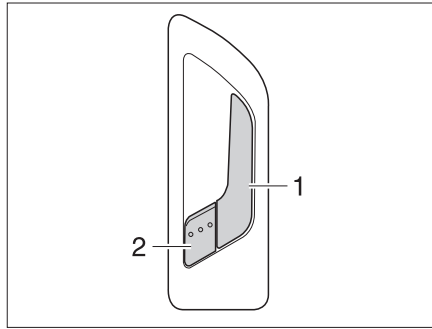
For å låse:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 41,1) og drei den til låsen låses.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

7.1.2 Inngangsdør, innvendig (med låsespak)

- ▷ Ikke bruk håndtaket som krok for klær, vesker eller lignende.

Bilde 42 Dørlås inngangsdør, innvendig

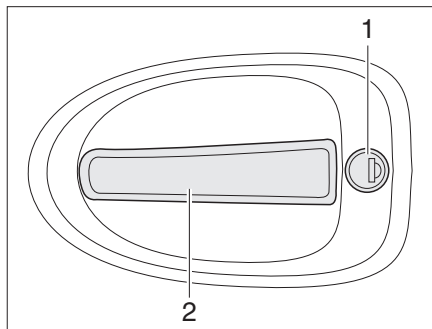
For å åpne:

- Dra i håndtaket (Bilde 42,1). Dørlåsen åpnes. Låsespaken (Bilde 42,2) spretter ut automatisk.

For å låse:

- Trykk låsespaken (Bilde 42,2).

7.1.3 Førerdør, utvendig

Bilde 43 Dørlås førerdør, utvendig

For å åpne:

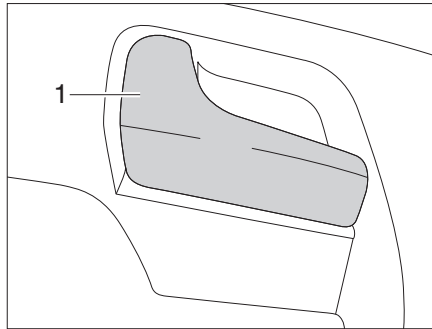
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 43,1) og drei den til låsen åpnes.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
- Dra i håndtaket (Bilde 43,2). Døren er åpen.

For å låse:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 43,1) og drei den til låsen låses.
- Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

7 Å bo iobil

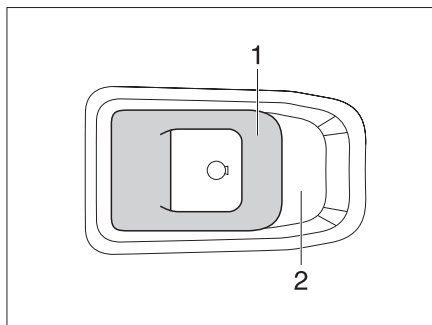
7.1.4 Førerdør, innvendig (uten lås)

Bilde 44 Dørlås førerdør, innvendig

- Dra i håndtaket (Bilde 44,1). Dørlåsen åpnes.

7.1.5 Førerdør, innvendig (med lås)

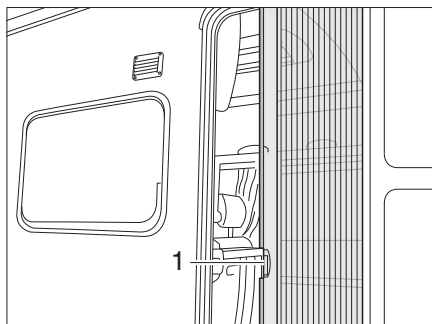
Bilde 45 Dørlås inngangsdør, innvendig

- Åpne:** ■ Trekk i håndtaket (Bilde 45,1).
- Låse:** ■ Trykk håndtaket (Bilde 45,1) i håndtaksskålen (Bilde 45,2).

7.1.6 Myggnetting på inngangsdøren

- ▷ Materielle skader ved lukking av inngangsdøren når myggnettingen er trukket ut. Ikke lukk inngangsdøren.
- ▷ Skyv myggnettingen helt inn før inngangsdøren lukkes.

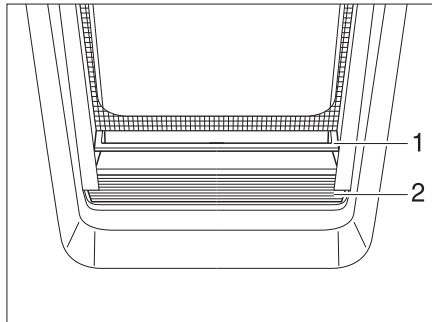
Bilde 46 Myggnetting

- Åpne:** ■ Trekk myggnettingen helt ut på håndtaket (Bilde 46,1).
- Lukke:** ■ Skyv myggnettingen tilbake på håndtaket (Bilde 46,1).

7 Å bo iobil

7.1.7 Vindu i inngangsdør (variant 1)

I inngangsdøren er det et vindu med integrert blendingsfoldegardin.

Bilde 47 Blendingsfoldegardin

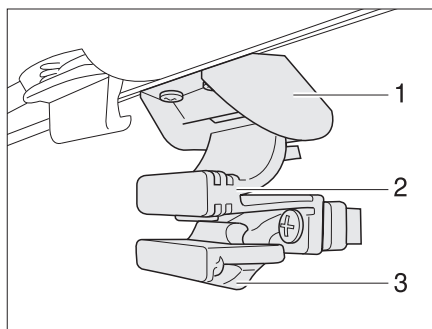
- ▶ Ikke la blendingsfoldegardinen være lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▶ Når blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsfoldegardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.

Lukke: ■ Ta tak i blendingsfoldegardinen (Bilde 47,2) midt på listen (Bilde 47,1), dra nedenfra og oppover og slipp i ønsket høyde. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

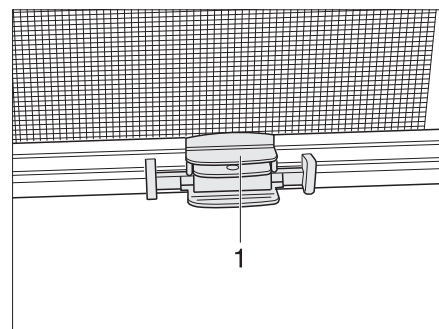
Åpne: ■ Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen og skyv den nedover.

7.1.8 Vindu i inngangsdør (variant 2)

Inngangsdøren har et vindu med myggnetrullegardin og blendingsfoldegardin.

Bilde 48 Vindu i inngangsdøren

Bilde 49 Rullegardin

Åpne vinduet: ■ Trykk sikringen (Bilde 48,3) bakover.
■ Trykk sammen håndtaket (Bilde 48,2), og skyv vinduet ned.

Lukke vinduet: ■ Skyv vinduet opp til håndtaket (Bilde 48,2) festes i låsen (Bilde 48,1).

Insektnettsjalusi Lukke og åpne myggnetrullegardinen:

Lukke: ■ Hold midt på avslutningslisten (Bilde 49,1) til myggnetrullegardinen, og før den mot avslutningslisten til blendingsfoldegardinen.
■ La låsen gå i inngrep.
■ Juster rullegardinene trinnløst ved å skyve på avslutningslistene.

7

Å bo i bobil

- Åpne:**
- Hold i avslutningslisten (Bilde 49,1) til myggnetrullegardinen, og aktiver låsen.
  - Før avslutningslisten til myggnetrullegardinen tilbake til den stopper mot rammen.

7.2 Utvendige luker

- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ For å åpne eller lukke utvendige luker må alle lås på den utvendige luken åpnes eller stenges.

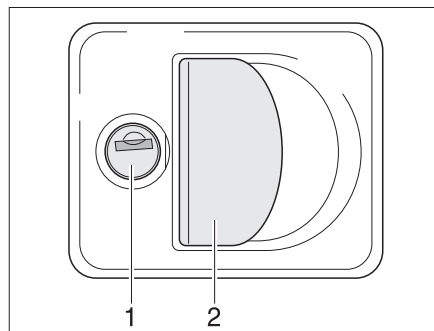
- ▷ Steng alle utvendige luker når du forlater kjøretøyet.

De utvendige lukene som er montert på kjøretøyet er utstyrt med enhetlige låsesylindre. Derfor kan alle låser åpnes med samme nøkkel.

7.2.1 Klaffelås med håndtaksskål

- ▷ For å åpne utvendige luker trekker man samtidig i alle låsehåndtak på den utvendige luken.

Bilde 50 Klaffelås med håndtaksskål

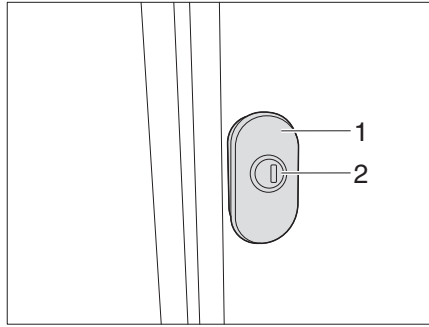
- For å åpne:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 50,1) og drei den en kvart omdreining. Klaffelåsen er åpnet.
  - Trekk ut nøkkelen.
  - Dra i låsehåndtaket (Bilde 50,2). Den utvendige luken er åpen.
- For å stenge:**
- Steng igjen den utvendige luken.
  - Stikk nøkkelen i låsesylinderen, og drei den en kvart omdreining. Klaffelåsen er låst.
  - Trekk ut nøkkelen.

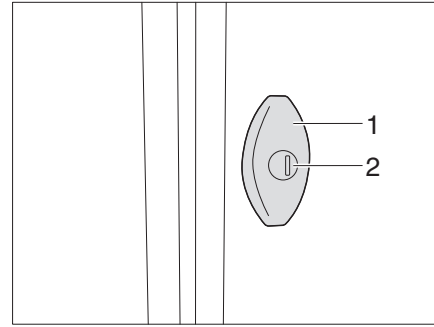
7

Å bo i bobil

7.2.2 Justerbar spennlås

Bilde 51 Justerbar spennlås (variant 1)

Bilde 52 Justerbar spennlås (variant 2)

Låsebolten på spennlåsen trekker luken godt inntil tetningene når du dreier håndtaket 180°.

- Åpne:**
- Sett nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 51/Bilde 52,1) og dreii den en kvart omdreining. Lukelåsen er åpnet.
  - Trekk ut nøkkelen.
  - Trekk i spennlåsen (Bilde 51/Bilde 52,2), og dreii den 180° mot urviserne. Den utvendige luken er åpen.
- Lukke:**
- Steng den utvendige luken helt.
  - Dreii spennlåsen 180° med urviserne. Luken trekkes mot tetningen.
  - Sett nøkkelen i låsesylinderen, og dreii den en kvart omdreining. Lukelåsen er låst.
  - Trekk ut nøkkelen.

7

Å bo i bobil

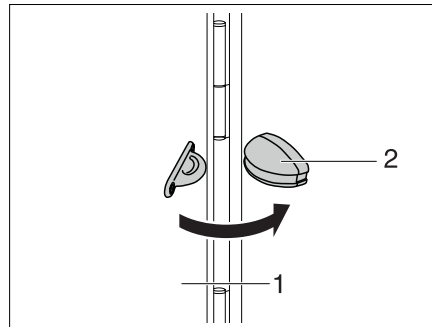
7.2.3 Låse utvendige luker i åpen posisjon

Variant 1

Enkelte utvendige luker har en låseinretning som holder luken i åpent stilling.

- ▶ Pass på at låseinretningen holder luken trygt når luken åpnes og låses i posisjon. Fare for personskader hvis luken slås igjen!

Bilde 53 Låseinretning for utvendig luke

Låse i posisjon

- Åpne den utvendige luken (Bilde 53,1), og vipp den mot veggen på kjøretøyet.
- Trykk den utvendige luken inn i låseinretningen (Bilde 53,2).

Lukke

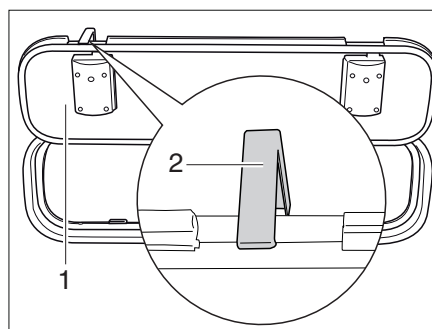
- Trekk den utvendige luken (Bilde 53,1) ut av låseinretningen (Bilde 53,2) med et kraftig rykk.
- Lås den utvendige luken.

Variant 2

Enkelte utvendige luker har en sikringskrok på utsiden av kjøretøyet som brukes til å holde fast luken i åpen posisjon.

- ▶ Pass på at sikringskroken sitter riktig når luken åpnes og låses i posisjon. Fare for personskader hvis luken slås igjen!

Bilde 54 Sikringskrok for utvendig luke

Låse i posisjon

- Åpne den utvendige luken (Bilde 54,1) og drei sikringskroken (Bilde 54,2) på kjøretøyveggen oppover.
- Åpne den utvendige luken oppover og lås den fast i sikringskroken.

Lukke

- Hold den utvendige luken i posisjonen.
- Trykk sikringskroken (Bilde 54,2) oppover.
- Fell ned og lås den utvendige luken.

7

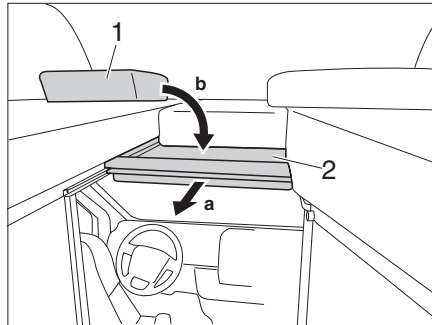
Å bo iobil

7.3 Førerhusskillevegg

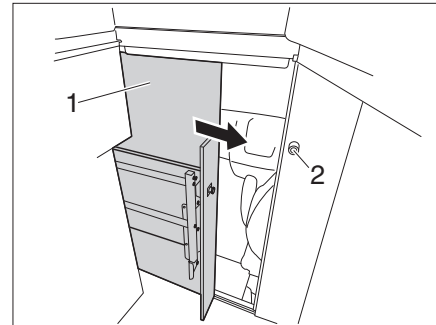
Enkelte modeller er utstyrt med en førerhusskillevegg.

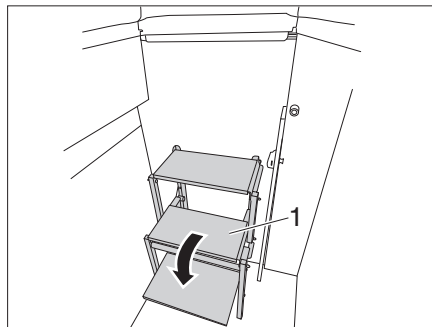
▷ Døren må være sikret under kjøring.

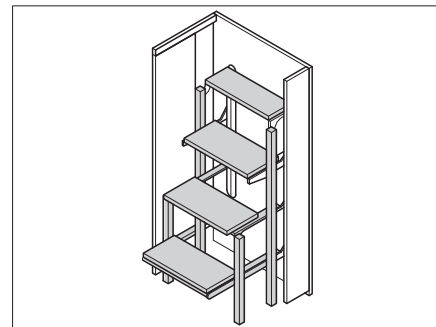
Bilde 55 Førerhusskillevegg

Bilde 56 Lås for førerhus

Bilde 57 Slå ned trappestigen

Bilde 58 Stige med 4 trinn

For å lukke og åpne førerhusskilleveggen:

- Lukke:**
- Trekk sengebunnen (Bilde 55,2) fremover i håndtaket.
  - Legg puten (Bilde 55,1) på sengebunnen.
  - Skyv døren igjen (Bilde 56,1) til den klikker på plass i låsen.
  - Drei håndtaket (Bilde 56,2) mot urviseren helt til døren er låst.
  - Slå ned trappestigen (Bilde 57,1).
- Åpne:**
- Slå opp trappestigen (Bilde 57,1).
  - Drei håndtaket (Bilde 56,2) med urviseren helt til døren er låst opp.
  - Skyv opp døren (Bilde 56,1), og fest den.
  - Legg puten (Bilde 55,1) til side.
  - Skyv sengebunnen (Bilde 55,2) bakover.

7

Å bo iobil

7.4 Lufting

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.

- ▶ Under enkelte værforhold kan det dannes kondens på metallgjenstander (f.eks. gulv-understellforskruinger) til tross for tilstrekkelig ventilasjon.
- ▶ Det kan også trekke ved skjøter og kanter (f.eks. ved takhettevifter, takluker, stikkontakter, påfyllingsstusser, luker osv.).

Kondens

Sørg for stadig tilførsel av frisk luft ved hyppig og målrettet lufting. Kun slik unngår man at det danner seg kondens i kaldt vær, med påfølgende dannelse av jordslag. Når oppvarming, luftfordeling og lufting er tilpasset hverandre, oppnår man et behagelig boklima i den kalde årstiden. For å forhindre gjennomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilen stilles på resirkulering. Ved lengre lagring bør kjøretøyet luftes godt med jevne mellomrom, særlig om sommeren, på grunn av stillestående, varm luft. Her skal ikke bare innvendige rom, men også rom som er tilgjengelige utenfra, luftes. Når kjøretøyet er parkert i et lukket rom (f.eks. en garasje), skal også oppstillingsplassen luftes. Hvis det oppstår kondens, kan det føre til dannelse av jordslag.

7.5 Vinduer

- ▶ Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier eller sammenleggbare insektnett. Når låsen frigjøres, spretter insektsjalusien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalusiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen. Blendingsfoldegardinen og den foldbare myggnettingen er laget av tynt vevet stoff. For at blendingsfoldegardinen eller myggnettingen ikke skal bli skadet, føres blendingsfoldegardinen og myggnettingen forsiktig tilbake til utgangsstillingen etter håndtaket.
- ▶ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
- ▶ **Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.**
- ▶ Steng vinduene før kjøring.
- ▶ Hold vinduene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▶ For å åpne eller lukke vinduet med åpning utover, må alle vinduets låsehåndtak åpnes eller stenges.

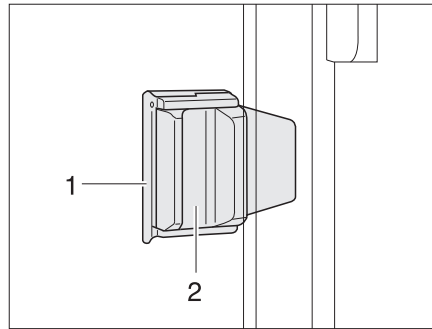

- ▶ Steng alltid vinduene når du forlater kjøretøyet.
- ▶ På innsiden av akrylglass-dobbeltvinduet kan det ved store temperaturforskjeller eller ekstreme værforhold dannes litt kondens. Vinduet er konstruert slik at kondens kan fordampe når utetemperaturen stiger. Det er ingen fare for skader på akrylglass-dobbeltvinduet på grunn av kondens.

7

Å bo iobil

7.5.1 Skyvevindu med lås (variant 1)

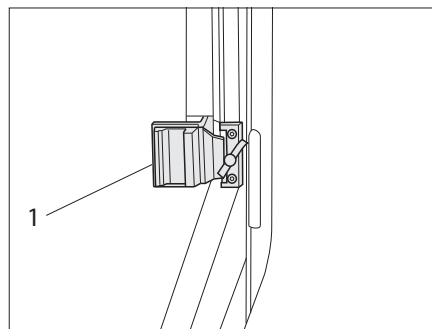

Bilde 59 Skyvevindu med skyvelås

- For å åpne:*
- Trekk ut låset (Bilde 59,1).
  - Trykk håndtaket (Bilde 59,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
  - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- For å stenge:*
- Skyv vinduet helt igjen.
  - Trykk inn låset.

7.5.2 Skyvevindu med lås (variant 2)

Bilde 60 Skyvevindu med skyvelås

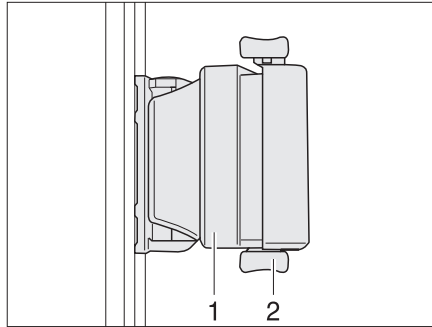
- Åpne:*
- Drei låseknappen (Bilde 60,1) til loddrett stilling.
  - Trykk håndtaket (Bilde 60,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
  - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- Lukke:*
- Skyv vinduet helt igjen.
  - Drei låseknappen til vannrett stilling.

7

Å bo iobil

7.5.3 Skyvevindu med lås (variant 3)

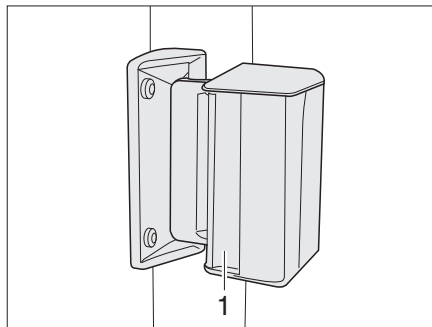

Bilde 61 Skyvevindu med skyvelås

- Åpne:**
- Drei låseknappen (Bilde 61,1) til loddrett stilling.
  - Trykk håndtaket (Bilde 61,2) og skyv det samtidig framover eller bakover.
  - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- Lukke:**
- Skyv vinduet helt igjen.
  - Drei låseknappen til vannrett stilling.

7.5.4 Skyvevindu uten lås (variant 1)

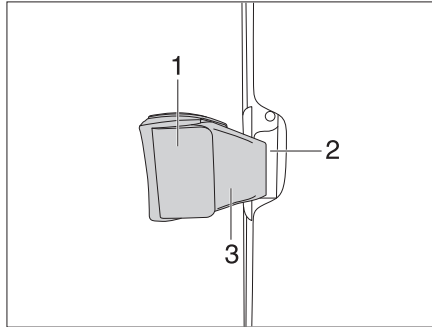
Bilde 62 Skyvevindu

- For å åpne:**
- Trykk håndtaket (Bilde 62,1) og skyv eller trekk det samtidig framover eller bakover.
  - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

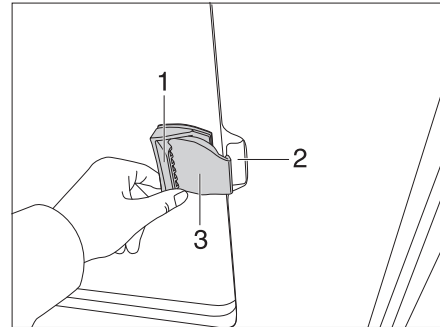
- For å stenge:**
- Lukk vinduet til anslag og la håndtaket smette i lås.

7 Å bo i bobil

7.5.5 Skyvevindu uten lås (variant 2)

Bilde 63 Skyvevindu uten lås

Bilde 64 Skyvevindu uten lås

- Åpne:**
- Trekk i håndtaket (Bilde 64,1), og skyv eller trekk samtidig håndtaket forover.
  - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.
- Lukke:**
- Lukk vinduet til det stopper, og la håndtaket smekke i lås.

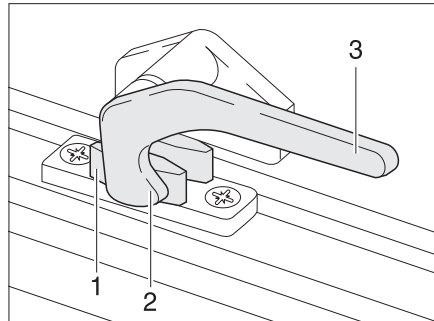
7

Å bo iobil

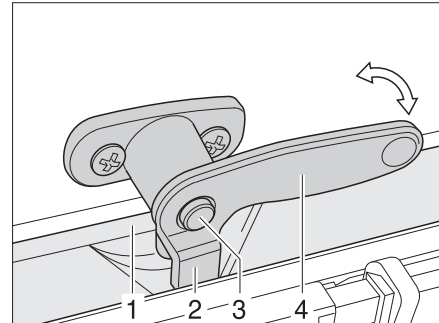
7.5.6 Vindu med åpning utover med dreiearmer

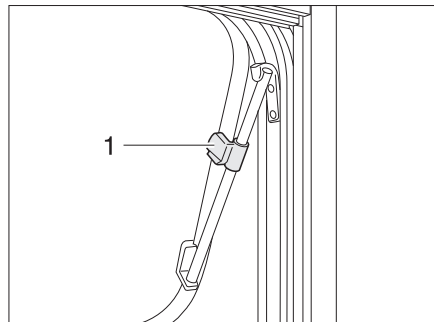
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.

Bilde 65 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 66 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "lukket"

Bilde 67 Vindu med åpning utover med dreiearmer, åpent

- Åpne:**
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 66,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
  - Vri låsehåndtaket (Bilde 65,3 eller Bilde 66,4) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
  - Åpne vinduet til ønsket posisjon, og fest det med den riflete knappen (Bilde 67,1).

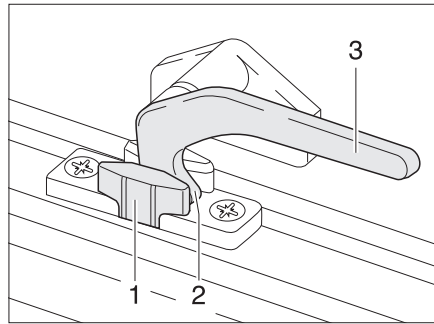
Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

- Lukke:**
- Skru på den riflete knappen (Bilde 67,1) helt til haken frigjøres.
  - Lukk vinduet.
  - Trykk inn sikringsknappen (Bilde 66,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
  - Vri låsehåndtaket (Bilde 65,3 eller Bilde 66,4) en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 65,2 eller Bilde 66,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 65,1 eller Bilde 66,1).

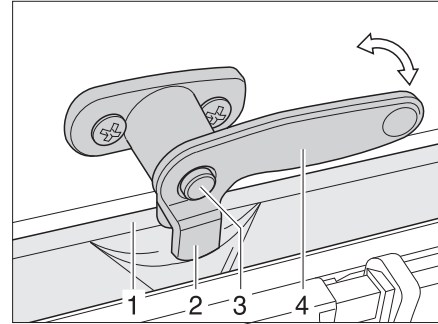

7

Å bo iobil

Bilde 68 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Bilde 69 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Vinduet med åpning utover kan stilles i 2 ulike posisjoner med låsehåndtaket:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 68)
- I stilling "lukket" (Bilde 65)

For å stille vindu med åpning utover i posisjon "langvarig lufting":

- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 69,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 68,3 eller Bilde 69,4) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Trykk vinduet litt utover.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 69,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket tilbake igjen. Kjør da låsetappen (Bilde 68,2 eller Bilde 69,2) inn i utsparingen på vinduslåsen (Bilde 68,1 eller Bilde 69,1).
- Kontroller om nødvendig at sikringsknappen ikke er trykket inn, men at låsehåndtaket er sikret.

Under kjøring må vinduet ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det trenge vann inn i boenheten når vinduet står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

7

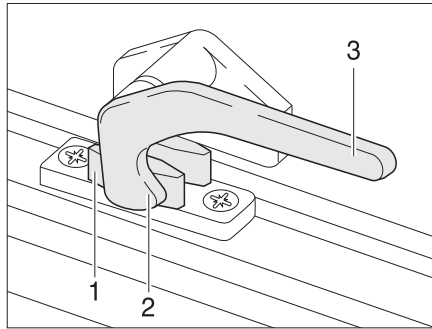
Å bo iobil

7.5.7

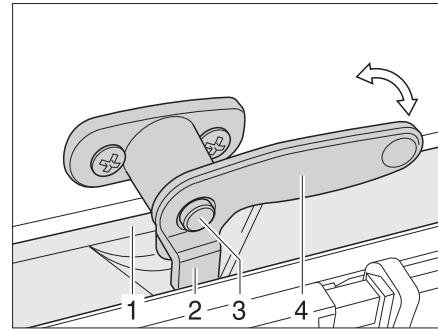
Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing

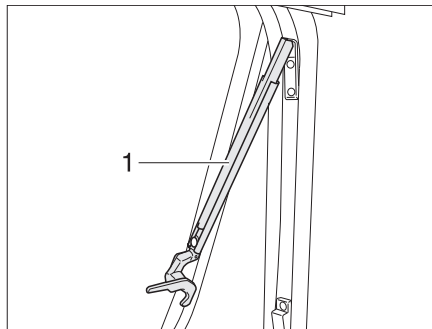
- ▷ Åpne vinduet helt for å frigjøre vindushaken. Frigjøres den ikke, og vinduet lukkes likevel, er det fare for at vinduet kan sprekke på grunn av sterkt mottrykk.
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.
- ▷ Hvis låsespaken har en sikringsknapp, skal sikringsknappen alltid trykkes når låsespaken betjenes.

Bilde 70 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 71 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "lukket"

Bilde 72 Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing, åpent

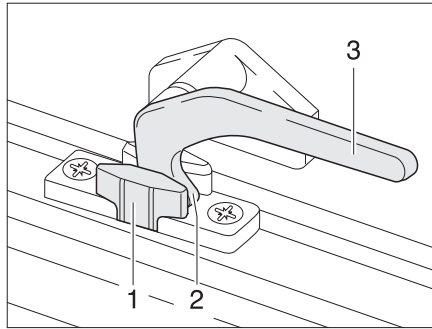
- For å åpne:*
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
  - Vri låsehåndtaket (Bilde 71,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
  - Åpne vinduer med åpning utover til ønsket stilling. Armen (Bilde 72,1) låses automatisk.

Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

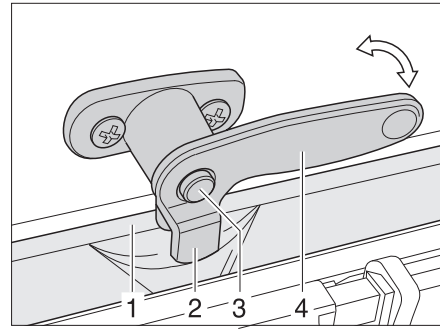
- For å stenge:*
- Åpne vinduet så mye at haken frigjøres.
  - Lukk vinduet.
  - Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
  - Vri låsehåndtaket (Bilde 70,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 70,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 70,1).

7

Å bo iobil

Bilde 73 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Bilde 74 Låsehåndtak med sikringsknapp i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Med låsehåndtaket kan vinduet stilles i to ulike posisjoner:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 73)
- I stilling "lukket" (Bilde 70).

For å stille vindu med åpning utover i posisjon for "langvarig lufting":

- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 73,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv vinduet litt utover.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 71,3) hvis en slik er montert, og hold den inne.
- Vri låsehåndtaket i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 73,2) må gripe inn i utsporingen i vinduslåsen (Bilde 73,1).
- Kontroller om nødvendig at sikringsknappen ikke er trykket inn, men at låsehåndtaket er sikret.

Vinduet med åpning utover skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis vinduet med åpning utover står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

7

Å bo iobil

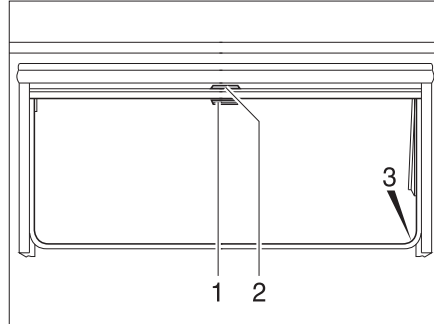
7.5.8

Blendingsgardin og insektnettsjalusi

- ▷ Åpne rullegardinene før turen. Hvis rullegardinene er lukket, kan fjærakslingen bli skadet på grunn av vibrasjonene.

Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalusier. Blendingsgardin og insektnettsjalusi kan betjenes atskilt fra hverandre.

Bilde 75 Vindu med åpning utover

Blendingsgardin

Blendingsgardinen er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

- Trekk ned blendingsgardinen (Bilde 75,2). Når blendingsgardinen skal lukkes helt, skal blendingsgardinen henges fast i låsene (Bilde 75,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

- Hvis blendingsgardinen er fullstendig lukket: Trykk håndtaket (Bilde 75,2) nedover samtidig som det skyves litt innover. Nå kan blendingsgardinen fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Hvis blendingsgardinen står i mellomstilling: Trekk grepet (Bilde 75,2) litt nedover, til låsene er løsnet.
- Ta tak i håndtaket og før blendingsgardinen forsiktig tilbake.

Insektnettsjalusi

Insektnettsjalusi er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

- Bruk håndtaket (Bilde 75,1) til å dra insektnettsjalusi nedover og fest den i hakene (Bilde 75,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

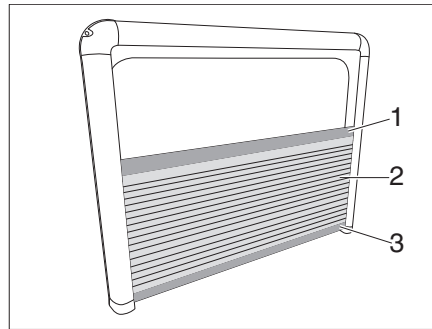
- Trykk håndtaket (Bilde 75,1) ned, og trekk samtidig håndtaket litt innover. Nå kan insektnettsjalusien fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettsjalusien forsiktig tilbake.

7

Å bo i bobil

7.5.9 Sjalusi, plissert med insektnett

Skyv på de to listene for å åpne eller stenge mørkleggingsgardinen og insektnettet.

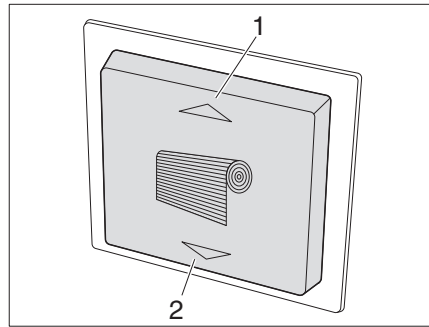
Bilde 76 Gardin, plissert

- Lukke:** ■ Trekk mørkleggingsgardinen (Bilde 76,2) på den øvre listen (Bilde 76,1) oppover, og skyv den nedre listen (Bilde 76,3) nedover.
- Åpne:** ■ Skyv den øvre listen (Bilde 76,1) nedover. Det åpne vinduet er beskyttet med insektnettet.
- Åpne uten insektnett:** ■ Skyv nedre list (Bilde 76,3) oppover. Nå er det åpne vinduet ikke beskyttet med insektnettet.

7

Å bo i bil

7.5.10 Elektrisk rullegardin for frontruten

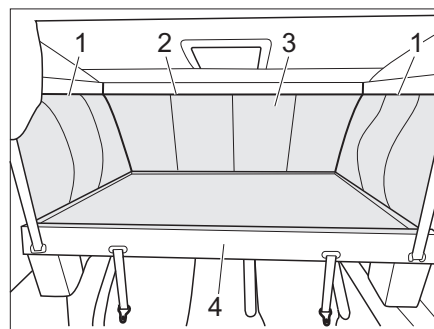

Bilde 77 Bryter for rullegardin

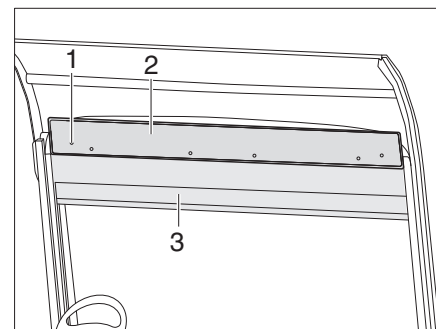
- Lukke:**
- Trykk på knapp (Bilde 77/2). Rullegardinen (Bilde 79/3) for frontruten kjøres ned.
- Åpne:**
- Trykk på knapp (Bilde 77/1). Rullegardinen (Bilde 79/3) for frontruten kjøres opp.

Åpne og stenge rullegardinen med nødfunksjonen

Den elektriske rullegardinen for frontruten kan i et nødtilfelle, f.eks. ved strømbrudd, også kjøres oppover eller nedover med en sveiv. Sveiven befinner seg i hekkgarasjen.

Bilde 78 Tilgang til rullegardinkassen

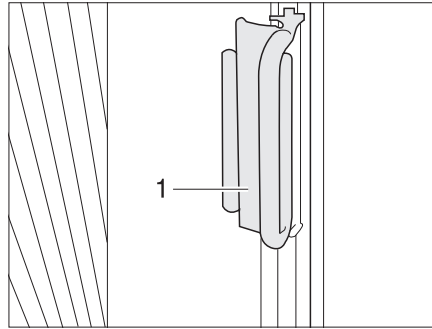
Bilde 79 Nødfunksjon rullegardin

- Senk løfteseng (Bilde 78,4) (se kapittel 7.16.3).
- For å løsne løftesekken (Bilde 78,3), åpne sideveis glidelåser (Bilde 78,1) i det øvre området forfra og bakover og åpne i det fremre området (Bilde 78,2).
- Trekk av løftesekken (Bilde 78,3) (borrelåsfeste).
- Skru ut 6 skruer (Bilde 79/1) på gardinboksen, og ta av panelet (Bilde 79/2).
- Heng sveiven inn i en av de to motorene, og kjøør rullegardinen (Bilde 79/3) oppover eller nedover.

7

Å bo iobil

7.5.11 Blendingsfoldegardin for frontruten

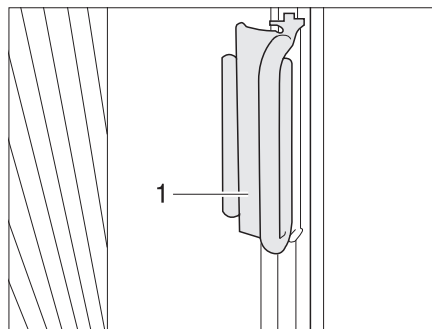

Bilde 80 Håndtak til blendingsfoldegardin for frontruten

- Lukke:**
- Hold i blendingsfoldegardinene på begge sider av frontruten med håndtaket (Bilde 80,2), og trekk dem forsiktig mot midten av frontruten til magnetlåsen holder blendingsfoldegardinene i lukket stilling.
- Åpne:**
- Hold i håndtaket, og skyv blendingsfoldegardinene forsiktig tilbake under dekselet på A-stolpene.
  - Skyv håndtaket på påsatsen. Blendingsfoldegardinene er festet.

7.5.12 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

Variant 1

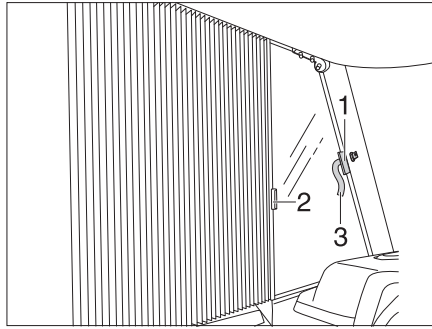
Bilde 81 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

- Lukke:**
- Ta tak i håndtaket (Bilde 81,1) på blendingsfoldegardinene, og trekk gardinene forsiktig igjen forover til magnetlåsen holder dem i lukket stilling.
- Åpne:**
- Skyv blendingsfoldegardinene tilbake under dekselet med håndtaket.
  - Skyv håndtaket (Bilde 81,2) på påsatsen. Blendingsfoldegardinene er festet.

7

Å bo iobil

Variant 2

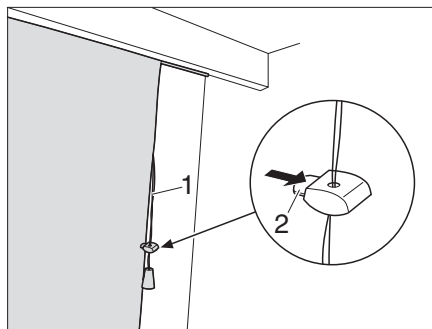
Bilde 82 Blendingsfoldegardin for fører- og passasjervindu

- Lukke:**
- Åpne borrelåsen til sikringsbåndene (Bilde 82,3) på begge sider.
  - Trekk blendingsfoldegardinen forsiktig sammen med håndtakene (Bilde 82,1 og 2) helt til magnetlåsen holder gardinen i lukket stilling.
- Åpne:**
- Skyv blendingsfoldegardinene forsiktig tilbake med håndtakene (Bilde 82,1 og 2).
  - Sikre blendingsfoldegardinen med borrelåsen til sikringsbåndet (Bilde 82,3).

7.5.13 Liftgardiner

- ▷ Liftgardinene består av tynn tekstil. Trekk forsiktig i snorene når du betjener de, og ikke bruk stor kraft.

Bilde 83 Liftgardin

Avhengig av modellen kan kjøretøyet være utstyrt med liftgardiner.

- Trekke opp liftgardinen:**
- Trekk snoren (Bilde 83,1) nedover. Rullegardinen heises opp av båndene.
  - Trykk på klemmen (Bilde 83,2) på holderen, og skyv holderen til ønsket posisjon.
- Senke rullegardinen:**
- Trykk på klemmen (Bilde 83,2) på holderen.
  - Liftgardinen kjører nedover.

7

Å bo iobil

7.6 Takluker

Avhengig av modellen har kjøretøyet takluker med eller uten automatisk luftesystem. Når det er montert en takluke uten automatisk luftesystem, skjer den automatisk luftingen via automatisk luftesystem soppformete takluker.

- ▶ Ventilasjonsåpningene i det automatiske luftesystemet skal alltid holdes åpne. Luftesystemet må aldri dekkes til, f.eks. med en vintermatte eller blokkeres. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv.

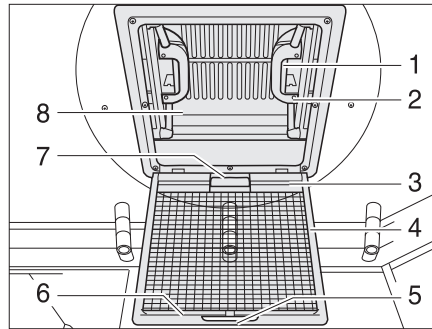

- ▷ Taklukene er utstyrt med blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier eller sammenleggbare insektnett. Når låsen frigjøres, spretter insektnettsjalusien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalusiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen. Blendingsfoldegardinen og den foldbare myggnettingen er laget av tynt vevet stoff. For at blendingsfoldegardinen eller myggnettingen ikke skal bli skadet, føres blendingsfoldegardinen og myggnettingen forsiktig tilbake til utgangsstillingen etter håndtaket.
  - ▷ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
  - ▷ **Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og takluken. Takluken kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys. Åpne takluken litt eller sett den i luftestilling.**
  - ▷ Hold taklukene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
  - ▷ Tråkk ikke på taklukene.
  - ▷ Steng taklukene før kjøring.
  - ▷ Kontroller at taklukene er stengt før avreise.
  - ▷ Før avreisen startes skal blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner åpnes.
  - ▷ Tetningene til taklukene må gnis inn med talkum minst to ganger i året.
- ▷ **Steng alltid taklukene når du forlater kjøretøyet.**

7 Å bo iobil

7.6.1 Takluke med smekklås

Bilde 84 Takluke med smekklås

Takluken kan åpnes på en eller begge sider. Avhengig av modellen er takluken utstyrt med en blendingsgardin.

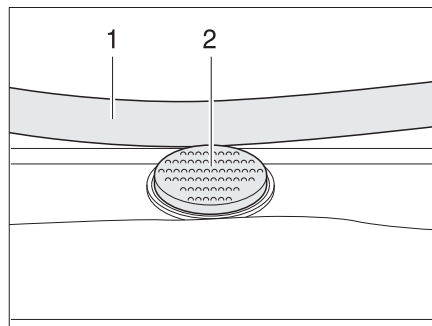
- Åpne:**
- Dra i håndtaket (Bilde 84,5).
  - Slå myggnettingen (Bilde 84,4) ned.
  - Trykk smekklåsen (Bilde 84,1) mot innsiden av takluken (Bilde 84,8). Press samtidig takluken oppover med håndtaket (Bilde 84,2).
  - Sving myggnettingen (Bilde 84,4) opp til den knepper inn i låsen.

- Lukke:**
- Dra i håndtaket (Bilde 84,5).
  - Slå myggnettingen (Bilde 84,4) ned.
  - Ta tak i håndtakene (Bilde 84,1) og trekk takluken (Bilde 84) hardt nedover til begge smekklåsene (Bilde 84,1) går i inngrep.
  - Sving myggnettingen (Bilde 84,4) opp til den knepper inn i låsen.

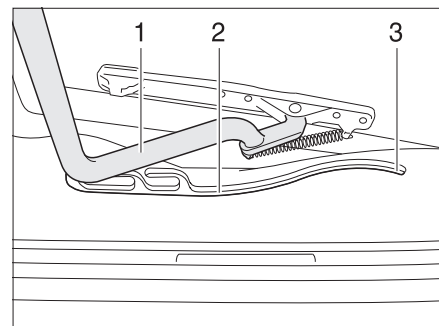
Blendingsgardin For å lukke og åpne blendingsgardinen:

- Lukke:**
- Trekk i håndtaket (Bilde 84,7) på blendingsgardinen, og fest kroklisten (Bilde 84,3) i holdelisten (Bilde 84,6) på myggnettingen.
- Åpne:**
- Løsne kroklisten (Bilde 84,3) fra holdelisten (Bilde 84,6), og før blendingsgardinen langsomt tilbake.

7.6.2 Heki-takluke (mini og midi)

Bilde 85 Sikringsknapp på Heki-takluke

Bilde 86 Heki-takluke, føring

Heki-takluken åpnes en vei.

7

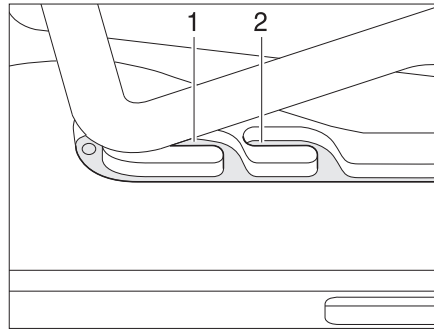
Å bo iobil

For å åpne:

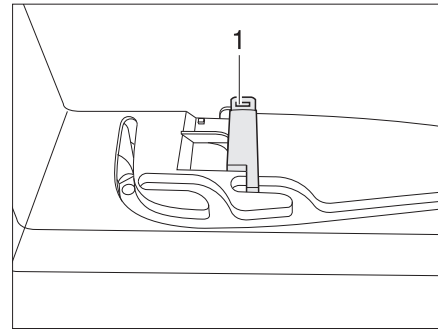
- Trykk sikringsknapp (Bilde 85,2) og trekk bøylene (Bilde 85,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene (Bilde 86,1) i føringene (Bilde 86,2) til bakerste posisjon (Bilde 86,3).

For å stenge:

- Trykk bøylene (Bilde 86,1) lett oppover med begge hender.
- Skyv bøylene tilbake i føringene.
- Trykk bøylene oppover med begge hender, til bøylene ligger over sikringsknappen (Bilde 85,2).

Bilde 87 Heki-takluke i luftstilling

Bilde 88 Låsing av luftstilling

Luftstilling

Heki-takluken kan stilles i to luftstillinger: "Dårlig vær"-stilling (Bilde 87,1) og midtstilling (Bilde 87,2). Alt etter modell kan takluken låses i midtstilling med låsen (Bilde 88,1).

- Trykk sikringsknapp (Bilde 85,2) og trekk bøylene (Bilde 85,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene i føringene (Bilde 86,2) til ønsket stilling.
- Trykk bøylene lett oppover og skyv den i valgt føring (Bilde 87,1 eller 2), og lås den eventuelt.

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegardinen:

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegardinen ut ved grepet og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardinen sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

For å lukke og åpne insektnettet:

For å stenge:

- Trekk myggnettingen i håndtaket til det ligger mot grepet på blendingsfoldegardinen.

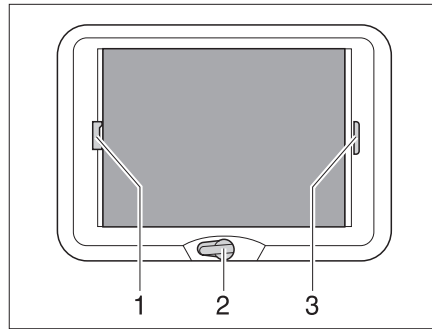
For å åpne:

- Trykk håndtaket til myggnettingen bakover. Hakene slipper taket.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettet forsiktig tilbake.

7

Å bo i bil

7.6.3 Takluke med sveiveløfting

Bilde 89 Takluke med sveiveløfting

Takluken med sveiveløfting kan åpnes med håndsveiven.

For å åpne:

- Vri håndsveiven (Bilde 89,2) til det kjøres motstand (maks. åpningsvinkel 70°).

For å stenge:

- Vri håndsveiven til takluken med sveiveløfting er stengt. Deretter kan takluken med sveiveløfting låses ved å vri håndtaket to til tre ganger til.
- Kontrollere låsing. Dette gjøres ved å trykke med hånden mot akrylglasstet.

Blendingsfoldegardin

Blendingsfoldegardinen kan om ønskelig lukkes. Når blendingsfoldegardinen er låst til myggnettingen, følger myggnettingen med ved lukking av blendingsfoldegardinen.

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegardinen etter håndtaket (Bilde 89,3) og slipp i ønsket stilling. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardinen sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

Når myggnettingen er låst til blendingsfoldegardinen, vil blendingsfoldegardinen følge med når man lukker myggnettingen.

For å stenge:

- Ta tak i håndtaket på myggnettingen (Bilde 89,1), trekk gardinen over til håndtaket på blendingsfoldegardinen (Bilde 89,3) på motsatt side og la det kneppe inn.

For å åpne:

- Trykk håndtaket på myggnettingen (Bilde 89,1) bakover og oppover og heng myggnettingen på blendingsfoldegardinen (Bilde 89,3).
- Ta tak i håndtaket og skyv myggnettingen sakte til utgangsstilling.

7

Å bo iobil

7.7 Dreie seter

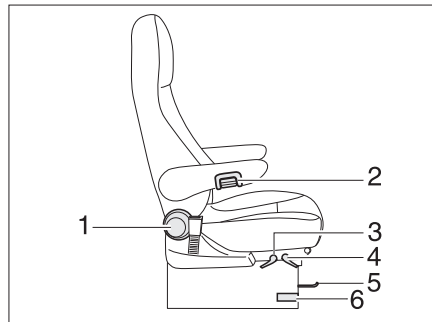

► Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.

- ▷ Innstilling av seteposisjon og av armlenene er beskrevet i kapittel 5.
- ▷ Kjør setene helt ned før de snus. Ellers er det ikke mulig å snu setene.

Spaken for dreieing av setet er plassert foran eller på siden på setet, avhengig av modellen.

Bilde 90 Fører- og passasjersele

- Dreie:*
- Still begge armlenene på førersele/passasjersele oppover.
  - Skyv førersele/passasjersele bakover eller til midtstilling.
  - Trykk stangen for å dreie eller trekke setet (Bilde 90,6). Setet frigjøres.

Dreieretningen kan innstilles etter eget ønske. Setet kan kun blokkeres i kjøreretning.

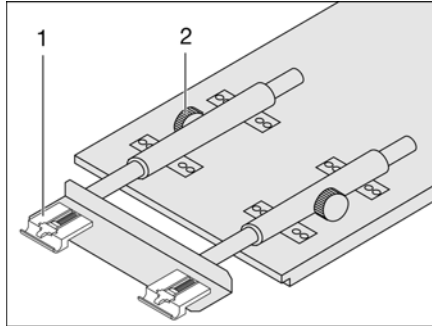
7 Å bo iobil

7.8 Bord

7.8.1 Anhengsbord med leddet støtteben

- ▶ Alt etter modell brukes det ulike ekstra bordplater og leddede støttebein. Bordet kan derfor avvike fra formen som er vist her. Men prinsippet ved ombygging er det samme for alle bord.

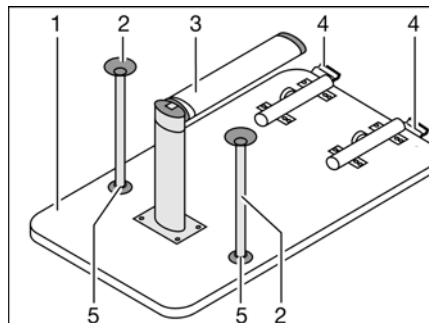

Bilde 91 Utvide anhengsbordet

Bordflaten til anhengsbordet kan utvides ved å sette inn en bordplate.

- Utvide:*
- Løsne fingerskruene (Bilde 91,2).
  - Løft bordplaten litt foran og trekk den til anslag. Bordforlengelsen (Bilde 91,1) er trukket helt ut.
  - Heng på plass bordet.
  - Legg bordplaten inn i bordforlengelsen.
  - Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen.
  - Trekk til fingerskruene.

- Forminske:*
- Løsne fingerskruene (Bilde 91,2).
  - Løft bordplaten litt foran og trekk den ut.
  - Ta av den ekstra bordplaten og legg den bort.
  - Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen. Bordforlengelsen (Bilde 91,1) er skjøvet helt inn.
  - Heng på plass bordet.
  - Trekk til fingerskruene.

Bilde 92 Sengebunn

Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebunn.

7

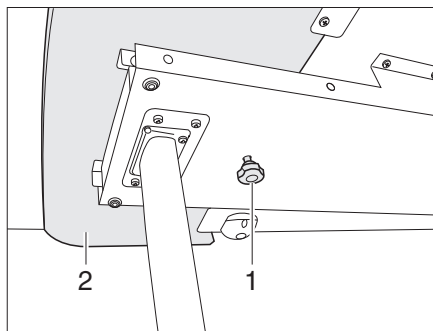
Å bo i bil

Ominnredning til sengebunn:

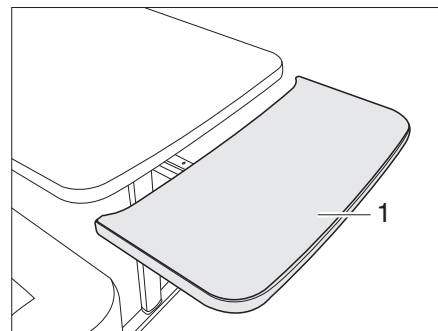
- Løft bordplaten (Bilde 92,1) ca. 45° foran.
- Nedre del av leddet støtteben (Bilde 92,3) vipres 90°. I tillegg, alt etter modell, trekkes nedre del av leddet støtteben ned eller trykk på frigjøringsknappen.
- Trykk på frigjøringsknappen på låsemekanismen (Bilde 92,4).
- Sving bordplaten ca. 45° opp, og ta bordet ut av holdelisten.
- Avhengig av modell, stikkes begge de ekstra støttebenene (Bilde 92,2) inn i festene (Bilde 92,5) på undersiden av bordplaten.
- Sett bordet i den nedre holdelisten, og lås det.

7.8.2 Anhengsbord (barsittegruppe)

Bordflaten til anhengsbordet kan utvides ved å trekke ut en ekstra bordplate.

Bilde 93 Lås på den ekstra bordplaten

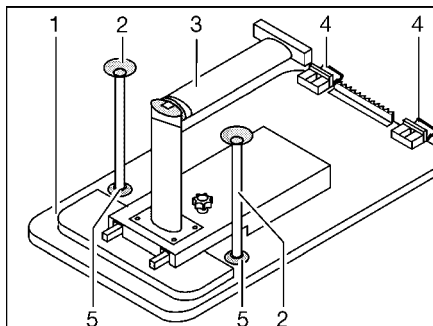

Bilde 94 Ekstra bordplate

- Utvide:*
- Løsne fingerskrue (Bilde 93,1).
  - Trekk ut den ekstra bordplaten (Bilde 93,2) til stopp (Bilde 94).
  - Før den ekstra bordplaten (Bilde 94,1) opp i en bue. Den ekstra bordplaten ligger i flukt med bordplaten.

- Forminske:*
- Trekk den ekstra bordplaten (Bilde 94,1) bort fra bordplaten til den stopper og trykk den nedover mot motstanden til holdefjærene. Den ekstra bordplaten går ned i en bue (Bilde 94).
  - Skyv den ekstra bordplaten inn til den stopper.
  - Trekk til fingerskruen (Bilde 93,1).

Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebunn.

Bilde 95 Sengebunn

7

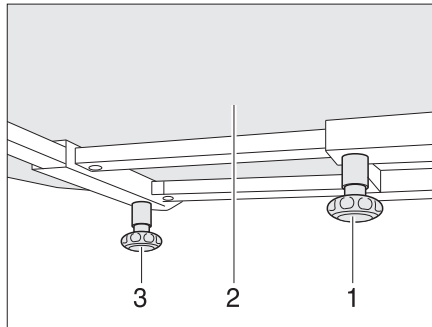
Å bo iobil

Ominnredning til sengebunn:

- Løft bordplaten (Bilde 95,1) litt foran.
- Lås opp bordbenet (Bilde 95,3) på leddet og vipp det inn.
- Sving bordplaten opp ca. 45° og heng holderne (Bilde 95,4) ut av den øvre holdeskinnen.
- Avhengig av modell, stikkes begge de ekstra støttebenene (Bilde 95,2) inn i festene (Bilde 95,5) på undersiden av bordplaten.
- Heng anhengsbordet inn i den nederste holdeskinnen og sett det på bordfotleddet.

7.8.3 Fast bord (forskyvbar bordplate)

Bordplaten til det faste bordet kan forskyves i lengderetningen og på tvers.

Bilde 96 Fast bord

Forskyve i lengderetningen:

- Løsne fingerskrue (Bilde 96,1).
- Skyv bordplaten (Bilde 96,2) til ønsket posisjon.
- Skru fast fingerskruen igjen.

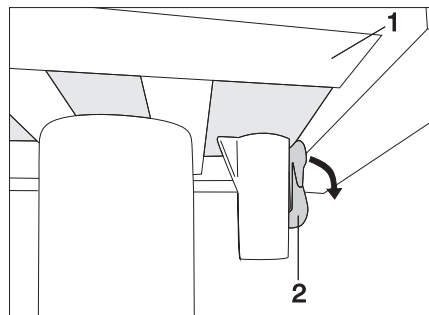
Forskyve på tvers:

- Løsne fingerskrue (Bilde 96,3).
- Skyv bordplaten (Bilde 96,2) til ønsket posisjon.
- Skru fast fingerskruen igjen.

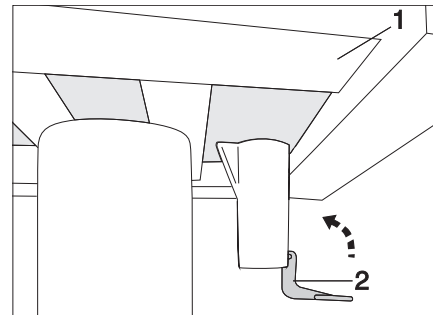
Det faste bordet kan ikke brukes som sengebunn.

7.8.4 Stolpebord (bordplaten kan forskyves)

Bordplaten til stolpebordet kan forskyves på tvers.

Bilde 97 Låsing stolpebord (låst)

Bilde 98 Låsing stolpebord (opplåst)

Forskyve bordplate:

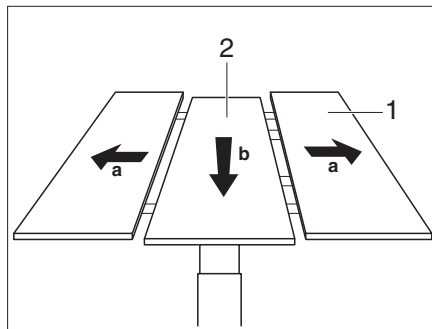
- Trykk ned låsespaken (Bilde 97,2).
- Skyv bordplaten (Bilde 97,1) til ønsket posisjon.
- Skyv låsespaken (Bilde 97,2) opp igjen.

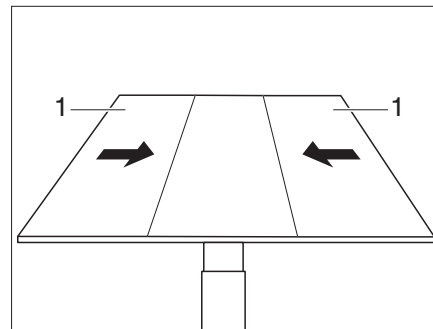
7

Å bo iobil

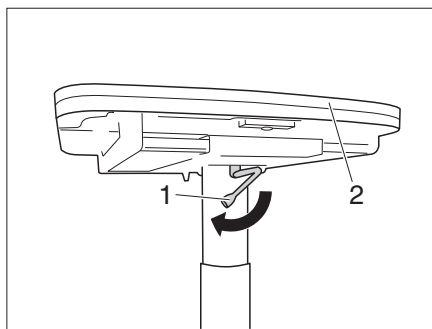
7.8.5 Senkbart bord i hjørnesofa

Bilde 99 Hev midtdelen

Bilde 100 Skyv sidedelene inntil midtdelen

Bilde 101 Senke bordet

- Utvide:**
- Trekk bordets ytterdeler (Bilde 99,1) fra hverandre.
  - Trykk bordets midtdel (Bilde 99,2) hardt ned. Midtdelen trykkes opp igjen med fjærkraft.
  - Skyv bordets ytterdeler (Bilde 100,1) inntil midtdelen.

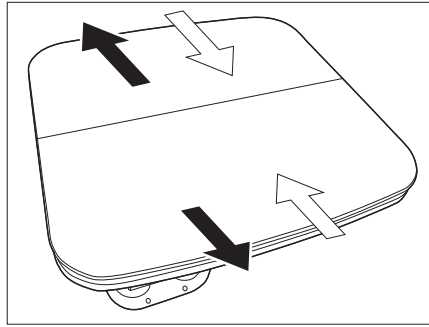
- Forminske:**
- Trekk bordets ytterdeler (Bilde 99,1) fra hverandre.
  - Trykk bordets midtdel (Bilde 99,2) hardt ned. Midtdelen låses fast i nedre stilling.
  - Skyv sammen bordets ytterdeler.

- Senke**
- Forminske bordet (se over).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 101,1) mot venstre. Låsen er åpen.
  - Trykk bordplaten (Bilde 101,2) ned i midten og hold den nede.
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 101,2) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

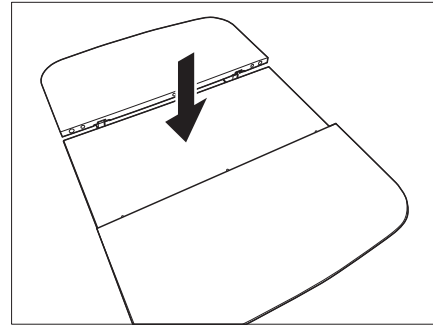
7

Å bo iobil

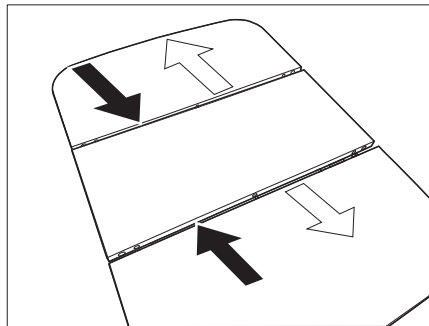
7.8.6 2-Senkbart sølebord i hjørnesofa

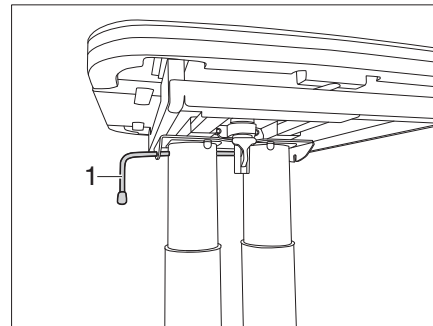
Bilde 102 Trekk ytterdelene fra hverandre

Bilde 103 Senk midtdelen

Bilde 104 Senke bordet

Bilde 105 Lås bordet

- Utvide:*
- Trekk bordets ytterdeler fra hverandre (Bilde 102 - svart pil).
  - Trykk bordets midtdel hardt ned (Bilde 103).
Midtdelen trykkes opp igjen med fjærkraft.
  - Skyv bordets ytterdeler inn på midtdelen (Bilde 104 - svart pil).

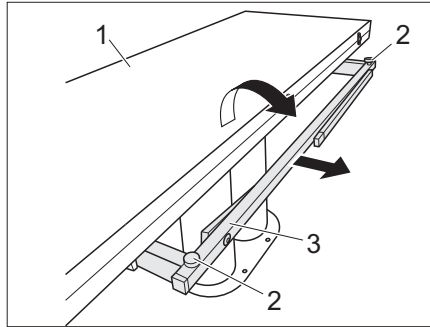
- Forminske:*
- Trekk bordets ytterdeler fra hverandre (Bilde 104 - hvit pil).
  - Trykk bordets midtdel hardt ned. Midtdelen låses fast i nedre stilling (Bilde 103).
  - Skyv bordets ytterdeler sammen (Bilde 102 - hvit pil).

- Senke*
- Forminske bordet (se over).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 105,1) mot venstre. Låsen er åpen.
  - Trykk bordplaten ned i midten og hold den nede.
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 105,1) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

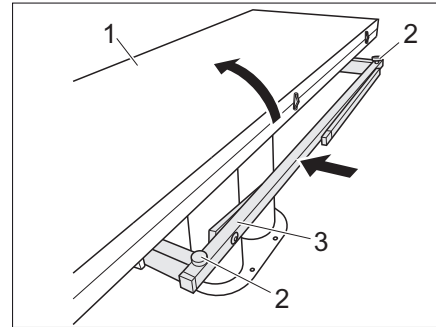
7

Å bo iobil

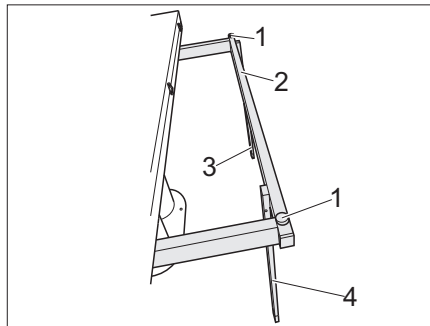
7.8.7 2-søylet vippebord, kan senkes

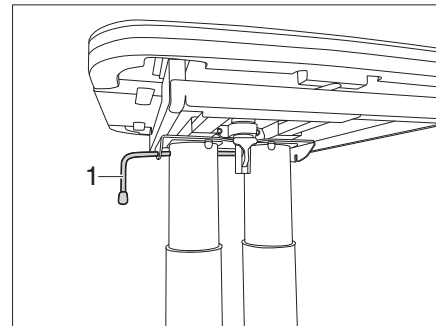
Bilde 106 Forstørr bord

Bilde 107 Forminsk bord

Bilde 108 Still opp støtter loddrett

Bilde 109 Lås bordet

- Utvide:*
- Trekk ut bordets underdel (Bilde 106,3).
  - Vipp ut bordhalvdelen (Bilde 106,1).
  - Still inn ønsket høyde på bordplaten med de to innstillingskruene (Bilde 106,2).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 109,1) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

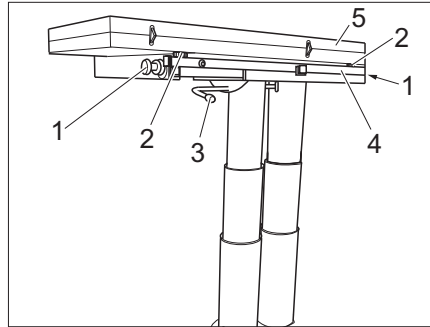
- Forminske:*
- Løsne forriglingspak (Bilde 109,1).
  - Vipp inn bordhalvdel (Bilde 107,1).
  - Skru inn to innstillingskruer (Bilde 107,2).
  - Skyv inn bordets underdel (Bilde 107,3).

- Senke:*
- Forminske bordet (se over).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 109,1) mot venstre. Låsen er åpen.
  - Trykk bordplaten ned i midten og hold den nede.
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 109,1) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.
  - Trekk ut bordets underdel (Bilde 108,2).
  - Still støtter (Bilde 108,3 og 4) loddrett.
  - Still inn ønsket høyde på bordplaten med de to innstillingskruene (Bilde 108,1).

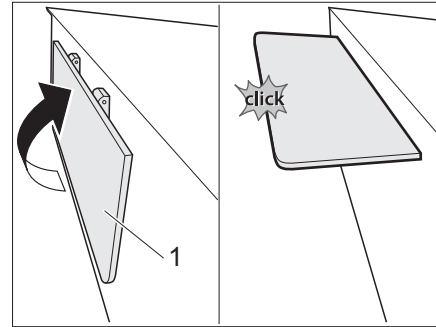
7

Å bo iobil

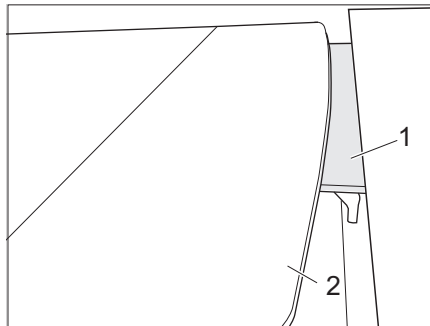
7.8.8 2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfteseng

Bilde 110 Forstørr bord

Bilde 111 Sett på støttekanten

Bilde 112 Senke bord

- Utvide:*
- Løsne fingerskruene (Bilde 110,1) på begge sider.
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 110,3) mot venstre. Løftebordet er opplåst.
  - Trekk ut bordets underdel (Bilde 110,4).
  - Vipp ut bordhalvdelen (Bilde 110,5).
  - Still inn ønsket høyde på bordplaten med de to innstillingskruene (Bilde 110,2).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 110,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.

- Forminske:*
- Løsne forriglingsspak (Bilde 110,3).
  - Vipp inn bordhalvdel (Bilde 110,5).
  - Skru inn to innstillingskruer (Bilde 110,2).
  - Skyv inn bordets underdel (Bilde 110,4).
  - Sving låsehåndtaket (Bilde 110,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.
  - Trekk til fingerskruene (Bilde 110,1) på begge sider.

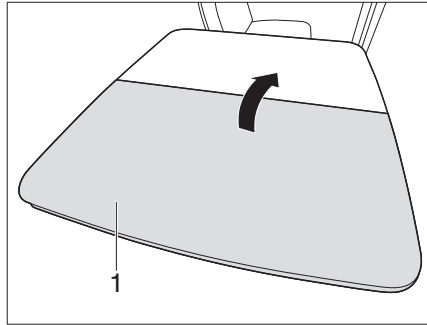
Senking til sengeombyggingen

- Forminske bordet (se over).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 110,3) mot venstre. Låsen er åpen.
- Trykk bordplaten ned i midten.
- Trekk ut bordets underdel (Bilde 110,4).
- Skru ev. inn innstillingskruer (Bilde 110,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 110,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon.
- Løsne støttekant (Bilde 111,1) og sving oppover, inntil den hektes inn.
- Sving bordplaten (Bilde 112,2) nedover på støttekanten (Bilde 112,1).

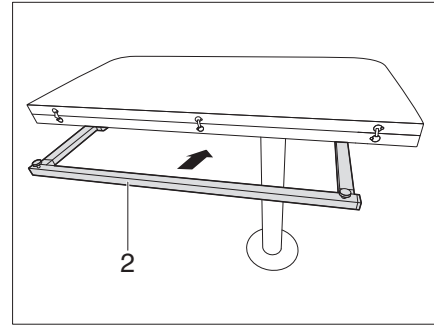
7

Å bo iobil

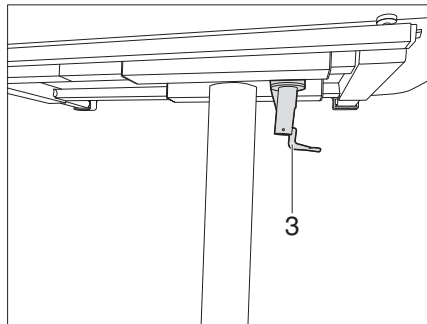
7.8.9 Klappbord, senkbart og stiv

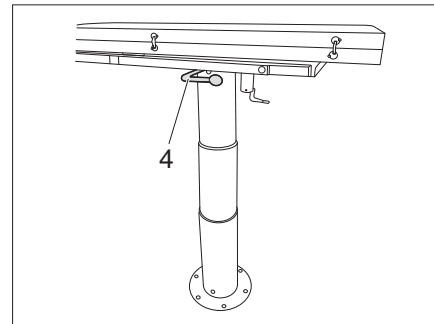
Bilde 113 Vipp inn klappbordet

Bilde 114 Skyv inn klappbordets underdel

Bilde 115 Lås klappbordet

Bilde 116 Klappbord, senkbart

Klappbordet kan senkes ned og brukes som sengebunn.

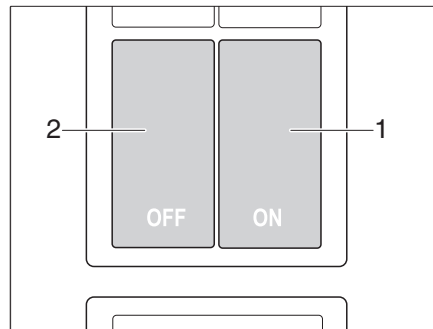
Ominnledning til sengebunn:

- Vipp inn bordhalvdel (Bilde 113,1).
- Skyv inn bordets underdel (Bilde 114,2).
- Sving låsehåndtaket (Bilde 115,3) mot høyre. Hevebordet er låst i posisjon og kan ikke forskyves mer.
- Løsne spak (Bilde 116,4) for senking av bordet, og press bordet nedover.

7

Å bo i bobil

7.9 Sentrallås kjøkkenbenk

Bilde 117 Bryter til sentrallåsen for kjøkkenbenken

Kjøkkenbenken er utstyrt med en sentrallås. Lukene og skuffene på kjøkkenbenken kan låses og låses opp manuelt med bryteren (Bilde 117).

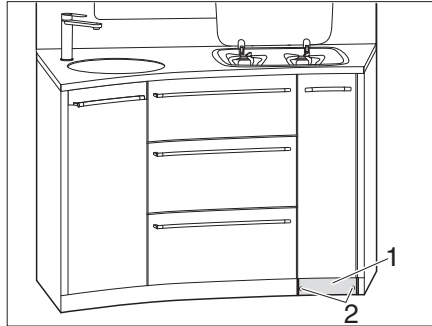
Se også kapittel 4.10.

- Låse* ■ Trykk på bryteren ON (Bilde 117,1). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst.
- Låse opp* ■ Trykk på bryteren OFF (Bilde 117,2). Luker og skuffer i kjøkkenbenken er låst opp.

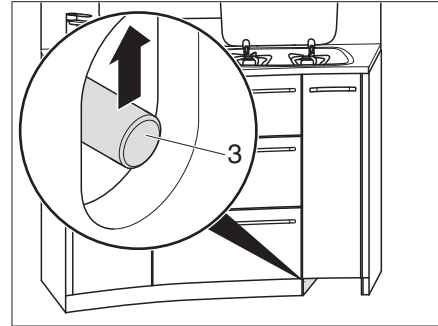
7 Å bo iobil

7.9.1 Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Alpa)

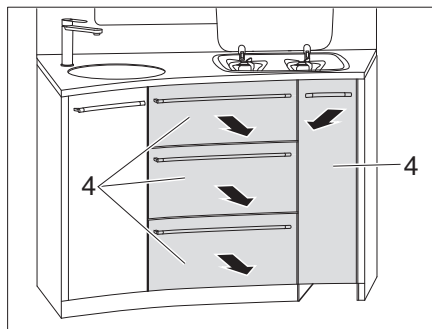
Ved strømbrydd kan kjøkkenskuffene låses opp manuelt.

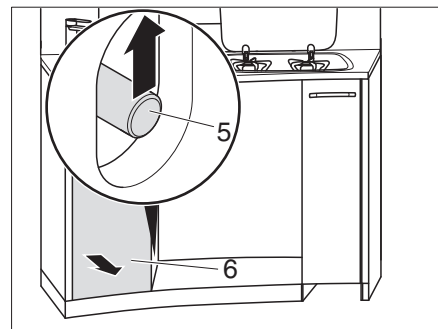
Bilde 118 Skru av sokkelen

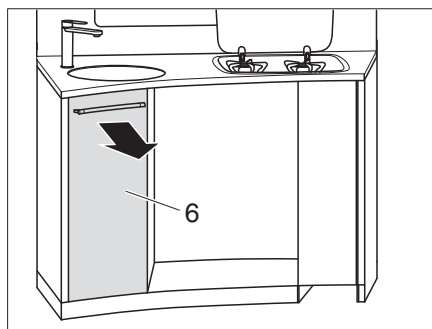
Bilde 119 Lås opp kjøkkenskuffene

Bilde 120 Ta ut kjøkkenskuffene

Bilde 121 Lås opp høy kjøkkenskuff

Bilde 122 Ta ut høy kjøkkenskuff

Skru av sokkelen:

- Skru av de 2 skruene (Bilde 118,2) på sokkelen (Bilde 118,1).
- Ta av sokkelen (Bilde 118,1).

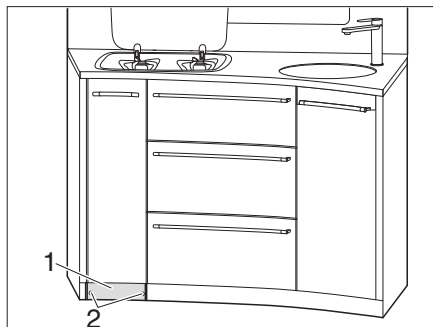
Ta ut kjøkkenskuffene:

- Skyv skuffstangen (Bilde 119,3) oppover.
- Ta ut kjøkkenskuffene (Bilde 120,4).
- Grip gjennom åpningen, og skyv skuffstangen (Bilde 121,5) oppover.
- Ta ut høy kjøkkenskuff (Bilde 122,6).

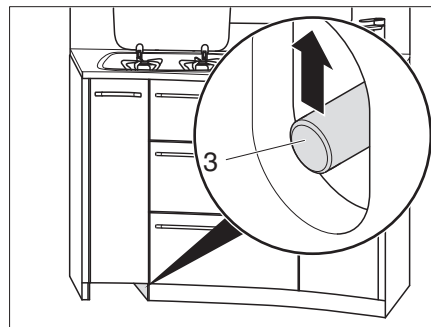
7 Å bo iobil

7.9.2 Nødopplåsing av kjøkkenskuffer (modell Globetrotter)

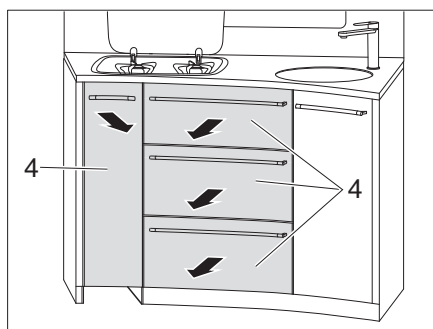
Ved strømbrydd kan kjøkkenskuffene låses opp manuelt.

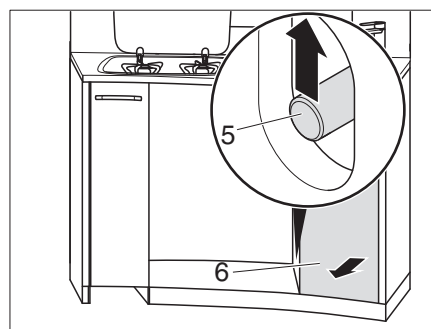
Bilde 123 Skru av sokkelen

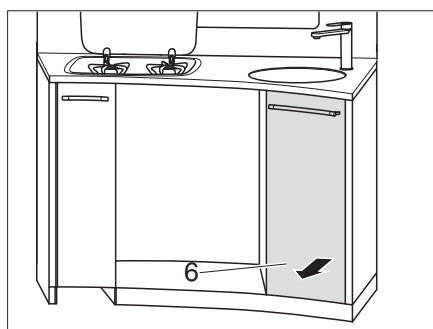
Bilde 124 Lås opp kjøkkenskuffene

Bilde 125 Ta ut kjøkkenskuffene

Bilde 126 Lås opp høy kjøkkenskuff

Bilde 127 Ta ut høy kjøkkenskuff

Skru av sokkelen:

- Skru av de 2 skruene (Bilde 123,2) på sokkelen (Bilde 123,1).
- Ta av sokkelen (Bilde 123,1).

Ta ut kjøkkenskuffene:

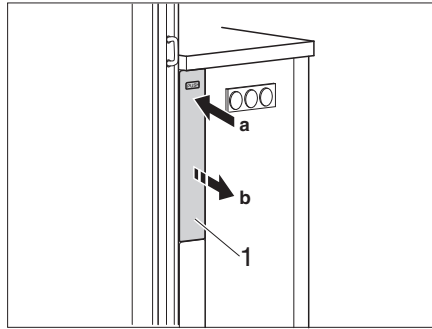
- Skyv skuffstangen (Bilde 124,3) oppover.
- Ta ut kjøkkenskuffene (Bilde 125,4).
- Grip gjennom åpningen, og skyv skuffstangen (Bilde 126,5) oppover.
- Ta ut høy kjøkkenskuff (Bilde 127,6).

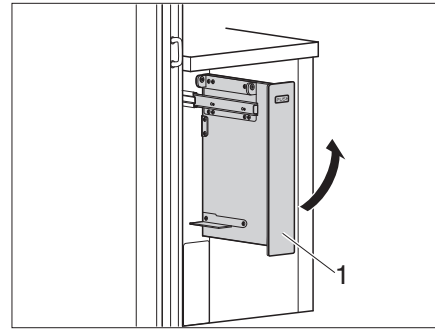
7

Å bo iobil

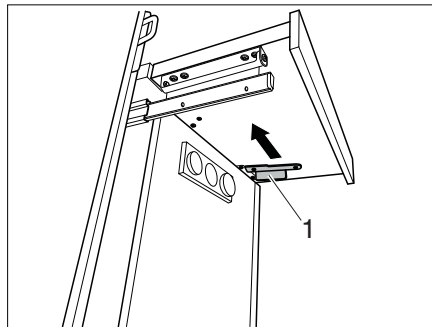
7.10 Utvidelse av kjøkkenbenken

Bilde 128 Løsne utvidelsen

Bilde 129 Sving opp utvidelsen

Bilde 130 Fest utvidelsen

- Oppstilling:**
- Trykk på panelet (Bilde 128,1) til utvidelsen. Utvidelsen frigjøres.
  - Trekk ut utvidelsen.
  - Sving opp utvidelsen (Bilde 129,1).
  - Skyv låsen (Bilde 130,1) fremover. Utvidelsen er festet.
- Sette bort:**
- Løsne låsen (Bilde 130,1).
  - Sving ned utvidelsen (Bilde 129,1).
  - Skyv utvidelsen (Bilde 128,1) inn i kjøkkeninnredningen til den går i lås.

7

Å bo iobil

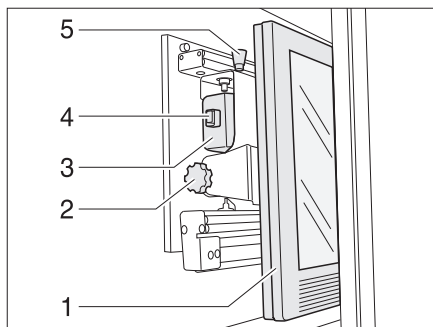
7.11 Fjernsynsapparat

- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker!

Flatskjerm i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet.

Bilde 131 TV-skap

Trekk fram fjernsynskonsollen:

- Trykk på frigjøringsknappen (Bilde 131,5), og dra den holderen for flatskjermen frem til det stopper ved bruk av håndtaket (Bilde 131,4).

Sving fjernsynskonsollen:

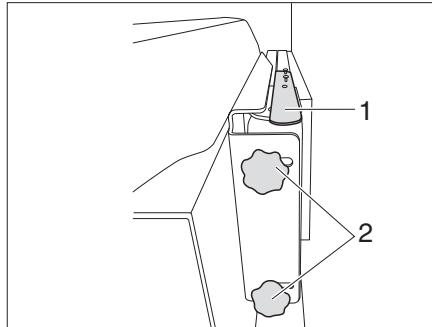
- Trekk i frigjøringsknappen (Bilde 131,1), og sving flatskjermen (Bilde 131,2) i ønsket stilling.
- Løsne fingerskrue (Bilde 131,3).
- Ønsket skråstilling av flatskjermen stilles inn og fingerskruen trekkes til igjen.

7

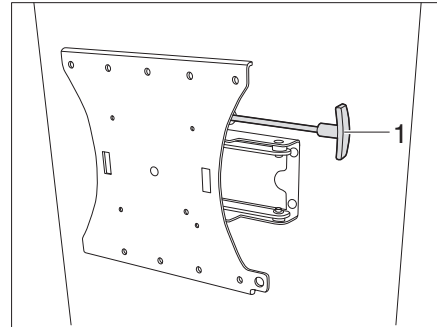
Å bo iobil

Flatskjerm med leddarm

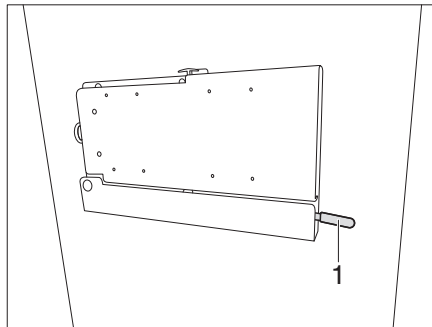
Flatskjermen er festet til en leddarm. Avhengig av modell finnes det leddarmer av forskjellige konstruksjoner.

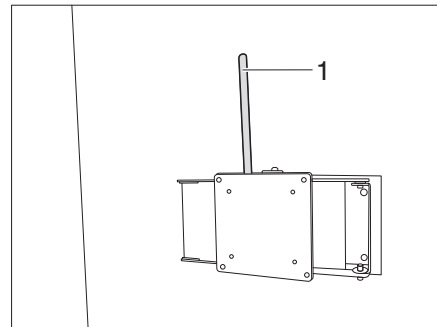
Bilde 132 Holder med leddarm (variant 1)

Bilde 133 Holder med leddarm (variant 2)

Bilde 134 Holder med leddarm (variant 3)

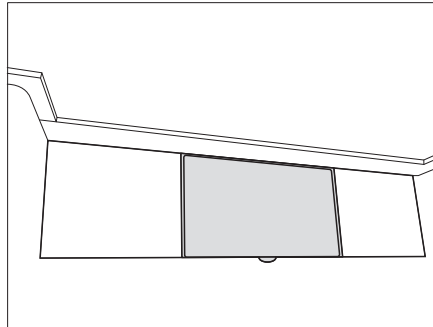

Bilde 135 Holder med leddarm (variant 4)

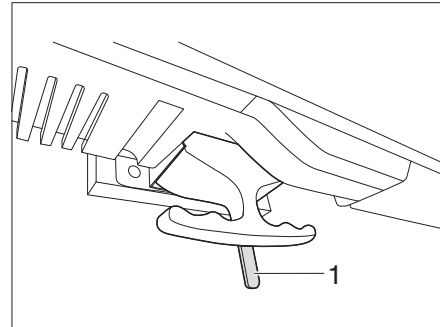
- Variant 1:**
- Trykk spaken (Bilde 132,1) ned for frigjøre flatskjermen fra låsen. Slipp spaken.
  - Løsne de to vingeskruene (Bilde 132,2), og sving flatskjermen i ønsket posisjon. Stram vingeskruene (Bilde 132,2) igjen.
- Variant 2:**
- Trekk i spaken (Bilde 133,1) for å løsne flatskjermen fra låseposisjonen.
  - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket helling.
  - Skyv spaken (Bilde 133,1) inn igjen for å låse i posisjon.
- Variant 3:**
- Trykk spaken (Bilde 134,1) nedover.
  - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket posisjon.
  - Skyv spaken (Bilde 134,1) oppover igjen for å låse i posisjon.
- Variant 4:**
- Trekk i spaken (Bilde 135,1).
  - Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket posisjon.
  - Skyv spaken (Bilde 135,1) tilbake i utgangsposisjon for å låse i posisjon.

Flatskjerm, senkbar

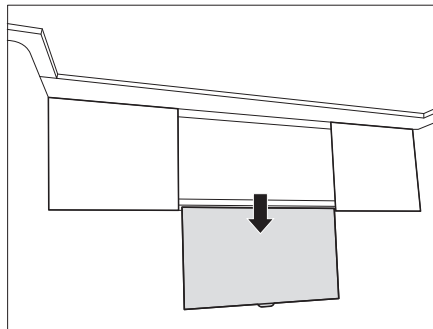
Flatskjermen med TV-soundsystem (Bilde 136) kan trekkes nedover for å se på TV i ønsket posisjon.

Bilde 136 Flatskjerm i øverste posisjon

Bilde 137 Låse opp flatskjerm

Bilde 138 Flatskjerm i nedre posisjon

Senke flatskjerm

- Skyv spaken (Bilde 137,1) mot venstre. Nå er sperren løsnet.
- Trekk flatskjermen nedover etter håndtaket (Bilde 138).
- Skyv spaken (Bilde 137,1) til midten. Nå er flatskjermen låst.

Skyv flatskjermen oppover

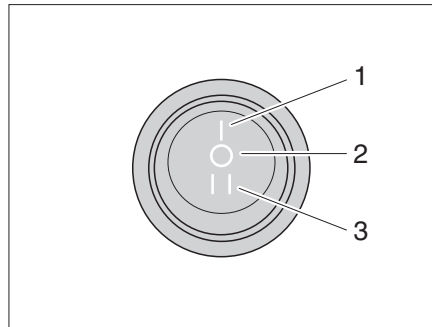
- Skyv spaken (Bilde 137,1) mot venstre. Nå er sperren løsnet.
- Skyv flatskjermen oppover etter håndtaket.
- Skyv spaken (Bilde 137,1) til midten. Nå er flatskjermen låst.

7 Å bo iobil

7.12 Radio i førerhuset

Radioen slås på med tenningen av motoren når bryteren er satt i posisjon 1 (Bilde 139,1). Den forsynes med strøm fra startbatteriet.

Hvis radioen skal brukes når motoren er slått av, må bryteren settes i posisjon 3 (Bilde 139,3): varig strøm.

- 1 Posisjon 1 - Strømforsyning fra startbatteriet
- 2 Posisjon 0 - Av
- 3 Posisjon 3 - Strømforsyning fra karosseribatteriet

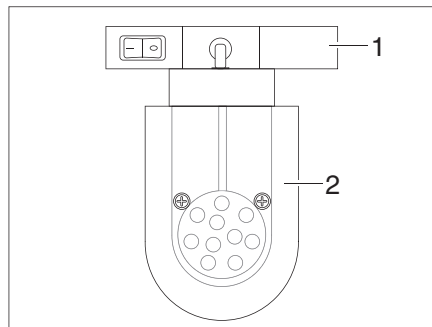
Bilde 139 Bryter strømforsyning

7.13 Lamper

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme.
- ▶ Ikke berør lyspærene og lampeholderne før de er avkjølt.
- ▶ Når lampen slås på eller fremdeles er varm, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander som rullegardiner eller forheng være minst 30 cm. Brannfare!

Avhengig av modellen er lysene utstyrt med halogenpærer, lysstoffrør eller LED-lamper. Se kapitlet 13 for informasjon om utskifting av lyspærer og eventuelt batterier.

Bilde 140 LED-spotlight (eksempel)

Flytte LED-spotlight:

- Ta tak i holderen (Bilde 140,1) og drei den 90°.
- Ta spotlighten (Bilde 140,2) ut av skinnesystemet.
- Sett LED-spotlighten (Bilde 140,2) på ønsket sted i skinnesystemet, og drei den 90°.

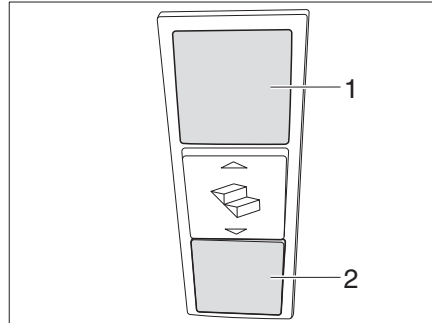
7

Å bo i bobil

7.14 Lysbryter

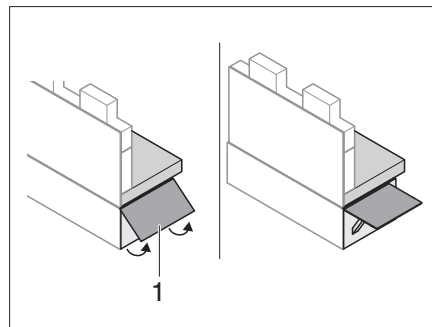
- ▷ Lysbryteren er plassert forskjellig avhengig av modell. Lysbryterne befinner seg enten direkte på lampen eller i lysområdet til denne, f.eks. i nærheten av sittegruppen.

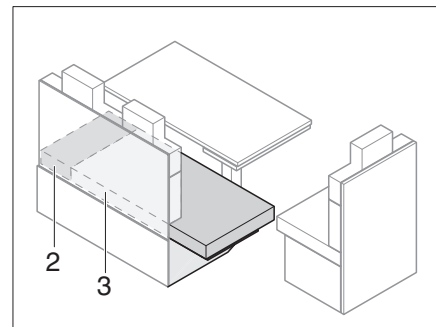
Bilde 141 Lysbryter

Avhengig av modell befinner lysbryteren for belysning av innstigningen (Bilde 141,1) og utebelysningen (Bilde 141,2) seg i inngangsområdet nede.

7.15 Forstørre sittegruppe

Bilde 142 Vippe ut benkeforlengelsen

Bilde 143 Etter forstørringen

Utvide sittegruppen:

- Vipp benkeforlengelsen (Bilde 142,1) oppover.
- Trekk sitteputen (Bilde 143,3) inn på benkeforlengelsen.
- Legg ekstraputen (Bilde 143,2) mellom sitteputene (Bilde 143,3) og ytterveggen.
- Forstørr bordet (se avsnitt 7.8).

Forminske sittegruppen:

- Forminske bordet (se avsnitt 7.9).
- Fjern ekstraputen (Bilde 143,2).
- Trekk sitteputen (Bilde 143,3) inn på sittebenken.
- Skyv inn opplåsingsknappen, og vipp inn benkeforlengelsen (Bilde 142,1).

7

Å bo iobil

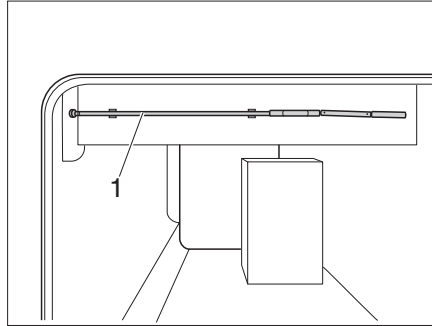
7.16 Senger

7.16.1 Queen-seng som kan justeres i høyden

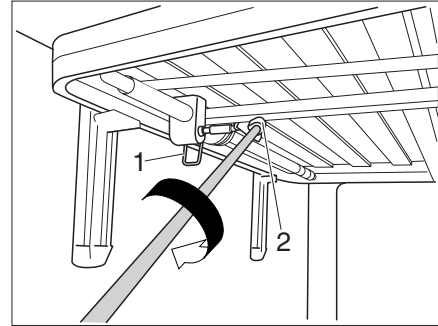

► Før sengen brukes, må du kontrollere at låsespaken er i låst stilling (Bilde 147).

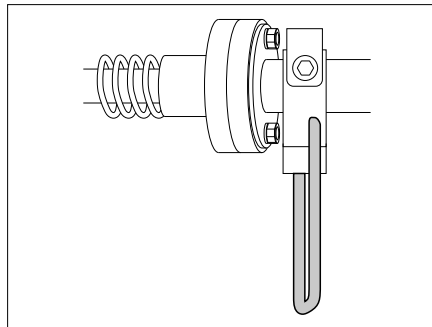
Det er et oppbevaringsrom under sengen. For å rydde inn og ut av oppbevaringsrommet kan høyden på Queen-sengen justeres.

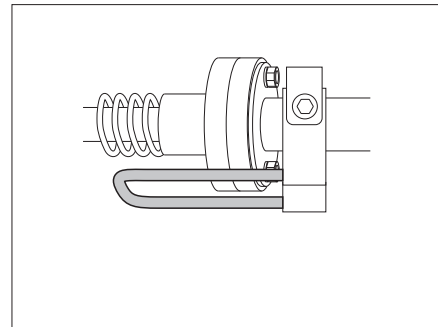
Bilde 144 Sveiv til høydejustering

Bilde 145 Høydejustering

Bilde 146 Låsespak i opplåst stilling

Bilde 147 Låsespak i opplåst stilling

Justere høyden på sengen:

- Ta sveiven (Bilde 144,1) ut av holderen.
- Lås opp låsespaken (Bilde 145,1). Sengen kan nå justeres.
- Skyv sveiven inn i det magnetiske firkantfestet (Bilde 145,2). Høyden på sengen kan nå endres.

Feste sengen:

- Trekk sveiven ut av firkantfestet (Bilde 145,2) og oppbevar den i holderen.
- Sett låsespaken i låst stilling (Bilde 147).

7

Å bo iobil

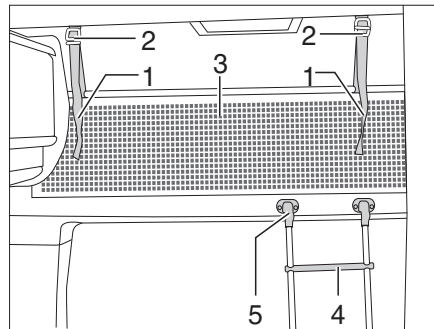
7.16.2 Sovealkove

- ▶ Belast sovealkoven med maks. 200 kg.
- ▶ Bruk kun sovealkoven når sikringsnettet er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i sovealkoven uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av sovealkoven.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

- ▷ Ikke belast sovealkoven uten madrass. Formdelen i plast kan brette!

Bilde 148 Sovealkove

Stige Bruk alltid stigen (Bilde 148,4) (standardutstyr) til å klatre opp i sovealkoven.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 148,5) på sovealkovekanten.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 148,3) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i alkoven.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 148,1) i holderen i taket (Bilde 148,2).

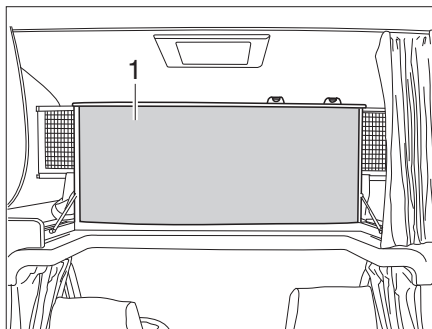

7

Å bo iobil

Vippemekanisme

Avhengig av modell, kan alkovsesengen slås opp. Det gjør det enklere å bevege seg mellom førerhuset og boenheten.

Bilde 149 Sovealkove, slått opp

- Slå oppover:*
- Åpne eventuelt førerhuskilleveggen (se avsnittet 7.3).
  - Løft opp madrassen foran og legg den på rammen.
  - Slå opp sovealkoven (Bilde 149,1) foran. Sovealkoven holdes i øvre stilling av fjærer med gasstrykk.
- Slå ned:*
- Trekk sovealkoven ned.
  - Trykk eventuelt madrassen ned bak rammen.

7.16.3 Nedfellbar seng (I-modell)

- ▶ Den nedfellbare sengen kan belastes med maksimalt 200 kg.
- ▶ Den nedfellbare sengen må ikke brukes til oppbevaring av bagasje. Når sengen ikke er i bruk, må kun sengetøy for to personer oppbevares der.
- ▶ Fest den nedfellbare sengen i taket med sikkerhetssele før kjøreturen starter. Stram sikkerhetssele helt.
- ▶ Sikre den nedfellbare sengen eventuelt med sikkerhetssele i taket før kjøreturen starter. Stram sikkerhetssele helt.
- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.
- ▶ Pass på at den nedfellbare sengen bare betjenes av voksne eller ansvarlige personer.
- ▶ Bruk bare den nedfellbare sengen når kjøretøyet står i ro.
- ▶ Ved bruk av den nedfellbare sengen må man være ytterst forsiktig.
- ▶ Pass på at ingen barn befinner seg i arbeidsrekkevidden til den nedfellbare sengen.
- ▶ Den nedfellbare sengen må bare brukes når den er senket helt og sikkerhetsnettet er festet.
- ▶ La aldri små barn ligge i den nedfellbare sengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke kan falle ut av den nedfellbare sengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.
- ▶ Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen når sengen senkes ned. Brannfare!

7

Å bo iobil

- ▶ Slå av leselampene i den nedfellbare sengen når sengen skyves oppover. Brannfare!
- ▶ Alt etter setemodell står ryggstøtten under sterk fjærspenning. Når det ved slike seter ikke virker noen motstand mot ryggstøtten, vil ryggstøtten slå forover når den låses opp.
- ▶ Beveg bare den nedfellbare sengen når det ikke befinner seg last eller personer på den.
- ▶ Hvis det er en takluke over den nedfellbare sengen, må blendingsgardinen ikke lukkes når den nedfellbare sengen er i øvre posisjon.

- ▷ Når du slår opp den nedfellbare sengene, må du passe på at sengetøyet ikke trykker mot sidegardinene. For da kan gardinene klemmes fast i stangen og bli skadet eller tilsmusset.

Forberedelse av førerhuset

Føreraset og passasjeraset må utstyrsavhengig settes i forskjellige stillinger før den nedfellbare sengen kan felles ned.

Variant 1

Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er **ikke** utstyrt med nakkestøtter (**ingen** sikkerhetspakke).

- Føreraset og passasjeraset dreies i kjøreretning, låses og skyves bakover.
- Ryggstøet vippes bakover.
- Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.

Variant 2

Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er utstyrt med nakkestøtter (sikkerhetspakke). Nakkestøttene på føreraset og passasjeraset kan tas av.

- Ta av nakkestøttene.
- Føreraset dreies i kjøreretning, låses og skyves bakover.
- Ryggstøet til føreraset vippes bakover.
- Passasjeraset skyves forover og ryggstøet vippes helt bakover.
- Passasjeraset vrís så langt mot kjøreretningen at den nedfellbare sengen kan senkes ned.
- Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.

Variant 3

Sitteplatene til midtre sittegruppe, som er plassert mot kjøreretningen, er utstyrt med nakkestøtter (sikkerhetspakke). Nakkestøttene på føreraset og passasjeraset kan **ikke** tas av.

- Føreraset og passasjeraset skyves forover og ryggstøet vippes helt bakover.
- Føreraset og passasjeraset vrís så langt mot kjøreretningen at den nedfellbare sengen kan senkes helt ned.
- Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.

Variant 4

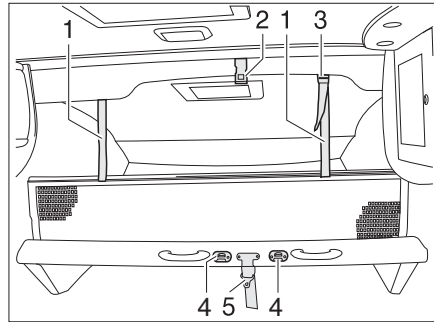
Rygglene til føreraset og passasjeraset må være felt frem før den nedfellbare sengen senkes.

- Føreraset og passasjeraset dreies i kjøreretningen, låses og skyves bakover.
- Lås opp rygglenet, og fell det helt frem.
- Trekk for blendingsgardinen i førerhuset.

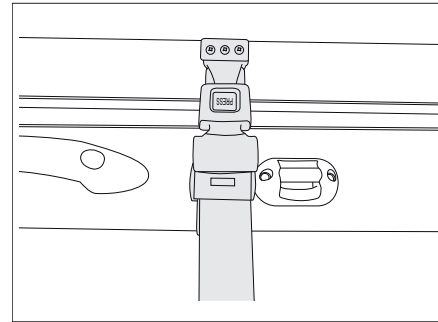
7

Å bo iobil

Manuelt nedfellbar seng (variant 1)

Bilde 150 Manuelt nedfellbar seng

Bilde 151 Sikkerhetssele for manuelt nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Åpne låsen til sikkerhetssele.
- Trekk ned den nedfellbare sengen med begge hender.

Fold opp nedfellbar seng:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.
- Skyv nedfellbar seng opp med begge hender.
- Sikre den nedfellbare sengen ved å feste sikkerhetssele (Bilde 150,5) til taket (Bilde 150,2).

Stige

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

Feste:

- Stigen festes med to bøyer i festene (Bilde 150,4) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet er som standard plassert mellom madrassen og sengebunnen. Ikke spenn fast sikkerhetsnettet før personene befinner seg i alkoven.

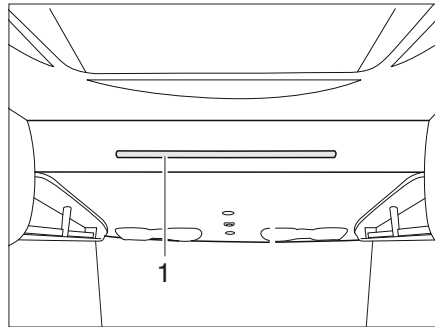
Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 150,1) i holderen i taket (Bilde 150,2).

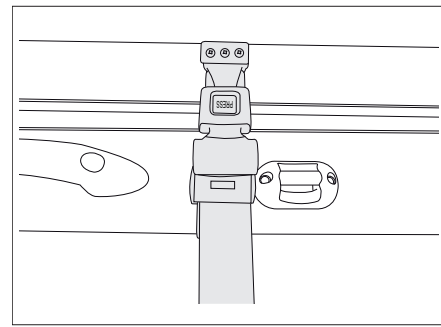
7

Å bo i bil

Manuelt nedfellbar seng (variant 2)

Bilde 152 Manuelt nedfellbar seng

Bilde 153 Sikkerhetssele for manuelt nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Åpne låsen til sikkerhetssele.
- Hold i håndtaket (Bilde 152,1) på den nedfellbare sengen med begge hender, og trekk den ned.

Felle opp den nedfellbare sengen:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.
- Hold i håndtaket på den nedfellbare sengen med begge hender, og trykk den opp.
- Sikre den nedfellbare sengen ved å feste sikkerhetssele (Bilde 153) i taket.

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedfellbare sengen.

Feste: ■ Fest stigen med de to bøyelene i håndtaket (Bilde 152,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet er som standard plassert mellom madrassen og sengebunnen. Ikke spenn fast sikkerhetsnettet før personene befinner seg i alkovent.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 148,1) i holderen i taket (Bilde 148,2).

7

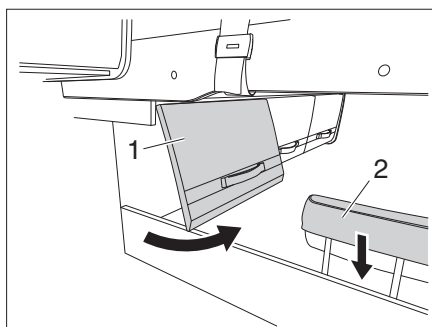
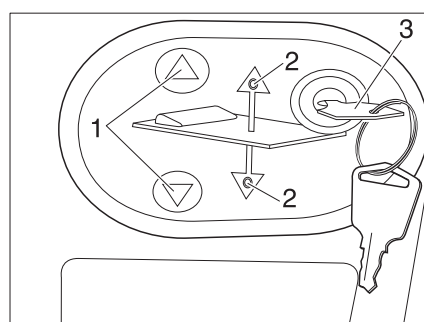
Å bo iobil

Elektrisk nedfellbar
midtseng (varinat 1)

- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.

- ▶ Monter fallsikringen.

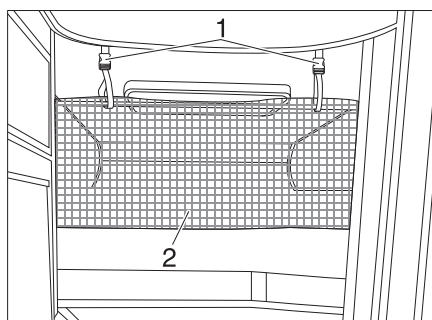
Bilde 154 Luke til oppbevaringsrom og
hodestøtteBilde 155 Betjeningspanel til elektrisk
nedfellbar seng

Senke eller heve nedfellbar
seng:

- Åpne luken (Bilde 154,1) til oppbevaringsrommet.
- Senk hodestøtten (Bilde 154,2).
- Sett nøkkelen (Bilde 155,3) i betjeningspanelet.
- Trykk på knappen eller (Bilde 155,1) og hold den inntrykt. Den aktuelle LED-en (Bilde 155,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes eller heves.
- Når ønsket posisjon er nådd, slipper du knappen eller (Bilde 155,1) igjen. Den aktuelle LED-en (Bilde 155,2) slukner.
- Trekk ut nøkkelen (Bilde 155,3).

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 163,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Bilde 156 Sikkerhetsnett

- Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 163,1) i festene i taket.

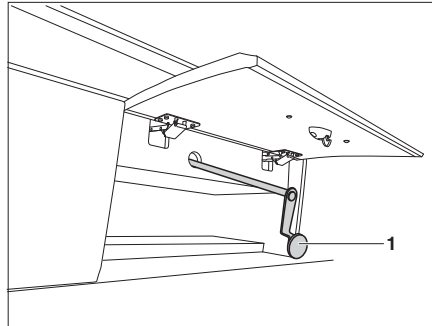
7

Å bo iobil

Nødrift nedfellbar seng

- ▶ Ved strømbrudd kan den elektriske, nedfellbare senga også betjenes med en nødsveiv (Bilde 157). Denne befinner seg bak luken til et oppbevaringsrom.

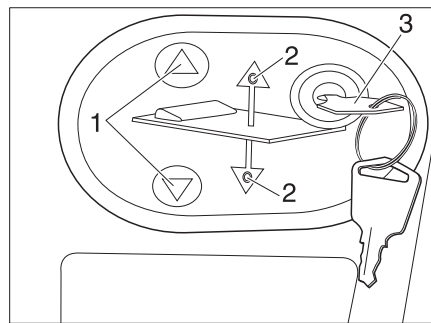

Bilde 157 Nødbetjening til elektrisk nedfellbar seng

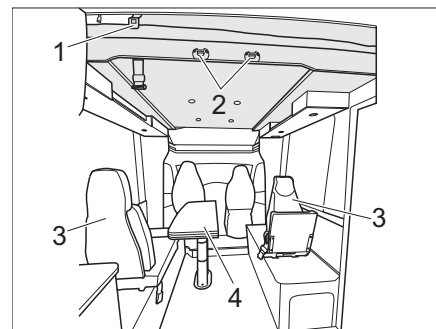
Elektrisk nedfellbar midseng (variant 2)

- ▶ Når den nedfellbare senga har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.
- ▶ Hvis midtre løfteseng befinner seg i midtre stilling, må sikringsnettene være montert.

Bilde 158 Betjeningspanel til elektrisk nedfellbar seng

Bilde 159 Elektrisk nedfellbar seng (variant 3)

Senk løfteseng ned til midtre stilling:

- Løsne sikringsreim.
- Senk hodestøtten.
- Sett nøkkelen (Bilde 158,3) i betjeningspanelet.
- Trykk på tasten (1) (Bilde 158,1) og hold den trykket. Den aktuelle LED-en (Bilde 158,2) lyser, og løftesenga senker seg ned til midtstillingen og blir deretter stående.

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedfellbare senga.

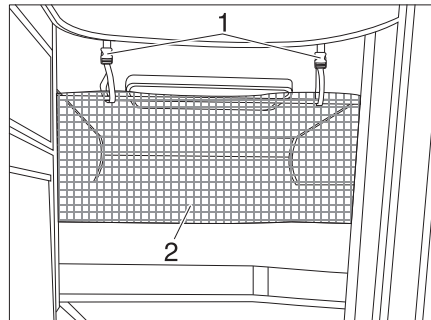
Feste: ■ Stigen festes med to bøyljer i festene (Bilde 159,2) på den nedfellbare senga.

7

Å bo iobil

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 160,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Bilde 160 Sikkerhetsnett

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 160,1) i krokene i taket.

Innrett soveplasser under løftesengen:

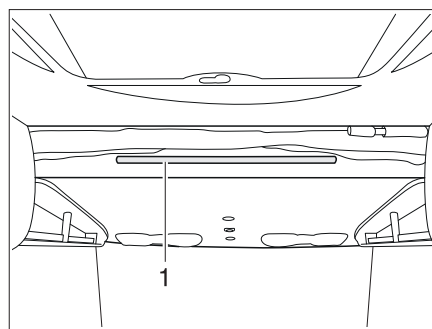
Hvis løftesengen befinner seg i midtre stilling, kan to ekstra soveplasser innrettes under dette.

- Kjør 2-søylet vippebord, senkbart (Bilde 159,4) nedover (se kapittel 7.8.8).
- Demonter 2 enkeltseter (Bilde 159,3) og lagre dem.
- Innordne polster på de nedre soveplassene.

Kjør løftesenk helt ned:

- Kjør 2-søylet vippebord, senkbart (Bilde 159,4) nedover (se kapittel 7.8.8).
- Demonter 2 enkeltseter (Bilde 159,3) og lagre dem.
- Skyv ev. fører- og passasjersele fremover.
- Trykk på tasten (Bilde 158,1) og hold den trykket. Den aktuelle LED-en (Bilde 158,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes helt ned.

Elektrisk nedfellbar seng (variant 1)

Bilde 161 Elektrisk nedfellbar seng

Senke ned nedfellbar seng:

- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Nedfellbar seng senkes automatisk.

Felle opp den nedfellbare sengen:

- Slå av leselampene i taket over den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.

7

Å bo iobil

Stige Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

- Fest stigen med to bøylor i festestangen (Bilde 161,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i den nedfellbare sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 150,1) i krokene (Bilde 150,3) i taket.

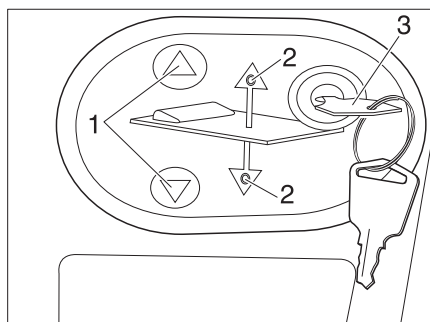
Elektrisk nedfellbar seng (variant 2)

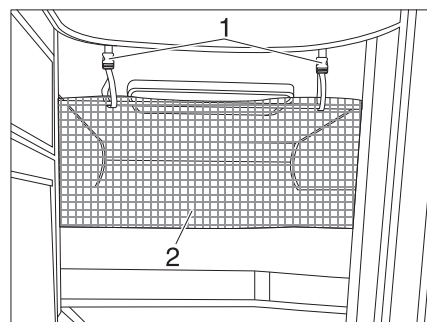
- ▶ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▶ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.

- ▶ Monter fallsikringen.

Bilde 162 Betjeningspanel til elektrisk nedfellbar seng

Bilde 163 Sikkerhetsnett

Senke eller heve nedfellbar seng:

- Sett nøkkelen (Bilde 162,3) i betjeningspanelet (Bilde 162,2).
- Trykk på knappen eller (Bilde 162,1) og hold den inntrykt. Den aktuelle LED-en (Bilde 162,2) lyser, og den nedfellbare sengen senkes eller heves.
- Når ønsket posisjon er nådd, slipper du knappen eller (Bilde 162,1) igjen. LED-en (Bilde 162,2) slukner.
- Trekk ut nøkkelen (Bilde 162,3).

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 163,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 163,1) i festene i taket.

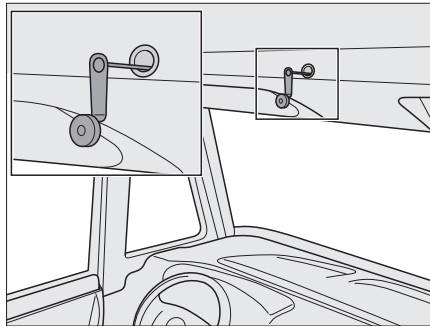

7

Å bo iobil

- ▷ Ved strøbrudd kan den elektriske, nedfellbare sengen også betjenes med en nødsveiv (Bilde 164). Denne befinner seg på kjøkkenet.

Bilde 164 Nødbetjening til elektrisk nedfellbar seng

7.16.4 Nedfellbar seng (T-modell)

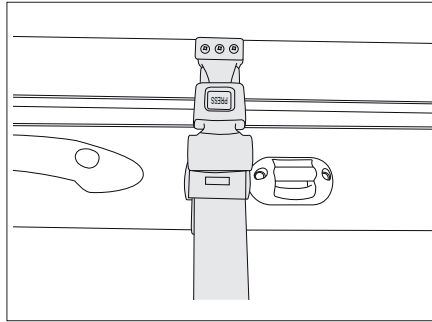
- ▷ Den nedfellbare sengen kan belastes med maksimalt 200 kg.
- ▷ Den nedfellbare sengen må ikke brukes til oppbevaring av bagasje. Når sengen ikke er i bruk, må kun sengetøy for to personer oppbevares der.
- ▷ Før avreise må den nedfellbare sengen sikres. Lås den nedfellbare sengen.
- ▷ Den nedfellbare sengen må bare brukes når den er senket helt og sikkerhetsnettene er festet.
- ▷ Når den nedfellbare sengen har kommet i riktig posisjon, må du trekke nøkkelen ut fra betjeningspanelet.
- ▷ Pass på at ingen personer befinner seg på eller under den nedfellbare senga under monteringen.
- ▷ Pass på at den nedfellbare sengen bare betjenes av voksne eller ansvarlige personer.
- ▷ Bruk bare den nedfellbare sengen når kjøretøyet står i ro.
- ▷ Ved bruk av den nedfellbare sengen må man være ytterst forsiktig.
- ▷ Pass på at ingen barn befinner seg i arbeidsrekkevidden til den nedfellbare sengen.
- ▷ La aldri små barn ligge i den nedfellbare sengen uten oppsyn.
- ▷ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke kan falle ut av den nedfellbare sengen.
- ▷ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.
- ▷ Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen når sengen senkes ned. Brannfare!
- ▷ Slå av leselampene i den nedfellbare sengen når sengen skyves oppover. Brannfare!
- ▷ Hvis det er en takluke over den nedfellbare sengen, må blendinggardinen ikke lukkes når den nedfellbare sengen er i øvre posisjon.

- ▷ Når du slår opp den nedfellbare sengene, må du passe på at sengetøyet ikke trykker mot sidegardinene. For da kan gardinene klemmes fast i stangen og bli skadet eller tilsmusset.

7

Å bo iobil

Bilde 165 Sikkerhetselen

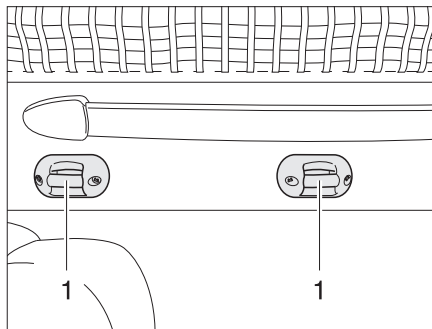
Den nedfellbare sengen befinner seg over den fremre sittegruppen.

Åpne den nedfellbare sengen:

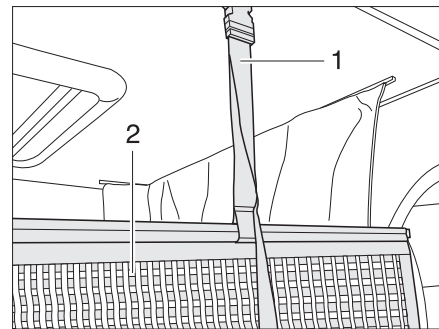
- Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Løsne sikkerhetselen (Bilde 165).

Låse nedfellbar seng:

- Slå av leselysene i den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettet under madrassen.
- Sett på sikkerhetselen (Bilde 165).

Bilde 166 Holder stige

Bilde 167 Holder sikkerhetsnett

Stige

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

- Fest stigen med begge bøyene i festene (Bilde 166,1) på den nedfellbare sengen.

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 167,2) med festestroppene ligger under madrassen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personene befinner seg i den nedfellbare sengen.

Feste:

- Fest holdestroppene (Bilde 167,1) i krokene i taket.

7

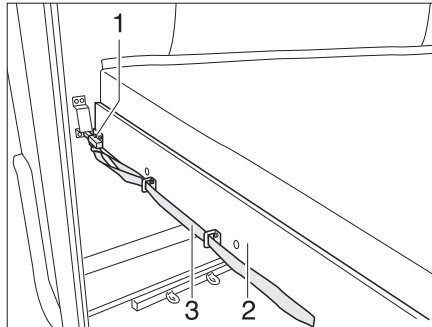
Å bo iobil

7.16.5 Køyeseng

- ▶ Belast køyesengen med maks. 100 kg.
- ▶ Bruk kun køyesengen når sikringsnettet er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i køyesengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av køyesengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

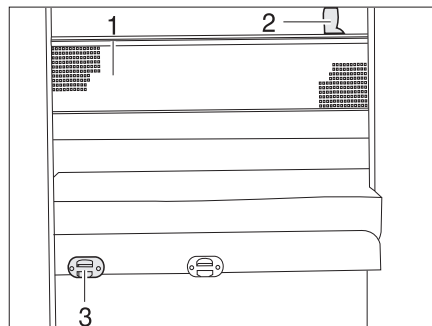
På enkelte modeller er det en køyeseng i bakre del. Køyesengen kan også brukes som lasteluke bak.

Bilde 168 Køyeseng (bak)

Ominnrede køyeseng til lasteluke:

- Trekk i sløyfen (Bilde 168,3) og løsne låsen (Bilde 168,1).
- Trekk sengebunnen (Bilde 168,2) med madrassen framover til den knepper inn i låsen.

Bilde 169 Sikkerhetsnett

Stige Bruk alltid den medfølgende standardstigen til å klatre opp i den øverste sengen.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 169,3) på dekslet.

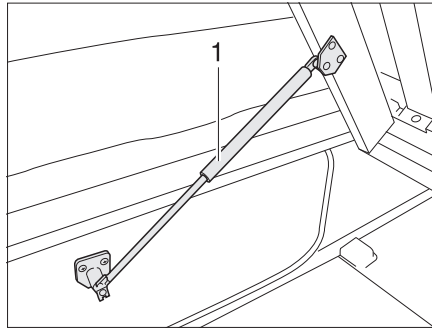
Sikkerhetsnett Sikkerhetsnettet (Bilde 169,1) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 169,2) i krokene i taket.

7

Å bo iobil

7.16.6 Fast seng (gassfjærer)

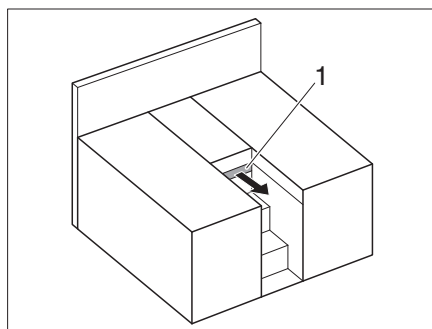

Bilde 170 Fast seng

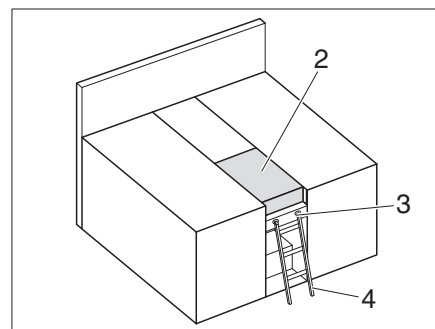
Det er et oppbevaringsrom under sengen. Fell opp sengebunnen når du skal legge noe i eller ta noe ut av oppbevaringsrommet inne i kjøretøyet.

- For å åpne:*
- Løft opp madrassen foran og legg den på rammen.
  - Løft sengebunnen. Gasstrykkfjærene (Bilde 170,1) holder sengebunnen i åpen stilling.
- For å stenge:*
- Trykk sengebunnen ned mot motstanden til gasstrykkfjærene.
  - Trykk eventuelt madrassen ned bak rammen.

7.16.7 Ominnredning fra enkeltseng til dobbeltseng

Bilde 171 Enkeltsenger

Bilde 172 Dobbeltseng

Enkeltsengene kan ominnredes til en dobbeltseng.

- Trekk ut uttrekket (Bilde 171,1).
- Legg på ekstraputen (Bilde 172,2).

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 163,2) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

- Feste:*
- Fest holdestroppene (Bilde 163,1) i krokene i taket.

Stige

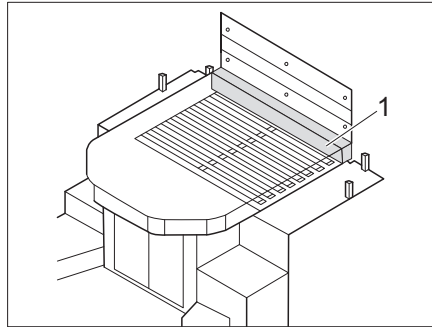
Bruk alltid den medfølgende standardstigen (Bilde 172,4) til å klatre opp i den øverste sengen.

- Feste:*
- Fest stigen (Bilde 172,4) med anordningene i holderne (Bilde 172,3) på dekket.

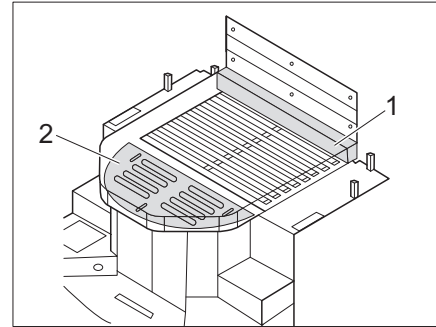
7

Å bo iobil

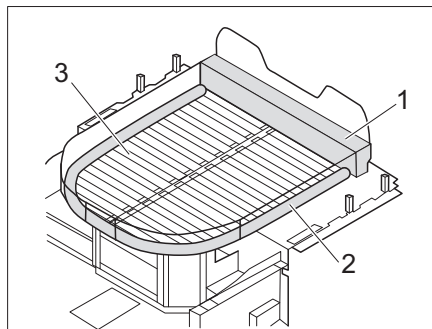
7.16.8 Sengeforlengelser ved Queens-senger

Bilde 173 Sengeforlengelse - variante 1

Bilde 174 Seng med madrassforlengelse (med ekstramadrass og uttrekksseng)

Bilde 175 Seng med madrassforlengelse (med ekstramadrass og sengerist)

Queens-sengen kan forstørres med ekstramadrasser og andre utfyllinger.

Madrassforlengelse med tillegsmadrass (variant 1):

- Legg inn tillegsmadrass (Bilde 173,1) på toppsiden av Queens-sengen.

Madrassforlengelse med tillegsmadrass og uttrekksseng (variant 2):

- Legg inn tillegsmadrass (Bilde 174,1) på toppsiden av Queens-sengen.
- Trekk ut uttrekksseng (Bilde 174,2).

Madrassforlengelse med tillegsmadrass og sengerist (variant 3):

- Legg inn tillegsmadrasser (Bilde 175,1 og 2) på toppsiden og rundt Queens-sengen.
- Trekk ut sengerist (Bilde 175,3).

7

Å bo iobil

7.17 Ominnrede sittegrupper til senger

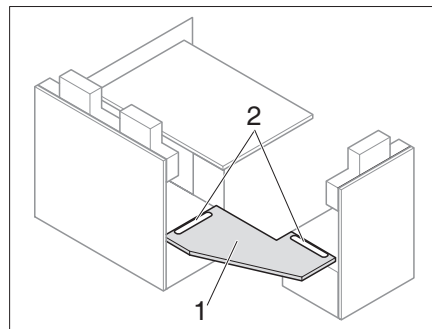

- ▶ Ved ulykker, nødbremsing eller på ujevne veier kan ekstraputer med forsterket underside bli slynget gjennom kjøretøyet og skade passasjerene. Før man starter turen, må man lagre ekstraputene sikkert eller feste dem med festeremmene som er beregnet til dette.

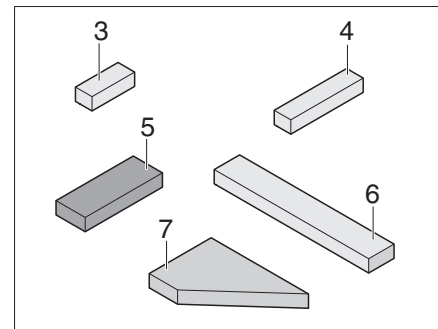

- ▷ Sittegruppen kan avhengig av modellen avvike i form og plassering fra den som vises her.
- ▷ Avhengig av modellen må eventuelt den medfølgende ekstraputen legges mellom sitteputene.

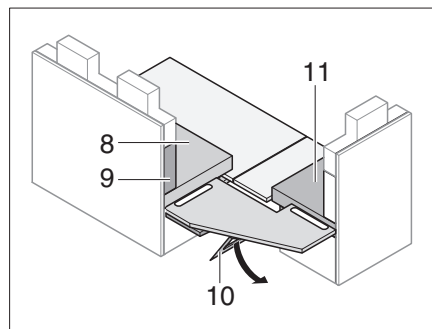
7.17.1 Bygge om buesofa med langsgående sete

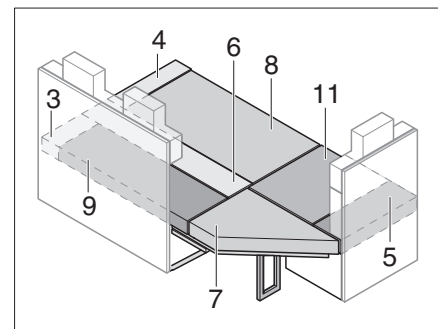
Bilde 176 Sette inn forsterkningsplate

Bilde 177 Ekstrapute

Bilde 178 Støtte forsterkningsplate

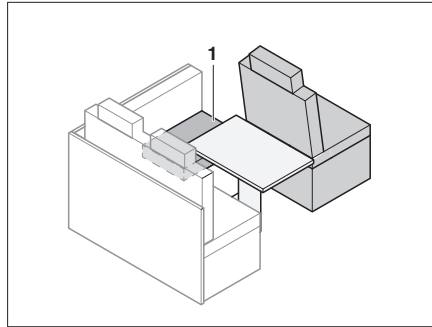
Bilde 179 Etter ominnredning

- Forleng bordet og bygg det om til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Sett forsterkningsplaten (Bilde 176,1) inn i sporene (Bilde 176,2).
- Fell ut støtten (Bilde 178,10) under forsterkningsplaten (Bilde 176,1).
- Legg på sitte-, rygg- og ekstraputer som vist på Bilde 179 (posisjonsnummeret henviser til Bilde 177 og Bilde 178).

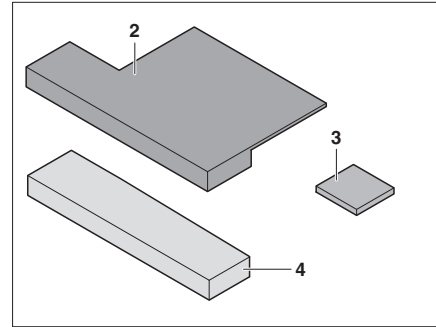
7

Å bo iobil

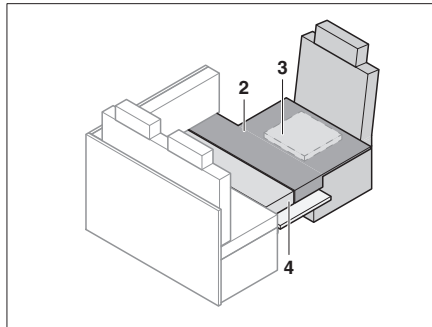
7.17.2 Ominnrede buesofa til nødseng (frittstående bord)

Bilde 180 Før ominnredning

Bilde 181 Ekstrapute

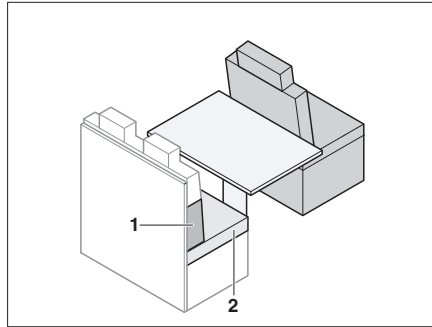
Bilde 182 Etter ominnredning

- Drei førersetet (180° bakover til sittegruppen) og skyv det helt frem.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Legg sitteputen (Bilde 180,1) til side.
- Fest setekilen (Bilde 181,3) på ekstraputen (Bilde 181,2) (med borrelås).
- Legg på ekstraputen som vist i Bilde 182.
- Skyv førersetet bakover igjen.

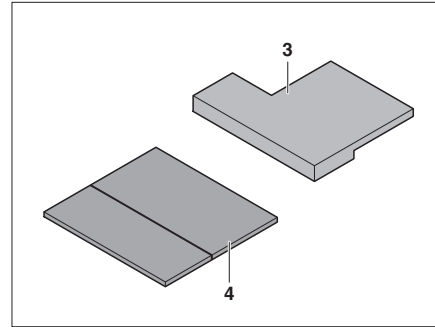
7

Å bo iobil

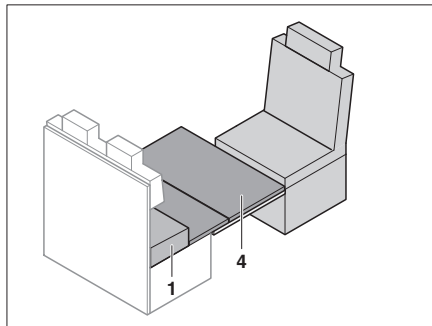
7.17.3 Ominnrede buesofa til nødseng (fasthengende bord)

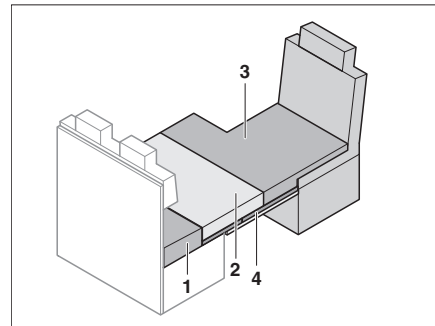
Bilde 183 Før ominnredning

Bilde 184 Ekstrapute

Bilde 185 Legge på nødsengunderlag

Bilde 186 Etter ominnredning

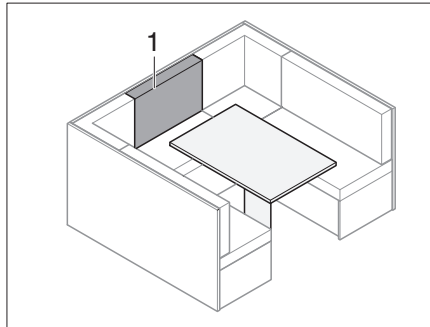
- Drei førersetet (180° bakover til sittegruppen) og skyv det helt frem.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Fjern sitteputen (Bilde 183,2).
- Legg nødsengunderlaget (Bilde 185,4) på bordet. Legg framkanten av nødsengunderlaget direkte på førersetet.
- Legg ekstraputen (Bilde 186,3) på førersetet.
- Legg sitteputen (Bilde 186,2) på nødsengunderlaget.
- Legg ryggputen (Bilde 183,1) mellom sitteputen og bakveggen. Vær oppmerksom på kileformen.

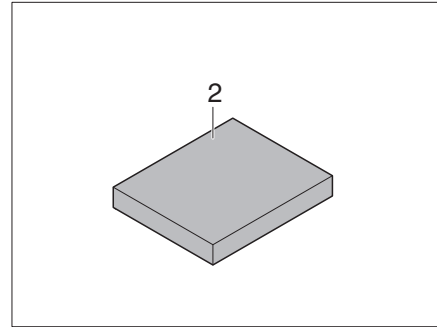
7

Å bo i bil

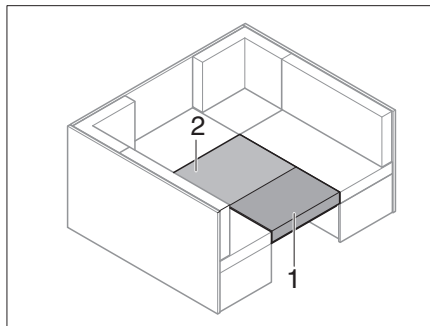
7.17.4 Ominnrede hjørnesofa i bakre del

Bilde 187 Før ominnredning

Bilde 188 Ekstrapute

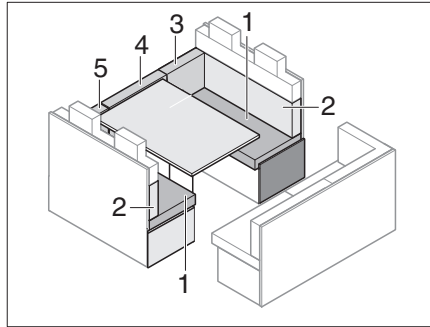
Bilde 189 Etter ominnredning

- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Legg ekstraputen (Bilde 188,2) midt på bordet.
- Legg ryggputen (Bilde 187,1) på bordet før ekstraputen.

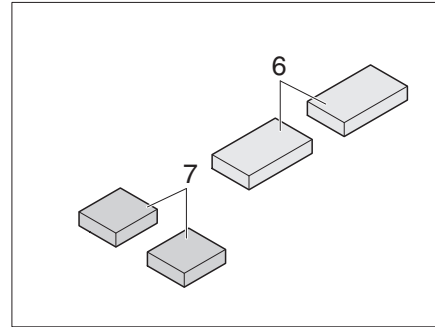
7

Å bo iobil

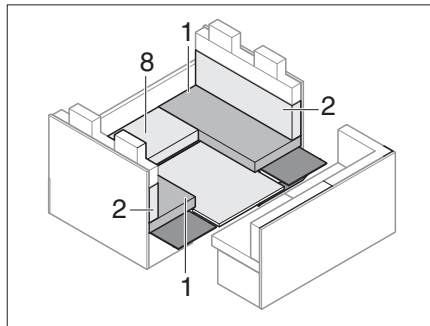
7.17.5 Ominnrede motsatt sittegruppe med langsgående benk

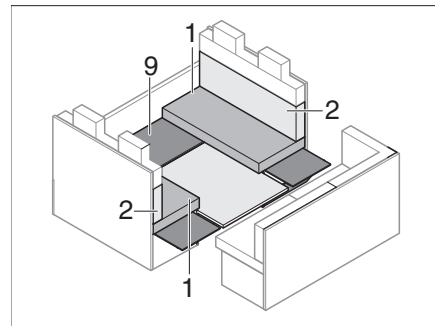
Bilde 190 Før ominnredning

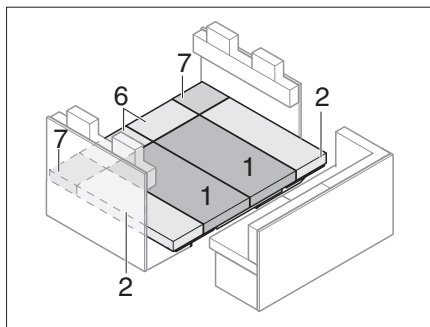
Bilde 191 Ekstrapute

Bilde 192 Under ominnredning

Bilde 193 Under ominnredning

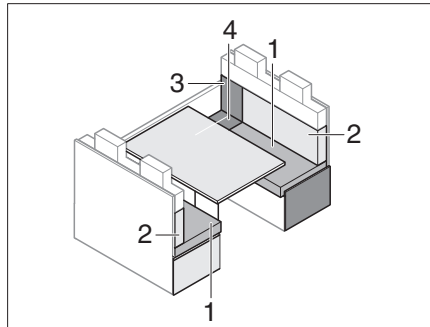
Bilde 194 Etter ominnredning

- Fjern ryggputene (Bilde 190,3,4 og 5), og legg dem til side.
- Slå opp benkeforlengelsen (Bilde 176).
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
- Fjern sitteputen (Bilde 192,8) og underlaget.
- Skyv det ombygde bordet mellom sittebenkene.
- Sett underlaget (Bilde 193,9) tilbake på plass.
- Legg på sitte-, rygg og ekstraputer som vist på Bilde 194.

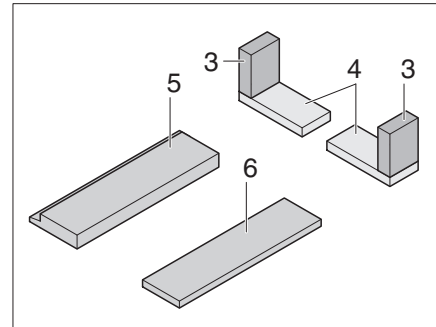
7

Å bo i bil

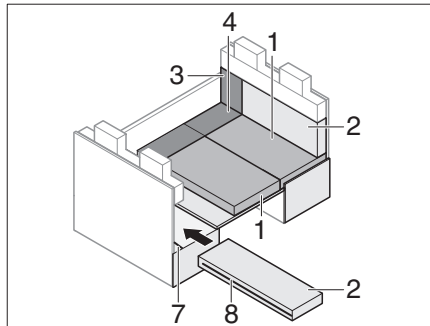
7.17.6 Bygge om motsatt sittegruppe med langsgående benk (med/uten ISOFIX)

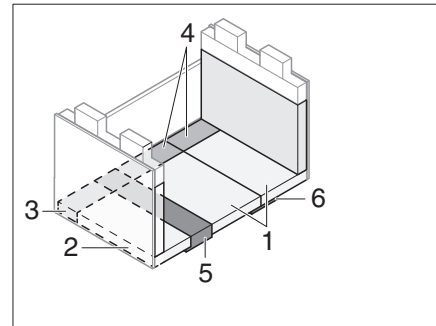
Bilde 195 Før ominnredning

Bilde 196 Ekstrapute

Bilde 197 Under ominnredning

Bilde 198 Etter ominnredning

- Uten ISOFIX:*
- Fjern ryggputen (Bilde 195,2) og legg den til side.
  - Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
  - Skyv det ombygde bordet mellom setebenkene.
  - Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 198.

- Med ISOFIX:*
- Fjern ryggputen (Bilde 195,2) og legg den til side.
  - Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 7.8).
  - Skyv det ominnredede bordet mellom setebenkene.
  - Åpne glidelåsen (Bilde 197,8) på ryggputen.
  - Stikk slissen i ryggputen over ISOFIX-bjelken (Bilde 197,7).
  - Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 198.

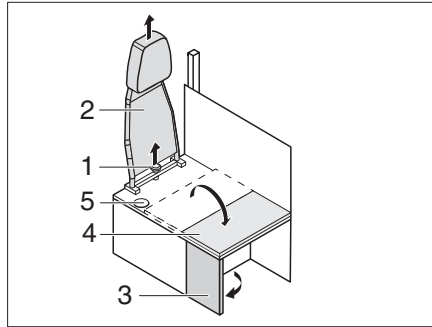

- ▷ For å oppnå bedre liggekomfort kan puteinnlegget fjernes fra ryggputen (Bilde 198,2).

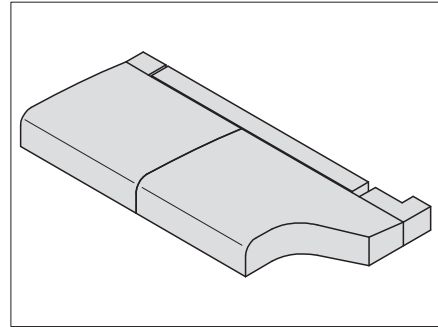
7

Å bo iobil

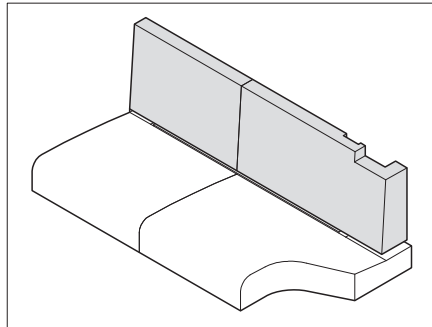
7.17.7 Bygge om enkeltseter fra kjoredrift til bodrift (Trend)

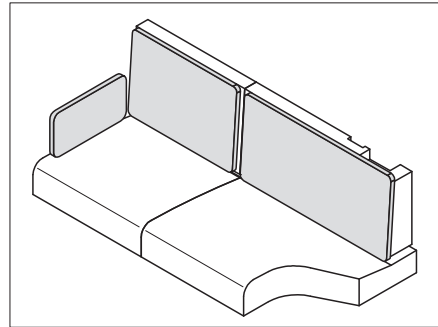
Bilde 199 Ombygging kjoredrift - bodrift

Bilde 200 Posisjonere seteflater

Bilde 201 Posisjonere ryggflater

Bilde 202 Puter for ryggflater

- Fjern ryggputene og seteputene, og legg dem til side.
- Skru av stjerneskruen (Bilde 199,1), og ta rygglenet (Bilde 199,2) av oppover.
- Vipp ned sideveggen (Bilde 199,3).
- Vipp benkeforlengelsen (Bilde 199,4) opp mot sideveggen.
- Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 200 til Bilde 202.

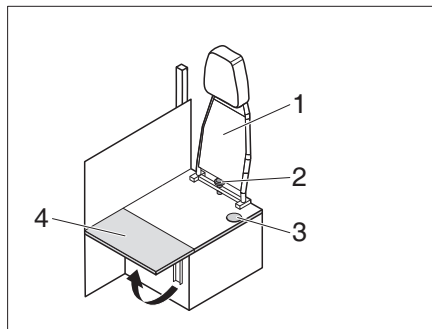

- ▷ Ved ombygging fra bodrift til kjoredrift går du frem i motsatt rekkefølge. Pass på at sikkerhetssele blir ført gjennom åpningen (Bilde 199,5).

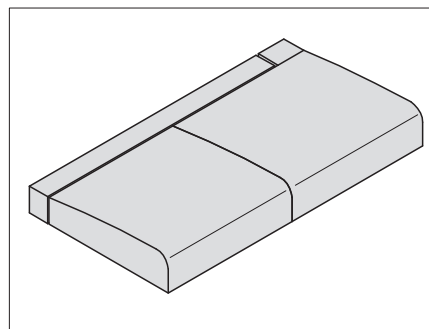
7

Å bo iobil

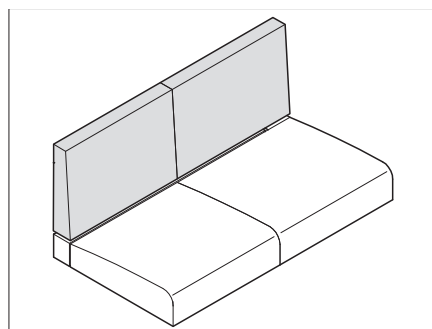
7.17.8 Bygge om enkeltseter fra kjoredrift til bodrift (Pulse/Esprit)

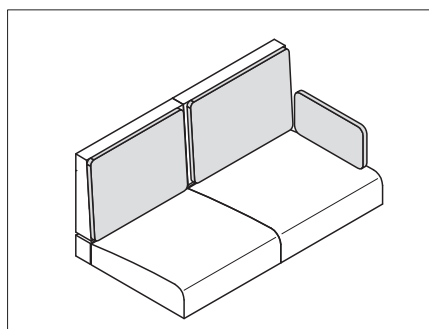
Bilde 203 Ombygging kjoredrift - bodrift

Bilde 204 Posisjonere seteflater

Bilde 205 Posisjonere ryggflater

Bilde 206 Puter for ryggflater

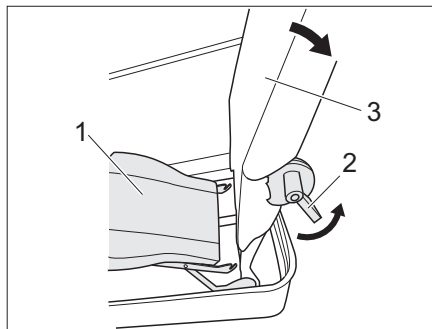
- Fjern ryggputene og seteputene, og legg dem til side.
  - Skru av stjerneskruen (Bilde 203,2), og ta rygglenet (Bilde 203,1) av oppover.
  - Vipp opp benkeforlengelsen (Bilde 203,4).
  - Legg på sete-, rygg- og ekstraputen som vist i Bilde 204 til Bilde 206.
- ▷ Ved ombygging fra bodrift til kjoredrift går du frem i motsatt rekkefølge. Pass på at sikkerhetssele blir ført gjennom åpningen (Bilde 203,3).

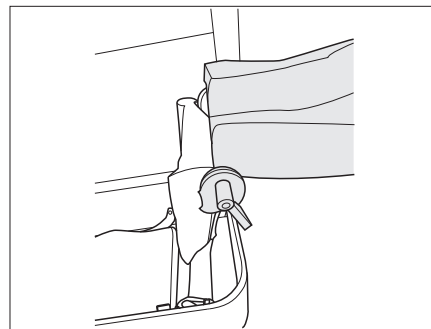
7

Å bo iobil

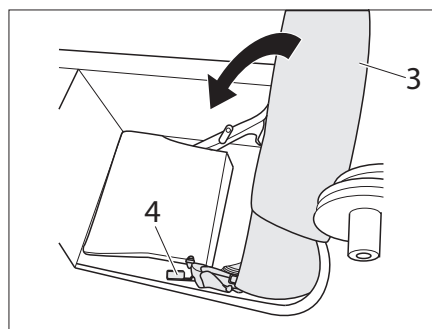
7.17.9 Ominnrede enkeltseter fra kjoredrift til bomodus (Alpa)

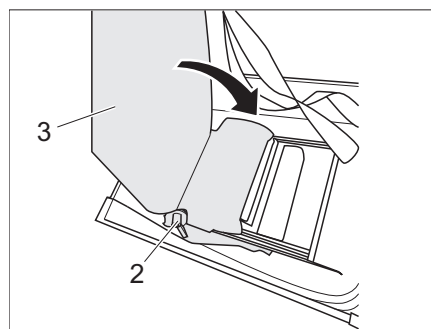
Bilde 207 Henge ut seteflate

Bilde 208 Setelene vridd 90° bakover

Bilde 209 Beveg setelene i lagringskasser

Bilde 210 Lagre setelene i setebenk

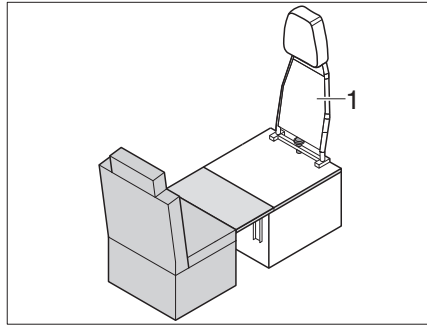
- Heng ut seteflate (Bilde 207,1) og beveg nedover.
  - Betjen spak 1 (Bilde 207,2) og drei setelene (Bilde 207,3) med 90° bakover (Bilde 208).
  - Betjen spak 2 (Bilde 209,4) og flytt setelene (Bilde 209,3) i lagringskassene.
  - Betjen spak 1 (Bilde 210,2) og vipp setelene (Bilde 210,3) bakover.
  - Legg dekselet på setebenken og innordne ryggpolster og setepolster.
- ▷ Kjør i motsatt rekkefølge fra bomodus til kjoredrift.

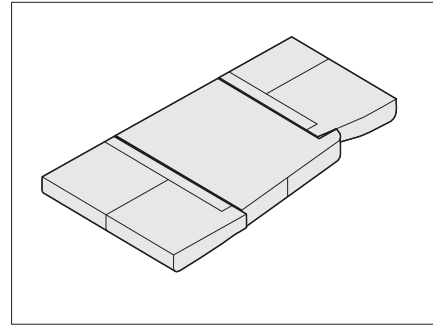
7

Å bo iobil

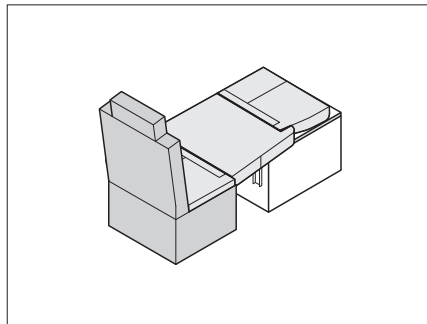
7.17.10 Ominnrede enkeltseter fra kjoredrift til senger

Bilde 211 Ominnredning kjoredrift - senger

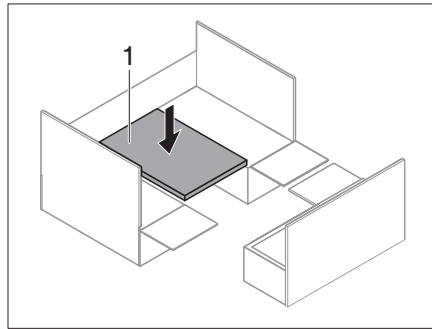
Bilde 212 Ekstrapute

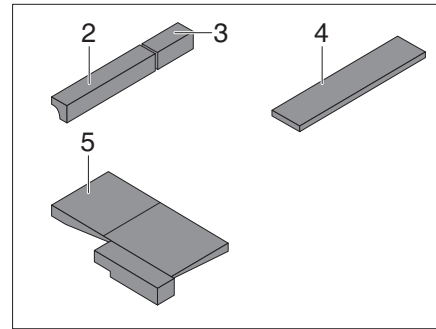
Bilde 213 Posisjonere setepute

- Senke bordet (se kapittel 7.8.7).
- Fjern ryggputen og seteputen, og legg de til side.
- Demonter ryggputen (Bilde 211,1) fra enkeltsetet (se kapittel 7.17.8).
- Legg på sete- og tilleggspolster som vist i Bilde 213 på det nedsenkede bordet.

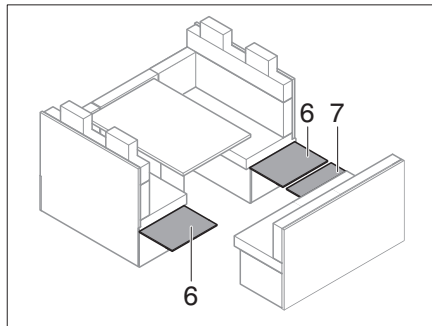
7.17.11 Forstørre hjørnesofa

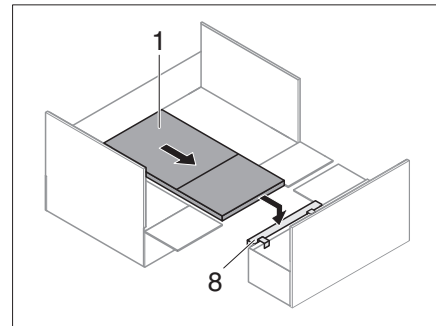
Bilde 214 Anhengsbord nedover

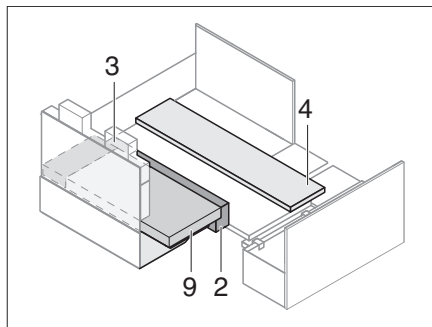
Bilde 215 Ekstrapute

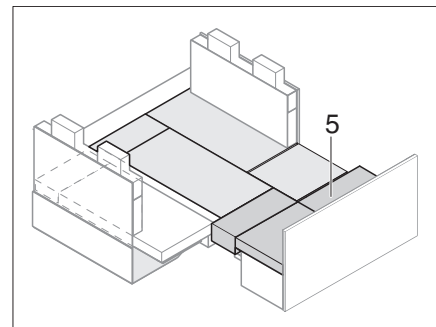
Bilde 216 Vipp ut sidevegger

Bilde 217 Bord på sengebekunderlaget

Bilde 218 Posisjonere ekstrapute

Bilde 219 Etter forstørringen

- Fjern sitteputen.
- Flytt anhengsbordet (Bilde 214,1) fra den øvre monteringskinnen til den nederste monteringskinnen.
- Vipp ut sittebenkens sidevegger (Bilde 216,6) og frontvegg (Bilde 216,7).
- Fest sengebekunderlaget (Bilde 217,8) på plass.
- Trekk ut anhengsbordet (Bilde 217,1) og posisjonere det på det festede sengebekunderlaget (Bilde 217,8).
- Posisjonere ekstrapute (Bilde 218). Avstanden skapes av innleggsputene.
- Legg setepute og seteutvidelsene på plass. Legg ryggputene (Bilde 218,9) på ekstraputen.
- Legg ekstraputen (Bilde 219,5) på plass.

7

Å bo iobil

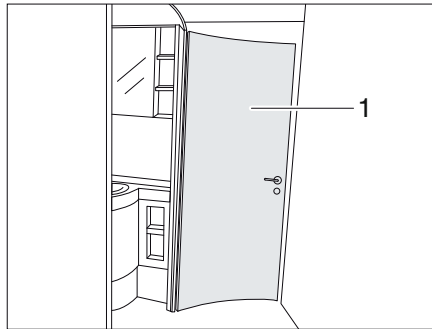
7.18 Rombad

Døren til toalettområdet (Bilde 220,1) kan på enkelte modeller låses i 1-3 forskjellige åpningsbredder slik at du får et rombad. Avhengig av valgt åpningsbredde blir forskjellige romdeler forbundet med hverandre.

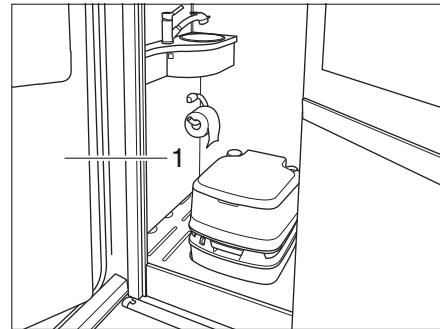

▷ Døra til toalettområdet (Bilde 220,1) må ikke brukes som romskiller under kjøring.

Sett døra i grunnstilling (toalettområdet isolert).

Bilde 220 Rombad

Bilde 221 Rombad EVAN

Muligheter for romoppdeling

Med romdøren kan du

- lukke bare toalettområdet
- forbinde toalettområdet og dusjområdet
- forbinde toalettområdet, dusjområdet og klesskapet

7

Å bo i bobil

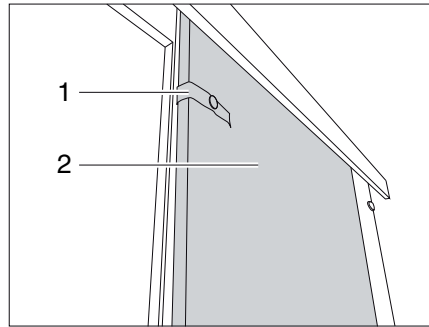
7.19 Atskilt sovedel

Sovedelen bak kan være atskilt fra den øvrige delen med en skyvedør.

- ▷ Skyvedørene kan lukkes ukontrollert under kjøring. Det kan oppstå materielle skader. Åpne forhenget eller døren før kjøringen starter, og sikre med sikkerhetsnør.

7.19.1 Skyvedør

Bilde 222 Skyvedør

Lukke skyvedøren:

- Løsne sikkerhetsnoren (Bilde 222,1).
- Trekk i skyvedøren (Bilde 222,2) til den er i lukkestilling.

Åpne skyvedøren:

- Før skyvedøren (Bilde 222,2) til åpningsstillingen.
- Fest skyvedøren med sikkerhetsnoren (Bilde 222,1).

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om gassanlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Gassforbruk
- Skifte av gassflasker
- Gassavstengeventilene
- Slangebruddsikringen
- Ekstern gasstilkobling
- Det automatiske omkoblingsanlegget

Betjeningen av de gassdrevne apparatene i kjøretøyet er beskrevet i kapittel 10.

8.1 Generelt

- ▶ Før avreise, når du forlater kjøretøyet og når gassapparatene ikke er i bruk, må alle gassavstengeventilene og hovedventilen på gassflasken lukkes.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjen må ikke noe apparat (f.eks. varmeapparat eller kjøleskap) være i drift når det drives med åpen flamme. Eksplosjonsfare!
- ▶ Når et apparat drives med åpen flamme, må apparatet ikke brukes i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget skal alltid vedlikeholdes, repareres og endres på et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting må du få kontrollert gassanlegget på et autorisert fagverksted i henhold til nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og eksosrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes ut senest etter 10 år. Eieren av kjøretøyet er ansvarlig for at dette blir gjort.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng gassflaskens hovedventil umiddelbart. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gassapparat ha en egen gassavstengeventil. Når noen av gassapparatene ikke er i bruk, skal de respektive gassavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennsikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen er gått ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er utelukkende konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Under denne temperatur forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.

8

Gassanlegg

- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Den standardinstallerte automatiske luftingen må ikke tildekkes eller blokkeres. En slik blokkering fører til at gass som strømmer ut ikke kan ledes ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Dette gjøres ved å lukke tilgangen.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble bare til gassdrevne apparat (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

8.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippe.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

- ▶ I enkelte modeller er gasskapet plassert rett ved siden av inngangsdøren. Ved disse modellene må gasskapet kun åpnes når inngangsdøren er lukket, ellers er det fare for skade på døren. Fare for skader.

- ▶ Forskruningene på gasstrykkregulatoren er venstregjennget.
- ▶ For gassdrevne apparater må gasstrykket reduseres til 30 mbar.

8

Gassanlegg

- ▷ Koble en ujusterbar gasstrykkregulator med sikkerhetsventil direkte på flaskeventilen.
Gasstrykkregulatoren reduserer gasstrykket i gassflasken til gassapparatets driftstrykk.
- ▷ For tilkobling av gassflasker i Europa fører tilbehørsforretningen passende euro-flaskesett.
- ▷ Informasjon hos forhandler eller på servicestasjon.
- ▷ Informasjon om gassforsyningen i Europa finnes i kapittel 18.

8.3 Gassforbruk

- ▷ Opplysningene om de enkelte gassapparatenes gassforbruk er gjennomsnittlige veiledende verdier.

Strømforbrukende apparater	Gassforbruk i gram/time
Varmeanlegg	Ca. 170 - 490 g/h
Kokeapparat, pr. kokeplass	Ca. 140 - 165 g/h
Kjøleskap	Ca. 18 g/h

Eksempel En full 11 kg gassflaske er tilstrekkelig til å:

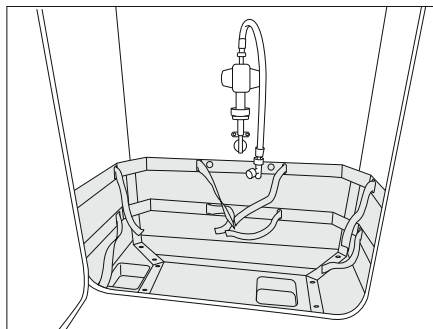
- Koke i 3 dager på ett bluss,
- Varme med full effekt i 22 timer eller
- Kjøle i 25 dager.

8 Gassanlegg

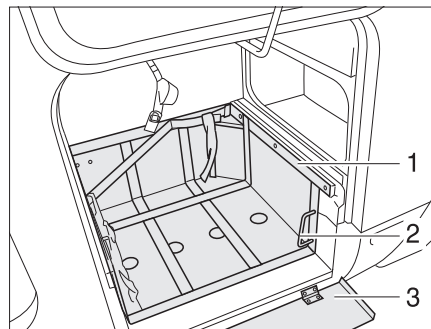
8.4 Bytte gassflaske

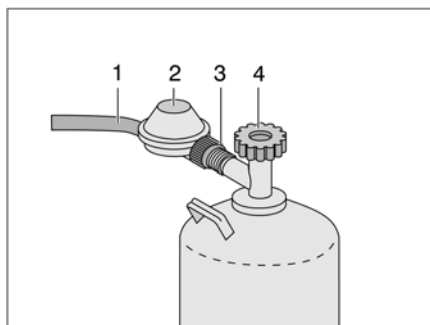
- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og unngå åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingspray. Tilbehørsforhandleren har dette.

Bilde 223 Gasskap

Bilde 224 Gasskap, med uttrekkbar vogn

Bilde 225 Tilkobling gassflaske

På enkelte modeller er gassflaskenes festeanordning i gasskapet uttrekkbar:

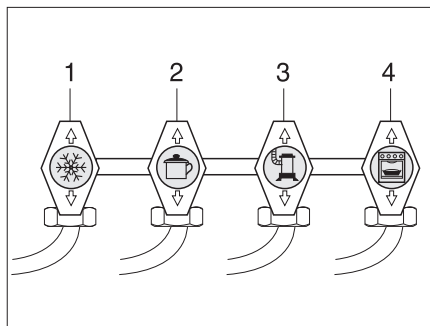
- Åpne gasskapets utvendige luke.
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten (Bilde 224,3) felles ned.
- Vognen (Bilde 224,1) låses opp ved hjelp av håndtaket (Bilde 224,2).
- Trekk vognen (Bilde 224,3) ut til stopp.
- Håndtaket (Bilde 224,2) dreies tilbake.
- Steng gassflaskens hovedventil (Bilde 225,4). Vær oppmerksom på pilens retning.
- Hold fast gasstrykkregulatoren (Bilde 225,2) og åpne fingerskruen (Bilde 225,3) (venstregjenget).
- Fjern gasstrykkregulatoren med gaslange (Bilde 225,1) fra gassflasken.
- Løsne remmene og ta ut gassflasken.
- Fjern beskyttelseshebben på den fulle gassflasken og sett den på den tomme gassflasken.
- Sett den fulle gassflasken inn i gasskapet.
- Fest gassflasken med remmene.
- Sett gasstrykkregulator (Bilde 225,2) med gaslange (Bilde 225,1) på gassflasken, og skru fast fingerskruen (Bilde 225,3) for hånd (venstregjenget).
- Vognen (Bilde 224,3) låses opp ved hjelp av håndtaket (Bilde 224,2).

8

Gassanlegg

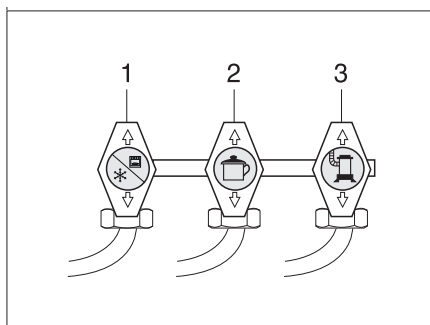
- Skyv vognen (Bilde 224,3) inn til stopp og vri håndtaket (Bilde 223,2) tilbake.
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten (Bilde 224,1) felles opp.
- Steng den utvendige luken (se avsnittet 7.2).

8.5 Gassavstengeventiler

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereeder
- 4 Stekeovn

Bilde 226 Symboler på gassavstengeventilene

- 1 Kjøleskap/stekeovn
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/varmtvannsbereeder

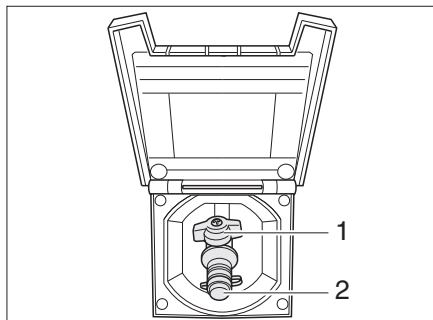
Bilde 227 Alternative symboler på gassavstengeventilene

I kjøretøyet er det en gassavstengeventil (Bilde 226) for hvert gassapparat. Gassavstengeventilene befinner seg på kjøkkeinnredningen.

8.6 Ekstern gasstilkobling

- ▶ Dersom den eksterne gasstilkoblingen ikke brukes, skal gassavstengeventilen alltid stenges.
- ▶ Det må kun kobles gassapparater med passende adaptore til ekstern gasstilkoblingen.
- ▶ Kople kun til eksterne gassapparater som er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Etter tilkobling, og når gassavstengeventilen er åpnet, må det påses at det ikke siver ut gass fra koblingspunktet. Er den eksterne gasstilkoblingen ikke tett, strømmer gass ut. Steng straks gassavstengeventilen og gassflaskens hovedventilen. Den eksterne gasstilkoblingen må kontrolleres på autorisert fagverksted.
- ▶ Under tilkobling av et eksternt gassapparat må det påses at det ikke er noen tennkilder i nærheten av den eksterne gasstilkoblingen.
- ▶ Ikke bruk den eksterne gasstilkoblingen til påfylling av gassflaskene. Ta hensyn til klistremerket på den eksterne gasstilkoblingen.

Bilde 228 Ekstern gasstilkobling, gassavstengeventiler stengt

Den eksterne gasstilkoblingen (Bilde 228) befinner seg på høyre kjøretøyside. Unntaksvis kan den eksterne gasstilkoblingen også befinne seg på venstre kjøretøyside eller bak.

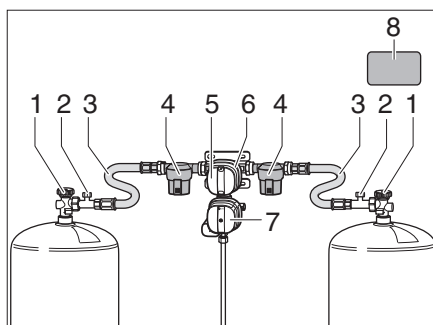
- Åpne dekselet på den eksterne gasstilkoblingen. Dekselet blir holdt magnetisk mot ytterveggen på kjøretøyet.
- Koble til eksternt gassapparat på tilkoblingsstedet (Bilde 228,2).
- Åpne gassavstengingsventilen (Bilde 228,1).

8.7 Omkoblingsanlegg DuoControl CS

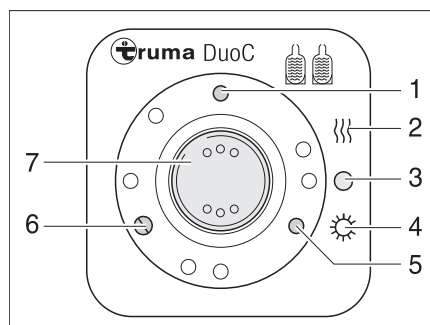

- ▶ Ikke bruk omkoblingsanlegget i lukkede rom.
- ▶ Under kjøring må gassanlegget kun brukes med crash-sensor og egnede høytrykkslanger med slangebruddsikring. Eksplosjonsfare.

DuoControl er et automatisk omkoblingsanlegg med fjernindikator for et gassanlegg med to flasker. DuoControl omkoblingsanlegg kobler automatisk om gasstilførselen fra driftsflasken til reserveflasken når driftsflasken er tom eller ikke er driftsklar lenger. På denne måten kan gassforbrukerne fortsatt være i drift. DuoControl omkoblingsanlegg passer til alle standard gassflasker fra 3 kg til 33 kg.

Bilde 229 DuoControl omkoblingsanlegg

Bilde 230 Kontrollpanel

Anleggets oppbygging

DuoControl omkoblingsanlegg består av en omkoblingsventil (Bilde 229,6) og kontrollpanelet (Bilde 230). Omkoblingsventilen er montert mellom høytrykkslansene (Bilde 229,3). Med dreiebryteren (Bilde 229,5) på omkoblingsventilen kan man bestemme hvilken av gassflaskene som skal brukes som driftsflaske og hvilken som skal brukes som reserveflaske.

Omkoblingsventilen (Bilde 229,6) er utstyrt med regulator-avisingsanlegget EisEx. På denne måten unngår man at gassanlegget ødelegges om vinteren.

Foran omkoblingsventilen er det på begge sider et gassfilter (Bilde 229,4), som beskytter gassanlegget mot olje og forurensning.

8

Gassanlegg

På kontrollpanelet (Bilde 230) kan kun de elektriske funksjonene kobles. Hovedventilene (Bilde 229,1) på gassflaskene må åpnes for hånd.

Omkoblingsventilen garanterer et konstant gasstrykk, uavhengig av hvilken gassflaske det er som leverer gass. De to kontrollampene på kontrollpanelet indikerer fyllenivået for driftsflasken. Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 230,6) lyser, er driftsflasken full. Hvis den røde kontrollampen (Bilde 230,5) lyser, er driftsflasken tom. Gassforsyningen foregår deretter via reserveflasken.

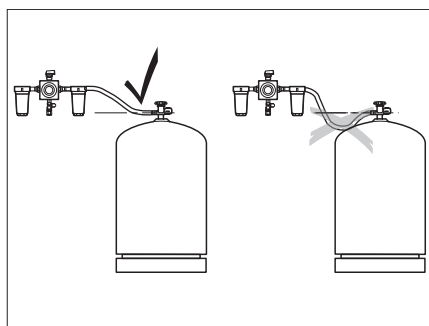
Driftsmåter

Omkoblingsanlegget DuoControl har to driftsmåter:

- Vinterdrift "På og oppvarming"
- Sommerdrift "På"

- ▷ Når du legger høytrykkslanger, må du passe på at slangene legges kontinuerlig stigende (Bilde 231).

Bilde 231 Legging av høytrykkslangerne

Ta i bruk:

- Åpne hovedventilene (Bilde 229,1) på gassflaskene.
- Velg gassflasken som skal brukes først (driftsflaske) med dreiebryteren (Bilde 229,5) på omkoblingsventilen (Bilde 229,6). Drei dreiebryteren alltid til stopp.

Slå av:

- Sett vippebryteren (Bilde 230,7) på "O" (Bilde 230,3). Den gule kontrollampen (Bilde 230,1) slukner.
- Lukk hovedventilene (Bilde 229,1) på gassflaskene.

Fjernindikator

Kontrollampene på kontrollpanelet (Bilde 230,5 og 6) signaliserer inni kjøretøyet om driftsflasken er driftsklar.

Bytte gassflasker

Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 230,6) slukner under drift og den røde kontrollampen (Bilde 230,5) begynner å lyse, er gassflasken som ble valgt som driftsflaske tom og må byttes. Reserveflasken forsyner gassforbrukeren videre med gass.

- ▷ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og unngå åpen flamme.

- ▷ Bruk landspesifikk tilkobling for gassflasker.

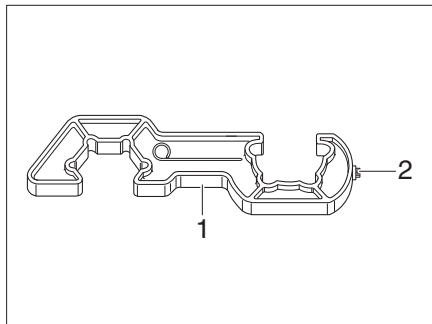
8

Gassanlegg

Bytte gassflasker:

- ▶ Bruk den vedlagte skruhjelpen (Bilde 232,1) til på- og avskruing av høytrykkslangene. Den sikrer nødvendig tiltrekkingsmoment og hindrer skader på forskruingen på grunn av feil verktøy.

Bilde 232 Skruhjelp

- Steng hovedventilen (Bilde 229,1) på den tomme gassflasken.
- Skru av høytrykkslangen (Bilde 229,3) fra gassflasken med skruhjelpen (Bilde 232).
- Koble den fulle gassflasken til høytrykkslangen (Bilde 229,3).
- Åpne gassflaskens hovedventil (Bilde 229,1).
- Drei dreiebryteren (Bilde 229,5) på omkoblingsventilen (Bilde 229,6) en halv omdreining, slik at gassflasken som nettopp er skiftet, fungerer som reserveflaske.
- Trykk på knappen (Bilde 229,2) for slangebruddsikringen på høytrykkslangen for å aktivere den.
- Trykk eventuelt på nullstillingsknappen (Bilde 233,1) på crash-sensoren.

- ▶ For DuoControl-omkoblingsanleggene må man passe på at gassuttaket skjer i kjøreretning fremover. Ellers kan høytrykkslangen bli klemt eller skadet i frontlukemekanismen.
- ▶ Følg sikkerhetsetikettene (Bilde 229,8) i gasskapet.

8

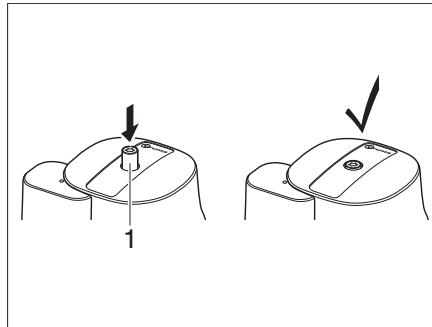
Gassanlegg

Crash-sensor

Crash-sensoren beskytter mot utilsiktet gassutslipp. Ved et uhell, eller hvis kjøretøyet heller for mye, blir gasstilførselen automatisk avbrutt.

- ▷ Det er bare tillatt å bruke boenhetsoppvarmingen under kjøring hvis kjøretøyet er utstyrt med crash-sensor og egnede høytrykksslanger med slangebruddsikring.

Bilde 233 Crash-sensor

Crash-sensoren må låses opp manuelt hvis den har blitt utløst.

Låse opp:

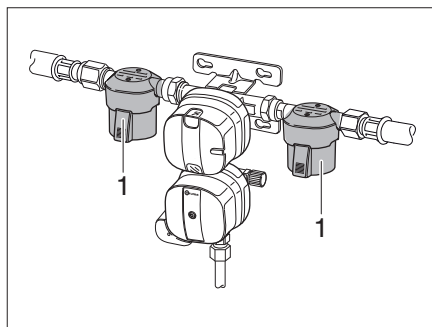
- Med Torx T20 (Bilde 232,2) på skruhjelpen trykker du inn avsikringsknappen (Bilde 233,1), dreier den med urviseren og holder i 5 sekunder. Crash-sensoren er driftsklar når avsikringsknappen (Bilde 233,1) blir stående i senket stilling.

Gassfilter

Gassfiltrene (Bilde 234) filtrerer fordampningsrester som olefin, parafin og andre hydrokarbonforbindelser ut av gassanlegget. Filterpatronene må kontrolleres med jevne mellomrom og skiftes ut minst annethvert år.

- ▷ Følg bruks- og monteringsanvisningen for gassfilteret.

Bilde 234 Gassfilter

8

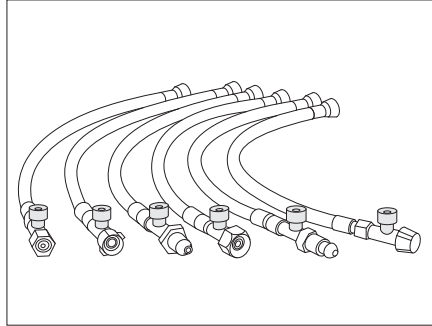
Gassanlegg

Slangebruddsikring

Slangebruddsikringen beskytter mot utslipp av gass hvis høytrykkslangen løsner eller det oppstår en feil på den.

- ▷ Bruk en passende høytrykkslange med slangebruddsikring og landsspesifikk tilkobling for gassflasker.

Bilde 235 Høytrykkslanger med slangebruddsikring (landsspesifikke varianter)

- Aktivere:**
- Trykk kraftig på den grønne knappen (Bilde 229,2) på høytrykkslangen (Bilde 229,3) når gassflasken er skiftet.

Slangebruddsikringen er aktivert.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om det elektriske anlegget i kjøretøyet. Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Forklaring av faguttrykk vedrørende batteriet
- 12 V-spenningen
- Boenhets-batteri
- Lade batteriene
- Vekselretteren
- Ekstra ladeapparat
- Strømsentralen
- Panelet
- 230 V-spenning
- Tilkobling til 230 V-forsyning
- Sikringsutlegg

Betjeningen av de elektrisk drevne apparatene i boenheten beskrevet i kapitlet 10.

9.1 Generelle sikkerhetsanvisninger

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
  - ▶ Alle elektriske apparater (f.eks. mobiltelefoner, radioer, fjernsynsapparater eller DVD-spillere) som er ettermontert i kjøretøyet og som brukes under kjøring, må tilfredsstillende bestemme merkinger: Dette er CE-merking, EMV-kontroll (elektromagnetisk kompatibilitet) og "E1"-kontrollen.
- Bare dette kan garantere funksjonssikkerheten til kjøretøyet under kjøring. Hvis dette ikke skjer kan kollisjonsputen bli utløst eller elektronikken i kjøretøyet bli forstyrret.

Kjøretøyet er en sikker oppholdsplass i tordenvær (Faradays bur). Koble for sikkerhets skyld 230 V-tilkoblingen fra strømnettet og trekk inn antennen for å beskytte de elektriske apparatene.

9.2 Begreper

Hvilespenning

Hvilespenning er batteriets spenning i hviletilstand, dvs. når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

Hvilestrøm

Noen elektriske komponenter, som f.eks. klokke og kontrollamper trenger kontinuerlig strøm. De betegnes som kontinuerlig innkoblede forbrukere. Denne hvilestrømmen finnes også når 12 V-forsyningen er slått av.

Fullstendig utlading

Det er fare for fullstendig utlading av batteriet når et batteri belastes av innkoblede forbrukere og av hvilestrøm.

- ▶ **Fullstendig utlading skader batteriet, lad batteriet straks opp igjen.**

9

Elektrisk anlegg

Kapasitet

Kapasitet er elektrisitetmengden som et batteri kan mate.

Kapasiteten til et batteri angis i amperetimer (Ah). Når batteriet har en kapasitet på 80 Ah, kan batteriet i 80 timer avgi en strøm på 1 A eller i 40 timer en strøm på 2 A.

Ytre påvirkninger som temperatur og strømuttak forandrer mateevnen til batteriet.

Den angitte merkekapasiteten er ikke lik den faktisk tilgjengelige kapasiteten som batteriet stiller til rådighet. Den faktisk uttakbare kapasiteten er lavere enn merkekapasiteten.

9.3 12 V-spenning

- ▷ For å koble **alle** elektriske 12 V-forbrukere fra spenningsforsyningen, koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen. Bruk da bryteren på strømsentralen eller aktiver batteri-adskillelsen på panelet, alt etter modell.
- ▷ Radioapparatet i førerhuset og kupévarmeren er fra fabrikken koblet til boenhets-batteriet over en separat sikring. Når boenhets-batteriet er koblet fra spenningen over batteri-skildebryter på strømsentralen eller over batteri-adskillelsen på panelet, forblir disse apparatene driftsklare.

Når kjøretøyet ikke er tilkoblet 230 V-forsyningen, eller når 230 V-forsyningen er av, forsyner boenhets-batteriet boenheten med 12 V likespenning. Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor må elektriske strømforbrukere som f.eks. radio eller lys, ikke stå på over lengre tid uten 230 V-forsyning.

Ved oppvarmingsdrift blir resirkuleringsventilatoren koblet inn og ut ved hjelp av termostatstyring. Dermed blir boenhets-batteriet belastet, når det ikke er tilkoblet noen 230 V-forsyning.

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyet dynamo.

12 V-forsyningen kan slå av på panelet med hovedbryteren 12 V. Avhengig av modellen forblir varmeanlegg, grunnbelysning/stigtrinn og reserve 4 eller bare det elektriske stigtrinnet driftsklart. Kjøleskapet drives med 12 V kun når kjøretøyet motor går. Slik forhindres hurtig utlading av boenhets-batteriet.

9.3.1 Boenhetsbatteri

- ▶ Ved utskifting av boenhetsbatteriet må man kun bruke batterier som tilsvare minimumskapasiteten til ladeapparatet. Følg bruksanvisningen til ladeapparatet. Batterier med for lav kapasitet blir for varme under ladingen. Eksplosjonsfare!
- ▶ Apparater med maks. 10 A kan kobles til det 12-volts elektriske anlegget. Brannfare!

- ▷ Bruk tilgjengelig lademodul i strømsentralen for lading av boenhetsbatteriet. Ved ekstern lading skal det brukes et godkjent ladeapparat som er egnet for batteritypen og kapasiteten til boenhetsbatteriet.
- ▷ Start alltid reisen med et fulladet boenhetsbatteri. Lad derfor boenhetsbatteriet i minst 24 timer før du starter reisen.
- ▷ Benytt enhver anledning til å lade opp boenhetsbatteriet under kjøring.
- ▷ Lad alltid boenhetsbatteriet i minst 24 timer etter reisen.
- ▷ Lad batteriet i minst 24 timer før midlertidig opphold i driften, og i minst 48 timer ved lengre opphold.

9

Elektrisk anlegg

- ▷ Bryt strømkretsen ved lengre stillstand enn 24 timer.
- ▷ Ved lengre opphold i driften (2 uker eller mer) må boenhetsbatteriet kobles fra det 12-volts elektriske anlegget og lades opp regelmessig (lad i minst 24 timer minst hver 12. uke).
- ▷ Lagre det ladede batteriet kjølig og frostfritt om vinteren, og lad det opp hver 12. uke.
- ▷ Erstatt alltid boenhetsbatteriet med et batteri av samme type.
- ▷ Før fra- og tilkobling av batteriet må kjøretøyets motor slås av, 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen samt alle strømforbrukere kobles ut. Kortslutningsfare!
- ▷ Tenningen må ikke aktiveres når startbatteriet og boenhetsbatteriet er koblet fra. Kortslutningsfare!
- ▷ Ta hensyn til batteriprodusentens vedlikeholdsanvisning og bruksanvisning.

- ▷ Batteriet er vedlikeholdsfritt. Vedlikeholdsfritt betyr:
Man trenger ikke å kontrollere syrenivået.
Man trenger ikke å smøre batteripolene.
Man trenger ikke å etterfylle destillert vann.

Også et vedlikeholdsfritt batteri må langsomt lades ut og lades opp med en spesiell lader.

Monteringssted

Boenhetsbatteriet er, avhengig av modell, innmontert under førersetet, under passasjeretsetet eller i sittebenken bak passasjeretsetet.

Utladning

Hvilestrømmen, som forbrukes kontinuerlig av noen elektriske forbrukere, lader ut boenhetsbatteriet.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Lad opp batteriet i tide.

Batteriets selvutlading er avhengig av temperaturen. Ved 20 til 25 °C er selvutladingsraten ca. 3 % av kapasitet/måned. Selvutladingsfrekvensen tiltar ved stigende temperaturer: Ved 35 °C er selvutladingsraten ca. 20 % av kapasitet/måned.

Batteriets kapasitet reduseres ved lave utetemperaturer.

Et eldre batteri har ikke lenger full kapasitet.

Jo fler elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes boenhetsbatteriets energiforråd.

- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventil, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20 mA til 65 mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er avslått. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12-forsyningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.
- ▷ Strømforbrukere som bilradioen og navigasjonssystemet bør ikke brukes lenge i beredskapsmodus. Sett bryteren til bilradioen på "0". Navigasjonssystemet kan slås på direkte på enheten ved bruk av en bryter. Se også de modellspecifikke opplysningene i bruksanvisningene for apparatene.

Ekstra boenhetsbatteri

Avhengig av modellen kan det være montert et ekstra boenhetsbatteri for økt batterikapasitet.

- ▷ Ombygging av batterianlegget må kun foretas av en autorisert forhandler.
- ▷ Ved montering av et ekstra boenhetsbatteri må de to batteriene være fra samme produsent og av samme type, og de må være like gamle.
- ▷ Et ekstra batteri, eller batterimodeller med større kapasitet, fører til at lade-tiden blir tilsvarende lengre (for eksempel fordobles ladetiden ved montering av et ekstra batteri).

9.4 Lade boenhets- og startbatteriet

- ▶ Batterisyreren er giftig og etsende. Unngå enhver kontakt med hud eller øyne.
- ▶ Eksplosjonsfare under ladning med eksternt ladeapparat. Batteriet må kun lades i godt ventilerte rom og på god avstand fra åpen ild eller gnister.
- ▶ For lading av boenhets-batteriet eller startbatteriet med ekstern batterilader skal batteriet alltid tas ut av kjøretøyet.

- ▷ Batterikablene må kobles til de riktige polene.
- ▷ Når startbatteriet og boenhets-batteriet er koblet ut, må ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyets motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkopleet. Kortslutningsfare!
- ▷ Før lading av batteriet må man kontrollere om det eksterne ladeapparatet er godkjent for batteritypen.
- ▷ Ta hensyn til bruksanvisningene for basiskjøretøy og batterilader.
- ▷ Ved overlading blir boenhets-batteriet skadet og kan ikke repareres.

Startbatteriet kan kun fullades med eksternt ladeapparat. Ved 230 V-forsyning får startbatteriet kun vedlikeholdslading via strømsentralen. Det er heller ikke mulig å oppnå fullstendig lading av startbatteriet med dynamoen ved kjøring.

9.4.1 Lading over 230 V-forsyning

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9.4.2 Lading med kjøretøyets motor

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

9.4.3 Å lade med eksternt ladeapparat

For lading av boenhets-batteriet og startbatteriet med eksternt batterilader er fremgangsmåten som følger:

- Slå av kjøretøyets motor.
- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Den kontrollampen slukkes.
- Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen.
- Trekk ut nettpluggen på strømsentralen.
- Steng samtlige gassapparater, alle gassavstengeventiler og gassflaskens hovedventil.
- Fare for kortslutning når batteripolene frakobles. Koble derfor først fra minuspolen på boenhets-batteriet eller startbatteriet og tilslutt plusspolen.
- Ta boenhets-batteriet eller startbatteriet ut av kjøretøyet.
- Sjekk at det eksterne ladeapparatet er av.
- Koble det eksterne ladeapparatet til boenhets-batteriet eller startbatteriet. Påse at polene kobles til i riktig rekkefølge: Koble først polklemmen "+" på plusspolen på batteriet og klem deretter polklemmen "-" til minuspolen på batteriet.
- Slå på det eksterne ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende ladetid for batteriet finnes i bruksanvisningen for ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende styrken på batteriet finner du i dataene for batteriet.
- Koble fra eksternt batterilader i omvendt rekkefølge.

9 Elektrisk anlegg

9.5 Vekselretter

▷ Ventilasjonsåpningen må ikke tildekkes. Fare for overheting!

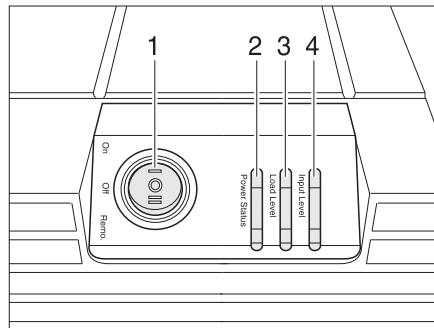

▷ Les også bruksanvisningen fra produsenten.

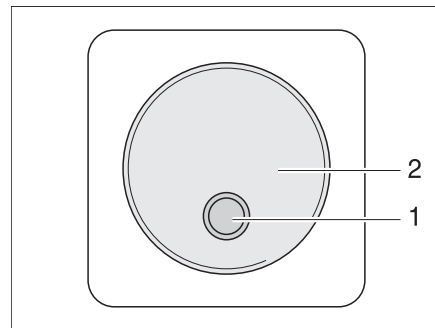
Avhengig av modellen kan det være montert en vekselretter i kjøretøyet.

Vekselretteren forsyner 230 V-stikkontaktene med spenning. Hvis kjøretøyet ikke er koblet til 230 V-forsyningen, brukes det tilkoblede batteriet som spenningsforsyning.

Batteriet har kun et begrenset energiforråd. Strømfbrukere må derfor ikke brukes lenge uten 230 V-forsyning.

Bilde 236 Visninger og betjenings-elementer

Bilde 237 Ekstern bryter

Vekselretteren kan settes i to driftstilstander med hovedbryteren (Bilde 236,1):

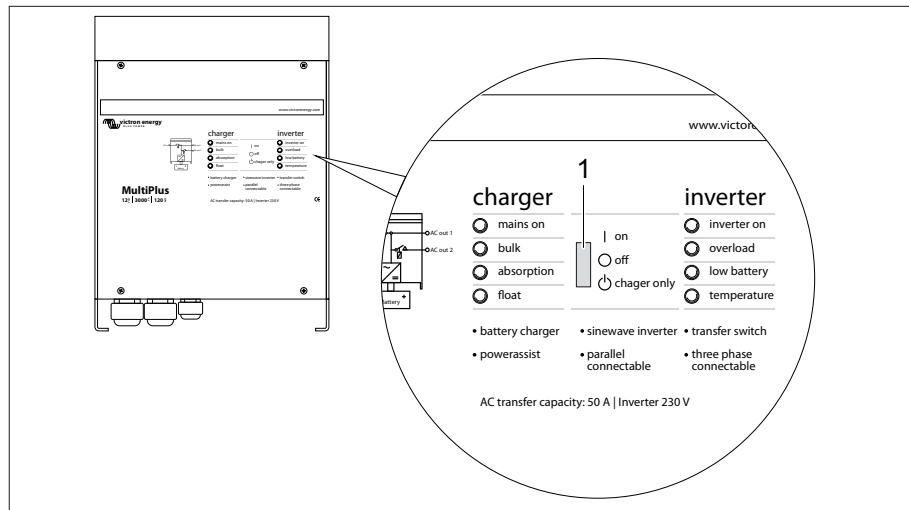
- I "On" = Apparatet er slått på permanent.
- II "Remo." = Apparatet kan slås på og av med den eksterne bryteren (Bilde 237,1).

Lysdiodene på vekselretteren viser driftstilstanden "Power Status" (Bilde 236,2), kapasitetsområdet "Load Level" (Bilde 236,3) og spenningsområdet "Input Level" (Bilde 236,4).

Den eksterne bryteren for vekselretteren (Bilde 237) befinner seg inne i kjøretøyet, for eksempel i inngangspartiet. Bryteren er merket med teksten "Wechselrichter" (vekselretter). Lysdioden (Bilde 237,1) viser vekselretterens driftstilstand.

9 Elektrisk anlegg

9.6 Vekselretter MultiPlus

Bilde 238 Vekselretter MultiPlus

- 1 Vippebryter av/på, bare ladedrift

Vekselretteren befinner seg i bakre lasteluke. Bryterne og kontrollampene på vekselretteren MultiPlus har samme funksjon som på Digital Multi Control-panelet. Se kapittel 9.6.1.

For at Digital Multi Control-panelet skal fungere feilfritt, må vippebryteren på vekselretteren MultiPlus (Bilde 238,1) stå på "on".

Vippebryterens stillinger (Bilde 238,1)

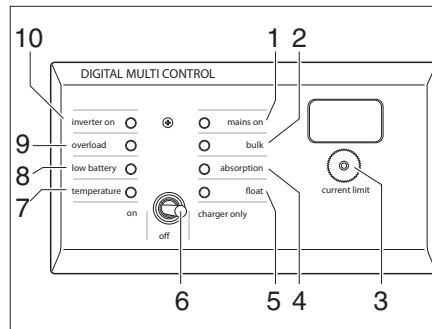
- Stillingen "off": Batterilading; strømforsyningen fra 230 V-kontakten er koblet ut.
- Stillingen "on": Med en 230 V-tilkobling lades batteriene. Uten 230 V-tilkobling forsynes 230 V-kontaktene med strøm.
- Stillingen "charger only": Med en 230 V-tilkobling lades batteriene.
- ▷ Omkoblingen fra stillingen "on" til "charger only" eller omvendt må skje raskt. Ellers kan det hende at vekselretteren slår seg av.

- ▷ Hvis det ikke er noen 230 V-tilkobling og kjøretøyet ikke brukes lenger, må vippebryteren (Bilde 238, 1) stå på "off". Ellers kan det hende at batteriene er tomme senest etter 3-4 dager.
- ▷ Hvis bare ladefunksjonen trengs, må bryteren stå i stillingen "charger only". På den måten unngår man at vekselretterfunksjonen slås på ved et eksternt strømbrudd slik at batteriene lades ut.

9 Elektrisk anlegg

9.6.1 Digital Multi Control-panel

- 1 Kontrollampe ekstern vekselspanning (230 V) er på
- 2 Kontrollampe konstantstrøm - ladefase
- 3 Regulator Current limit
- 4 Kontrollampe utjevningsfase
- 5 Kontrollampe ladevedlikeholdsfase
- 6 Vippebryter av/på - bare ladedrift
- 7 Varsellampe temperatur
- 8 Varsellampe batteri
- 9 Varsellampe overbelastning/kortslutning
- 10 Kontrollampe vekselretter på

Bilde 239 Panel IT 992

Digital Multi Control-panelet i bobilen er plassert over døren til oppholdsrommet. Med regulatoren "Current limit" kan du stille inn fra hvilken strømverdi vekselretteren skal støtte spenningsforsyningen fra 230 V-stikkontaktene via batteriene.

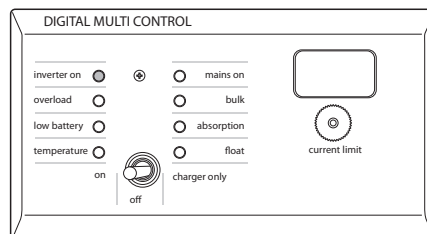
Eksempel: Hvis det bare er tilgjengelig 4 A på en campingplass, blir merforbruket tatt fra batteriet i stillingen "4".

9.6.2 LED-visningene på vekselretteren MultiPlus og på Digital Multi Control-panelet

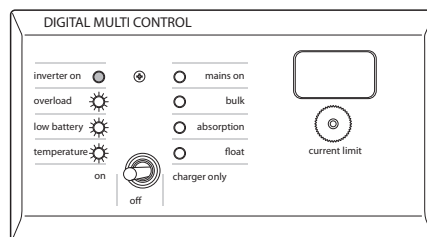
LED-visningen har følgende betydning i oversikten:

Betydning av LED-visningene

- ○: LED av
- ☼: LED blinker
- ●: LED lyser

Vekselretteren er slått på og leverer effekt til forbrukerne.

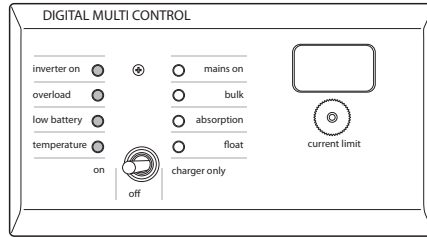

Vekselretteren er slått på og leverer effekt til forbrukerne. Følgende forvarsler er mulige:

- Overbelastning,
- lav batterispenning,
- for høy vekselrettertemperatur

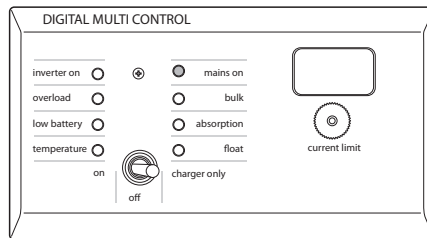
9

Elektrisk anlegg

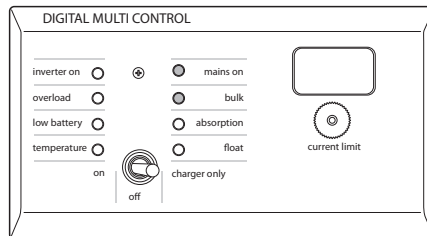

Vekselretteren er slått av. Følgende alarmer er mulige:

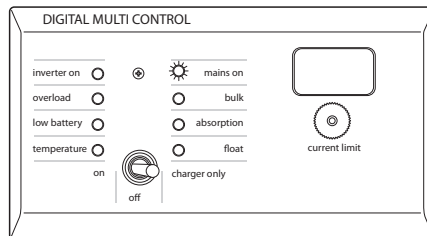
- Overbelastning,
- lav batterispennning,
- for høy vekselrettertemperatur

230 V-spenningen er på. Laderen arbeider i konstantstrøm- eller konstantspenningsmodus.

230 V-spenningen er på. Laderen er slått av fordi den ikke når nominell spenning (bulk protection-modus).

230 V-spenningen er på. Laderen arbeider i spenningsvedlikeholdsmodus.

9 Elektrisk anlegg

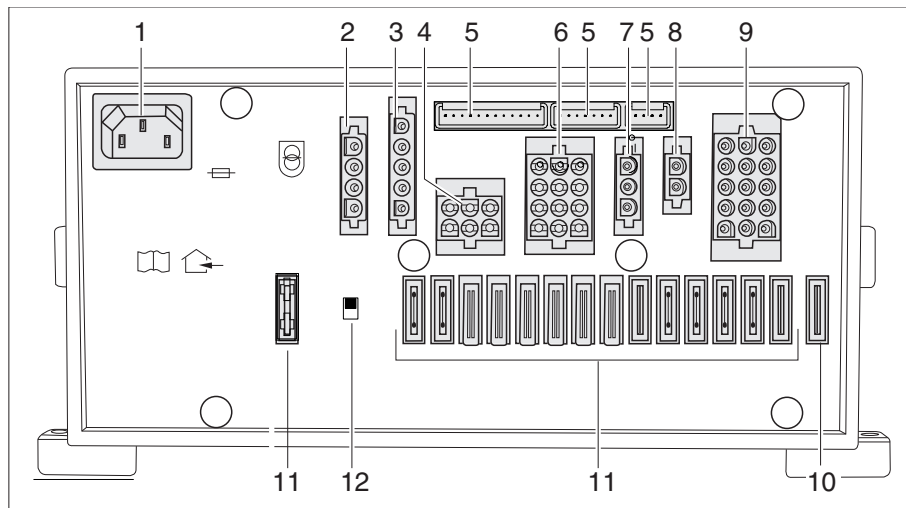
9.7 Strømsentral EBL 111

- ▷ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 240 Strømsentral EBL 111

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Utgang: Blokk 1 - Kjøleskap
- 3 Utgang: Blokk 2 - Kjøleskap, styreledninger, dynamo D+
- 4 Utgang: Blokk 4 - Varmeanlegg, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Utgang panel
- 6 Utgang: Blokk 5 - Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Utgang: Blokk 6 - Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 8 Utgang: Blokk 7 - Ekstra ladeapparat
- 9 Utgang: Blokk 8 - forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Selvtilbakestillende sikring stigtrinn
- 11 Sikringer
- 12 Batteriskillebryter (batteri På/Av)

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøys motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenhetsbatteriet lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Elektrisk anlegg

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted Avhengig av modell, befinner strømsentralen seg i setekonsollen under førersetet eller passasjeretset.

9.7.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 240,12) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten, inklusive sikkerhets-/avtappingsventilen. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

- Slå på:*
- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
  - Slå på hovedbryter 12V på panelet.

- Slå av:*
- Slå av 12 V-hovedbryteren på panelet.
  - Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.7.2 Batteriovervåking

- ▷ **Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.**

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Hvis batterispenningen synker til under 10,5 V, slår batteriovervåkingen i strømsentralen av alle 12-V-forbrukerne.

- Forholdsregler:*
- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
  - Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyning først gjeninnkoples når boenhets-batteriet er ladet.

9.7.3 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne.

Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9 Elektrisk anlegg

9.8 Strømsentral EBL 119

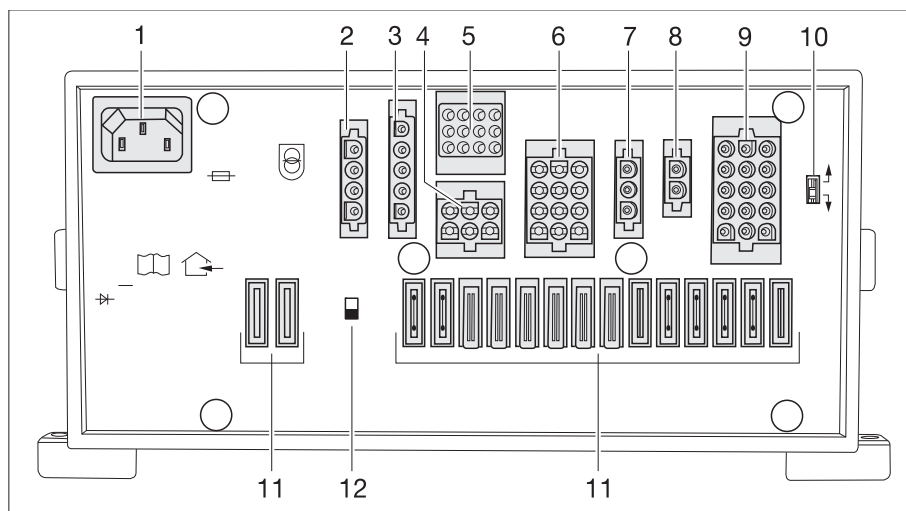

▷ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 241 Strømsentral EBL 119

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Utgang: Blokk 1 - Kjøleskap
- 3 Inngang: Blokk 2 - Styreledninger, dynamo D+
- 4 Utgang: Blokk 4 - Varmeanlegg, sikkerhets-/avtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Utgang: Blokk 3 - Panel
- 6 Utgang: Blokk 5 - Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Utgang: Blokk 6 - Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 8 Utgang: Blokk 7 - Ekstra ladeapparat
- 9 Utgang: Blokk 8 - forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Bryter batterivalg (blysyre/blygel/AGM)
- 11 Sikringer
- 12 Batteriskillebryter (batteri På/Av)

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenheten lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Elektrisk anlegg

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted Avhengig av modell, befinner strømsentralen seg i setekonsollen under føreriset eller passasjeriset.

9.8.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 241,12) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten, inklusive sikkerhets-/avtappingsventilen. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

- Slå på/av:*
- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
  - Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.8.2 Batterivalgbryter

- ▶ Når batterivalgbryteren (Bilde 241,10) er feil innstilt, kan det dannes knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhetsbatteriet kan skades dersom batterivalgbryteren står i gal stilling.
- ▷ Innstillingen av batterivalgbryteren fra fabrikken må ikke endres.

På batterivalgbryteren (Bilde 241,10) kan lademodulen i strømsentralen innstilles på kjøretøyet boenhetsbatteritype ("blygel", "blysyre" eller "AGM").

9

Elektrisk anlegg

9.8.3 Batteriovervåking

▷ Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.8.4 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9 Elektrisk anlegg

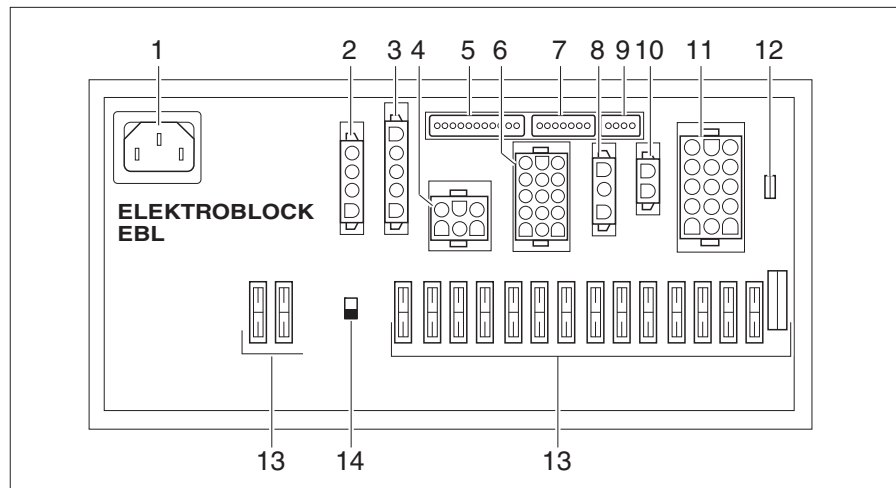
9.9 Strømsentral EBL 102

- ▷ Ventilasjonsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 242 Strømsentral EBL 102

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 2 Tilkoblinger blokk 1: Kjøleskap
- 3 Tilkoblinger blokk 2: Dynamo D+, føler-/styreledninger, kjøleskapforsyning
- 4 Tilkoblinger blokk 4: Varmeanlegg, sikkerhets-/avtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet), stigtrinn
- 5 Tilkoblinger blokk 3: Panel
- 6 Tilkoblinger blokk 5: Reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Tilkoblinger blokk 9: Panel
- 8 Tilkoblinger blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 9 Tilkoblinger blokk 10: Visning av solcelle på kontrollpanelet (hvis montert)
- 10 Tilkoblinger blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 11 Tilkoblinger blokk 8: Forbrukerkrets 1, forbrukerkrets 2, TV, vannpumpe, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 12 Bryter batterivalg (blysyre/blygel/AGM)
- 13 Sikringer
- 14 Batteriskillebryter: Batteri På/Av

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhetsbatteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhetsbatteriet.
- Strømsentralen beskytter det elektriske anlegget mot overspenning.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg og ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetsbatteriet når kjøretøyetes motor er slått av. På denne måten kan ikke 12 V-forsyningen i boenheten lade ut startbatteriet.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

9

Elektrisk anlegg

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Avhengig av modell, befinner strømsentralen (Bilde 242) seg i setekonsollen under førersetet eller er bygget inn i garasjeområdet hhv. i barsittegruppen (globelin).

9.9.1 Batteriskillebryter

- ▷ Batteriskillebryteren (Bilde 242,14) skiller alle forbrukere som er koblet til strømblokken fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteriskillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteri-skillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere driftsstans).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteriskillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Trykk på batteriskillebryter oppe: Batteri På.
- Trykk på batteriskillebryter nede: Batteri Av.

9.9.2 Batterivalgbryter

- ▶ Når batterivalgbryteren er feil innstilt, kan det dannes knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhetsbatteriet kan skades dersom batterivalgbryteren står i gal stilling.
- ▷ Innstillingen av batterivalgbryteren fra fabrikkens må ikke endres.

På batterivalgbryteren kan lademodulen i strømsentralen innstilles på kjøretøyets boenhetsbatteritype ("blygel", "blysyre" eller "AGM*") (* gjelder bare EBL 102).

9

Elektrisk anlegg

9.9.3 Batteriovervåking

▷ Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhetsbatteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, kan du slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren en liten stund igjen. Dette er kun mulig når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.9.4 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhetsbatteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladningen blir da startbatteriet. Boenhetsbatteriet kan ikke lades helt opp under kjøring. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhetsbatteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9.9.5 Overspenningsvern

Strømsentral 102 med innebygd OVP (Over Voltage Protection) er egnet til brukstilfeller der faren for overspenning er ekstra stor. Dette kan for eksempel være lynnedslag i offentlig nett, generatordrift, dårlige elektroinstallasjoner eller reiser i fjerne land.

Da er det i EBL 102 med OVP internt koblet et overspenningsvern mellom nettkoblingen og lademodulen.

9 Elektrisk anlegg

9.10 Strømsentral EBL 402/403

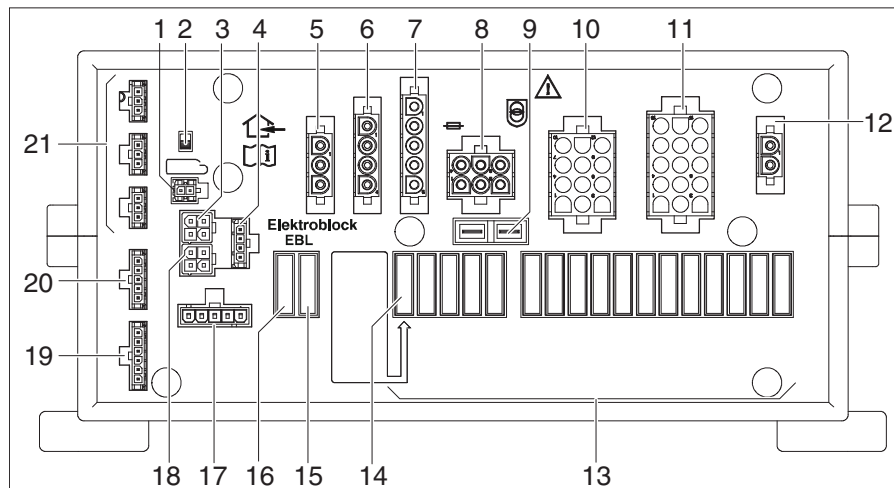

▷ Ventilasjonsåpningen må ikke tildekkes. Fare for overheting!

▷ Det er ikke alltid at alle sikringspluggplassene er bestykket, dette avhenger av modellen.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 243 Strømsentral EBL 402/403

- 1 Tilkobling blokk 3: SYNCHHAR
- 2 Batteriskillebryter: Batteri På/Av
- 3 Tilkobling blokk 10: Sensor boenhetsbatteri
- 4 Tilkobling blokk 11: LIN-buss (for SCU)
- 5 Tilkobling blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 6 Tilkobling blokk 1: Kjøleskap
- 7 Tilkobling blokk 2: D+ inngang, KS-starterbatteri
- 8 Tilkobling blokk 4: Varme, trinnivå
- 9 Tilkobling blokk 18: Kupévarmer
- 10 Tilkobling blokk 5: Forsyning 12 V forbruker
- 11 Tilkobling blokk 8: Forsyning 12 V forbruker
- 12 Tilkobling blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 13 Sikringer: Sikringer for 12 V forbrukere
- 14 Sikring: Sikring, kun brukt på AES kjøleskap
- 15 Sikring: Solar
- 16 Sikring: Intern lademodul (kun ved EBL402)
- 17 Tilkobling blokk 12: SCU
- 18 Tilkobling blokk S1: Sonde friskvann
- 19 Tilkobling blokk 9: Sensor boenhetsbatteri
- 20 Tilkobling blokk S2: Sonde avfallsvann
- 21 Tilkobling blokk S4, S5 og S6: LIN-buss

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhets-batteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholds-ladet av strømsentralen.
- Strømsentralen overvåker spenningen i boenhets-batteriet.
- Strømsentralen beskytter det elektriske anlegget mot overspenning.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.

Elektrisk anlegg

- Strømsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg og ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetens batteri når kjøretøyets motor er slått av. På denne måten kan 12 V-forsyningen i boenheten ikke lade ut startbatteriet.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen ladestrømmen for å beskytte ladeapparatet mot overoppheting. På den måten beskytter laderen seg mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhetsbatteri lades, når eksterne elektriske apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted Elektroblokk EBL 402/403 (Bilde 243) befinner seg i hekkgarasjen på høyre side.

9.10.1 Batteri-skillebryter

- ▷ Batteri-skillebryteren (Bilde 243,2) kobler alle forbrukere som er koblet til strømsentralen, fra 12 V-nettet.
- ▷ Etter at batteri-skillebryteren er slått på igjen: Sett på igjen grunnlys (belysning i inngangsområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve4 (alt etter modellutførelse). Dette gjøres ved å slå på hovedbryter 12 V. Dette gjelder også når boenhetsbatteriet er koblet fra og ble koblet til igjen.

Batteriskillebryteren kobler ut alle 12 V forbrukere for boenheten. Dermed unngås langsom utladning av boenhetsbatteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. midlertidig driftsopphold).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteri-skillebryteren er avslått.

- Slå på/av:*
- Trykk batteri-skillebryter oppe: Batteri På.
  - Trykk batteri-skillebryter nede: Batteri Av.

9.10.2 Nøddrift

Hvis det ikke finner sted noen kommunikasjon lenger, kan apparatene på databussen ikke styres lenger.

For dette tilfellet har EBL 402/403 en nøddriftsfunksjon. Hvis denne er aktiv, blir det koblet til 12 V ON, og pumpen aktiveres.

- Aktiver nøddrift manuelt:*
- Koble batteriskillebryter (Bilde 243,2) inn og ut tre ganger etter hverandre.
  - La bryteren stå i posisjonen "På".
Nøddriften er aktiv.

9

Elektrisk anlegg

9.10.3 Batteriovervåking

- ▷ Et utladet boenhetsbatteri må lades opp igjen så fort som mulig.

Batteriovervåkeren i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhets-batteriet. Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12V-forbrukere.

Forholdsregler:

- Alle strømforbrukere som ikke er helt nødvendige, slås av med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig slå på 12 V-forsyningen med hovedbryteren 12 V en liten stund igjen. Dette er kun mulig, når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12V-forsyningen først slås på igjen når boenhetsbatteriet er ladet.

9.10.4 Batterilading

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyets dynamo. Hovedladingen blir da startbatteriet. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

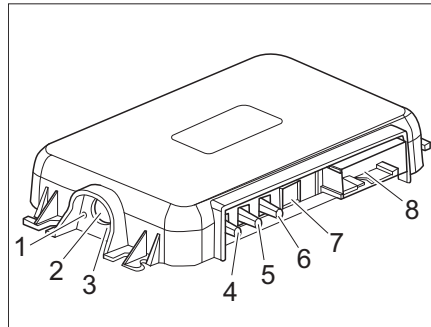
Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades da bare med vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

9 Elektrisk anlegg

9.11 SCU (System Control Unit)

SCU overtar sentrale styre- og overvåkningsfunksjoner i kjøretøyet.

- 1 LED-visning grønn (for fagpersonale)
- 2 Koblingstast for tilkobling til Bluetooth-enheten
- 3 LED-visning blå (for fagpersonale)
- 4 Tilkobling Bluetooth-antenne
- 5 Tilkobling GPS-antenne
- 6 Tilkobling LTE-antenne
- 7 Tilkobling diagnose
- 8 Tilkobling kjøretøyskommunikasjon

Bilde 244 SCU

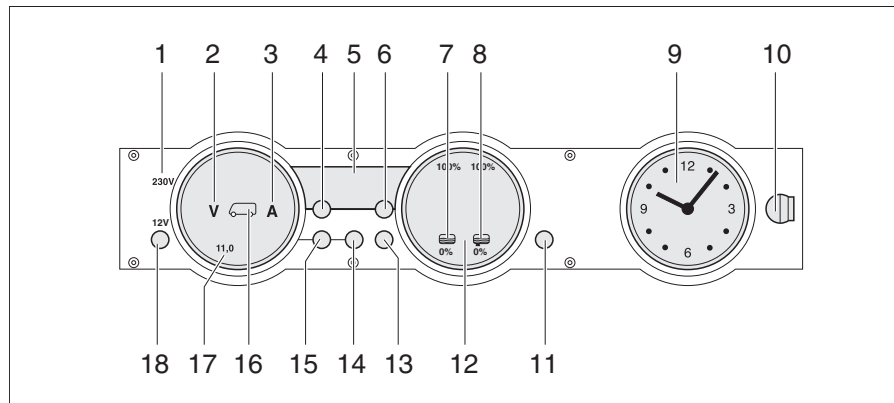
Hvis det ikke finner sted noen kommunikasjon lenger, kan apparatene på databussen ikke styres lenger.

For dette tilfellet har EBL 402/403 en nød driftsfunksjon (se kapittel 9.10.2).

9.12 Panel MP 20-T

- ▷ Lysdiodenes lysstyrke og symbolene tilpasser seg automatisk til lysstyrken i omgivelsene.
- ▷ Indikeringene kan kun hentes fram når 12 V-forsyningen er slått på.
- ▷ Straks en knapp aktiveres, lyser automatisk indikeringsinstrumentet. 20 sekunder etter at en knapp er trykket, slukner indikeringen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 245 Panel MP 20-T

- 1 230 V-kontrollampe
- 2 Symbol volt
- 3 Symbol ampere
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Digitalindikering
- 6 Knapp utetemperatur
- 7 Symbol vanntank
- 8 Symbol spillvannstank
- 9 Indikeringsinstrument Klokke
- 10 Lås
- 11 Knapp reserve (INGEN Reset)
- 12 Indikeringsinstrument Tanker
- 13 Knapp tanker
- 14 Knapp boenhetsbatteri
- 15 Knapp startbatteri
- 16 Symbol startbatteri og boenhetsbatteri
- 17 Indikeringsinstrument Batterier
- 18 Knapp 12 V-forsyning (12 V-hovedbryter)

9.12.1 230 V-kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 245,1) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9 Elektrisk anlegg

9.12.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 245,18) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Varmeanlegg, sikkerhetsavtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet) og stigtrinn forblir driftsklare.

Slå på:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 245,18). 12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. Kontrollindikeringen "12 V" lyser.

- ▷ Hvis LED "11,0" til voltindikeringen og symbolet volt "V" (Bilde 245,2) i indikeringsinstrumentet Batterier (Bilde 245,17) blinker etter at slått på, er spenningen i boenhetsbatteriet for lav. Lad batteriet.
- ▷ Hvis kontrollindikeringen "12 V", symbolet for boenhetsbatteriet (Bilde 245,16) og symbolet volt "V" (Bilde 245,2) blinker tre ganger, er batteriskillet aktivert. Deaktiver batteriskillet.

Slå av:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 245,18). 12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. Kontrollindikeringen "12 V" slukner.

Aktivere batteriskille
(strømsentral uten
batteriskillebryter):

- Slå av 12 V-forsyningen.
- Trykk på knappen for boenhetsbatteriet (Bilde 245,14), og hold den inntrykt i ca. 10 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 245,2) og ampere "A" (Bilde 245,3) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen.

Deaktivere batteriskille
(Strømsentral uten
batteriskillebryter):

- Trykk på knappen "12 V" (Bilde 245,18), og hold den inntrykt i ca. 5 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 245,2) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet til 12 V-spenningen. Kontrollindikeringen lyser etter ca. 2 sekunder.

- ▷ Slå alltid av 12 V-hovedbryteren når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres unødvendig utlading av boenhetsbatteriet.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventil, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20 mA til 65 mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er avslått. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12-forsyningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

9.12.3 Indikeringsinstrument batterier

Med indikeringsinstrumentet for batterier indikeres spenningen og ladingen/utladingen av boenhets-batteriet eller spenningen til startbatteriet.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri (Bilde 245,14). Symbolet volt "V" (Bilde 245,2) blinker. Symbolet ampere "A" lyser avhengig av lading eller utlading hvitt eller rødt. Batteristrømmen og strømmen til boenhetsbatteriet indikeres i indikeringsinstrumentet via lysdiodene.
- Trykk på knappen for startbatteri (Bilde 245,15). Symbolet volt "V" (Bilde 245,2) blinker. Startbatteriets batterispenning indikeres via lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Voltindikering (blå)

1 lysdioder	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	> 13,5 V

9

Elektrisk anlegg

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11 V eller mindre ¹⁾	12 V-spenning overbelastet	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt	12 V-spenning overbelastet
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ²⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ²⁾
	Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt		Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
Over 13,5 V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreer kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Batterivakten kobler ut alle forbrukere (ved 10,5 V).

²⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 11 V	Fullstendig utlading
12,0 V	0 % (utladet)
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Mer enn 12,8 V	Fullt

▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.

Ampereindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
Utlading med:				Lading med:			
> 30 A	> 10 A	> 3 A	> 1 A	Ca. 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsverdi strøm	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A til -10 A	Batteriet lades kraftig ut øyeblikkelig	Lyser rødt
-10 A til -1 A	Batteriet lades ut øyeblikkelig	Lyser hvitt
0 A	Batteristrømmen er lav eller 0 A	Lyser hvitt
+1 A til +10 A	Batteriet lades øyeblikkelig	Lyser hvitt

9

Elektrisk anlegg

9.12.4 Indikatorinstrument tank

Med indikatorinstrumentet Tank kan vannmengden og spillvannsmengden indikeres.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for tanker " (Bilde 245,13). Symbolene vanntank " (Bilde 245,7) og spillvannstank " (Bilde 245,8) lyser. Vanntankens (venstre skala) og spillvannstankens (høyre skala) fyllenivåer indikeres med lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabell hjelper til å forklare fyllenivåene som er indikert i panelet.

Fyllenivåmåler (blå)

1 lys-diode	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	6 lys-dioder	7 lys-dioder	8 lys-dioder
25 %		50 %		75 %		100 %	

9.12.5 Alarmer

- Alarmp funksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

Symbolet volt "V" (Bilde 245,2) g og lysdioden "11,0" blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- Fullstendig utlading skader batteriet.

- Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere i strømsentralen unntatt sikkerhets-/avtappingsventilen.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

Tankalarm

Symbolet vanntank " (Bilde 245,7) eller symbolet spillvannstank " (Bilde 245,8) blinker når vanntanken er tom eller spillvannstanken er full.

- Hvis lysdiodene i skalaen blinker i tillegg til tanksymbolet når fyllenivåene hentes fram, foreligger det en sensorfeil. Rengjør tanksensorene.

Forholdsregler:

- Fyll vanntanken eller tøm spillvannstanken.

9

Elektrisk anlegg

9.12.6 Temperaturindikator

Innetemperaturen og utetemperaturen kan indikeres via digitalindikeringen (Bilde 245,5).

Indikeringer:

- Trykk knappen for innetemperatur "🌡️" (Bilde 245,4). Innetemperatur vises.
- Trykk knappen for utetemperatur "🌡️" (Bilde 245,6). Utetemperatur vises.

9.12.7 Indikeringsinstrument klokke

Indikeringsinstrumentet klokke (Bilde 245,9) viser klokkeslettet. Klokken inneholder et eget batteri, og er ikke koblet til 12 V-spenningen.

Ta av klokken når batteriet må skiftes, eller når klokken må stilles.

Ta av klokken:

- Drei låsen (Bilde 245,10) en kvart omdreining med urviseren. Låsen slipper taket.
- Ta av klokken forover.

Montere klokken:

- Sett inn klokken.
- Trykk låsen (Bilde 245,10) lett og drei den en kvart omdreining.
- Kontroller låsen ved å trekke lett i klokken.

9.12.8 Knapp reserve

Med knappen "Res" (Bilde 245,11) kan man slå tankoppvarmingen eller trykkvannspumpen på og av.

Slå på:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 245,11). Symbolet "Res" lyser.

Slå av:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 245,11). Symbolet "Res" slukker.

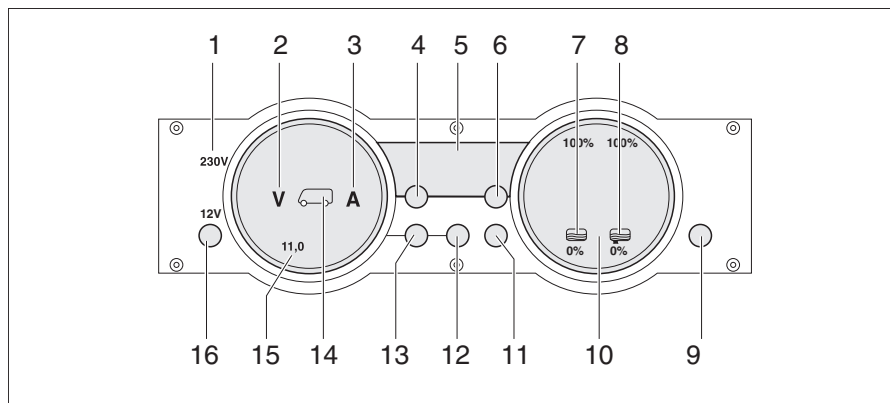
- ▷ Koblingsstatusen lagres når 12 V-forsyningen slås av. Det betyr: Hvis tankoppvarmingen var slått på da 12 V-forsyningen ble slått av, er den også slått på etter at 12 V-forsyningen er slått på igjen.

9 Elektrisk anlegg

9.13 Panel MP 20-S

- ▷ Lysdiodenes lysstyrke og symbolene tilpasser seg automatisk til lysstyrken i omgivelsene.
- ▷ Indikeringene kan kun hentes fram når 12 V-forsyningen er slått på.
- ▷ Straks en knapp aktiveres, lyser automatisk indikeringsinstrumentet. 20 sekunder etter at en knapp er trykket, slukner indikeringen.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Bilde 246 Panel MP 20-S

- 1 230-V-kontrollampe
- 2 Symbol volt
- 3 Symbol ampere
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Digitalindikering
- 6 Knapp utetemperatur
- 7 Symbol vanntank
- 8 Symbol spillvannstank
- 9 Knapp reserve (INGEN Reset)
- 10 Indikeringsinstrument Tanker
- 11 Knapp tanker
- 12 Knapp boenhetsbatteri
- 13 Knapp startbatteri
- 14 Symbol startbatteri og boenhetsbatteri
- 15 Indikeringsinstrument Batterier
- 16 Knapp 12 V-forsyning (12 V-hovedbryter)

9.13.1 230-V-kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 246,1) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9

Elektrisk anlegg

9.13.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 246,16) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Varmeanlegg, sikkerhetsavtappingsventil, grunnlys (belysning i inngangsområdet) og stigtrinn forblir driftsklare.

Slå på:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 246,16). Nå er 12-V-forsyningen til boenheten slått på. Kontrollindikeringen "12 V" lyser.

- ▷ Hvis LED "11,0" til voltindikeringen og symbolet volt "V" (Bilde 246,2) i indikeringsinstrumentet Batterier (Bilde 246,15) blinker etter at slått på, er spenningen i boenhetsbatteriet for lav. Lad batteriet.
- ▷ Hvis kontrollindikeringen "12 V", symbolet for boenhetsbatteriet (Bilde 246,14) og symbolet volt "V" (Bilde 246,2) blinker tre ganger, er batteriskillet aktivert. Deaktiver batteriskillet.

Slå av:

- Trykk kort på knappen "12 V" (Bilde 246,16). Nå er 12 V-forsyningen slått av. Kontrollindikeringen "12 V" slukner.

*Aktivere batteriskille
(strømsentral uten
batteriskillebryter):*

- Slå av 12 V-forsyningen.
- Trykk på knappen for boenhetsbatteriet (Bilde 246,12), og hold den inntrykt i ca. 10 sekunder. Symbolet volt "V" (Bilde 246,2) og ampere "A" (Bilde 246,3) blinker tre ganger. Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen.

*Deaktivere batteriskille
(Strømsentral uten
batteriskillebryter):*

- ▷ Slå alltid av 12 V-hovedbryteren når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres unødvendig utlading av boenhetsbatteriet.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventil, ladeapparat, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20mA til 65mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er avslått. Derfor må boenhetsbatteriet kobles fra 12-forsyningen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

9 Elektrisk anlegg

9.13.3 Indikeringsinstrument Batterier

Med indikeringsinstrumentet for batterier indikeres spenningen og ladingen/utladingen av boenhets-batteriet eller spenningen til startbatteriet.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri "" (Bilde 246,12). Symbolet volt "V" (Bilde 246,2) blinker. Symbolet ampere "A" lyser avhengig av lading eller utlading hvitt eller rødt. Batteristrømmen og strømmen til boenhetsbatteriet indikeres i indikeringsinstrumentet via lysdiodene.
- Trykk på knappen for startbatteri "" (Bilde 246,13). Symbolet volt "V" (Bilde 246,2) blinker. Startbatteriets batterispenning indikeres via lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Voltindikering (blå)

1 lysdiode	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	>13,5 V

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11V eller mindre ¹⁾	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ²⁾ Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ²⁾ Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
Over 13,5V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreer kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Batterivakten kobler ut alle forbrukere (ved 10,5 V).

²⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 11V	Fullstendig utlading
12,0 V	0 % (utladet)
12,2 V	25%
12,3 V	50%
12,5 V	75%
Mer enn 12,8 V	full

▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.

9

Elektrisk anlegg

Ampereindikering (blå)

1 lys-diode	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	6 lys-dioder	7 lys-dioder	8 lys-dioder
Utlading med:				Lading med:			
> 30 A	> 10 A	> 3 A	> 1 A	Ca. 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsverdi strøm	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A til -10 A	Batteriet lades kraftig ut øyeblikkelig	Lyser rødt
-10 A til -1 A	Batteriet lades ut øyeblikkelig	Lyser hvitt
0 A	Batteristrømmen er lav eller 0 A	Lyser hvitt
+1 A til +10 A	Batteriet lades øyeblikkelig	Lyser hvitt

9.13.4 Indikatorinstrument tank

Med indikatorinstrumentet Tank kan vannmengden og spillvannmengden indikeres.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for tanker (Bilde 246,11). Symbolene vanntank (Bilde 246,7) og spillvannstank (Bilde 246,8) lyser. Vanntankens (venstre skala) og spillvannstankens (høyre skala) fyllenivåer indikeres med lysdiodene i indikeringsinstrumentet.

Følgende tabell hjelper til å forklare fyllenivåene som er indikert i panelet.

Fyllenivåmåler (blå)

1 lys-diode	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	6 lys-dioder	7 lys-dioder	8 lys-dioder
25%		50%		75%		100%	

9

Elektrisk anlegg

9.13.5 Alarmer

- ▷ Alarmfunksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- ▷ Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

Symbolet volt "V" (Bilde 246,2) g og lysdioden "11,0" blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.

- ▷ Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere, unntatt sikkerhets-/avtappingsventilen.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

Tankalarm

Symbolet vanntank "☰" (Bilde 246,7) eller symbolet spillvannstank "☷" (Bilde 246,8) blinker når vanntanken er tom eller spillvannstanken er full.

- ▷ Hvis lysdiodene i skalaen blinker i tillegg til tanksymbolet når fylleenivåene hentes fram, foreligger det en sensorfeil. Rengjør tanksensorene.

Forholdsregler:

- Fyll vanntanken eller tøm spillvannstanken.

9.13.6 Temperaturindikator

Innetemperaturen og utetemperaturen kan indikeres via digitalindikeringen (Bilde 246,5).

Indikeringer:

- Trykk knappen for innetemperatur "🌡️" (Bilde 246,4). Innetemperatur vises.
- Trykk knappen for utetemperatur "🌡️" (Bilde 246,6). Utetemperatur vises.

9.13.7 Knapp reserve

Med knappen "Res" (Bilde 246,9) kan man slå tankoppvarmingen eller trykkvannspumpen på og av.

Slå på:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 246,9). Symbolet "Res" lyser.

Slå av:

- Trykk knappen reserve "Res" (Bilde 246,9). Symbolet "Res" slukker.

- ▷ Koblingsstatusen lagres når 12 V-forsyningen slås av. Det betyr: Hvis tankoppvarmingen var slått på da 12 V-forsyningen ble slått av, er den også slått på etter at 12 V-forsyningen er slått på igjen.

9 Elektrisk anlegg

9.14 Panel LT 96 / LT 97

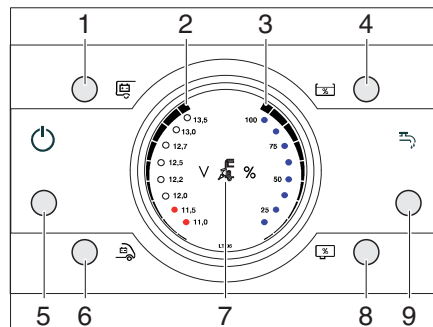
Via betjeningspanelet LT 96 / LT 97 kan 12 V-forsyningen slås på og av, og det kan spørres etter ladenivået for batteriene og vannivået.

Indikeringsfunksjoner:

- Spenning i boenhetsbatteriet
- Spenning i startbatteriet
- Spillvannstankens fyllenivå
- Vanntankens fyllenivå
- Nettforsyning tilgjengelig

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

- 1 Knapp boenhetsbatteri
- 2 Indikator for batterispenning (i 8 trinn)
- 3 Indikator for fyllenivå (i 4 trinn)
- 4 Knapp fyllenivå vanntank
- 5 12 V-hovedbryter
- 6 Knapp startbatteri
- 7 230 V-kontrolllampe
- 8 Knapp fyllenivå spillvannstank
- 9 Knapp vannpumpe PÅ / AV*

* gjelder bare LT 96

Bilde 247 Panel LT 96

9.14.1 230 V kontrollampe

230 V-kontrollampen (Bilde 247,7) lyser når det er nettspenning ved inngangen til strømsentralen.

9.14.2 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 247,1) kobler panelet og 12 V-forsyningen i boenheten inn og ut.

Unntak: Forbruker som må ha kontinuerlig forsyning.

Slå på: ■ Trykk kort på knappen 12 V-hovedbryter (Bilde 247,1).
12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. Kontrol-LED lyser:

Slå av: ■ Trykk kort på knappen 12 V-hovedbryter (Bilde 247,1).
12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. Kontrol-LED slukner.

9

Elektrisk anlegg

9.14.3 Indikator for batterispenning

Med knappene boenhetsbatteri (Bilde 247,1) og startbatteri (Bilde 247,6) vises ladestatusen for batteriene.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for boenhetsbatteri (Bilde 247,1). Batteriladingen vises (Bilde 247,2).
- Trykk på knappen for startbatteri (Bilde 247,6). Batteriladingen vises (Bilde 247,2).
- LED-ene 12,5 V og over: Batteriet ladet
- LED-er 12,2 V: Batteriet delvis utladet (under 12,4 V)
- Nedre 2 LED-er: Tomt batteri (under 11,6 V)

Følgende tabeller hjelper til å forklare statusene som er indikert i panelet.

Fare for fullstendig utlading (batterialarm)

Batterispenning	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen 230 V-tilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står i ro, ingen 230 V-tilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, 230 V-tilkobling)
11 V eller mindre	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	12 V-spenning overbelastet Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
11,5 V til 13 V	12 V-spenning overbelastet ¹⁾ Batteriet lades ikke av dynamoen, regulatoren til dynamoen er defekt ¹⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ¹⁾ Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt ¹⁾
Over 13,5 V	Batteriet lades (hovedlading)	Inntreer kun kort etter ladingen	Batteriet lades (hovedlading)

¹⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

- ▷ Langvarig fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Unngå lav batterilading, vises gjennom lav spenning.
- ▷ Ved overbelastet kjørenett slås en del av forbrukerne av.
- ▷ Før bobilen stanses, må du kontrollere at ingen stillegående forbrukere er tilkoblet.

Verdi for hvilespenning	Batteriets ladetilstand
Mindre enn 12 V	Utladet eller fullstendig utladet
12,2 V	Ca. 25 %
12,5 V	Ca. 50 %
Mer enn 12,7 V	Fullt

9

Elektrisk anlegg

9.14.4 Indikator for fylle nivå

Med knappene fylle nivå vanntank (Bilde 247,4) og fylle nivå spillvannstank (Bilde 247,8) kan du vise vannmengden og spillvannsmengden.

Indikeringer:

- Trykk på knappen for fylle nivå vanntank (Bilde 247,4). Fylle nivået i vanntanken vises (Bilde 247,3).
  - Alle LED-ene lyser: Full
  - 6 LED-er lyser: 3/4 full
  - 4 LED-er lyser: 1/2 full
  - 2 LED-er lyser: 1/4 full
  - Ingen LED-er lyser: Tom
- Trykk på knappen for fylle nivå spillvannstank (Bilde 247,8). Fylle nivået i spillvannstanken vises (Bilde 247,3).
  - Alle LED-ene lyser (de 6 nede hvitt, de 6 oppe rødt): Full
  - 6 LED-er lyser: 3/4 full
  - 4 LED-er lyser: 1/2 full
  - 2 LED-er lyser: 1/4 full
  - Ingen LED-er lyser: Tom

9.14.5 Aktivere / deaktivere vannpumpe

Med knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 247,9) kan vannpumpen aktiveres eller deaktiveres. Den egentlige innkoblingen av vannpumpen skjer gjennom å åpne en vannkran ved aktivert vannpumpe. Hvis vannpumpen er deaktivert, forblir vannpumpen utkoblet selv om man åpner en vannkran.

Aktivere vannpumpe:

- Trykk kort på knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 247,9). Vannpumpen aktiveres. LED-en lyser.
- Åpne en vannkran for å slå på vannpumpen.

Deaktivere vannpumpe:

- Trykk kort på knappen for vannpumpe PÅ / AV (Bilde 247,9). Vannpumpen deaktiveres. LED-en slukner.

9.14.6 Alarmer

- ▷ Alarmfunksjonene er kun aktive ved framhenting av den tilsvarende indikeringen. Utfør regelmessige kontroller.
- ▷ Det er best å utføre kontrollene om morgenen, før 12 V-forbrukerne er innkoblet.

Batterialarm

LED-en "11,0 V" i displayet (Bilde 247,2) blinker straks spenningen i batteriet er under 11 V (måling ved løpende drift) og det dermed er fare for fullstendig utlading.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Unngå lav batterilading, vises gjennom lav spenning.
- ▷ Gjennomfør spenningskontroll regelmessig.

Forholdsregler:

- Ved batterialarm må alle forbrukere slås av og batteriet lades, enten ved kjøring eller ved tilkobling til en 230 V-forsyning.

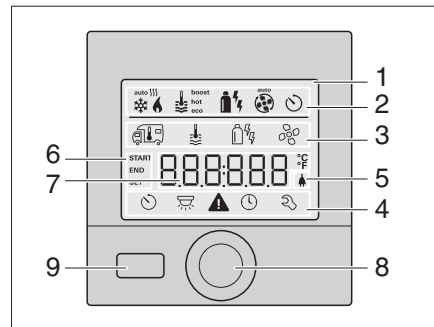
9 Elektrisk anlegg

9.15 Panel Truma CP plus

Betjeningspanelet Truma CP plus brukes til styring og overvåking av temperaturen (rom-/vanntemperatur) og til innstilling av klimaanlegget.

▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

- 1 Indikator
- 2 Statuslinje
- 3 Menylinje (oppe)
- 4 Menylinje (nede)
- 5 Indikator for nettspenning 230 V (landstrøm)
- 6 Indikator koblingsur
- 7 Innstillinger/verdier
- 8 Dreie-/trykknapp
- 9 Tilbakeknapp

Bilde 248 Panel Truma CP plus

Knapp	Funksjon
	Dreie-/trykknapp
	Drei med urviseren
	<ul style="list-style-type: none"> ● Menyene blås gjennom fra venstre mot høyre. ● Øke verdier (+).
	Dreie mot urviseren
	<ul style="list-style-type: none"> ● Menyene blås gjennom fra høyre mot venstre. ● Redusere verdier (-).
	Trykke lett
	<ul style="list-style-type: none"> ● Bruke (lagre) en valgt verdi. ● Valg av et meny punkt, skifte innstillingsnivå.
	Langt trykk
	<ul style="list-style-type: none"> ● Hovedbryterfunksjon PÅ / AV.
	Tilbakeknapp
	<ul style="list-style-type: none"> ● Tilbakesprang fra menyen. ● Forkasting av innstillinger (de tidligere verdiene beholdes)

Meny	Beskrivelse
	Endre romtemperatur. Innstillbart temperaturområde: <ul style="list-style-type: none"> ● Varmeanlegg = 5 - 30 °C (i trinn på 1 °C). ● Klimasystem = 16 - 31 °C (i trinn på 1 °C). ● Klimaautomatikk = 18 - 25 °C (i trinn på 1 °C).
	Endre varmtvannstrinn.
	Velg energitype.

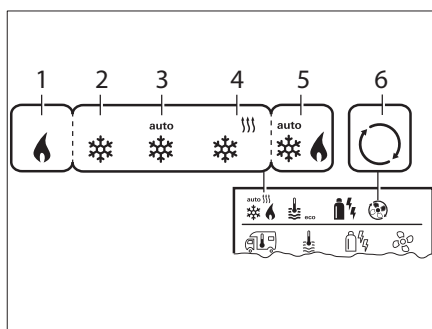

Meny	Beskrivelse
	Velg viftetrinn.
	Still inn koblingsur.
	Slå lyset på og av. Du kan velge mellom 5 trinn for lysstyrke.
	Still inn klokkeslett.
	Hente frem servicemenyen.

9.15.1 Slå på og av

- Slå på:*
- Trykk lett på dreie-/trykknapp (Bilde 248,8). Tidligere innstilte verdier/driftsparametere blir aktive igjen etter innkoblingen.
- Slå av:*
- Trykk på dreie-/trykknapp (Bilde 248,8) i mer enn 4 sekunder. På displayet vises meldingen "OFF".

9.15.2 Stille inn romtemperatur

- 1 Varmeanlegg* - Varmeanlegg AN
- 2 COOL - Klimasystem AN
- 3 AUTO - Klimasystem innstilt på automatikk
- 4 HOT - Klimasystem i varmedrift
- 5 AUTO - Klimaautomatikk* AN
- 6 VENT - Klimasystem i resirkuleringsdrift

* Symbolet blinker til ønsket romtemperatur er nådd.

** bare når klimaautomatikk er aktivert.

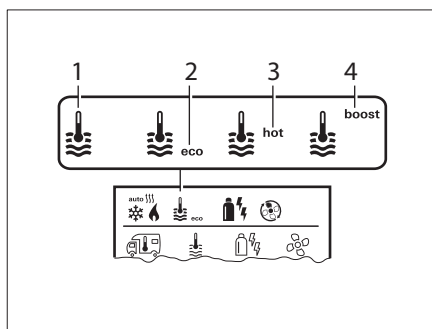
Bilde 249 Innstillingsmuligheter for romtemperatur

- Endre romtemperatur:*
- Med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) velger du symbolet romtemperatur og trykker for å skifte til innstillingsnivå.
  - Med dreie-/trykknappen velger du mellom varmeanlegg, klimasystem eller klimaautomatikk (alt etter tilkoblede apparater er ikke alle alternativene tilgjengelige).
  - Bekreft valget ved å trykke på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
  - Velg ønsket romtemperatur med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
  - Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9

Elektrisk anlegg

9.15.3 Endre varmtvannstrinn

Bilde 250 Innstillingsmuligheter varmtvann

- 1 Boiler* - Varmtvannsberedning PÅ
- 2 eco** - Varmtvannstemperatur 40 °C
- 3 hot - Varmtvannstemperatur 60 °C
- 4 boost* - Hurtig oppvarming av innholdet i varmtvannsberederen

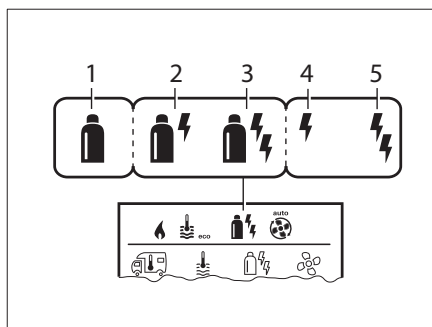
* Symbolet blinker til ønsket vanntemperatur er nådd.

** Varmtvannstemperaturen kan ved kombinert rom- og vannoppvarming bare holdes på 40 °C i en begrenset tid.

Endre varmtvannstrinn:

- Velg symbolet for varmtvannstrinn med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg ønsket trinn med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9.15.4 Velge energitype

Bilde 251 Innstillingsmuligheter for energitype

- 1 Gass/diesel**
- 2 MIX 1* - Elektro (900 W + gass/diesel)
- 3 MIX 2* - Elektro (1800 W + gass/diesel)
- 4 EL 1* - Elektro (900 W)
- 5 EL 2* - Elektro (1800 W)

* Blandet drift og elektrisk drift bare mulig ved oppvarming med elektriske varmestaver.

** Ytelse for gass/diesel finner du i bruksanvisningen for varmeanlegget.

Velge energitype:

- Velg symbolet for energi med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg ønsket energitype med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

Særegenheter i blandet drift

Brudd i 230 V-spenningsforsyningen:

Hvis 230 V-spenningsforsyningen brytes, kobler varmeanlegget automatisk over til gass- eller dieseldrift. Når 230 V-spenningsforsyningen gjenopprettes, kobler varmeanlegget automatisk tilbake til blandet drift.

Feil i forbrenningsprosessen (f.eks. brennstoffmangel):

Følg bruksanvisningen fra produsenten.

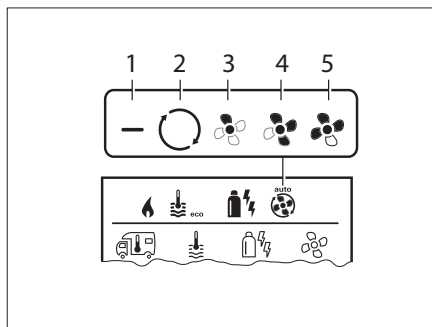
Særegenheter i elektrisk drift

Hvis 230 V-spenningsforsyningen blir brutt og 12 V-forsyningen slås på, vises en feilkode på displayet.

Hvis 230 V-spenningsforsyningen gjenopprettes, starter varmeanlegget automatisk med de tidligere innstillingene. Feilkoden forsvinner.

9 Elektrisk anlegg

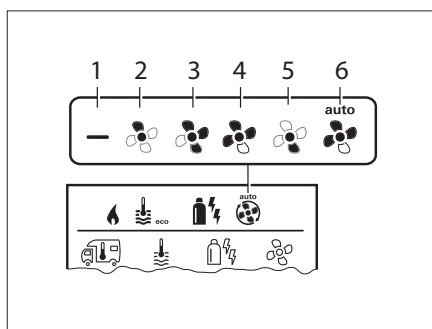
9.15.5 Velge viftetrinn

Bilde 252 Innstillingsmuligheter for viften til varmeanlegget

- 1 OFF - Vifte AV (ingen apparat i drift)
- 2 VENT - Resirkulering (ingen apparater i drift og varmtvannsberedning AV)
- 3 ECO - Lavt viftetrinn
- 4 HIGH* - Høyt viftetrinn
- 5 BOOST - Rask romoppvarming (når forskjellen mellom valgt og gjeldende romtemperatur er >10 °C)

* Er forbundet med høyere strømforbruk, høyere støynivå og økt motorslitasje.

Bilde 253 Innstillingsmuligheter for viften i klimasystemet

- 1 OFF - Vifte AV (ingen apparat i drift)
- 2 LOW - Lavt viftetrinn
- 3 MID - Middels viftetrinn
- 4 HIGH - Høyeste viftetrinn
- 5 NIGHT - Stillegående viftedrift
- 6 AUTO* - Automatisk valg av viftetrinn

* Ved klimaautomatikk er det ikke mulig å velge viftetrinn manuelt.

- Velg viftetrinn:*
- Velg symbolet for viftetrinn med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
  - Velg ønsket viftetrinn med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
  - Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9.15.6 Stille inn koblingsur

- ▶ Fare for forgiftning på grunn av eksos i lukkede rom (f.eks. garasje, verksted)!
- Når bobilen parkeres i lukkede rom:
- ▶ Sperr brennstofftilførselen (gass eller diesel) til varmeanlegget.
  - ▶ Deaktiver koblingsuret på betjeningsdelen (OFF).
  - ▶ Slå av varmeanlegg på betjeningsdelen.

- Stille inn koblingsur:*
- Velg symbolet for koblingsur med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
  - Still in starttidspunkt med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
  - Still in sluttidspunkt med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
  - Still inn romtemperaturen. Se kapittel 9.15.2.
  - Still inn varmtvannstrinn. Se kapittel 9.15.3.
  - Velg energitype (bare for varmeanlegg med elektriske varmestaver). Se kapittel 9.15.4.
  - Velg viftetrinn (ikke for klimaautomatikk AUTO). Se kapittel 9.15.5.

9

Elektrisk anlegg

Aktivere koblingsur:

- Aktiver koblingsuret (ON) med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien. Koblingsuret er aktivt helt til det deaktiveres (OFF). Hvis koblingsuret er aktivt, blinker symbolet for koblingsuret.

Deaktivere koblingsuret:

- Deaktiver koblingsuret (OFF) med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9.15.7 Slå lyset på og av

Slå lyset på:

- Velg symbolet for lys med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Slå på lyset med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) og velg mellom lysstyrke-trinnene 1-5.
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

Slå av lyset:

- Velg symbolet for lys med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8), og trykk for å skifte til innstillingsnivå.
- Velg funksjonen OFF med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9.15.8 Stille inn klokkeslett

Stille inn klokkeslett:

- Velg symbolet for klokkeslett med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8). Timevisningen blinker.
- Still inn timene med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien. Minuttvisningen blinker.
- Still inn minuttene med dreie-/trykknappen (Bilde 248,8).
- Trykk lett på dreie-/trykknappen (Bilde 248,8) for å bekrefte verdien.

9.15.9 Servicemeny

Tilgjengelige funksjoner:

- OFFSET = Kalibrer romtemperaturføler for varmeanlegg.
- AC SET = Still inn offset mellom kjøling og oppvarming.
- ACC = Aktiver eller sperr klimaautomatikken.
- TEMP = Velg temperaturvisning °C eller °F.
- LICHT = Endre bakgrunnsbelysning i 10 trinn.
- 12-24 h = Endre modus for visning av klokkeslett.
- SPR = Still inn språk.
- INDEX = Vis versjonsnummer.
- RESET = Tilbakestill betjeningsdel til forhåndsinnstillinger.

- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

9

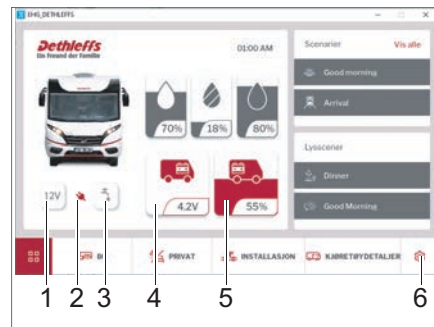
Elektrisk anlegg

9.16 EHG-display

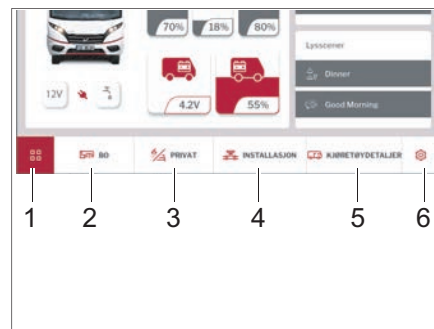
- ▷ De tilgjengelige sidene og innstillingene kan skille seg fra hverandre avhengig av kjøretøy og variant.

Via EHG-displayet kan relevante data hentes f.eks. via belysning, kjøleskap, varme og klimaanlegg.

- 1 12 V av/på
- 2 Visning 230 V
- 3 Visning vannpumpe på/av (kun ved 12 V på)
- 4 Visning starterbatteri
- 5 Visning oppbyggingsbatteri med liti-umbat. i % (ved AGM-batteri i volt)
- 6 Innstillinger

Bilde 254 Startside EHG-display

Bilde 255 Menylist EHG-display

Via menylisten (Bilde 255) skjer tilgang til undermenyene:

- Startskjerm (Bilde 254)
- Å bo i bobil (Bilde 255,2)
- Privat (Bilde 255,3)
- Installasjon (Bilde 255,4)
- Kjøretøysdetaljer (Bilde 255,5)
- Innstillinger (Bilde 255,6)

9.16.1 Å bo i bobil

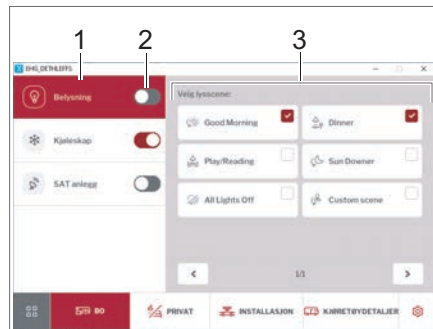
I undermenyen *Å BO I BOBIL* kan du foreta følgende innstillinger:

- Belysning
- Kjøleskap
- Satellittanlegg

9

Elektrisk anlegg

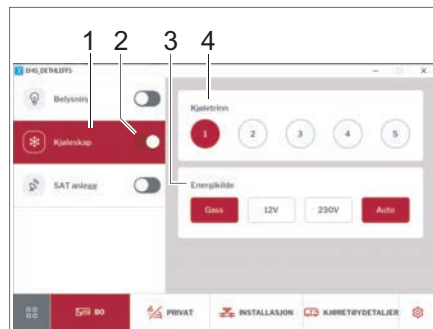
Belysning

Bilde 256 Belysning

- Med skyvebryteren (Bilde 256,2) slås belysningen på eller av.
- Trykk på bryterfeltet *Belysning* (Bilde 256,1). I betjeningsfeltet (Bilde 256,3) velges lysscene.

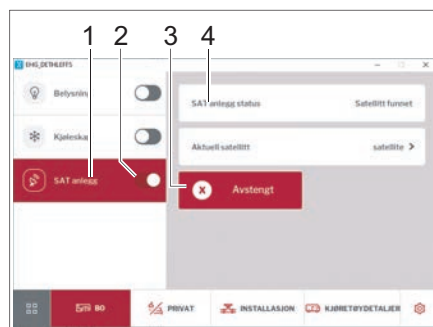
Kjøleskap

Bilde 257 Kjøleskap

- Med skyvebryteren (Bilde 257,2) slås kjøleskapet på eller av.
- Trykk bryterfeltet *kjøleskap* (Bilde 257,1). I betjeningsfeltet kan kjøletrinn (Bilde 257,4) og energikilden (Bilde 257,3) stilles inn.

Satellittanlegg

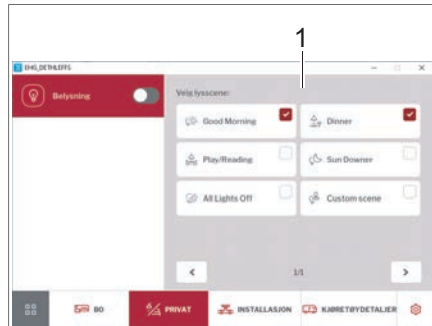
Bilde 258 Satellittanlegg

- Med skyvebryteren (Bilde 258,2) slås satellittanlegget på eller av.
- Trykk bryterfeltet *SAT-anlegg* (Bilde 258,1). Den valgte satellitten vises (Bilde 258,4).
- Trykk på bryterfeltet *Nødstop* (Bilde 258,3) når anlegget kjører mot en motstand.

9 Elektrisk anlegg

9.16.2 Privat

I undermenyen *PRIVAT* (Bilde 259,1) kan det foretas personlige innstillinger, f.eks. lysscener i undermenyen *Belysning*.

Bilde 259 Undermeny PRIVAT

9.16.3 Installasjon

I undermenyen *INSTALLASJON* kan du foreta følgende innstillinger:

- Varmeanlegg
- Klimaanlegg
- 12 V og vannpumpe

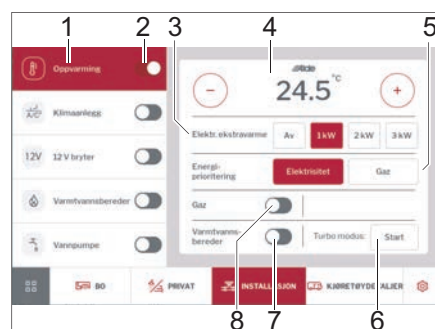

- ▷ Innstillinger på varmeapparatet via EHG-displayet kan foretas hvis betjenings-enheten til Alde befinner seg i hviletilstand (se også kapittel 10.2.4). Først da blir EHG-displayet anerkjent som master.

Varmeanlegg

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!

- 1 Varmeflate varme
- 2 Varme på/av
- 3 Valg av elektrisk varmeeffekt
- 4 Ønsket boenhetstemperatur
- 5 Valg av energikilden
- 6 Hurtig oppvarming av varmtvannsbere-derer
- 7 Varmtvannsbereeder på/av
- 8 Gassoppvarming på/av

Bilde 260 Varmeanlegg

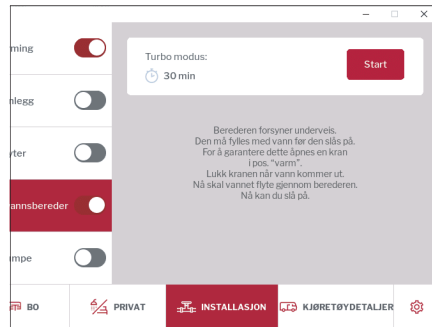
- Med skyvebryteren (Bilde 260,2) slås varmen på eller av.
- Trykk på bryterfeltet *varme* (Bilde 260,1). Verdiene til Alde-varmesystemet blir vist i betjeningsfeltet. Følg anvisningene i kapittel 10.2.4 og kapittel 10.4.
- Still inn ønsket boenhetstemperatur med pluss- og minustastene (Bilde 260,4).

9

Elektrisk anlegg

Varme opp
varmtvannsbereder hurtig

- Forsikre deg om at det befinner seg vann i varmtvannsberederen.
- Slå på gassvarmen med skyvebryteren (Bilde 260,8).
- Slå på varmtvannsberederen med skyvebryteren (Bilde 260,7).
- Trykk på tasten *Start Turbo-modus* ((Bilde 260,6).
Det vises en betjeningsanvisning hvordan varmtvannsberederen fylles med vann:

Bilde 261 Betjeningsanvisning varme

Klimaanlegg

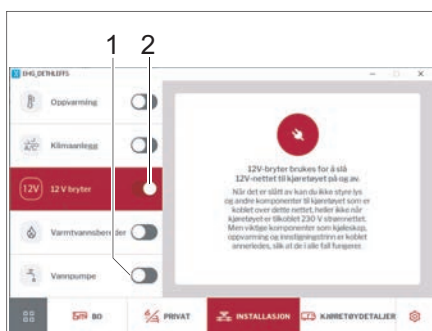

Bilde 262 Klimaanlegg

- Slå klimaanlegget på eller av med skyvebryteren (Bilde 262,2).
- Trykk på bryterfeltet *Klimaanlegg* (Bilde 262,1).
Betjeningsfeltet for klimaanlegget vises.
- Still inn ønsket boenhetstemperatur med pluss- og minustastene (Bilde 262,4).
- Still inn ønsket prioritering (kjøling/varming/auto) (Bilde 262,5).
- Velg viftetrinn (Bilde 262,3).

12 V og vannpumpe

Bilde 263 12 V og vannpumpe

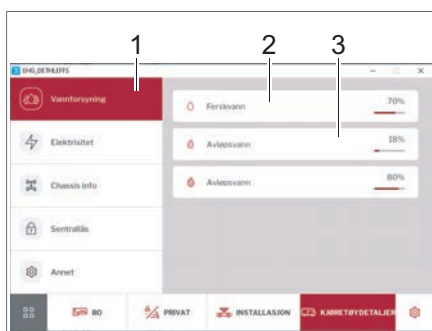
- Slå 12 V-nettet til kjøretøyet på eller av med skyvebryteren (Bilde 263,2). Det vises en merknad om hvilke forbrukere som er berørt av dette.
- Slå vannpumpen på eller av med skyvebryteren (Bilde 263,1). Se også kapittel 9.14.5.

9.16.4 Kjøretøysdetaljer

I undermenyen *KJØRETØYSDETALJER* kan følgende verdier vises:

- Vannforsyning
- Strøm
- Innetemperatur

Vannforsyning

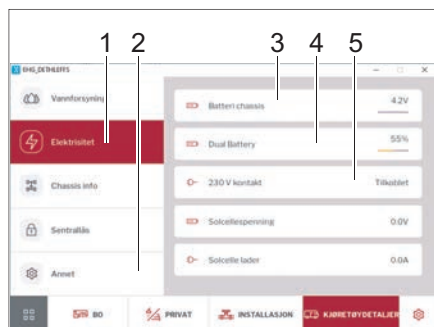
Bilde 264 Vannforsyning

- Trykk på bryterfeltet *vannforsyning* (Bilde 264,1). Påfyllingsnivå i friskvannstanken (Bilde 264,2) og avfallsvanntanken (Bilde 264,3) vises i %.

9

Elektrisk anlegg

Elektrisitet og innvendig temperatur

Bilde 265 Elektrisitet og innvendig temperatur

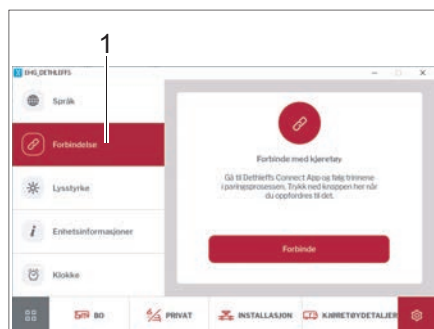
- Trykk bryterfeltet *elektrisitet* (Bilde 265,1). Batterispenningen til kjøretøyet (Bilde 265,3), ladetilstanden til påmonteringsbatteriet i % hhv. ladespenning for AGM-batteriet i volt (Bilde 265,4) og tilstanden til 230 V-mating (Bilde 265,5) vises.
- Trykk bryterfeltet *Andre* (Bilde 265,2). Innvendig temperatur vises.

9.16.5 Innstillinger

I undermenyen INNSTILLINGER kan følgende innstillinger foretas:

- Displayspråket
- Forbindelse kjøretøy - mobil
- Displaylysstyrke
- Informasjon om enheten
- Klokkeslett på displayet

Kobling

Bilde 266 Kobling

- Trykk bryterfeltet *Forbindelse* (Bilde 266,1). Det vises en merknad om hvordan mobilenheten kan forbindes med kjøretøyet, se også kapittel 9.17.1.

9

Elektrisk anlegg

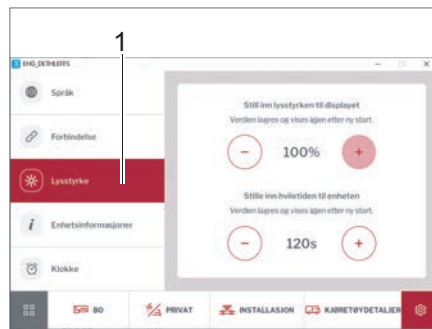
Språk, apparatinformasjon, klokkeslett

Bilde 267 Språk, apparatinformasjon, klokkeslett

- Trykk på bryterfeltet *Språk* (Bilde 267,1) og still inn ønsket displayspråk.
- Trykk på bryterfeltet *Klokke* (Bilde 267,3) og still inn klokkeslett.
- Trykk bryterfeltet *Apparatinformasjon* (Bilde 267,2). Det vises informasjon om apparatet (programvareversjon, modell- og serienummer).

Lysstyrke

Bilde 268 Lysstyrke

- Trykk bryterfeltet *Lysstyrke* (Bilde 268,1).
- Still inn lysstyrken på displayet og belysningsvarigheten til displayet i betjeningsfeltet med pluss- og minus-tastene.

9

Elektrisk anlegg

9.17 Dethleffs Connect App

- ▷ Dethleffs Connect App er tilgjengelig kostnadsfritt fra App Store (Apple) og fra Play Store (Android).

Dethleffs Connect App tilbyr i tillegg til funksjonene til displayet også tilleggsfunksjoner som oppretting av scenarioer, innstillingsmuligheter for lysfargen i kjøretøyet, samt muligheten til å hente kjøretøystilstander fra fjernt.

9.17.1 Koble mobilenheten til kjøretøyet

For hvert kjøretøy finnes en mobilenhet som er master for kjøretøyet. Alle andre mobile sluttenheter er kun "gjester", som kan forvaltes av master.

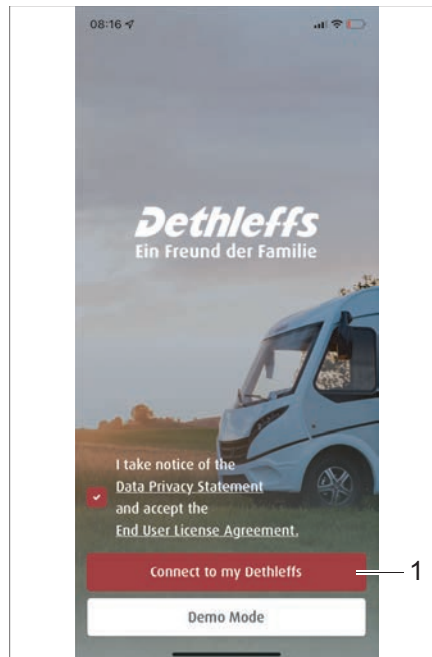
Master/hovedbruker av kjøretøyet er den personen som forbinder seg først til kjøretøyet.

For en utskiftning av master må forrige mester logge seg ut, slik at den nye masteren kan koble seg til.

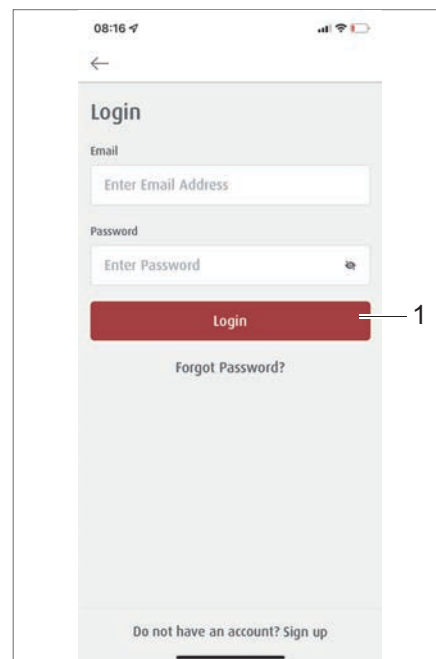
Forutsetninger

- Kjøretøyets QR-kode
- Mobilenhet med den aktuelle Dethleffs Connect App
- Kompatibelt Dethleffs-kjøretøy

Forbinde med kjøretøyet

Bilde 269 Startskjerm Dethleffs Connect App

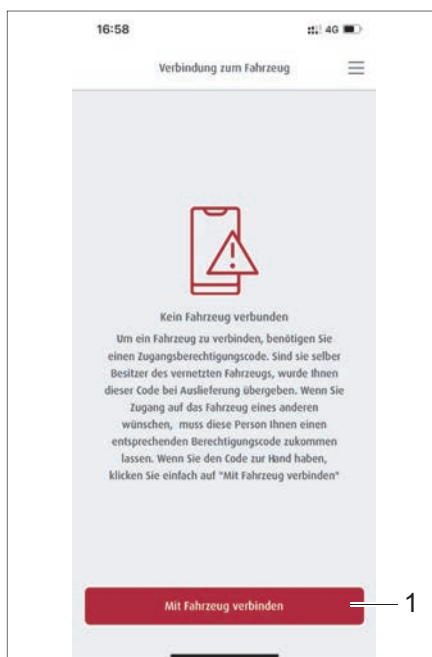
Bilde 270 Innlogging på Dethleffs Account

- Start Dethleffs Connect App på mobilenheten.
- Trykk på bryterfeltet *Opprett forbindelse med min Dethleffs* (Bilde 269,1). Det vises et inntastingsfelt for innlogging hhv. registrering på Dethleffs Account (Bilde 270).

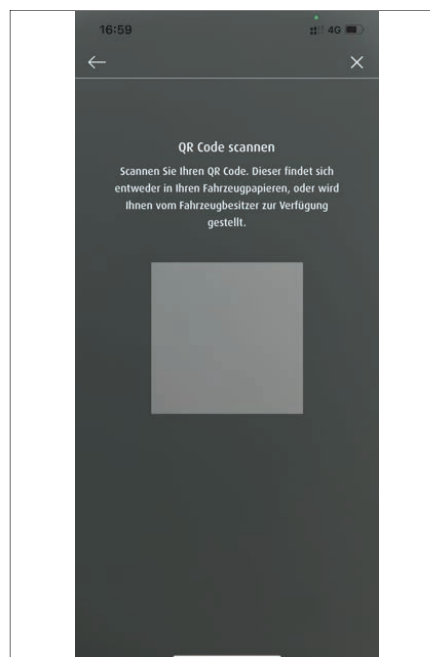
9

Elektrisk anlegg

- Legg inn e-post og passord ev. registrer på nytt.
- Trykk på bryterfeltet *Innlogging* (Bilde 270,1).
Menyfeltet Forbindelse til kjøretøyet vises (Bilde 271). Hvis det allerede finnes kjøretøy som er forbundet, blir de avbildet her.

Bilde 271 Forbindelse til kjøretøy

Bilde 272 Skann QR-kode

- Trykk på bryterfeltet *Forbind med kjøretøyet* (Bilde 271,1).
Menyfeltet Skann QR-kode vises (Bilde 272).
- Skann inn kjøretøyets QR-kode.

For å opprette en forbindelse til kjøretøyet finnes det 2 muligheter:

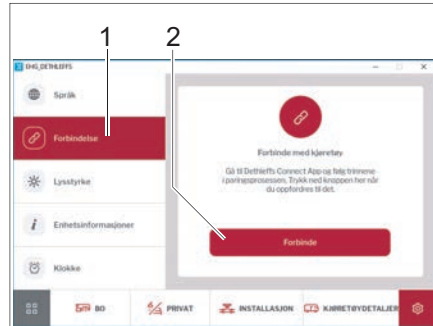
- Via EHG-displayet (se kapittel 9.16.5)
- Via koblingstasten til SCU (Bilde 244,2)

Opprett forbindelse via EHG-displayet

- På EHG-displayet åpne undermenyen *INNSTILLINGER*.
- Trykk bryterfeltet *Forbindelse* (Bilde 273,1).
Det vises en merknad om hvordan mobilenheten kan forbindes med kjøretøyet.
- Trykk på bryterfeltet *Koble til* (Bilde 273,1).
Kjøretøy og mobilenheter er nå koblet sammen.

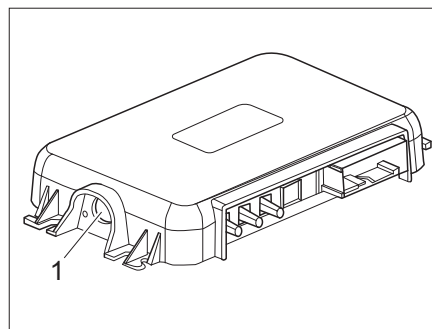
9

Elektrisk anlegg

Bilde 273 Forbindelse via EHG-displayet

*Opprette forbindelse med
koblingstasten*

Bilde 274 Koblingstasten på SCU

- Trykk på koblingstasten til SCU (Bilde 274,1). Kjøretøy og mobilenheter er nå koblet sammen.

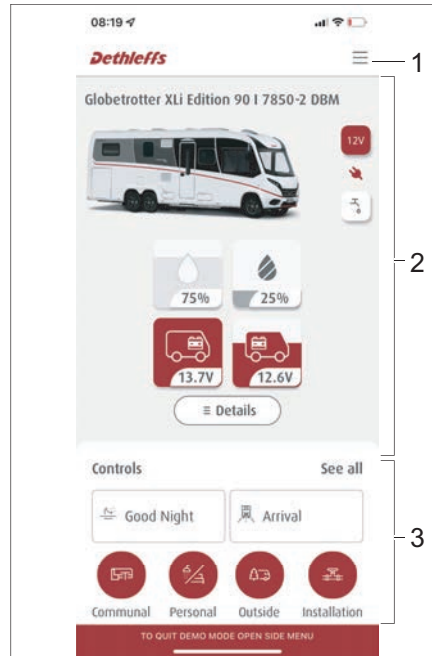
9

Elektrisk anlegg

9.17.2 Funksjoner på Dethleffs Connect App

- ▷ Overflaten til Dethleffs Connect App er lignende oppbygget som displayet i kjøretøyet.

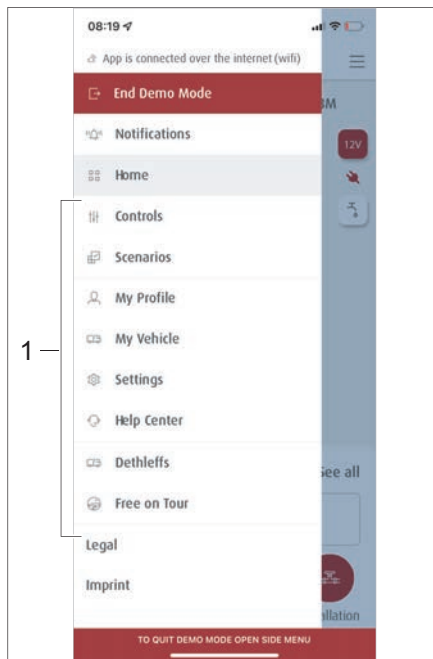
Bilde 275 Oppbygging av Dethleffs Connect App

Dethleffs Connect App er oppdelt i tre områder:

- Menyområde (Bilde 275,1)
- Informasjon om kjøretøyet (Bilde 275,2)
- Område betjeninger og scenarioer (Bilde 275,3)

9

Elektrisk anlegg

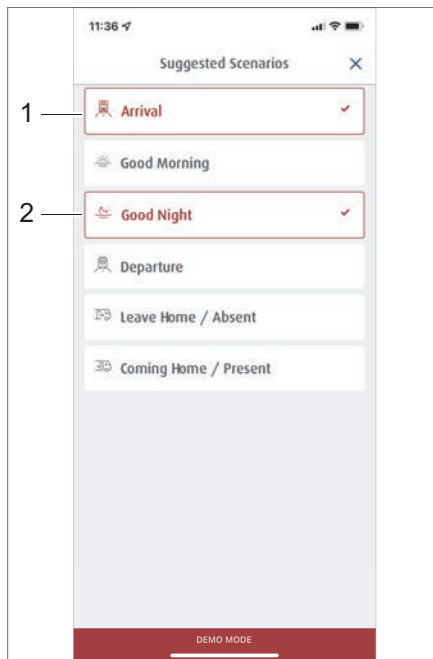
Bilde 276 Undermenyer

- I menyområdet trykk på symbolet ☰. Undermenyene (Bilde 276,1) vises.

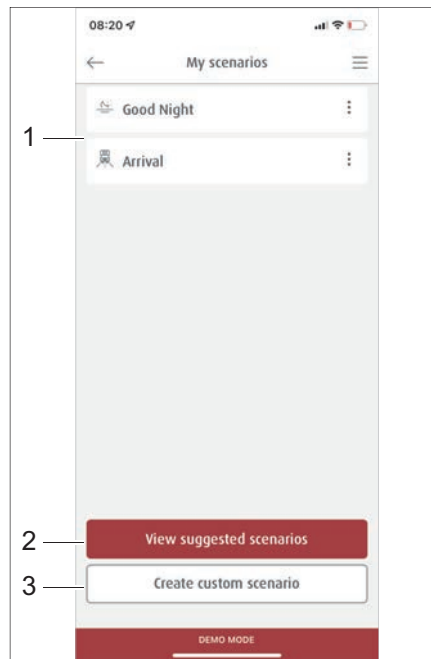
Scenarier

I området *Scenarier* blir alle lagrede scenarier (Bilde 278,1) oppført. Forhåndsproduserte scenarier (Bilde 278,2) kan ses eller opprettes på nytt (Bilde 278,3).

Last forhåndsproduserte scenarier

Bilde 277 Utvalg av forhåndsproduserte scenarier

Bilde 278 Administrasjon av scenarier

- I menyområdet trykk på *Scenarier* (Bilde 276,1).

9

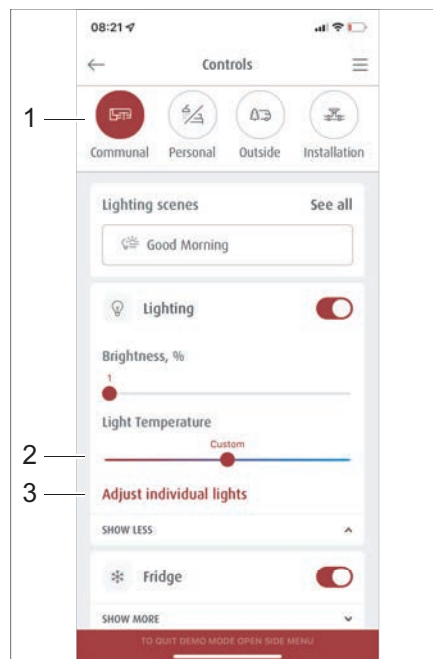
Elektrisk anlegg

- I menyen *Scenarier* trykk på knappen *Se på forhåndsproduserte scenarier* (Bilde 278,2).
Det vises en liste over forhåndsproduserte scenarier.
- Trykk på knappen til ønsket scenario, f.eks. *Ankomst* (Bilde 277,1) og *God natt* (Bilde 277,2).
Knappene til valgte scenarier er innrammet i rødt og blir brukt i listen i menyen *Mine scenarier* (Bilde 278,1).

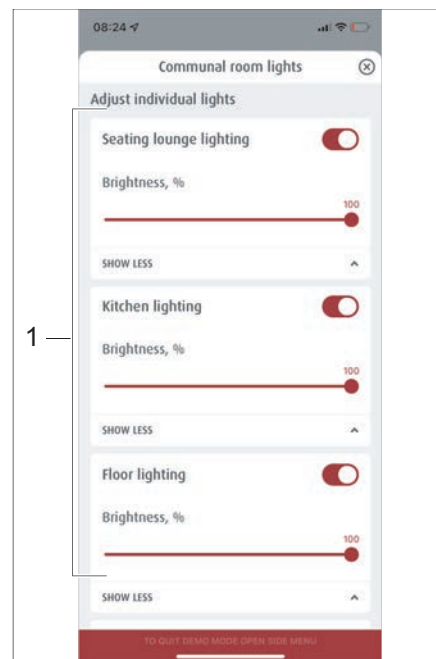
Stille inn lystemperatur

- ▷ Lystemperaturen kan kun stilles inn når alternativet "Light Moments" ble valgt som spesialutstyr.

Bilde 279 Utvalg av forhåndsproduserte scenarier

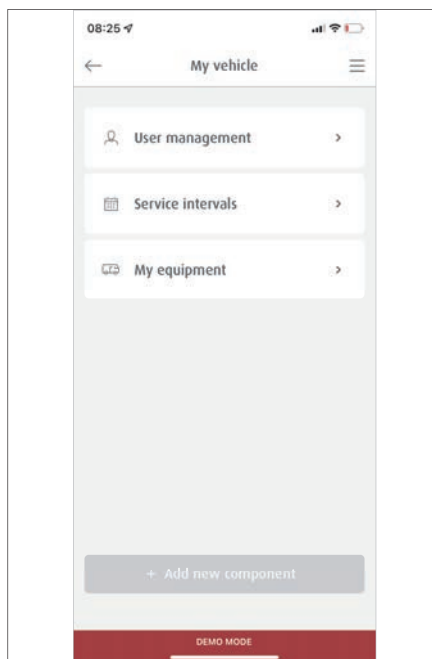
Bilde 280 Administrasjon av scenarier

- I undermenyene (Bilde 276,1) velg menyen *Betjening*.
- I menyen *Betjening* trykk på knappen *Bo* (Bilde 279,1).
- I menyen *Bo* trykk på *Still inn lys individuelt* (Bilde 279,3).
Menyen *Stille inn lysene individuelt* (Bilde 280) åpner seg.
- I belyningsvalget (Bilde 280,1) velg ønsket belysning og still inn lystemperaturen med skyvregulatoren (Bilde 279,2).

9

Elektrisk anlegg

Hent informasjon om kjøretøy, forvalt gjestetilgang

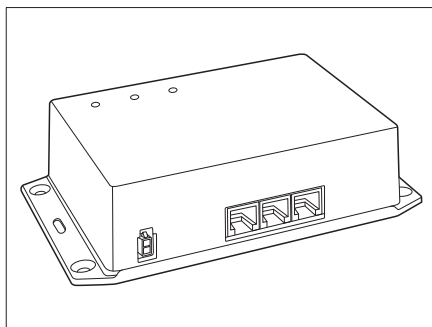

Bilde 281 Undermeny mitt kjøretøy

- I undermenyene (Bilde 276,1) velg menyen *Mitt kjøretøy*. I undermenyen *Mitt kjøretøy* (Bilde 281) kan gjestetilganger innrettes, serviceavtaler planlegges og utstyret til kjøretøyet legges inn.

9.18 Truma iNet-boks

Truma iNet-boksen er den sentrale fjernkontrollenheten for tilkoblede Truma-enheter (Truma varmeanlegg, klimaanlegg og Alde varmeanlegg). Disse startes via Truma-appen.

Bilde 282 iNet-boks

Kommunikasjonen skjer via Bluetooth eller SMS. Truma iNet-boksen kan bygges ut for alle Truma-enheter som er iNet-kompatible.

9

Elektrisk anlegg

9.19 230 V-spenning

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Kjøretøyets elektriske anlegg skal undersøkes av en elektrofagperson minst én gang i året.

230 V-spenningen forsyner:

- Stikkontaktene med jordet kontakt for apparater med maks. 16 A
- Kjøleskapet
- Strømsentralen
- Klimaanlegget
- Elektrisk varmeanlegget

De strømforbrukende apparatene som er tilkoblet 12 V-spenningen i boenheten, forsynes med strøm fra boenhetsbatteriet.

Koble kjøretøyet til en ekstern 230 V-forsyning så ofte som mulig. På denne måten lader lademodulen i strømsentralen boenhets-batteriet automatisk. I tillegg blir startbatteriet vedlikeholdsladet.

9.19.1 230 V-tilkobling

- ▶ Den eksterne 230 V-forsyningen må sikres via en jordfeilbryter (FI-bryter, 30 mA).
- ▶ Kontroller jordfeilbryteren ved hver gangs kobling til 230-V-forsyningen, men minst hver 6. måned.

- ▶ For koblingssteder på campingplasser (campingfordelere) kreves det høyømfintlige jordfeilbrytere (FI-brytere, 30 mA).

Kjøretøyet kan tilkobles en ekstern 230 V-forsyning. Kabelen kan ha en lengde på maks. 25 m.

Kontroller feilstrømsvernebryter:

- Hvis kjøretøyet er koblet til 230 V forsyning, trykk på kontrolltasten til feilstrømsvernebryteren (FI-bryteren) i sikringskapet. Feilstrømsvernebryteren må utløses.
- Koble inn feilstrømsvernebryteren igjen.
- Sett i støpselet.

9.19.2 Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling

- ▶ For å unngå overoppheting må kabelen være helt utrullet ved kabelrommel. Brannfare!

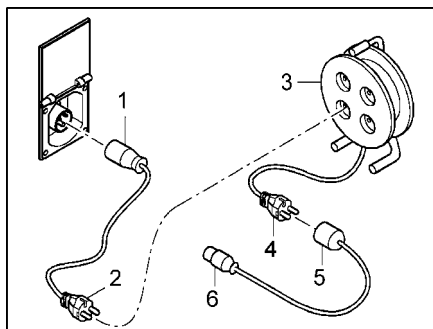
Forsyningsledning

- tretrådig (3 x 2,5 mm²) fleksibel gummislangeledning
- maks. 25 m lang
- 1 støpsel med jordet kontakt
- 1 tilslutningskontakt med jordet kontakt (støpselanordninger iht EN 60309)

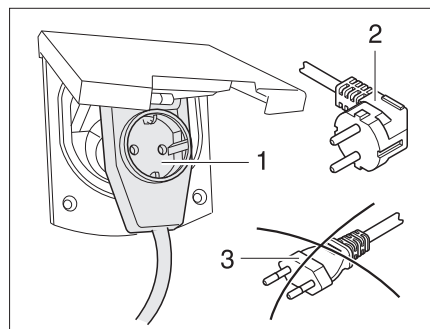
Tilkoblingsmuligheter

Vi anbefaler som forsyningsledning en CEE-forbindelseskabel med CEE-plugg og CEE-kobling. Når denne tilkoblingsmuligheten ikke er gitt, anbefaler vi følgende kombinasjon med en schuko-støpsel:

9 Elektrisk anlegg

Bilde 283 Tilkoblingsmuligheter 230 V-tilkobling

Bilde 284 Tilkobling til vinkelkobling med stikkontakt

- Adapterkabel:
CEE 17 tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 283,1) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 283,2)
- Kabeltrommel:
Stikkontakt med jordet kontakt (Bilde 283,3) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 283,4)
- Adapterkabel:
Tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 283,5) – CEE 17 støpsel med jordet kontakt (Bilde 283,6)

- ▶ Ved bruk av en CEE 17 vinkelkobling med montert stikkontakt på baksiden (Bilde 284,1) må det bare brukes et gummiert og forseglede IP 44-støpsel med jordet kontakt (Bilde 284,2). Ikke bruk støpsel uten jording (Bilde 284,3). Fare for elektrisk støt!

Alt etter modell er luken for 230 V-tilkobling merket med symbolet "⚡".

Koble til forsyningsledning:

- Åpne den utvendige luken.
- Alt etter modell vippes dekslet opp.
- Sett i støpselet.
- ▶ På enkelte modeller må støpslet låses opp før det trekkes ut.

9

Elektrisk anlegg

9.20 Sikringer

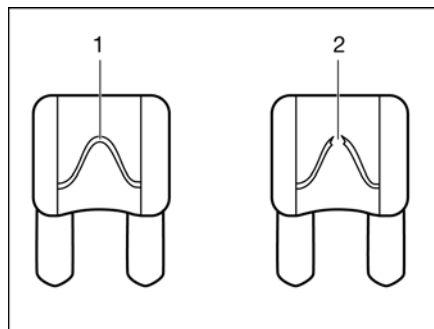
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Defekte sikringer må ikke skiftes før strømforsyningen er slått av. Fare for elektrisk støt!
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres. Brannfare!

9.20.1 12 V-sikringer

- ▶ Før utskifting av sikringer må styrke og farge fastslås. Sikringer må skiftes ut med sikringer med samme spesifikasjoner som de som var montert fra fabrikk.

De strømbrukende apparatene som i boenheten er tilknyttet 12 V-forsyningen, er sikret med separate sikringer. Sikringene er tilgjengelige på forskjellige steder i kjøretøyet.

- 1 Uskadd sikringselement
- 2 Avbrutt sikringselement

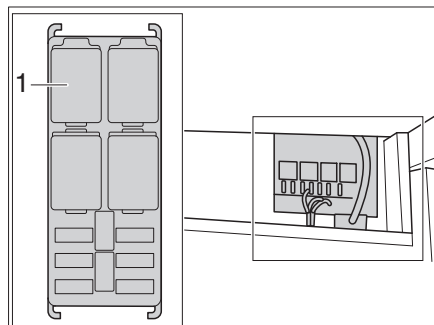
Bilde 285 Sikring 12 V

En intakt 12 V-sikring kan registreres på det uskadde sikringselementet (Bilde 285,1). Når sikringselementet er avbrutt (Bilde 285,2), må sikringen byttes.

Sikringer for startbatteriet

Sikringene er montert i nærheten av startbatteriet eller i nærheten av strømsentralen.

Ved kjøretøy på Fiat-basis er sikringene montert i nærheten av startbatteriet og i B-stolpen nede på passasjersiden.

Bilde 286 Fiat-sikringer i B-stolpe nede på passasjerside

Sikringer ved boenhetsbatteriet

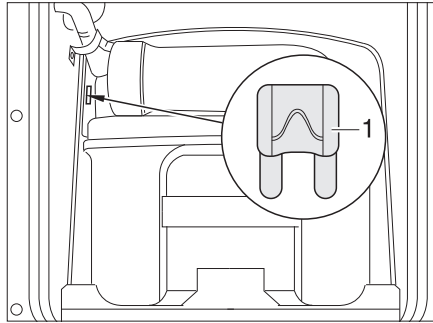
Sikringene er montert i nærheten av boenhetsbatteriet under passasjeret, i hekkgarasjen eller i dobbeltgulvet.

9

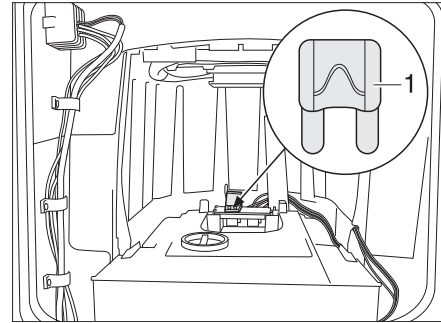
Elektrisk anlegg

Sikring for Thetford-toalett (svingbart toalett)

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

Bilde 287 Sikring for Thetford-toalett

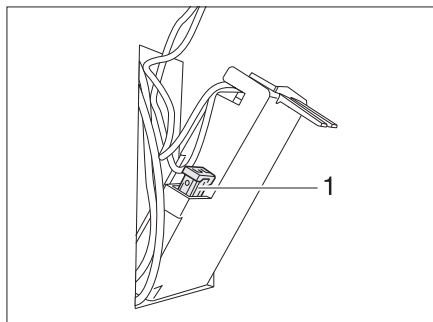
Bilde 288 Sikring for Thetford-toalett
(alternativ)

1 Bladsikring 3 A/fiolett

- Skifte:*
- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
  - Trekk Thetford-kassett-toalettet helt ut.
  - Skifte sikring (Bilde 287,1 hhv. Bilde 288,1).

Sikring for Thetford-toalett (fast benk)

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

Bilde 289 Sikring for Thetford-toalett

1 Bladsikring 3 A/fiolett

- Skifte:*
- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
  - Ta ut Thetford-kassetten og sving ut luken i husveggen.
  - Skifte sikring (Bilde 289,1).

9

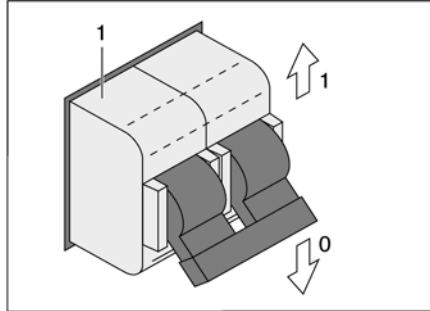
Elektrisk anlegg

9.20.2 Sikring 230 V

- ▶ Kontroller jordfeilbryteren ved hver gangs kobling til 230-V-forsyningen, men minst hver 6. måned.

Antallet automatsikringer varierer, avhengig av modell og hva slags tilleggsutstyr som er montert.

Bilde 290 230 V-sikringsautomat

230 V-tilkoblingen er sikret med en eller flere topolette sikringsautomater (Bilde 290).

Monteringssted

Avhengig av modellen er automatsikringen plassert i klesskapet, i den bakre lastelukken eller under et deksel i bakre del (under sengebunnen).

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om innbyggingsapparatene i kjøretøyet. Informasjonen gjelder kun betjeningen av innbyggingsapparatene.

Ytterligere informasjon om innbyggingsapparatene finner du i bruksanvisningene til innbyggingsapparatene, som er vedlagt kjøretøyet separat.

Anvisningene omfatter:

- Varmeanlegg
- Klimaanlegget
- Varmtvannsbereder
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Vifte
- Kjøleskapet
- Støvsugeren

10.1 Generelt

- ▷ Varmervekslerne til varmlufts-varmeanlegget Truma må skiftes ut etter 30 år. Varmervekslerne til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmervekslerne må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Varmerveksleren til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmerveksleren må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for varmeapparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Disse reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted.

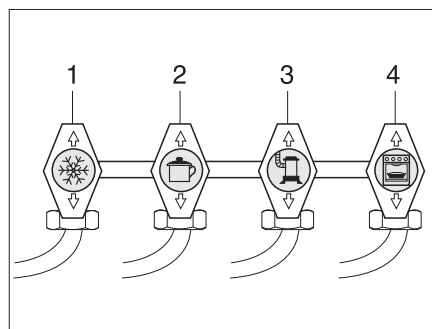

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for apparatet. Denne er vedlagt separat.

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med varmeanlegg, varmtvannsbereder, kokeplass, kjøleskap og klimaanlegg.

I denne bruksanvisningen beskrives kun betjeningen av disse apparatene og deres spesifikasjoner.

Før et gassdrevet innbyggingsapparat settes i gang, må man åpne gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen.

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder
- 4 Stekeovn

Bilde 291 Symboler på gassavstengeventilene

10

Innebygde apparater

10.2 Varmeanlegg

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!

Første igangsetting

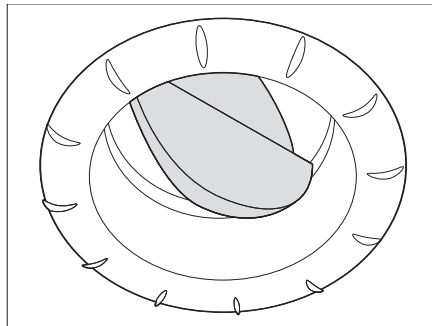
Når varmeanlegget settes i gang for første gang, vil det for en kort tid avgis røyk og lukt. Still umiddelbart varmeanlegget på bryteren på høyeste trinn. Åpne vinduer og dører og luft godt. Røyk og lukt forsvinner av seg selv etter kort tid.

10.2.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- ▶ Når forteltet er slått opp og varmeanlegget går på gass, kan eksos fra varmeanlegget samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting.

10.2.2 Riktig oppvarming

Bilde 292 Luftdyse

Varmluftfordeling

I kjøretøyet finnes det flere luftdyser (Bilde 292). Rør fører varmluften til dysene. Still dysene slik at varmluften kommer ut der den er ønsket. For å forhindre gjenomtrevling, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilen stilles på resirkulering.

Innstilling av ventilasjonsdysene

- Fullstendig åpen: Full varmluftsstrøm
- Halv- eller delvis åpen: Redusert varmluftsstrøm

Når 5 dyser er helt åpne, kommer det mindre varmluft ut fra hver enkelt dyse. Når bare 3 dyser er åpne, strømmer det mer varmluft ut av hver enkelt dyse.

10

Innebygde apparater

10.2.3 Varmluftvarmeanlegg Truma Combi

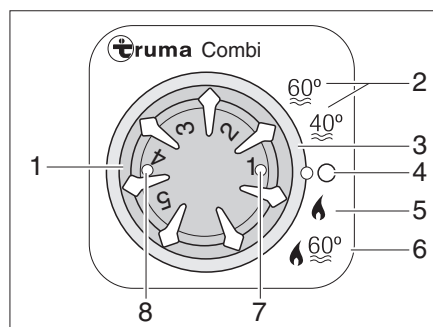
- ▷ Hvis varmeanlegget er ute av drift på grunn av frostfare, må man tømme hele anlegget.

- ▶ **Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom. Brannfare!**

- ▷ Alternativt kan også betjeningspanelet Panel Truma CP plus være montert. Se kapittel 9.15.

Bilde 293 Kontrollpanel for varmeanlegg/ varmtvannsbereder

- 1 Temperaturregulator
- 2 Sommerdrift vanntemperatur 40 °C eller 60 °C
- 3 Dreiebryter
- 4 Av
- 5 Vinterdrift "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder"
- 6 Vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsbereder"
- 7 Grønn kontrollampe:
lyser = "Drift varmeanlegg"
blinker = "Utkoblingsforsinkelse for reduksjon av apparatets temperatur er aktiv"
- 8 Gul/rød kontrollampe:
lyser gult = "Varmtvannsbereder oppvarmingsfase"
blinker/lyser rødt = "Feil"

Driftsmåter Varmeanlegget har to driftsmåter:

- Vinterdrift
- Sommerdrift

Oppvarming av kjøretøyet er kun mulig i driftsmåte "Vinter". I driftsmåte "Sommer" varmes kun vannet i varmtvannsbereder. Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med denne driftsmåten.

Velge driftsmåte: ■ Still inn driftsmåten med dreiebryteren (Bilde 293,3).

Spenningsforsyningen til varmeanlegget kan ikke avbrytes via 12 V-hovedbryteren.

Vinterdrift

Avhengig av innstilt varme velger varmeanlegget automatisk nødvendig brenner-nivå. Ved driftsmåte "Varmeanlegg og varmtvannsbereder" (Bilde 293,6) varmes også vannet i varmtvannsberederen opp. I driftsmåten "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder" (Bilde 293,5) kan varmeanlegget brukes med tom varmtvannsbereder.

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
  - Still temperaturknappen (Bilde 293,1) på kontrollpanelet på ønsket varme.
  - Still dreiebryteren (Bilde 293,3) på vinterdrift "Varmeanlegg uten varmtvannsbereder" (Bilde 293,5) eller på vinterdrift "Varmeanlegg og varmtvannsbereder" (Bilde 293,6).

Den grønne kontrollampen (Bilde 293,7) lyser.

10 Innebygde apparater

Resirkuleringsvifte slår seg på automatisk når varmeanlegget settes i drift.

- Slå av:
- Sett dreiebryteren (Bilde 293,3) på "O" (Bilde 293,4).
  - Steng gassavstengeventilen "Varmelegg/varmtvannsbereder" og hovedavstengeventilen på gassflasken.

Etter at varmeanlegget er slått av, kan resirkuleringsviften stå på for å utnytte restvarmen.

Sommerdrift

Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med driftsmåten "Sommer". I denne driftsmåten varmes kun vannet i varmtvannsberederen.

- ▷ Se den separate bruksanvisningen "Gassvarmeanlegg" for mer informasjon.
- ▷ Se avsnittet "Varmtvannsbereder" for mer informasjon om betjening av varmtvannsberederen.

Truma iNet Box

Via Truma iNet-boks styres iNet-kompatible apparater og mobile sluttenheter (f.eks. smarttelefoner, nettbrett). Kommunikasjonen skjer via Bluetooth eller GSM (se også kapittel 9.18).

- ▷ Panelet Truma CP plus – iNet ready er påkrevd når et Truma Combi-varmeanlegg er en del av systemet (se kapittel 9.15).
- ▷ Installer Truma CP plus – iNet ready i samsvar med monteringsanvisningen.
- ▷ Følg betjeningsanvisningene (særlig ved bruk av klimaautomatikk) og feilsøkningsveiledningen.

10.2.4 Varmtvannsvarmeanlegg Alde

- ▷ Varmtvannsvarmeanlegget må aldri brukes uten varmevæske. Se henvisningene i kapittel 13.
- ▷ Ikke bor hull i gulvet. Varmtvannsrørene kan bli skadet.
- ▷ Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom.
- ▷ Ikke steng kistene helt under lasting, for da er ikke konveksjon av radiatorene lenger mulig. Varmluftfordelingen blir da dårligere.

- ▷ Dersom varmtvannsvarmeanlegget er i drift, må sirkulasjonspumpen alltid være slått på.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres. Se henvisningene i kapittel 13.
- ▷ Når varmeanlegget er slått på, starter det med de sist brukte innstillingene.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon. Følg instruksjonen om vedlikehold i kapittel 13.
- ▷ Se avsnittet "Varmtvannsbereder" for mer informasjon om betjening av varmtvannsberederen.

Varmtvannsvarmeanlegget er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil. Den er som oftest er montert nede i klesskapet.

10

Innebygde apparater

Alde Smart Control

Med Alde Smart Control kan Alde Compact-varmeanlegg styres og overvåkes med en smarttelefon.

Til Alde Smart Control trengs følgende bestanddeler:

- Alde Smart Control-modul
- Smarttelefon med installert Alde Smart Control-app
- Kontrollpanel (se nedenfor)

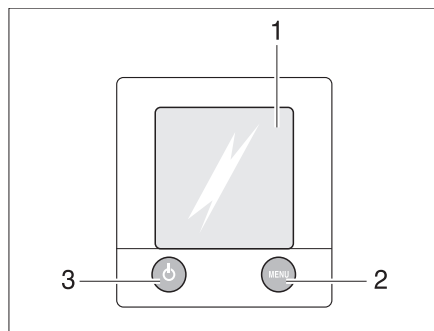

▷ Se betjeningsanvisningene i bruksanvisningen som følger med.

Kontrollpanel

Kontrollpanelet er inndelt i to områder:

- Fargedisplay (berørings skjerm)
- Betjeningsknapper

- 1 Fargedisplay (berørings skjerm)
- 2 Knapp "Menu"
- 3 "På/Av"-knapp

Bilde 294 Kontrollpanel for varmtvanns-varmeanlegg

- ▷ Når ingen knapp trykkes på, kobler kontrollpanelet automatisk over til hvilemodus etter to minutter.
- ▷ Endringer i innstillingene lagres automatisk etter 10 sekunder.

Betjeningsknapper

Betjeningsknappene har følgende funksjoner:

Pos. i Bilde 294	Knapp	Funksjon
2	MENU	Åpne innstillingsmenyen
3		Aktivere varmeanlegg

Fargedisplay

Fargedisplayet (Bilde 294,1) er konstruert som kontaktflate (berørings skjerm). Berøringen av symboler henter opp den tilordnede funksjonen.

10

Innebygde apparater

Startbilde

Etter at varmeanlegget er slått på, vises startbildet på fargedisplayet. Startbildet inneholder følgende informasjon:

Symbol	Betydning
	Dette symbolet vises når sirkulasjonspumpen er aktivert
	Dette symbolet vises når et omkoblingsanlegg for gassflasker er aktivert
	Dette symbolet vises når det er en spenning på 230 V over varmeanlegget
	Ved siden av dette symbolet vises innnetemperaturen
	Ved siden av dette symbolet vises utetemperaturen, hvis en uteføler er montert

Innstillingsmeny

Knappen "MENU" henter opp innstillingsmenyen. De enkelte symbolenes betydning beskrives i den følgende tabellen.

Via symbolene "+" eller "-" kan verdiene økes eller reduseres.

Symbol	Betydning
	Stille inn ønsket temperatur på +5 til +30 °C
	Stille inn vanntemperaturen i varmtvannsberederen
	Stille inn varmeeffekten i elektrisk drift
	Aktivere funksjon "Varmeanlegg i gassdrift"
	Hente opp utløsningsmenyen for verktøymenyene

Tilbakestille varmeanlegget til innstillingen fra fabrikk:

- Trykk på knappen "MENU" i 15 sekunder.

Verktøymenyer

Via verktøymenyene kan man hente opp og stille inn varmeanleggets forskjellige funksjoner. Pilsymbolene tjener til å skifte mellom menyene. De enkelte symbolenes betydning beskrives i bruksanvisningen fra produsenten.

Velge driftsmåte

Varmtvannsvarmeanlegget kan drives av følgende energikilder:

- Gassdrift
- 230 V elektrisk drift
- Gassdrift og 230 V elektrisk drift

Driftsmåten velges fra kontrollpanelet.

Velge gassdrift:

- Trykk på "On"-knappen ved siden av symbol "⚠". Gassdrift aktiveres.

Velge 230 V elektrisk drift:

- Trykk på "+"-knappen ved siden av symbol "⚡" helt til ønsket varmeeffekt er oppnådd.

- ▷ Velg effekttrinnet ved 230 V elektrisk drift slik at sikringen til 230 V-tilkoblingen tilsvarer:

Trinn 1 (1050 W) ved 6 A

Trinn 2 (2100 W) ved 10 A

Trinn 3 (3150 W) ved 16 A

10

Innebygde apparater

Velge gassdrift og 230 V elektrisk drift:

- Velg både gassdrift og 230 V elektrisk drift på kontrollpanelet.
- ▷ Når gassdrift og 230 V elektrisk drift blir valgt, og kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, arbeider varmtvannsvarmeanlegget først kun i 230 V elektrisk drift. Først når varmeanlegget ikke er tilstrekkelig lenger, kobles gassdriften inn automatisk.
- ▷ Gassdrift er kun mulig når hovedventilen på gassflasken og gassavstengingsventilen er åpnet.
- ▷ 230 V elektrisk drift er kun mulig når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen.

Når varmeanlegget er slått på, starter det med den sist innstilte driftsmåten.

Slå på varmeanlegg:

- Trykk på knapp "☺". Startbildet vises på displayet. Varmeanlegget starter automatisk.

Slå av varmeanlegg:

- Trykk på knapp "☹". Varmeanlegget kobles ut.

Bryter for vannpumpe

Bryteren for vannpumpen befinner seg under førersetet.

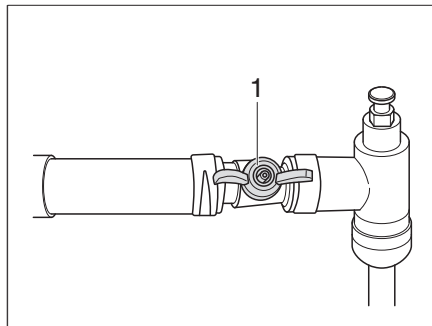
Slå på:

- Trykk oppe på vippebryteren: Vannpumpen er slått på.

Slå av:

- Trykk nede på vippebryteren "☐": Vannpumpen er slått av.

Stoppekran Alde

Bilde 295 Stoppekran Alde, åpen

Varmekretsløpet for førerkabinen eller soverommet kan reguleres med stoppekranen. Stoppekranens posisjon er avhengig av planlegningen. På Iveco-karosseriet befinner den seg i oppbevaringsrommet bak førerkabinen.

Lukke stoppekranen:

- Sett stoppekranen (Bilde 295,1) på tvers til rørledningen.

Åpne stoppekranen:

- Sett stoppekranen (Bilde 295,1) parallell til rørledningen.

10

Innebygde apparater

Varmeveksler Alde

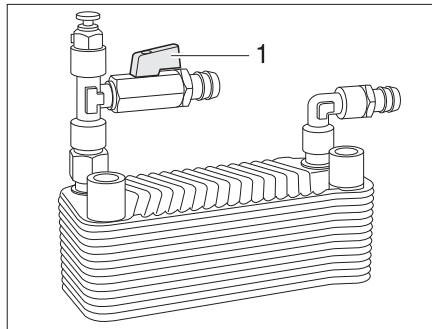
- ▷ Varmeveksleren fungerer bare når kjøretøyets motor er i gang.
- ▷ Når varmeveksleren ikke er i bruk (f.eks. om sommeren), skal den slås av med stengekranen.

Varmeveksleren gjør det mulig å varme bilens boenhet under kjøring, men sirkulasjonspumpen i varmeanlegget **må likevel aktiveres via betjeningsenheten for varmeanlegget** ("Kontrollpanel", side 208).

Varmeveksleren er koblet til kjøretøyets motor kjølekretsløp og fungerer dermed på samme måte som kjøretøyets varmeanlegg.

Varmeeffekten stilles inn med varmereguleringen i boenheten.

Varmevekslerens stoppekran er plassert direkte på varmeveksleren.

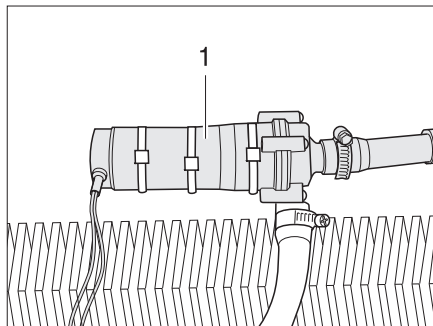
Bilde 296 Varmeveksler Alde

- Åpne:* ■ Sett håndtaket (Bilde 296,1) til stoppekranen parallelt med rørledningen.
- Stenge:* ■ Sett håndtaket (Bilde 296,1) til stoppekranen på tvers av rørledningen.

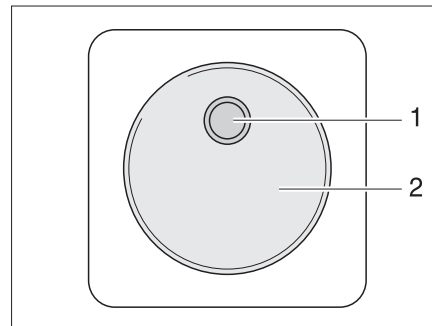
Ekstra sirkulasjonspumpe Alde

- ▷ Den ekstra sirkulasjonspumpen virker bare når det er montert en varmeveksler og denne arbeider samt varmtvanns-varmeanlegget er i gang.

Bilde 297 Ekstra sirkulasjonspumpe

Bilde 298 Betjeningsbryter for ekstra sirkulasjonspumpe

Ved hjelp av den ekstra sirkulasjonspumpen (Bilde 297,1) kan bilmotoren varmes opp når bilen står stille.

Den ekstra sirkulasjonspumpen er koblet til kjølekretsløpet på kjøretøyets motor og fungerer dermed på samme måte som en motorvarmer.

Bryteren (Bilde 298,2) til den ekstra sirkulasjonspumpen er plassert i området ved sittegruppen eller – for kjøretøy med dobbeltgulv – ved siden av kontrollpanelet til varmtvanns-varmeanlegget. Den gule kontrollampen (Bilde 298,1) lyser når pumpen er i bruk.

Stille inn omdreiningstall til sirkulasjonspumpen

- ▷ Trinn 2 = normaltrinn
- ▷ Trinn 5 = ventilasjon

Stille inn effekten:

- Sett justeringsskruen på pumpen på trinn 2.
- Sett justeringsskruen på trinn 5 for å lufte ut pumpen.

230 V-sirkulasjonspumpe

Varmtvanns-varmeanlegget har en ekstra 230 V-sirkulasjonspumpe, dette er avhengig av utstyret.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, kan det kobles om til høyere effekt på 230 V-sirkulasjonspumpen.

Omkobling mellom 12 V-sirkulasjonspumpen og 230 V-sirkulasjonspumpen gjøres på betjeningsenheten til varmtvanns-varmeanlegget.

10

Innebygde apparater

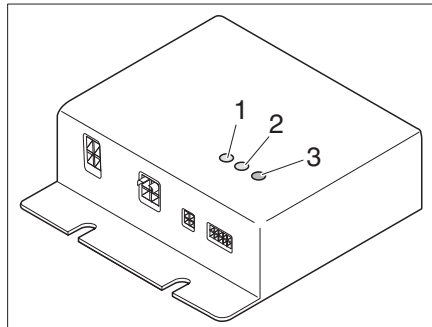
10.2.5 Varmeanlegg for spillvannstank og spillvannsledninger (vinterkomfort-pakke)

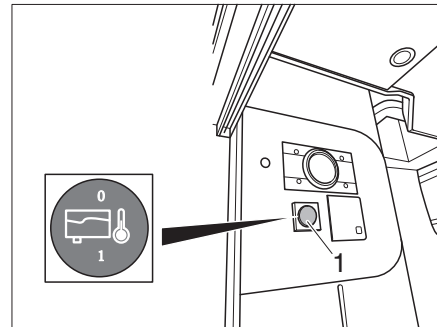
- ▷ Følg med på batteriforbruket! Driften av varmeanlegget for spillvannstanken og spillvannsledningene er bare i en viss grad mulig uten ekstern strømforsyning.

For å hindre at spillvannsanlegget fryser kan spillvannstanken og spillvannsledningene varmes opp elektrisk.

Når varmeanlegget er på, overvåker temperaturfølerne temperaturen i spillvannstanken og spillvannsledningene. Synker temperaturen under 5 °C, slår varmeelementene seg på og varmer opp spillvannstanken og spillvannsledningene. Varmeelementene slår seg av når temperaturen stiger over en bestemt verdi.

Bilde 299 Automatisk kontrollenhet

Bilde 300 Reservebryter

Den automatiske kontrollenheten (Bilde 299) er montert i klesskapet. Kontrolllampene på den automatiske kontrollenheten har følgende betydning:

- Kontroll-LED (Bilde 299,1) VK1 lyser grønt: Varmekrets 1 er i drift
- Kontroll-LED (Bilde 299,2) VK2 lyser grønt: Varmekrets 2 er i drift
- Feil-LED (Bilde 299,3)

Bruk reservebryteren på panelet for å slå oppvarmingen av spillvannstanken på og av. Unntatt for panel LT 96 / LT 97.

Ved kjøretøy med dobbelt gulv befinner reservebryterne seg på betjeningspanelet for vannpumpen (Bilde 300).

10

Innebygde apparater

10.2.6 Elektrisk gulvvarme/sengevarme

- ▶ På modeller med elektrisk gulvvarme/sengevarme må det ikke bores huller eller skrues skrues i gulvet. Forsiktig med spisse gjenstander. Fare for støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

- ▷ Regulatoren må ikke tildekkes. Fare for overheting!

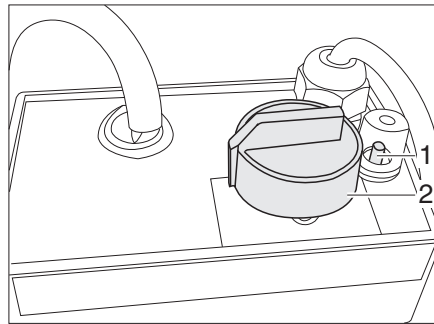
- ▷ Den elektriske gulvvarmen/sengevarmen fungerer kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Den elektriske gulvvarmen/sengevarmen alene er ikke tilstrekkelig til oppvarming av boenheten.

Regulatoren for den elektriske gulvvarmen/sengevarmen er montert i klesskapet.

Innstillingstrinn

Den elektriske gulvvarmen/sengevarmen har fire innstillingstrinn:

- 0 "Av"
- 20 V "lavt oppvarmingstrinn"
- 22 V "middels oppvarmingstrinn"
- 24 V "høyt oppvarmingstrinn"

Bilde 301 Regulator for elektrisk gulvvarme/sengevarme

- Slå på:**
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnittet 9.19.1).
  - Drei regulatoren (Bilde 301,2) til ønsket oppvarmingstrinn.

- Slå av:**
- Drei regulatoren (Bilde 301,2) til stilling "0".

Gulvet er fortsatt varmt en stund etter at gulvvarmen er koblet ut.

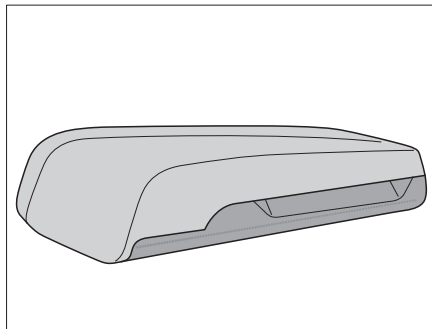
Overlastvernet utløses når regulatoren overbelastes. Stiften (Bilde 301,1) springer ut.

- Slå på overlastvernet:**
- Press stiften (Bilde 301,1) på overlastvernet inn når regulatoren er avkjølt.

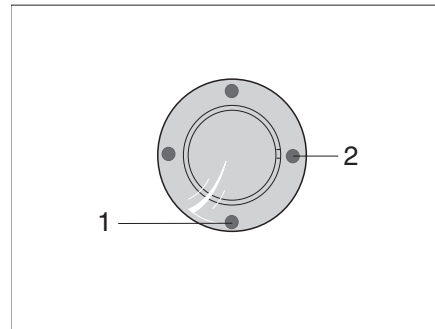
10 Innebygde apparater

10.3 Takklimaanlegg

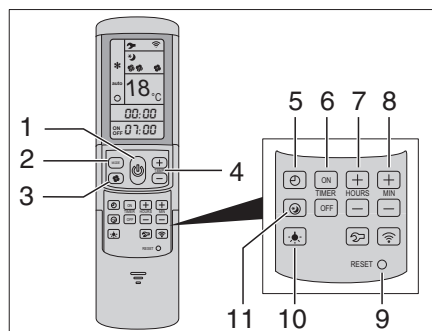
10.3.1 Takklimaanlegg (Truma)

Bilde 302 Takillustrasjon

Bilde 303 IR-mottaker/funksjonsdisplay

Bilde 304 Fjernkontroll

Klimaarket er montert på taket til kjøretøyet. Fjernkontrollen (Bilde 304) for klimaarket er plassert i kjøkkenområdet.

▷ Takklimaarket (Truma) kan også styres ved hjelp av Panel Truma CP plus (ekstrastyr). Se kapittel 9.15.

Slå på:

- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen. Klimaarket er klart til drift. Den blå LED-en (Bilde 303,1) lyser.
- For å slå på trykker du på knappen (Bilde 304,1) på fjernkontrollen. Den blå LED-en (Bilde 303,1) blinker.
- Still inn ønsket driftsmåte med knappen MODE (Bilde 304,2).
  - "KJØLING"
  - "AUTOMATIKK"
  - "OMLUFT"
- Ved behov stiller du inn ønsket viftetrinn med knappen (Bilde 304,3) og romtemperaturen med knappene (Bilde 304,4).

Når temperaturen som er stilt inn på fjernkontrollen, er nådd, slukner den blå LED-en (Bilde 303,1), kompressoren slår seg av og resirkulasjonsviften fortsetter å gå.

Slå av:

- For å slå av trykker du en gang til på knappen (Bilde 304,1) på fjernkontrollen.

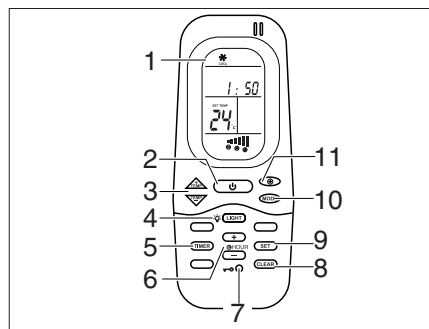
10

Innebygde apparater

Timer Med det integrerte koblingsuret kan du stille inn inn- og utkoblingstider for klimaenlegget fra gjeldende klokkeslett og inntil 24 timer på forhånd.

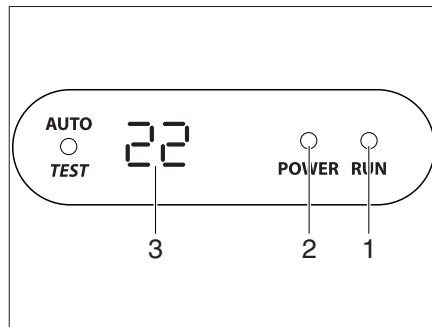
- For å programmere slår du på klimaenlegget med knappen (Bilde 304,1) på fjernkontrollen.
- Still inn ønsket driftsmåte med knappen (Bilde 304,2) og romtemperaturen med knappene (Bilde 304,4).
- Velg ønsket funksjon med knappene (Bilde 304,6):
  - "ON": Slå på timeren
  - "OFF": Slå av timeren
- Velg ønsket koblingstid med knappene (Bilde 304,7 og 8) (15 minutter til 24 timer).
- Bekreft innstillingen med knappen "ON" eller "OFF" (Bilde 304,6).

10.3.2 Takklimaenlegg (Telair)

Bilde 305 Fjernkontroll

- 1 Display
- 2 På/av-bryter
- 3 Knappene TEMP (+/-) for innstilling av temperaturen
- 4 Knappen LIGHT for belysning på diffusor
- 5 Knappen TIMER for timerfunksjonen
- 6 Knappene HOUR (+/-) for innstilling av klokkeslett for fjernkontroll og drifts- og utkoblingstider av timerfunksjonen
- 7 Reset-knapp
- 8 Knappen CLEAR for sletting av programmeringen
- 9 Knappen SET for innstillingsmodus
- 10 Knappen MODE for valg av driftsmodus
- 11 Valg av hastighetstrinn for ventilatoren

Bilde 306 Display på diffusor

Klimaenlegget er montert på taket til kjøretøyet. Fjernkontrollen (Bilde 305) for klimaenlegget er plassert i kjøkkenområdet.

- Slå på:**
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen. Klimaenlegget er klart til drift. LED-en (Bilde 306,2) på diffusordisplayet lyser rødt.
  - For å slå på trykker du på på/av-bryteren (Bilde 305,2) på fjernkontrollen. LED-en (Bilde 306,1) lyser grønt når klimaenlegget arbeider i kjøledrift. LED-en (Bilde 306,1) lyser rødt når klimaenlegget arbeider i oppvarmingsdrift.

10

Innebygde apparater

- Still inn ønsket driftsmåte med knappen MODE (Bilde 305,10).
  - "KJØLING"
  - "OPPVARMING"
  - "AUTOMATIKK"
- Ved behov stiller du inn ønsket viftetrinn med knappen (Bilde 305,11) og romtemperaturen med knappene (Bilde 305,3).

Slå av: ■ For å slå av trykker du på på/av-bryteren (Bilde 305,2) på fjernkontrollen igjen.

Timer Med det integrerte koblingsuret kan du stille inn inn- og utkoblingstider for klimaanlegget fra gjeldende klokkeslett og inntil 24 timer på forhånd.

- For å programmere slår du på klimaanlegget med på/av-bryteren (Bilde 305,2) på fjernkontrollen.
- Trykk på knappen TIMER (Bilde 305,5). Nå aktiveres ON-visningen for starttiden.
- Still inn klokkeslettet med knappene TEMP (+/-) (Bilde 305,3).
- Trykk en gang til på knappen TIMER (Bilde 305,5). Nå aktiveres OFF-visningen for starttiden.
- Still inn klokkeslettet med knappene TEMP (+/-) (Bilde 305,3).
- Trykk en gang til på knappen TIMER (Bilde 305,5).
- Trykk på knappen SET (Bilde 305,9) når innstillingen er ferdig.
- For å slette timerprogrammeringen trykker du på knappen CLEAR (Bilde 305,8).

▷ Se den separate bruksanvisningen "DualClima 8400 H" fra produsenten for mer informasjon.

10.4 Varmtvannsbereder

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmtvannsberederen aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Bruk aldri varmtvannsberederen i gassdrift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Vannet i varmtvannsberederen kan varmes opp til 65 °C. Fare for skålding!

- ▷ Varmtvannsberederen må aldri settes i gang uten vann.
- ▷ Tøm varmtvannsberederen ved frostfare når den ikke er i drift.
- ▷ Still varmtvannsberederen kun på maks. temperatur når det trengs mye varmtvann. Det beskytter varmtvannsberederen mot forkalkning.

▷ Dethleffs anbefaler at du ikke bruker vannet i varmtvannsberederen til drikkevann.

10

Innebygde apparater

10.4.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- ▶ Når forteltet er slått opp og varmtvannsberederen går på gass, kan eksos fra varmtvannsberederen samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting.

10.4.2 Varmtvannsbereder Alde

Slå på/av varmtvannsberederen

Varmtvannsberederen er integrert i varmtvannsvarmeanlegget. En separat betjening er ikke mulig. For betjening av varmtvann/varmeanlegg, se avsnittet 10.2.4.

Fylle/tømme varmtvannsberederen

Varmtvannsberederen forsynes med vann fra vanntanken.

Fylle varmtvannsberederen med vann:

- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Kontroller om dreiebryteren for sikkerhets-/avtappingsventilen står i stillingen "Drift" og er låst. Se kapittel 10.4.3.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Se kapittel 10.4.3.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tømme varmtvannsberederen:

- Slå av varmtvannsberederen.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Se kapittel 10.4.3. Varmtvannsberederen tømmes via tømmestussen.
- Kontroller at alt vannet renner ut av varmtvannsberederen (ca. 12,5 liter).
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10

Innebygde apparater

10.4.3 Sikkerhets-/avtappingsventil

Bobilen er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil (Bilde 307). Sikkerhets-/avtappingsventil hindrer at vannet i varmtvannsberederen fryser når varmeanlegget ikke er på når det er frost.

Ved overtrykk tømmes vannet støtvis ut via en utløpsstuss når det er fare for frost (ved en omgivelsestemperatur på ca. 3 °C).

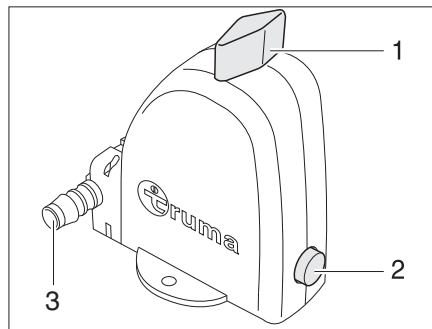
Først når omgivelsestemperaturen er kommet opp i frostsikkert område (omgivelsestemperatur på ca. 7 °C), kan sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes manuelt.

- ▷ Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen, og tøm varmtvannsberederen når kjøretøyet ikke brukes over lang tid.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventilen beskytter ikke vannpumpen og armaturene mot frost.

- ▷ Tømmestussen (Bilde 307,3) til sikkerhets-/avtappingsventilen må alltid holdes fri for smuss, f.eks. løv og is.

Bilde 307 Sikkerhets-/avtappingsventil for varmtvannsbereder - Stilling drift

- ▷ Ved fare for frost (under ca. 3 °C) åpnes sikkerhets-/avtappingsventilen automatisk.

Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen:

- Drei dreiebryteren (Bilde 307,1) 90° langs med sikkerhets-/avtappingsventilen.
Trykknappen (Bilde 307,2) spretter ut automatisk. Varmtvannsberederen tømmes via tømmestussen (Bilde 307,3) på sikkerhets-/avtappingsventilen.

Stenge sikkerhets-/avtappingsventilen:

- Drei dreiebryteren (Bilde 307,1) 90° på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen.
- Trykk inn trykknappen (Bilde 307,2).

10

Innebygde apparater

10.5 Kokeplass

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Ikke bruk gasskomfyr eller gass-stekeovn til oppvarming.
- ▶ Når man håndterer varme gryter, panner og lignende gjenstander må man bruke votter eller grytekluter. Fare for personskade!

10.5.1 Gasskomfyr

- ▶ Mens den slås på og når gasskomfyren er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kophåndklær, ser-vietter osv. i nærheten av gasskomfyren. Brannfare!
- ▶ Hele tenningsprosessen må være synlig ovenfra og må ikke dekkes til av kasseroller.
- ▶ Avhengig av modell lukkes gasskomfyrdekslet ved hjelp av fjærkraft. Fare for skader når dekslet lukkes!

- ▷ Gasskomfyrdekslet av glass skal ikke brukes som kokefelt.
- ▷ Lukk ikke gasskomfyrdekslet når komfyren er i bruk.
- ▷ Ikke belast gasskomfyrdekslet med trykk når det er lukket.
- ▷ Ikke still varme kasseroller på gasskomfyrdekslet.
- ▷ Etter kokingen må man la gasskomfyrdekslet være åpent så lenge brennerne avgir varme. Ellers kan glassplaten eksplodere.
- ▷ La ingen varme gjenstander, som for eksempel kasseroller, stå på dekslet til oppvaskummen. Plasten kan deformeres.

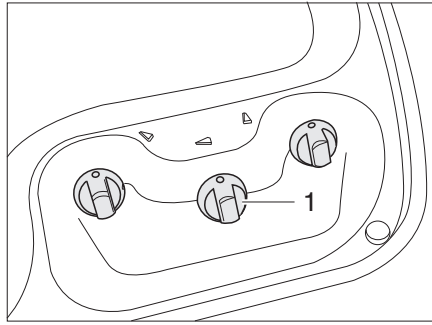

- ▷ Bruk kun gryter og panner som passer til diameteren på brenneristen til gasskomfyren.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Integrert komfyr med gass" som er vedlagt separat.

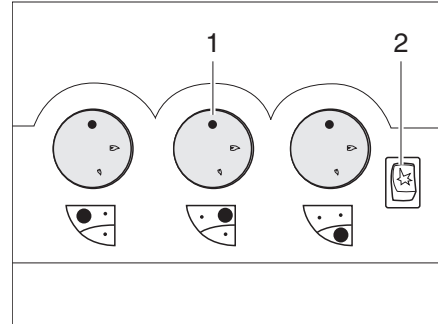
Kjøkkenbenken i kjøretøyet er utstyrt med en gasskomfyr med 2 eller 3 brennere. Avhengig av modellen kan komfyren ha elektronisk tenning.

Avhengig av modellen er gasskomfyrrens brytere plassert på betjeningspanel eller direkte på gasskomfyren.

Bilde 308 Brytere for gasskomfyr (uten piezo-tenningsknapp)

Bilde 309 Brytere for gasskomfyr (med piezo-tenningsknapp)

- For å slå på:*
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kokeplass".
  - Åpne gasskomfyrdekslet.
  - Drei dreieregulatoren (Bilde 308,1 hhv. Bilde 309,1) til ønsket varmekilde til tenningsposisjon (stor flamme).
  - Trykk inn dreieregulatoren, og hold den inne.
  - Hvis gasskomfyren har tenningsautomatikk: Gnisten genereres automatisk når dreieregulatoren trykkes.
  - Hvis en tenningsknapp (Bilde 309,2) er montert: Lag en tenningsgnist ved å trykke på tenningsknappen.
  - Hvis ingen tenningsknapp er montert: Tenn brenner med en gasstenner, en fyrstikk eller andre egnede tennere.
  - Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
  - Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
  - Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen.
- For å slå av:*
- Vri dreieregulatoren til 0-posisjon. Flammen slukkes.
  - Steng gassavstengeventilen "Kokeplass" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

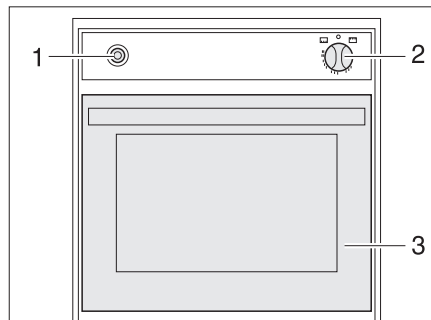
10.5.2 Gasstekeovn (Spinflo)

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gasstekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gasstekeovnen.
- ▶ Stekeovnsluken må være åpen når stekeovnen tennes.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gasstekeovnen.
- ▶ Hvis gasstekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slukkes i vanvare, slår du av stekeovnen og lar brennerne være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.
- ▶ Ved grilling må du trekke ut varmebeskyttelsen og la døren være helt åpen.

- ▷ La gasstekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Gasstekeovn" som er vedlagt separat.

Bilde 310 Gasstekeovn (Spinflo)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
  - Åpne stekeovnsdøren (Bilde 310,3) helt.
  - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 310,2) og sett den på "🔥" (stekeovn) eller "GRILL" (grilling).
  - Trykk dreieregulatoren (Bilde 310,2) og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det strømmer gass til brenneren.
  - Trykk på tenningsbryteren (Bilde 310,1) gjentatte ganger til flammen brenner.
  - Når flammen brenner, fortsetter du å trykke på dreieregulatoren i 10 til 15 sekunder, helt til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
  - Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Drei dreieregulatoren (Bilde 310,2) til stilling "O". Flammen slukkes.
  - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

10.5.3 Gastekeovn (Dometic)

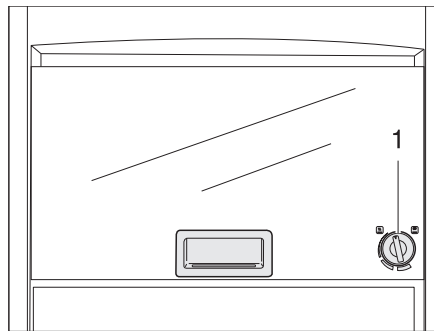

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gastekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gastekeovnen.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gastekeovnen.
- ▶ Hvis gastekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slettes i vanvare, dreier man dreieregulatoren til "O" og lar brenneren være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.

- ▷ Avhengig av modell leveres gastekeovnen med integrert grill.
- ▷ La gastekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Gastekeovn" som er vedlagt separat.

Stekeovnen har elektronisk tenning.

Bilde 311 Gastekeovn (Dometic)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
  - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 311,1), og dreii den til venstre til ønsket posisjon.
  - Trykk dreieregulatoren og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det tennes automatisk.
  - Slipp dreieregulatoren løs og dreii den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Dreii dreieregulatoren (Bilde 311,1) på "O". Flammen slukkes.
  - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

10.5.4 Gasstekeovn (Thetford)

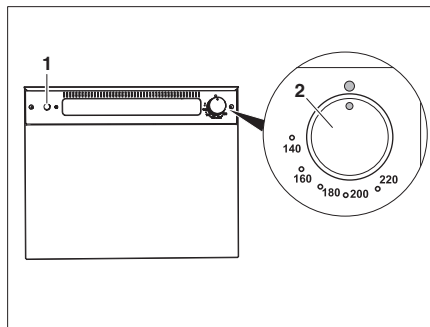

- ▶ Ventilasjonsåpningene på gasstekeovnen må alltid holdes åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av gasstekeovnen.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gasstekeovnen.
- ▶ Hvis gasstekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gasstengeventilen og underretter servicestasjonen.

- ▷ La gasstekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i den separate bruksanvisningen.

Stekeovnen har elektronisk tenning.

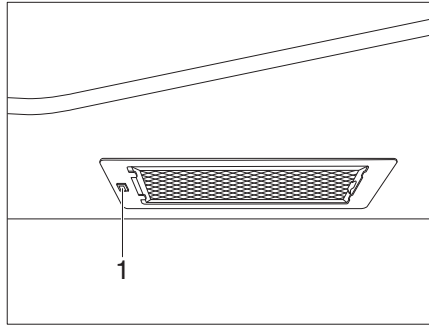
Bilde 312 Gasstekeovn (Thetford)

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gasstengeventilen "Stekeovn".
  - Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 312,2), og dreii den til venstre til ønsket posisjon.
  - Trykk dreieregulatoren og hold den inne 5 til 10 sekunder.
  - Trykk på tenningsbryteren (Bilde 312,1) gjentatte ganger til flammen brenner.
  - Slipp dreieregulatoren og dreii den til ønsket innstilling.
- Slå av:**
- Dreii dreieregulatoren (Bilde 312,2) på "O". Flammen slukkes.
  - Steng gasstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

10.5.5 Vifte

Bilde 313 Vifte

Kokeplassen er ustyrt med en avtrekkshette med tottrinns vifte. Avhengig av modellen blir dampen filtrert og sirkulert, eller ført direkte ut.

Slå viften på/av:

- Slå viften av og på med bryteren (Bilde 313,1).

10.6 Kjølenskap

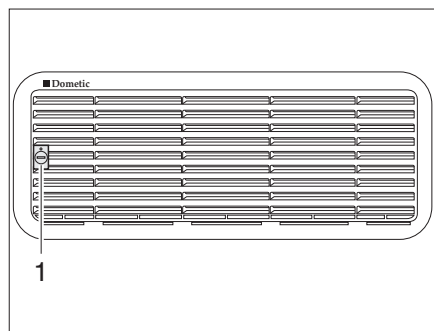
Under kjøring må kjøleskapet kun drives via 12 V-spenning. Ved høye omgivelsestemperaturer kommer ikke kjøleskapet opp i full kjøleeffekt lenger. Ved høye utetemperaturer oppnår kjøleaggregatet full kjøleeffekt kun når kjøleskapet får tilstrekkelig lufttilførsel. Luftegitteret på kjøleskapet kan tas av for bedre lufting.

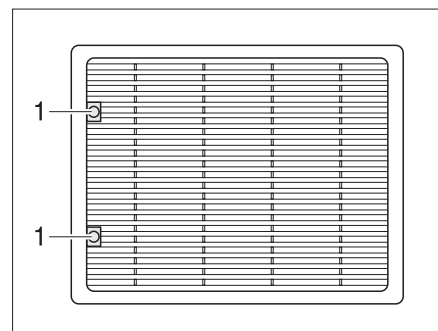
- ▷ Sett alltid på kjøleskapets luftegitter når du forlater kjøretøyet. Hvis ikke kan det trenge inn vann når det er regnvær.

10.6.1 Kjøleskapets luftegitter

Dometic

Bilde 314 Kjøleskapets luftegitter (Dometic lite)

Bilde 315 Kjøleskapets luftegitter (Dometic stort)

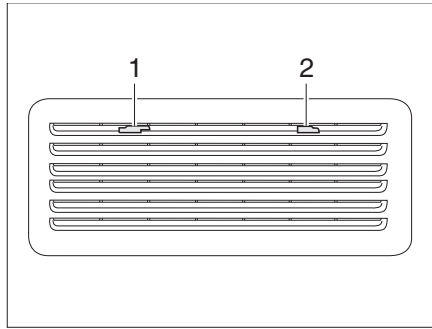
Demontering:

- Bruk en mynt til å skru skruen (Bilde 314,1 hhv. Bilde 315,1) en kvart omdreining.
- Ta av kjøleskapets luftegitter.

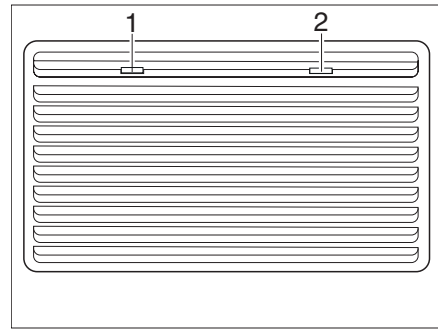
10

Innebygde apparater

Thetford

Bilde 316 Kjøleskapets luftegitter (Thetford)

Bilde 317 Kjøleskapets luftegitter (Thetford stort)

- Demontering:**
- Skyv sperren (Bilde 316,1) inn til midten.
  - Ta av kjøleskapets luftegitter.

10.6.2 Drift (Dometic 8-serien)

Driftsmåter Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet.

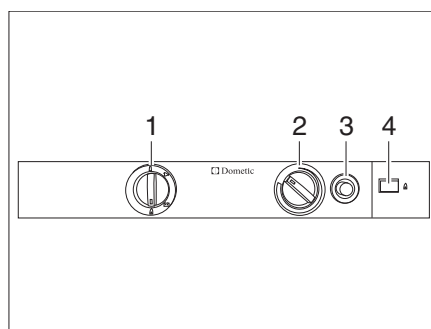

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Det er ikke tillatt å drive kjøleskapet med bilgass.

Bilde 318 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien)

- 1 Energi-valgbryter
- 2 Dreiregulator temperaturinnstilling
- 3 Gasstenningsknapp
- 4 Flammeindikator

10

Innebygde apparater

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Still energi-valgbryteren (Bilde 318,1) på "▲".
- Trykk dreieregulatoren (Bilde 318,2), drei den på det høyeste trinnet og hold den inne. Vent til det strømmer gass til brenneren.
- Trykk inn gasstenningsknappen (Bilde 318,3) og hold den inne. Det tennes automatisk.
- Hold gasstenningsknappen (Bilde 318,3) inntrykt til flammeindikatoren (Bilde 318,4) blir grønn, slipp så.
- Hold dreieregulatoren (Bilde 318,2) inne i 10 - 15 sekunder til før den slippes.
- Still dreieregulatoren på ønsket kjøleskaptemperatur.

For å slå av:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.
- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

Slå på 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 318,1) på "⚡".
- Still dreieregulatoren (Bilde 318,2) på ønsket kjøleskaptemperatur.

Slå av 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 318,1) på "⊕-⊖".

Slå av 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til apparatprodusenten som er vedlagt separat.

10

Innebygde apparater

10.6.3 Drift (Dometic 8-serien med manuelt energivalgsystem MES)

Driftsmåter Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet.

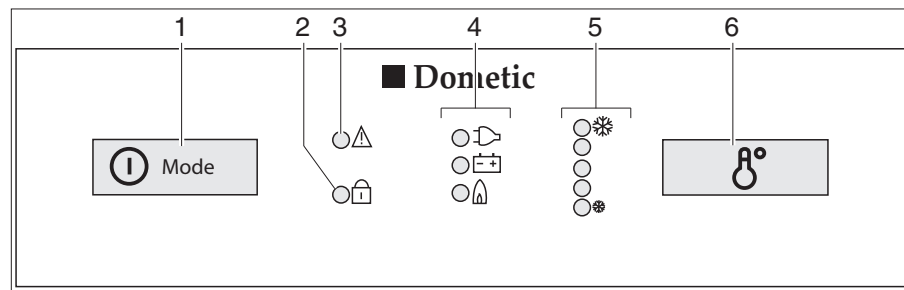

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets-batteriene ekstra. Ved midlertidig stans, må man alltid slå av kjøleskapet.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

Bilde 319 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien med MES)

- 1 Tilkoblingsbryter/energi-valgbryter
- 2 LED-visning "Åpen dør" (bare ved sentrallås av kjøleskapdør)
- 3 LED-visning "Feil"
- 4 Kontrollamper
- 5 LED-visning "Temperaturnivå"
- 6 Bryter temperaturinnstilling

- For å slå på:*
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
  - Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
  - Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) til kontrollampen Gas "🔥" lyser. Gasstilførselen er åpen. Det tenner automatisk. En tikkelyd høres til tenningen er ferdig.
  - Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 319,6).

- For å slå av:*
- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.
  - Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

Slå på 230 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
- Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) til kontrollampen 230 V "⚡" lyser.
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 319,6).

Slå av 230 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. LED-et for sist valgte driftsmåte begynner å lyse.
- Trykk om nødvendig flere ganger kort på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 319,1) til kontrollampen 12 V "⚡" lyser.
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 319,6).

Slå av 12 V-drift:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren i 2 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

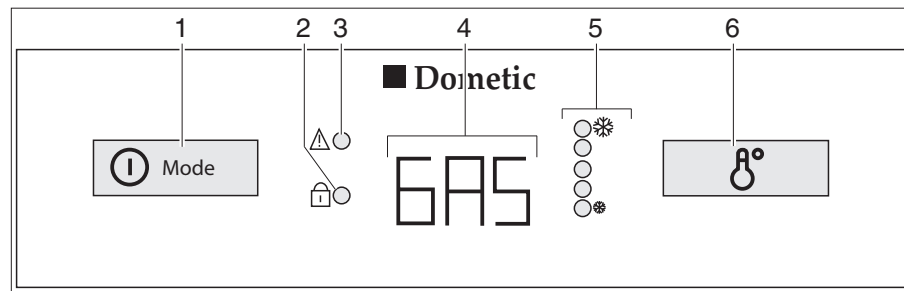
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

10

Innebygde apparater

10.6.4 Drift (Dometic 8-serien med automatisk energivalgsystem)

Driftsmåter

Bilde 320 Brytere for kjøleskapet (Dometic 8-serien med AES)

- 1 Tilkoblingsbryter/energi-valgbryter
- 2 LED-visning "Åpen dør" (bare ved sentrallås av kjøleskapdør)
- 3 LED-visning "Feil"
- 4 Kontrollampe
- 5 LED-visning "Temperaturnivå"
- 6 Bryter temperaturinnstilling

Kjøleskapet er utstyrt med et automatisk energivalgsystem (AES). Når automatisk drift (AU) er valgt, velger AES automatisk den beste energikilden og regulerer driften av kjøleskapet. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

AES velger blant følgende energikilder:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Prioriteringen av energikilde er fastsatt i denne rekkefølge.

Ved feil blinker LED-visningen Feil "⚠" (Bilde 320,3).

▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets-batteriene ekstra. Ved midlertidig stans, må man alltid slå av kjøleskapet.

230 V-drift

Er 230 V-forsyningen tilkoblet, er dette AES første prioritet ved valg av energikilde.

12 V-drift

AES velger 12 V-drift kun når kjøretøyets motor er i gang og dynamoen gir tilstrekkelig 12 V-driftsspenning.

10

Innebygde apparater

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

- ▷ Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".

Hvis 230 V-forsyningen **ikke** er tilkoblet, og kjøretøyets motor **er slått av**, velger AES forsyning med gass. Ved valg av gassdrift åpnes tennsikringen automatisk, slik at gass kan strømme ut til brenneren. Samtidig koples den elektroniske tenneren inn. Hvis gassflammen går ut, f.eks. pga. trekk, aktiveres tenneren umiddelbart og antenner gassen på nytt. Ved feil i gassdriften blinker teksten "GAS" på kontrollpanelet (Bilde 320,4).

Å veksle mellom energikildene

- ▶ Åpen ild er forbudt ved bensinstasjoner. Varer oppholdet lenger enn 15 minutter, må kjøleskapet slås av på energi-valgbryteren.

Ved veksling mellom de ulike energikilder oppstår det forsinkelser som er bygd inn i AES med hensikt. Derfor er kjøleskapet ikke driftsklart rett etter omkobling til en ny energikilde. Ved omkobling fra 12 V-drift til gassdrift er det montert inn en 15-minutters forsinkelse i AES. Dette forhindrer at det kobles om til gassdrift når motoren slås av under korte opphold (f.eks. bensinstasjon).

Regulering av kjøleskaptemperatur

Etter at det er slått på, velger kjøleskapet automatisk midtre termostatinnstilling. Denne innstillingen kan justeres manuelt med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 320,6). LED-visningene (Bilde 320,5) viser valgt termostatinnstilling. Med denne bryteren kan man justere kjøletemperaturen for alle tre energivariantene. Det tar et par timer før kjøleskapet når normal driftstemperatur. Termostatinnstillingen beholdes selv om det velges en annen driftsmåte. Kjøletemperaturen beholdes også, uavhengig av energitype.

Manuell betjening

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 320,1) i 2 sekunder for å slå på apparatet. Den sist valgte driftsmåten vises på kontrollpanelet (Bilde 320,4).
- Velg energitype med tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 320,1).
- Still inn kjøleskaptemperaturen med bryteren for temperaturinnstilling (Bilde 320,6). LED-visningene (Bilde 320,5) viser valgt termostatinnstilling.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med boenhets-batteriets spenning.

- ▷ Når kjøleskapet er stilt manuelt på "12 V", bruker det hele tiden strøm. Koble derfor om til gassdrift når kjøretøyets motor **ikke** går og kjøretøyet **ikke** er koblet til 230 V-forsyningen.

10

Innebygde apparater

For å slå av:

- Trykk på tilkoblingsbryteren/energi-valgbryteren (Bilde 320,1) i 2 sekunder. Alle visningene slukkes.
- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

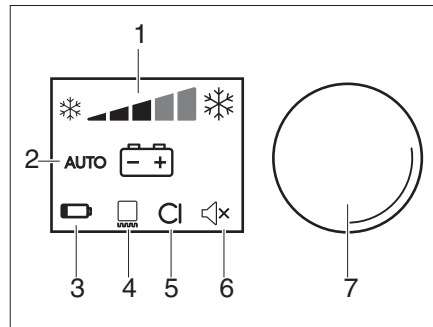
10.6.5 Drift (Dometic 10-serien)

Driftsmåter Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Kjøleskapet er utstyrt med en automatisk driftsmodus, som velger den optimale energikilden automatisk. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

Brytere og indikeringer

- 1 Indikering kjøleeffekt
- 2 Driftsmodus (vekselstrøm, likespenning, gass eller AUTO)
- 3 Indikering batteripakke lagt inn (valgfritt)
- 4 Driftsindikering rammeoppvarming frysenskap
- 5 Indikering CI-buss (valgfri)
- 6 Indikering akustisk signaltone på/av
- 7 Bryter

Bilde 321 Brytere for kjøleskapet (Dometic 10-serien)

Automatisk drift

I automatisk modus velger kjøleskapet automatisk den gunstigste driftstypen etter følgende prioritet:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Slå på:

- Sett driftsmodus på "AUTO".
- Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 321,7).

Slå av:

- Trykk og hold inne bryter (Bilde 321,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

10

Innebygde apparater

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

- Slå på:*
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
  - Sett driftsmodus på "🔥".
  - Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 321,7).

- Slå av:*
- Trykk og hold inne bryter (Bilde 321,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.
  - Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▶ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspenning
- 12 V likespenning
- ▶ Velg 230-V-drift hvis energiforsyningen er forbundet med et vekselstrømnett.

- Slå på 230 V-drift:*
- Sett driftsmodus på "🔌".
  - Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 321,7).

- Slå av 230 V-drift:*
- Trykk og hold inne bryter (Bilde 321,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

- Slå på 12 V-drift:*
- Sett driftsmodus på "🔋".
  - Still inn kjøletemperaturen med bryteren (Bilde 321,7).

- Slå av 12 V-drift:*
- Trykk og hold inne bryter (Bilde 321,7) i 4 sekunder. Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▶ Kjøleskapets kjøleeffekt i likestrømsdrift er en tanke redusert. Driv kjøleskapet med vekselstrøm eller gass til ønsket kjøletemperatur er nådd. Slå deretter over på 12-V-drift.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Batteripakke for uavhengig gassdrift (valgfritt)

Kjøleskapet kan utstyres med et valgfritt batterirom i elektronikkhuset. Batterirommet (med batteripakker) sørger for uavhengig strømforsyning for å sikre gassdriften når ingen ekstern likespenningsforsyning er tilgjengelig.

- ▶ Batteripakkene er ikke del av leveringsomfanget.
- ▶ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10

Innebygde apparater

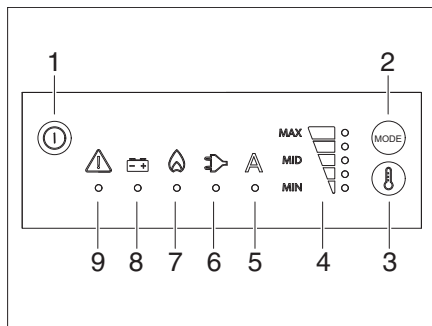
10.6.6 Drift (Dometic 10er-serie, modell RM 10.5)

Driftsmåter Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Kjøleskapet er utstyrt med en automatisk driftsmodus, som velger den optimale energikilden automatisk. Det er ikke nødvendig å foreta manuelle inngrep når det gjelder energivalg, men det er mulig.

Brytere og indikeringer

- 1 På/av-tast
- 2 Tasten Driftsmåte
- 3 Temperaturvalgtast
- 4 Temperaturindikator
- 5 Automatisk drift
- 6 Drift med vekselstrøm
- 7 Drift med gass
- 8 Drift med likestrøm
- 9 Feilvisning

Bilde 322 Brytere for kjøleskapet (Dometic 10er-serien, modell RM 10.5)

Automatisk drift

I automatisk modus velger kjøleskapet automatisk den gunstigste driftstypen etter følgende prioritet:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning
- Gass

Slå på: ■ På/av-tast (Bilde 322,1) trykkes i to sekunder. Kjøleskapet starter med de mest aktuelle innstillingene.

Slå av: ■ På/av-tast (Bilde 322,1) trykkes i fire sekunder. Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

Slå på: ■ Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
■ Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 322,2) inntil LED-en (Bilde 322,7) for drift med gass lyser.
■ Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 322,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av: ■ På/av-tast (Bilde 322,1) trykkes i fire sekunder. Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.
■ Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

10

Innebygde apparater

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

- ▷ Velg 230-V-drift hvis energiforsyningen er forbundet med et vekselstrømnett.

Slå på 230 V-drift:

- Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 322,2) inntil LED-en (Bilde 322,6) for drift med vekselstrøm lyser.
- Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 322,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av 230 V-drift:

- På/av-tast (Bilde 322,1) trykkes i fire sekunder. Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

Slå på 12 V-drift:

- Trykk gjentatte ganger på tasten driftsmodus (Bilde 322,2) inntil LED-en (Bilde 322,8) for drift med likestrøm lyser.
- Trykk gjentatte ganger på temperaturvalgtasten (Bilde 322,3) inntil ønsket temperaturtrinn er stilt inn.

Slå av 12 V-drift:

- På/av-tast (Bilde 322,1) trykkes i fire sekunder. Det høres en pipetone, og kjøleskapet kobler seg ut.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▷ Kjøleskapets kjøleeffekt i likestrømsdrift er en tanke redusert. Driv kjøleskapet med vekselstrøm eller gass til ønsket kjøletemperatur er nådd. Slå deretter over på 12-V-drift.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

Batteripakke for uavhengig gassdrift (valgfritt)

- ▷ Batteripakkene er ikke del av leveringsomfanget.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

10.6.7 Drift (Thetford)

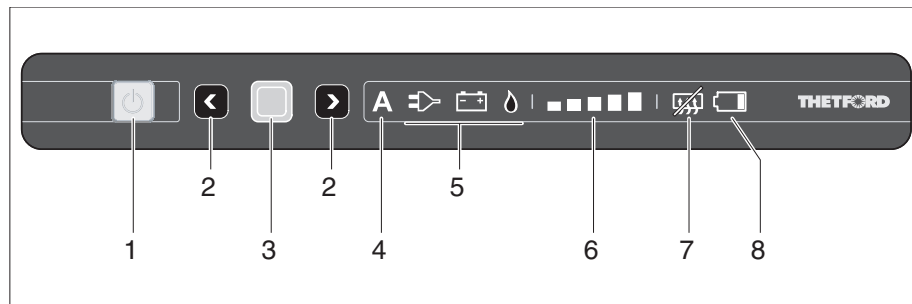
Slå på kjøleskap:

- Hvis kjøleskapet skal brukes i gassdrift: Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på knappen (Bilde 323,1).
Knappen lyser grønt. Trykk en gang til på knappen for å vise gjeldende innstillinger.

Slå av kjøleskap:

- Trykk på og hold inne knappen (Bilde 323,1). Alle lampene slukner.
- Hvis kjøleskapet er brukt i gassdrift: Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Driftsmåter

Bilde 323 Betjenings- og visningelementer for kjøleskapet (Thetford uten SES)

- 1 Knapp AV/PÅ
- 2 Valgknapper
- 3 Bekreftelsesknapp
- 4 Indikator for automatisk drift (avhengig av utstyr)
- 5 Symboler for driftsmåte
- 6 Indikator for kjøletrinn
- 7 Antikondens (avhengig av utstyr)
- 8 Batteriindikator (avhengig av utstyr)

Kjøleskapet har 3 driftsmåter:

- Automatisk drift (avhengig av utstyr)
- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

▷ Det må kun brukes én energikilde.

▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhetsbatteriet ekstra. Slå av kjøleskapet ved midlertidig opphold i driften.

Automatisk drift (avhengig av utstyr)

Kjøleskapet velger automatisk den beste tilgjengelige kilden. Alternativene vises i denne rekkefølgen: 230 V-drift, 12 V-drift, gassdrift.

Hvis automatisk drift velges, lyser indikatoren for automatisk drift på kontrollpanelet (Bilde 323,4) og den beste tilgjengelige kilden (Bilde 323,5).

10

Innebygde apparater

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Drift av kjøleskapet med autogass er ikke tillatt.

Velge gassdrift:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 323,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 323,5) begynner å blinke.
- Velg gassdrift med valgknappene (Bilde 323,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 323,3).

Elektrisk drift

- ▶ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

Velge 230 V-drift:

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 323,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 323,5) begynner å blinke.
- Velg 230 V-drift med valgknappene (Bilde 323,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 323,3).

Velge 12 V-drift:

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 323,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 323,5) begynner å blinke.
- Velg 12 V-drift med valgknappene (Bilde 323,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 323,3).

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Slås motoren av, skilles kjøleskapet fra strømtilførselen til boenheten. Skift derfor over til gassdrift ved lengre pauser i kjøringen.

- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Kjøleskap" som er vedlagt separat.

Regulering av kjøletrinn

Velge kjøletrinn:

- Trykk inn bekreftelsesknappen (Bilde 323,3) og hold den inne. Symbolene for driftsmåte (Bilde 323,5) begynner å blinke.
- Trykk en gang til på bekreftelsesknappen (Bilde 323,3). Indikatoren for kjøletrinn (Bilde 323,6) begynner å blinke.
- Velg ønsket kjøletrinn med valgknappene (Bilde 323,2), og ta i bruk valget med bekreftelsesknappen (Bilde 323,3).

10

Innebygde apparater

10.6.8 Kjølenskapdør-lås

Avhengig av modellen har kjøleskapet et separat frysenskap. Informasjonen i dette avsnittet gjelder også for døren på frysenskapet.

▷ Under kjøring må kjøleskapdøren alltid være lukket og låst i lukket posisjon.

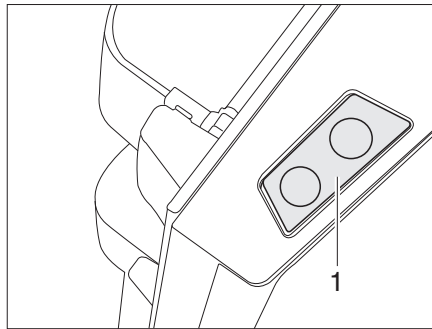

▷ Når kjøleskapet er avslått, låses kjøleskapdøren i luftstilling. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.

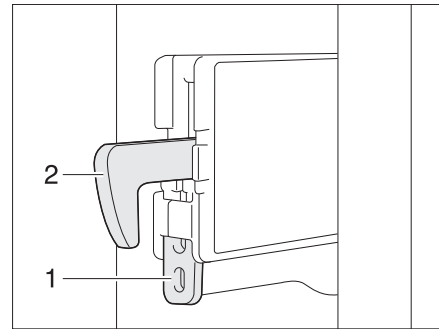
Kjøleskapdøren kan stå i to stillinger:

- Lukket kjøleskapdør mens man kjører og når kjøleskapet er i bruk
- Kjøleskapdøren litt åpen for å luften når kjøleskapet er avslått

Dometic 8-serien

Bilde 324 Opplåsingsknapp for kjøleskapdøren (Dometic 8-serien)

Bilde 325 Feste låsehake

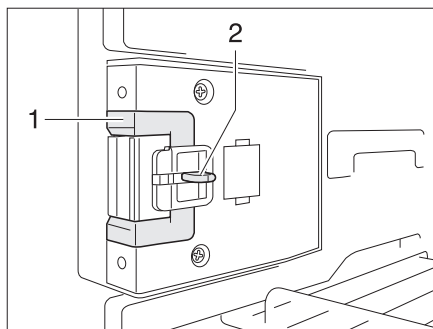
For å åpne: ■ Trykk på opplåsingsknappen (Bilde 324,1), og åpne kjøleskapdøren.

For å stenge: ■ Stenge kjøleskapdøren. Låsehaken klikker hørbart på plass.

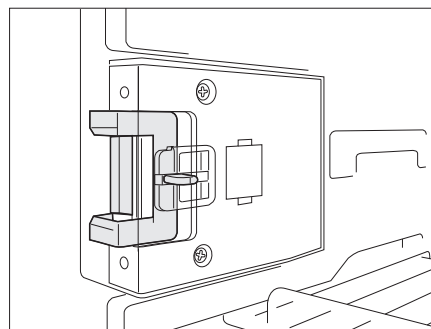
Når kjøretøyet er oppstilt, kan låsehaken festest. Kjøleskapdøren kan da åpnes utan at opplåsingsknappen må trykkes.

Feste låsehaken: ■ Trykk festet (Bilde 325,1) oppover. Låsehaken (Bilde 325,2) skyves oppover og har ikke lenger låsefunksjon.

Løse låsehaken: ■ Trykk låsehaken (Bilde 325,2) ned. Låsehaken fungerer igjen.

Bilde 326 Låseanordning i normalstilling

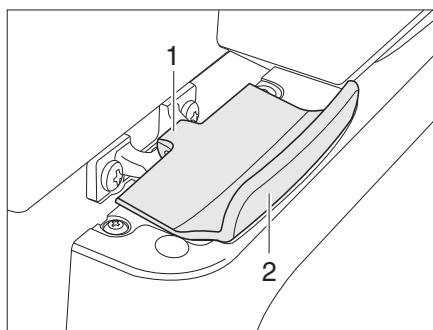
Bilde 327 Låseanordning i luftstilling

Låse i luftstilling:

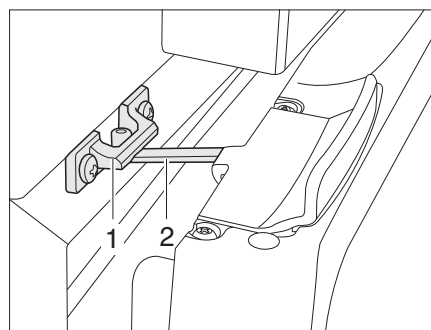
- Åpne kjøleskapdøren.
- Trykk inn utløseren (Bilde 326,2).
- Skyv låseanordningen (Bilde 326,1) fremover (Bilde 327).

Når kjøleskapsdøren lukkes, blir døren stående litt åpen.

Thetford, lås oppe

Bilde 328 Lås på kjøleskapdør, stengt (Thetford)

Bilde 329 Kjøleskapdør i luftstilling (Thetford)

For å åpne:

- Åpne kjøleskapdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 328,2). Låsen (Bilde 328,1) løses automatisk.

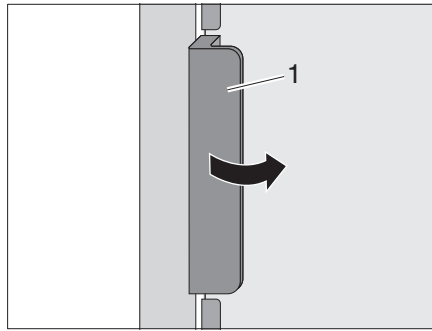
For å stenge:

- Lukk kjøleskapdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.

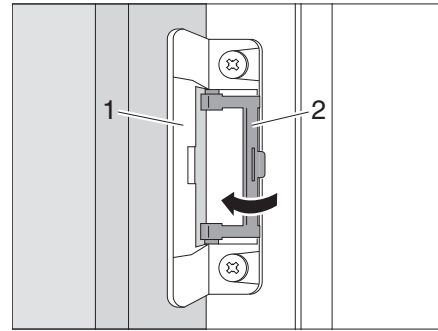
Låse i luftstilling:

- Åpne kjøleskapdøren/fryseskapdøren såvidt.
- Åpne låsen (Bilde 329,2) og fest den i låsefestet (Bilde 329,1). Nå holdes kjøleskapdøren på gløtt.

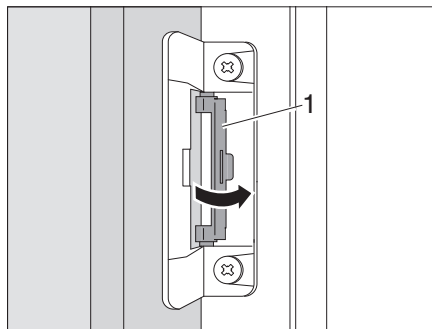
Thetford, lås på siden

Bilde 330 Åpne kjøleskapsdøren

Bilde 331 Låse i luftestilling

Bilde 332 Drei låsen tilbake i utgangsstilling

- Åpne:**
- Åpne kjøleskapsdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 330,1). Låsen (Bilde 331,1) løses automatisk.
- Lukke:**
- Lukk kjøleskapsdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.
- Låse i luftestilling:**
- Åpne kjøleskapsdøren.
  - Fell ut låsen (Bilde 331,2).
  - Lukk kjøleskapsdøren til du hører et klikk.
  - Kontroller at kjøleskapsdøren er litt åpen.
- Ta ut av luftestilling:**
- Drei låsen (Bilde 332,1) tilbake i utgangsstilling.
  - Kontroller at kjøleskapsdøren lukkes.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om sanitæranlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Vanntanken
- Spillvannstanken
- Det komplette vannanlegget
- Toalettrommet
- Toalettet

11.1 Vannforsyning, generelt

- ▶ Vanntanken må kun fylles fra drikkevannsnettet slik at kvaliteten på drikkevannet er sikret.
- ▶ Til påfylling må det kun brukes slanger eller beholdere som er tillatt for bruk til drikkevann.
- ▶ Påfyllingslanger eller beholdere må skylles grundig med drikkevann (to til tre ganger kapasiteten).
- ▶ Påfyllingslanger eller beholdere må tømmes fullstendig etter påfylling, og åpningene på påfyllingslanger eller beholdere må lukkes.
- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskader på innbyggingsapparatene, frostskader på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

Kjøretøyet er utstyrt med en vanntank. En elektrisk vannpumpe pumper vann til de ulike kranene. Når en vannkran åpnes, slår vannpumpen seg automatisk på og pumper vann til uttappingspunktet.

Spillvannstanken fanger opp spillvannet. På panelet vises hvor full vanntanken eller spillvannstanken er.

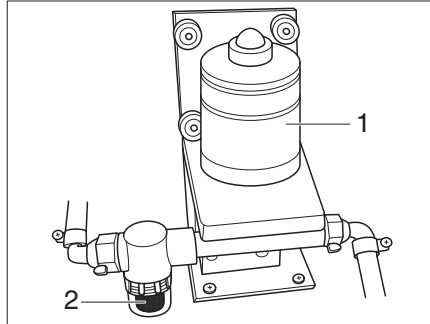
- ▷ Før man benytter vannarmaturene, må 12 V-forsyningen på panelet være slått på. Ellers arbeider ikke vannpumpen.
- ▷ Avhengig av modellen brukes det to forskjellige pumpetyper som vannpumpe. Dykkpumper eller trykkvannspumper.

11

Sanitæranlegg

- ▷ I forbindelse med dykkpumper med ventilasjon eller ventilert tilbakeslagsventil kommer en tynn vannstråle ut mellom pumpedekselet og det smale partiet på stussen hvis pumpen ikke er dykket helt ned. Denne bobleeffekten er den egentlige luftingen av pumpen og indikerer ikke at noe er galt.
- ▷ Pumpene er konstruert for en driftstid på maks. 20 minutter. Avhengig av intervallet må pausen være lengre. Hvis ikke denne overholdes, kan det oppstå følgeskader.

Bilde 333 Trykkvannspumpe

Plassering av vannpumper

Dykkpumpene befinner seg i vanntanken.

Trykkvannspumpen (Bilde 333,1) med vannfilter (Bilde 333,2) er montert utenfor vanntanken.

11.2 Bryter for vannpumpe (vinter-komfortpakke eller spesialutstyr)

Bryteren for vannpumpen er montert under førersetet.

Med denne bryteren kan vannpumpen kobles ut.

Dermed unngås det at vannpumpen begynner å arbeide når vannanlegget er tømt og vannkranene åpnes. Ellers kan vannpumpen gå varm, og boenhetsbatteriet kan tømmes.

- ▷ På modellene Alpa, Esprit og GLOBETROTTER kan vannpumpen på betjeningspanelet MP20-T kobles via knappen "Res". Se kapittel 9.12.8.

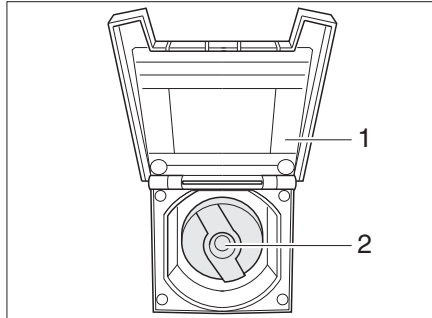
11 Sanitæranlegg

11.3 Vanntank

11.3.1 Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel

- ▶ Dekslene for påfyllingsstussene for drikkevann og for drivstoff-påfyllingsstussene er svært like. Før man fyller tanken skal merkingen kontrolleres.

Bilde 334 Dekslet for drikkevann-påfyllingsstuss

Drikkevann-påfyllingsstussen er, avhengig av modellutførelse, plassert på venstre eller høyre side av kjøretøyet.

For å unngå forveksling har drikkevannstanken blått lokk.

- For å åpne:*
- Åpne dekselet (Bilde 334,1) til påfyllingsstussen for drikkevann. Dekselet blir holdt magnetisk mot ytterveggen på kjøretøyet.
  - Stikk nøkkelen inn i låsesylindren (Bilde 334,2) og drei den en kvart omdreining mot urviseren.
  - Fjern dekslet.
  - Fyll vanntanken med drikkevann.
- For å stenge:*
- Sett dekslet på drikkevann-påfyllingsstussen.
  - Drei nøkkelen en kvart omdreining med urviseren.
  - Trekk ut nøkkelen.
  - Kontroller at dekslet sitter godt fast på drikkevann-påfyllingsstussen.
  - Lukk dekselet.

11.3.2 Fylle på vann

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

Gå fram på følgende måte for å fylle vanntanken med drikkevann:

- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen (Bilde 334).
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.

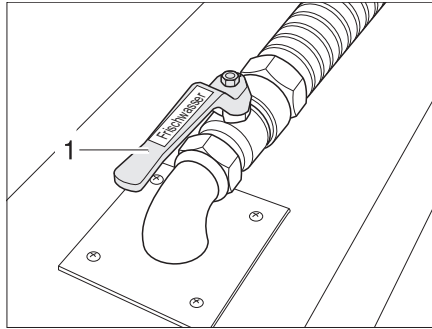
11

Sanitæranlegg

11.3.3 Tappe av vann

Modeller med dobbeltgulv

Det kan kobles en slange til vannutløpsstussen under kjøretøyets gulv.

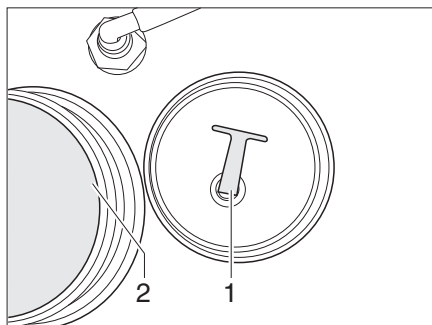
Bilde 335 Tappekran i dobbeltgulvet

Tappekranen (Bilde 335,1) er plassert i dobbeltgulvet. Tappekranen er grønn og merket med "Frischwasser" ("Rent vann").

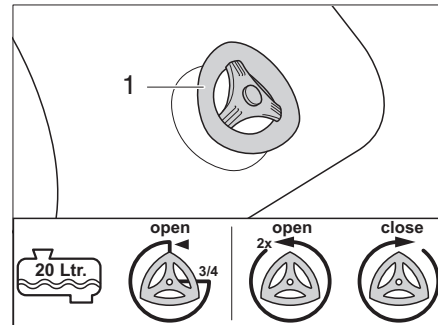
Modeller uten dobbeltgulv

Ingen modeller uten dobbeltgulv har tappekran.

Vanntanken tømmes enten via en blindplugg eller en tappekran.

Bilde 336 Blindplugg

Bilde 337 Tappekran

Tømme vanntank med blindplugg:

- Skru blindpluggen (Bilde 336,1) ut av tappeåpningen (Bilde 336,2). Vannet renner ut.
- Skru inn blindpluggen.
- Skru dekslet på vanntanken.

Tømme vanntanken med tappekran:

- Kontroller påfyllingsnivået i vanntanken, se kapittel 9.
- Halvfullt eller mindre: Skru tappekranen (Bilde 337,1) 3/4 omdreining mot urviseren. Vannet renner ut.
- 3/4 fullt og mer: Skru tappekranen (Bilde 337,1) 2 omdreining mot urviseren. Vannet renner ut.
- Steng tappekranen (Bilde 337,1) med urviseren.

11

Sanitæranlegg

11.4 Spillvannstank

- ▷ Fyll tilstrekkelig med "Frostvæske" (f.eks. koksalt) på spillvannstanken, slik at ikke spillvannet fryser ved frostfare.
- ▷ På modeller med dobbeltgulv: Hvis boenhets-varmeanlegget ikke er i drift, er spillvannstanken ikke lenger tilstrekkelig beskyttet mot frost.
- ▷ Hell aldri kokende vann rett i utslagsvasken. Kokende vann kan føre til deformasjon eller utettheter i rørsystemet.

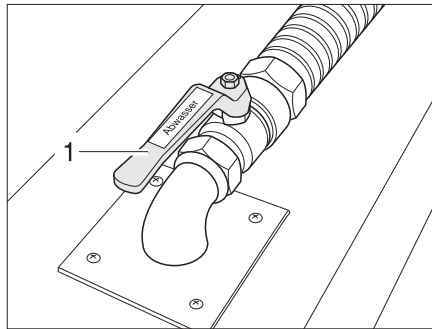
- ▷ Ikke kjør med full spillvannstank. En full spillvannstank innebærer at det kan renne spillvann inn i kjøretøyet.
Tøm spillvannstanken før den når maksimalt nivå.

- ▷ Spillvannstanken må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

11.4.1 Spillvannstank (Modeller med dobbeltgulv)

I modeller med dobbeltgulv blir spillvannstanken varmet opp med varmluft fra boenhetens varmeanlegg. Spillvannstanken er dermed beskyttet mot frost når boenhets-varmeanlegget er i drift.

Bilde 338 Spillvannkran

Spillvannkranen for tømming av spillvann er avhengig av modellen montert på bobilens høyre eller venstre side.

Spillvannskranen (Bilde 338,1) er plassert i dobbeltgulvet. Tappekranen er svart og merket med "Abwasser" ("Avløpsvann").

For å tømme:

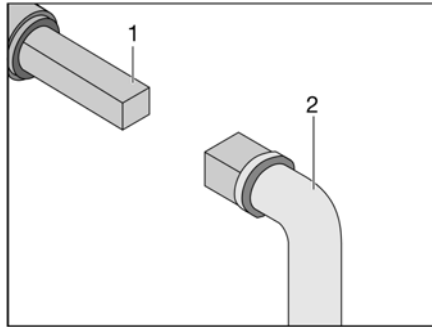
- Sett en egnet avløpsslange på utløpsstussen for spillvann, eller plasser en egnet oppsamlingsbeholder under avløpsstussen.
- Åpne spillvannskranen (Bilde 338,1). Spillvannet renner ut.
- Steng tappekranen.
- Steng den utvendige luken.
- Sett på og lås dekkhetten ved å vri den en kvart omdreining mot urviseren.

- ▷ På den delvis integrerte/integrerte modellen Esprit skjer tømmingen elektrisk via toalett-tømmeluken.

11 Sanitæranlegg

11.4.2 Spillvannstank (Modeller uten dobbeltgulv)

Bilde 339 Betjening spillvannkran

Spillvannkranen for tømning av spillvann er avhengig av modellen montert på bobilens høyre eller venstre side.

Firkant for åpning av spillvannskran kan nås direkte under gulvet av kjøretøyet.

For å tømme:

- Stikk nøkkelen (Bilde 339,2) på firkanten (Bilde 339,1).
  - For å åpne spillvannskranen må firkanten dreies en kvart omdreining.
  - Tøm spillvannstanken fullstendig.
  - For å stenge spillvannskranen skal firkanten dreies tilbake til anslag.
- ▷ På modellen Globeline skjer tømningen elektrisk på betjeningspanelet i bakre lasteluke.

11.4.3 Vannlås

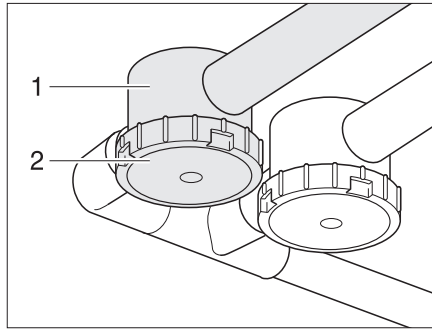

- ▷ Er det fare for frost skal bunnen i sifongen fjernes på modeller uten dobbeltgulv. Det beskytter sifongen mot frost.
- ▷ Når sifong-gulvene er fjernet og kjøretøyet blir brukt: Plasser en egnet beholder under sifongen for å samle opp spillvann (gjelder ikke modeller med dobbeltgulv).

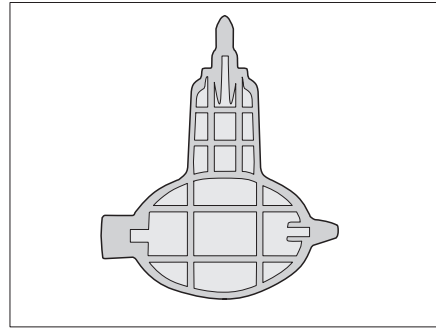

- ▷ Bobiler som er utstyrt med spesialutstyret "Vinter-komfort-pakke", har elektrisk oppvarmede spillvannsledninger. Ved temperaturer under 5 °C blir denne frostbeskyttelsesordningen slått automatisk på.
- ▷ På modellen Alpa medfølger det en nøkkel (Bilde 341) til å løsne vannlåsen med.

11 Sanitæranlegg

Bilde 340 Vannlås

Bilde 341 Nøkkel for vannlås (kun Alpa)

For å hindre ubehagelig lukt fra spillvannsanlegget er kjøretøyet utstyrt med vannlåser (Bilde 340,1) (modellavhengig). Vannlåsene er integrert i spillvannsledningene.

Rengjør vannlåsene minst hver 6. måned. Skru av gulvet (Bilde 340,2) for å gjøre dette.

11.5 Påfylling av vannanlegget

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

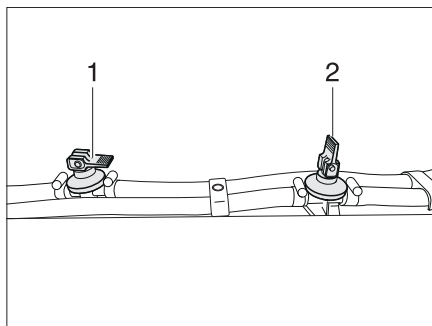
- ▶ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

- ▶ Ikke kjør med full vanntank. En full vanntank innebærer at det kan renne vann inn i kjøretøyet.
- ▶ Ikke fyll vanntanken mer enn 70 %.

- ▶ Truma-anlegget og Alde-anlegget (varmeanlegg/varmtvannsbereeder) har en sikkerhets-/avtappingsventil. Hvis det skal monteres en trykkvannspumpe, befinner det seg en tappekran ved siden av trykkvannspumpen.
- ▶ Man kan kontrollere vannmengden på panelet mens vanntanken fylles.

Bilde 342 Tappekran

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Slå evt. på vannpumpen på panelet.

Sanitæranlegg

- Rengjør hhv. desinfiser vannanlegget.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Dette gjøres ved å skru dreiebryteren i stilling "Drift" til den går i lås og trykke inn trykknappen (se avsnitt 10.2.3). Det er ikke mulig å stenge sikkerhets-/avtappingsventilen ved temperaturer under 7 °C. Slå derfor på varmeanlegget i boenheten og vent til romtemperaturen ved sikkerhets-/avtappingsventilen er over 7 °C.
- Steng alle tappekranene. Sett vippearmen (Bilde 342,1) i vannrett posisjon.
- Sett eventuelt blindpluggen i utløpsåpningen til vanntanken, eller skrud den inn.
- Steng alle vannkraner.
- Fyll vanntanken med drikkevann.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og la dem stå åpne. Kaldtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler.
- Steng alle vannkraner.
- Kontroller at dekslet på vanntanken er tett.

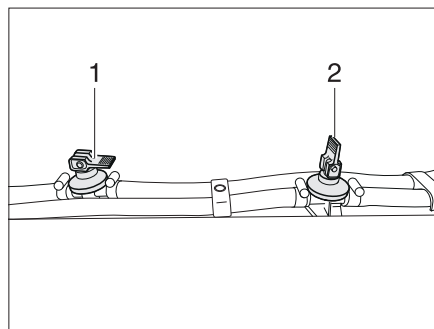
11.6 Tømme vannanlegg

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis vannpumpen kan slås av via panelet, må man alltid slå av vannpumpen på panelet før man tømmer vannanlegget. Ellers går vannpumpen til den blir overopphetet eller batteriet er tomt.

- ▷ Truma-anlegget og Alde-anlegget (varmeanlegg/varmtvannsbereder) har en sikkerhets-/avtappingsventil.

Bilde 343 Tappekran

Gå fram på følgende måte for å tømme og lufte vannanlegget. Slik unngår du frostskafer og avleiringer:

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå evt. av vannpumpen på panelet.
- Slå av 12 V-forsyningen på panelet.

Sanitæranlegg

- Ta varmtvannsberederen ut av drift (se avsnittet 10.4).
- Åpne alle tappekraner. Sett vippearmen (i Bilde 343,2) i loddrett posisjon.
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren 180° til den går i lås. Trykkknappen spretter ut automatisk. Varmtvannsberederen tømmes via tømestussen (se avsnitt 10.2.3).
- På modeller med vannavløp i vanntanken: Skru av dekslet på vanntanken.
- Åpne vanntankens avløp (se avsnittet 11.3.3).
- På modeller med dobbeltgulv: Ta av dekkheten på vannutløpsstussen og åpne tappekranen.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Kjør kjøretøyet et par kilometer etter at anlegget er tømt helt, slik at restvannet kan renne ut av tanken.
- La trykkpumpen gå i ca. ett minutt, slik at den tørkes.
- Tøm spillvannstanken. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Rengjør vanntanken og spyl den deretter grundig.
- Blås ut slanger og ledninger med trykkluft (maks. 1,5 bar).
- La vannanlegget tørke så lenge som mulig.
- La alle vannkraner stå åpne i midtstilling etter tømming.
- La alle tappekranene stå åpne.

11.7 Toalettrom

- ▷ Det må ikke transporteres last i dusjkabinettet. Dusjkabinettet eller andre gjenstander i toalettrommet kan bli skadet.

- ▷ For å lufte under eller etter bruk av dusjen eller til tørking av våte klær; lukk toalettromsdøren og åpne vinduet eller takluken i toalettrommet. Da sirkulerer luften bedre.
- ▷ Når du dusjer må du trekke for dusjforhenget skikkelig, slik at det ikke kommer vann mellom veggen og dusjkaret.
- ▷ Vask bort såperester i dusjkaret etter bruk av dusjen, ellers kan det med tiden dannes sprekker i dusjkaret.
- ▷ Tørk dusjen etter bruk, ellers kan det dannes fuktighet.
- ▷ Ytterligere informasjon angående rengjøring av toalettrommet finner du i avsnittet 12.2.

11

Sanitæranlegg

11.7.1 Vario-toalett

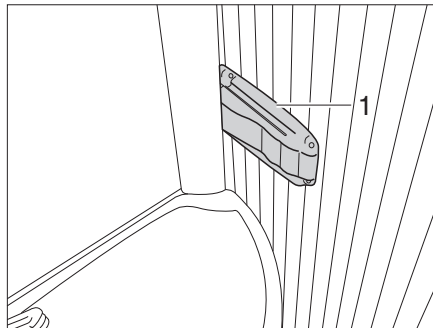
▷ Toalettdørens innside skal bare foldes ut når toalettdøren er lukket.

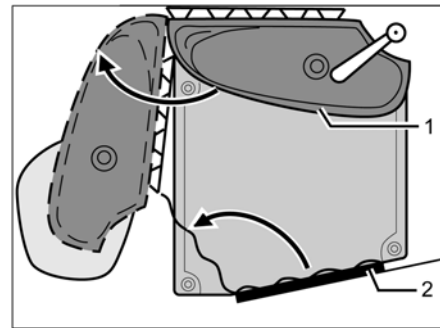
▷ Alt etter modell er Vario-toalettet montert speilvendt av det som er vist her. Ombyggingen skjer i så fall speilvendt av det viste Vario-toalettet.

Det er montert et Vario-toalett i kjøretøyet (modellavhengig). Vario-toalettet kan med enkle grep forandres til en lukket dusjkabinett. Toalettområdet er dermed beskyttet mot vannsprut.

Ominnredning til dusjkabinett

Bilde 344 Vario-toalett, låse fast dusjveggen

Bilde 345 Vario-toalett

- Trykk inn sperren (Bilde 344,1) på høyre side av vaskens kant og dra litt i vasken. Vasken beveger seg forover med bakveggen.
- Drei vasken med bakvegg (Bilde 345,1) i pilens retning.
- Gå inn i toalettrommet og lukk og lås toalettdøren (Bilde 345,2) fra innsiden.

Bilde 346 Vario-toalett, toalettdør

- Sett låsen (Bilde 346,1) på toalettdøren i lodrett posisjon og fold ut toalettdørens innside.
- Snu toalettdørens innside i pilens retning og trykk den mot vaskens bakvegg.

Dusjkabinettet er komplett ferdig og kan tas i bruk.

Ominnredning til toalettrom

- Drei innsiden mot toalettdøren og sett låsen (Bilde 346,1) i vannrett posisjon.
- Flytt vasken med bakvegg tilbake til utgangsposisjon og lås den fast.

11 Sanitæranlegg

11.8 Toalett

- ▷ Tøm kloakktank (kassetten) når det er fare for frost og kjøretøyet ikke er oppvarmet.
- ▷ Ikke sitt på toalettlokket. Lokket er ikke konstruert for å bære personer og det kan brette.
- ▷ Bruk kjemiske midler som egner seg til toalett. Lufteanlegget fjerner kun lukt, ikke bakterier og gasser. Bakterier og gasser angriper tetningsgummien.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett-kassetten eller kloakktanken før nivået når det kritiske området.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

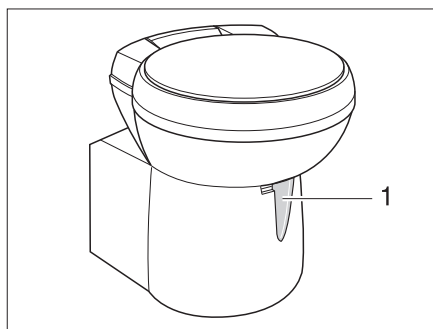
- ▷ Kloakktank (kassetten) må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

11.8.1 Svingbart toalett (Thetford)

- ▷ Det svingbare toalettet er konstruert for en maksimal belastning på 100 kg.

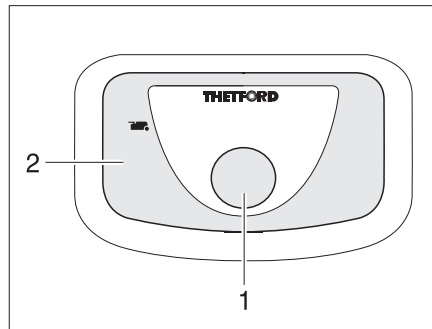
Spyling av Thetford-toalettet skjer direkte fra vannsystemet i kjøretøyet. Om nødvendig kan toalettskålen snus i ønsket posisjon.

Bilde 347 Thetford-toalettskål, svingbar

Sanitæranlegg

Kontrollpanelet befinner seg i nærheten av toalettskålen.

Bilde 348 Spyleknapp/kontrolllampe Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Skyv skyvearmen (Bilde 347,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 348,1) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Skyv skyvearmen med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 348,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

Tømme vanntanken:

- Åpne skyver. Skyv skyvearmen mot urviseren.
- Hold spyleknappen inne til det ikke renner vann i bekkenet lenger.
- Lås skyveren igjen. Skyv skyvearmen med urviseren.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet.

Tømme Thetford-kassett-toalettet:

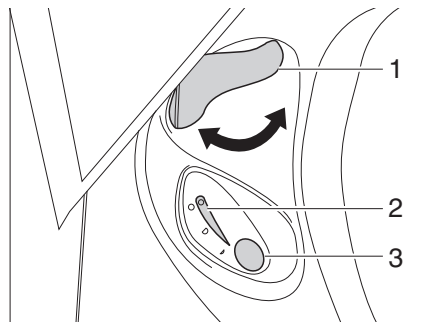
- Skyv skyvearmen (Bilde 348,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 11.8.3 og 11.8.4.

11 Sanitæranlegg

11.8.2 Toalett med fast benk

Toalettet spyles direkte via kjøretøyets vannsystem.

Bilde 349 Kontrollpanel Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Vri skyvearmen (Bilde 349,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 349,3) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Drei skyvearmen (Bilde 349,1) med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 349,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

For å tømme:

- Drei skyvearmen (Bilde 349,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 11.8.3 og 11.8.4.

11

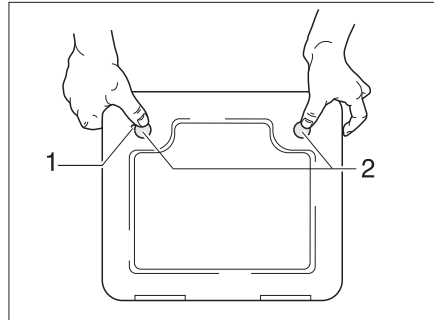
Sanitæranlegg

11.8.3 Ta ut kassett

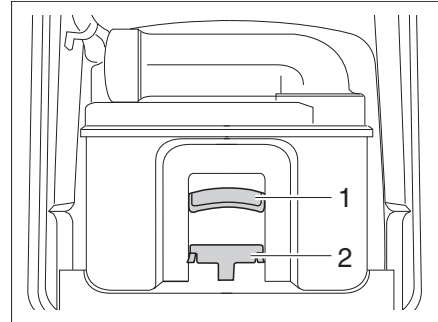

- ▷ Kloakktanken (kassett) kan kun tas ut når skyverer er lukket.

Kloakktanken (kassett) er tilgjengelig via en spesiell serviceluke på utsiden av kjøretøyet.

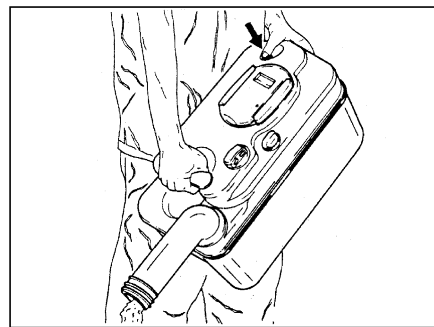
Bilde 350 Luke på toalett-kassett

Bilde 351 Thetford-kassett-toalett

- Åpne luken på kassetten på utsiden av kjøretøyet. For å gjøre dette stikker du nøkkelen i låsesylinderen til trykklåsen (Bilde 350,1) og dreier den en kvart omdreining.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklås (Bilde 350,2) trykkes samtidig med tomlene og luken til kassetten åpnes.
- Trekk holdebøylen (Bilde 351,2) forover for å løsne toalett-kassetten, og trekk i håndtaket (Bilde 351,1) for å ta ut kassetten.

11.8.4 Tømme kassett

Bilde 352 Tøm Thetford-kassett-toalettet

- Bring kassetten til et tømme sted som er beregnet til dette. Pek tømme stussene oppover.
- Drei eventuelt tømme stussene oppover.
- Ta av dekslet på tømme stussen.
- Rett kassetten med tømme stussen nedover.
- Ved Thetford-kassett-toalett: Betjen løfteknappen med tommelen. Kassetten tømmes.
- Lås tømme stussen med dekslet.
- Drei eventuelt tømme stussen tilbake.
- Skyv kassetten tilbake på plass.

11

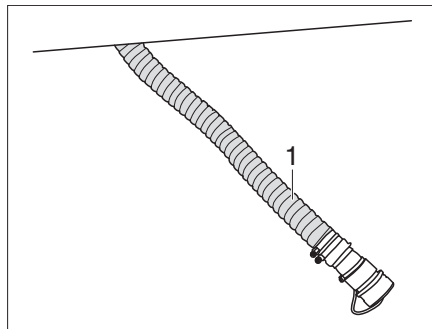
Sanitæranlegg

- Påse at kassetten er sikret med holdebøylen.
- Lukk luken til kassetten.

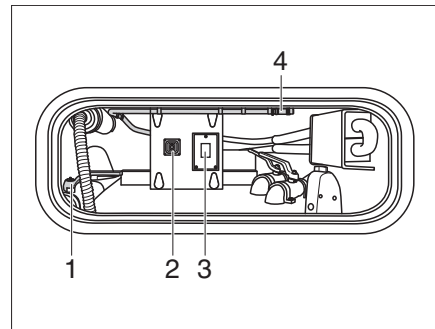
11.8.5 Tømme kassetten til kverntoalettet

- ▷ Kloakktank (kassetten) må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

Bilde 353 Tømme kassetten til kverntoalettet

Bilde 354 Skulle kassetten til kverntoalettet (illustrasjon i oppbevaringsrom)

Tømme kassett

- Ta frem tømme-slangen (Bilde 353,1) fra under bilen, og før den ned i tømme-stasjonen.
- Åpne tømme-kranen (Bilde 354,1).
- Trykk på bryteren (Bilde 354,3). Sperreskyveren for tømningen under gulvet åpner seg.
- Aktiver bryteren (Bilde 354,2) for tømme-pumpen.

Skulle kassetten

- La tømme-slangen (Bilde 353,1) ligge ned i tømme-stasjonen.
- Ta frem slangen for tankrengjøring (Bilde 354,4) i oppbevaringsrommet, og koble den til en vanntilførsel.
- Skulle kassetten.
- Etter skulling kobles vanntilførselen fra, og slangen til tankrengjøring (Bilde 354,4) legges på plass igjen.
- Steng tømme-kranen (Bilde 354,1).
- Legg tømme-slangen (Bilde 353,1) på plass igjen under bilen.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om stell av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Kjøretøyets eksteriør
- Innvendig
- Vannanlegget
- Vifte
- Toalettene
- Vinterdrift

På slutten av kapitlet finner du sjekklister med forholdsregler som må tas når kjøretøyet ikke skal brukes over lengre tid.

Sjekklister omfatter:

- Midlertidig lagring
- Lagring om vinteren
- Igangsetting etter lagring

12.1 Utvendig stell

12.1.1 Vaske med høytrykksspyler

- ▷ Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. Dekkene kan ta skade av det.
- ▷ **Ikke sprut direkte på klistremerkene (pyntefolier) med høytrykksspyleren. Klistremerkene kan løse seg opp.**

Les bruksanvisningen for høytrykksspyleren før denne brukes til å vaske kjøretøyet.

Ved vasking med rundstråledyse mellom kjøretøyet og rengjøringsdysen må det være en minimumsavstand på ca. 700 mm.

Påse at vannstrålen kommer ut av rengjøringsdysen med trykk. Ukyndig håndtering av høytrykksspyleren kan føre til skader på kjøretøyet. Vanntemperaturen må ikke overskride 60 °C. Beveg vannstrålen under vasking. Vannstrålen må ikke rettes direkte mot dørsprekken, elektriske deler, stikkontakter, pakninger, luftgitter eller taklukene. Kjøretøyet kan bli skadet eller det kan trenge inn vann.

12.1.2 Vaske kjøretøyet

- ▷ Rengjør aldri kjøretøyet i vaskegater. Det kan trenge vann inn i kjøleskapventilasjonen, eksosavtrekket, luftventilene på avtrekkshetten eller i luftesystemene. Kjøretøyet kan bli skadet.

- Rengjør kjøretøyet kun på vaskeplasser som er beregnet for vasking av kjøretøyer. Unngå direkte sollys. Ta hensyn til miljøet.
- Til rengjøringen av utvendige klistremerker og deler av plast skal det utelukkende brukes rikelig med varmt vann, oppvaskmiddel og en myk klut.
- Vask kjøretøyet med rikelig vann, en ren svamp eller en myk børste. Vanskelige flekker fjernes ved å tilsette vaskevannet litt oppvaskmiddel.
- Lakkerte yttervegger kan i tillegg rengjøres med et spesialmiddel.
- Bruk bare et mildt rengjøringsmiddel til rengjøring av overflater av glassfiberforsterket plast (GRP). Rengjøringsmidler og pussemidler for GRP-overflater fås i spesialforretninger.

12

Stell

- Etterbehandle deler i glassfiberforsterket plast (GRP) regelmessig med et poleringsmiddel. Dermed unngår du at delene gulner, og forseglingen på overflaten opprettholdes.
- Gummitetninger på dører og luker til oppbevaringsrom gnis inn med talkum.
- Låsesylindere på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med grafittstøv.

12.1.3 Vindusruter av akrylglass

Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling.

- ▷ Tørk aldri av akryl-vindusruter med en tørr klut. Støvkorn kan skade overflaten.
- ▷ Rengjør akrylglass-vindusruter kun med rikelig med varmt vann, litt oppvaskmiddel og en myk klut.
- ▷ Glassrens med kjemiske, slipende eller alkoholholdige tilsetningsstoffer må under ingen omstendigheter brukes. Resultatet vil da være at rutene blir sprø fortere og deretter danner sprekker.
- ▷ Rengjøringsmidler som brukes i karosseriområdet (f.eks. tjære- eller silikonfjerner) må ikke komme i kontakt med akrylglass.
- ▷ Kjør ikke i vaskehaller.
- ▷ Ikke fest klistremerker på akrylglass-vindusruten.
- ▷ Etter at kjøretøyets vindusruter i akrylglass er rengjort, skal de spyles med rikelig med rent vann.
- ▷ Gummipakninger behandles med glyserin.

- ▷ Akrylglass-rengjøringsmiddel med antistatisk virkning er godt egnet til etterbehandling. Små riper kan behandles med akrylglass-politur. Tilbehørsforhandleren har dette.

12.1.4 Undergulv

Kjøretøyets undergulv har et belegg som delvis beskytter mot slitasje. Skader på undergulvbeskyttelsen bør straks utbedres. Flater som er innsatt med beskyttelsesmidler må ikke behandles med sprayolje.

- ▷ Bruk kun produkter som er godkjente av produsenten. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.
- ▷ På modeller med ubderstell med kledning i glassfiberforsterket plast må det kun brukes pleieprodukter som er egnet for dette materialet.

12.1.5 Spillvannstank

Rengjør spillvannstanken hver gang kjøretøyet har vært i bruk.

Rengjøre:

- Tømme spillvannstanken.
- Skyll spillvannstanken grundig med rent vann.
- Avløpssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen hvis mulig.

12

Stell

12.1.6 Stigtrinn

Når stigtrinnene smøres kan store smussbiter feste seg i smøremidlet under kjøring og dermed ødelegge funksjonen til trinnene eller føre til skade på stigtrinnene.

- ▷ Stigtrinnets bevegelige deler skal ikke smøres med fett eller olje.

12.1.7 Førerhus isolasjonsmatte (I-modell)

Isolasjonsmatten for førerhuset rengjøres med rent, lunkent vann. Sterkere tilsmussing fjernes med filler og sprit. De rengjorte stedene skylles straks av med lunkent vann.

12.2 Innvendig stell

- ▷ Hvis mulig skal flekker fjernes umiddelbart.
- ▷ Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling (se avsnittet 12.1.3).
- ▷ Fordi kunststoffdeler i bad og boenhet er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling. Det må ikke brukes løsemidler eller alkoholholdige rengjøringsmidler eller sandholdige skuremidler. Slik unngår du at delene blir sprø og får riper.
- ▷ Ikke tøm etsende midler i avløpsåpningene. Ikke tøm kokende vann i avløpsåpningene. Etsende middel og kokende vann skader avløpsrørene og vannlås.
- ▷ Ikke bruk eddikessens til rengjøring av toalettet og vannanlegget, heller ikke når vannanlegget skal avkalkes. Eddikessens kan skade pakninger eller deler på anlegget. Til avkalking skal det brukes avkalkingsmidler som er å få i vanlig handel.
- ▷ Bruk lite vann. Tørk opp alle rester av vann.
- ▷ Støvsug tepper og trekk jevnlig med en egnet børste.

- ▷ Våre representanter og servicestasjoner står til disposisjon for ytterligere informasjon om bruk av midler til vedlikehold.
- ▷ Misfarging på grunn av tekstiler er unntatt fra produsentgarantien. Det dreier seg her på ingen måte om en feil med trekket, men om en feil på bekledningsstoffet, som det må klages på overfor klesprodusenten.

- Møbelflater, møbelhåndtak, lamper og samtlige plastdeler i bad og boenhet rengjøres med vann og en ullklut. Vannet kan tilsettes et mildt rengjøringsmiddel. Stell ved behov lakkflater med møbelpolitur.
- Putetrekk rengjøres med tørrskum eller skum fra et mildt vaskemiddel. Pute-trekkene skal ikke vaskes, kun rengjøres. Beskytt putene mot direkte sollys slik at de ikke falmer.
- Kunstlætrekk må rengjøres minst en gang i uken med en absorberende klut eller svamp og en blanding av vann og nøytralt såpeskum. Ettervask med rent vann, men ikke bruk for nye vann.
Rengjør gjenstridige flekker med en blanding av alkohol og vann (30 % alkohol og 70 % vann) eller med etanol fortynnet til 10 % (10 % etanol og 90 % vann) og etterbehandle med rent vann. Det er likevel ikke sikkert du får bort alt.
Ikke bruk løsemiddelholdige eller slipende produkter, og heller ikke ufortynnet alkohol og/eller acetone.

- Teflonbehandlede trekk rengjøres med en klut med god sugeevne eller en svamp og et mildt, vanlig vannbasert rengjøringsmiddel. Eventuelt kan en blanding av 2 spiseskjeer ammoniakk og 1 liter vann brukes. Du må aldri gni på fuktige eller oljeholdige flekker. Tørk lett med en klut med god sugeevne. Arbeid utenfra og innover, slik at ikke flekken blir større. Ved harde flekker eller flekker som har tørket, skal de grove smusspartiklene først fjernes med en butt kniv eller spatel, eller børstes av med en myk børste. Tørk deretter av restene med en fuktig klut.
- Gardiner og stores skal renses kjemisk på renseri.
- Teppegulvene skal rengjøres med teppekum og støvsuges ved behov.
- PVC-gulvbelegg rengjøres med et mildt, såpeholdig rengjøringsmiddel for PVC-gulv. Ikke legg teppegulv på vått PVC-gulv. Teppegulv og PVC-belegg kan klisteres sammen.
- Utslagsvaskene og gasskomfyren må ikke vaskes med sandholdige skuremidler. Unngå alt som kan forårsake riller og furer.
- Gasskomfyren må kun rengjøres med en fuktig klut el.l. Vann må ikke komme inn i gasskomfyrens åpninger. Vann kan skade gasskomfyren.
- Børst myggnettingen på dører, vinduer og takluker med en myk børste eller sug av med støvsugerens børste.
- Børst blendingsgardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børsteoppsats. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.
- Børst blendingsfoldegardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børste. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.
- Sikkerhetsbeltet kan rengjøres med varmt såpevann når det er rullet ut. Sikkerhetsbeltene må være helt tørre før de rulles opp igjen.

12.3 Vannanlegg

12.3.1 Rengjøre vannledninger

- Rengjør vanntanken med et plastrengjøringsmiddel som fås hos faghandelen. Følg informasjonen fra produsenten.

12.3.2 Desinfisere vannanlegget

- ▷ Bruk kun egnet desinfiseringsmiddel fra forhandleren.

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel som tappes ut, og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle utløpsåpninger og utløpskraner.
- Fyll en blanding av vann og desinfiseringsmiddel i vanntanken. Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.

12

Stell

- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La desinfiseringsmidlet virke slik produsenten angir.
- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og desinfiseringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

12.4 Vifte

- ▶ Før arbeider med apparatet, slå av strømforsyningen.

Rengjør fettfilteret til viften nå og da. Hvor ofte det er nødvendig å rengjøre filteret, avhenger av hvor ofte viften brukes. Vent ikke med å rengjøre filteret til viften har merkbart dårligere effekt.

Rengjøre fettfilteret:

- Ta eventuelt av det nedre dekselet.
- Ta ut filteret.
- Vask filteret med varmt vann og litt oppvaskmiddel.
- La filteret tørke helt, og sett det inn igjen.
- Sett eventuelt på dekselet igjen, og sikre med de to skruene.

Skifte kullfilter:

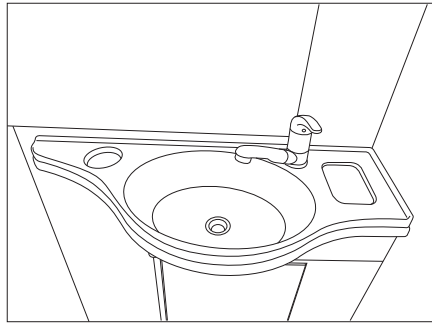
- Ta av det nedre og midtre dekselet.
- Ta ut det gamle kullfilteret.
- Sett inn et nytt kullfilter.
- Sett på dekslene igjen, og sikre med de to skruene.

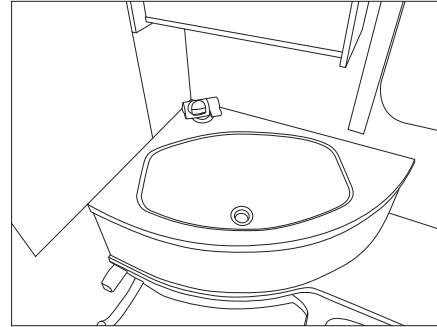
12

Stell

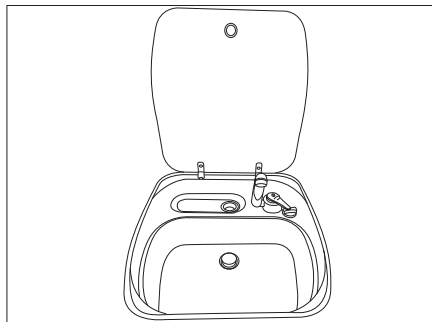
12.5 Vask/utslagsvask

Bilde 355 Vask (variant 1)

Bilde 356 Vask (variant 2)

Bilde 357 Utslagsvask

12.5.1 Vask/utslagsvask i rustfritt stål

- ▷ Må ikke rengjøres med blekemidler, produkter som inneholder klor eller saltsyre, bakepulver eller sølvpuss.
- ▷ Bruk ikke skurekrem og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.
- ▷ Tørk i sliperetningen på overflater i børstet rustfritt stål.

- Rengjør og behandle vasken/utslagsvasken minst 2 ganger i året med et vanlig rengjøringsmiddel for rustfritt stål.
- Spyl vasken/utslagsvasken etter bruk, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne vanskelig skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en vanlig husholdningssvamp og rengjøringskrem.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fett og olje:

- Fukt en kjøkkenklut med litt white spirit, og gni på vasken/utslagsvasken.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fingeravtrykk:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en oppvaskmiddelløsning og en rengjøringsklut av skinn.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

12

Stell

12.5.2 Vask/utslagsvask i plast

- ▷ Bruk ikke skurekrem/skurepulver og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.

Fjerne normal skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med vanlig oppvaskmiddel eller husholdningsrengjøring uten skureeffekt.

Fjerne vanskelig skitt:

- Gni inn flekk- eller oppvaskmaskinsalt med en fuktig svamp, og la saltet virke i noen timer.
- Fjern saltet, og rengjør vasken med et næringsmiddelsikkert plastrengjøringsmiddel.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

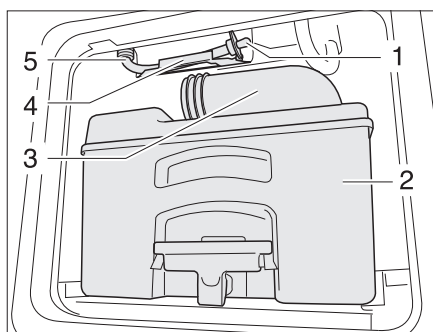
Fjerne kalkavleiringer:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med eddik eller kalkfjerner.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

12.6 Toaletter

Dersom toalettet ikke skal benyttes på lang tid, f.eks. ved lagring over vinteren, skal toalettet rengjøres og tømmes helt.

12.6.1 Toalett med egen vanntank

Bilde 358 Avløpsslange vanntank toalett

Tømme tank:

- Trykk på spyleknappen for å aktivere betjeningsfeltet.
- Åpne skyveren og bruk spylingen helt til det ikke kommer mer vann.
- Lås skyveren.
- Kassetten (Bilde 358,2) tømmes på et godkjent tømmested og rengjøres.
- Tømmestussen (Bilde 358,3) skal stå åpen.
- Avløpsslange (Bilde 358,5) tas ut av festeanordningen (Bilde 358,4).
- Sett et tilstrekkelig stort kar under avløpsslangen.
- Avløpsstøpelet (Bilde 358,1) fjernes og restvannet renner ut.
- Når det ikke kommer mer vann, sett avløpsstøpelet i avløpsslangen.
- Sett avløpsslangen tilbake i festeanordningen.

12

Stell

12.7 Vintervedlikehold

Veisalt skader understellet og de delene som er utsatt for skvettvann. Vi anbefaler å vaske kjøretøyet oftere om vinteren. Mekaniske og overflatebehandlede deler og bilens understell er spesielt utsatt, og de må derfor rengjøres grundig.

- ▷ Ved frostfare må varmeanlegget alltid drives med minst 15 °C. Sett resirkuleringsviften (hvis den finnes) på auto. Ved ekstreme utetemperaturer bør også møbelklaffer og -dører stå litt på gløtt. Innstrømming av varmluft kan motvirke frysing av f.eks. vannledninger og at det dannes kondens i oppbevaringsrommene.
- ▷ Ved frostfare må i tillegg vinduene på utsiden av kjøretøyet dekket til med vintertilisolasjonsmatter.

12.7.1 Forberedelser

- Kontroller om kjøretøyet har lakk- og rustskader. Utbedre evtl. skader.
- Kontroller at det ikke kan komme vann inn i luftekanalene i gulv og varmeanlegg.
- Understellets metalleder skal behandles med voksbasert rustbeskyttelse.
- Lakkerte utvendige flater skal behandles med egnet middel.

12.7.2 Vinterdrift

Om vinteren oppstår det kondens når kjøretøyet brukes ved lave temperaturer. God ventilasjon er viktig for å sikre god luftkvalitet i boenheten og for å unngå skader på kjøretøyet på grunn av kondens.

- Sett varmeanlegget på maksimal oppvarming og åpne takskap, gardiner samt rullegardiner i oppvarmingsfasen. Slik oppnås optimal ventilasjon.
- Sett opp alle putene om morgenen, luft ut av oppbevaringsrom og tørk bort fuktighet.

- ▷ Dannes det likevel kondens på enkelte steder, må det tørkes bort.

12.7.3 Etter vintersesongen

- Vask undergulv og motor grundig. Slik fjernes korrosjonsfremmende smeltemidler (veisalt, lutrester).
- Vask bobilen utvendig og polér lakkflatene med bilvoks.

12.8 Lagring

12.8.1 Midlertidig lagring

- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Ta hensyn til at vannet er ubrukelig etter kort tid.
- ▶ Kabelskader forårsaket av dyr kan føre til kortslutning. Brannfare!

Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. Det gjelder spesielt dersom dyr får oppholde seg uforstyrret i det parkerte kjøretøyet.

Dyrene kan komme seg inn i kjøretøyet i et ubevoktet øyeblikk og skjule seg der. For å unngå eller begrense skader forårsaket av dyr som har kommet seg inn, bør du regelmessig kontrollere kjøretøyet for skader eller spor etter dyr. Dette bør spesielt gjøres ca. 24 timer etter at kjøretøyet er parkert.

Hvis du oppdager spor etter dyr, må du kontakte en autorisert forhandler eller servicestasjon. Dersom det foreligger kabelskader, kan disse skadene føre til kortslutning. Kjøretøyet kan begynne å brenne.

Gjennomgå følgende sjekklister før lagring:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Fyll drivstofftanken helt full. På denne måten unngås rustskader på tankanlegget	
	Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke. Dette forhindrer trykkpunkter på dekkene og hjullager	
	Beskytt dekkene mot direkte sollys. Fare for sprekkdannelse!	
	Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
	Kontrollere reservehjulet eller dekkreparasjonssettet	
	Sørg for tilstrekkelig lufttilførsel til undergulvet	
	 ▷ Fuktighet eller mangel på oksygen, f.eks. når det brukes plastfolie til å dekke til, kan føre til synlige uregelmessigheter på undergulvet	
Følg i tillegg henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet		
Karosseri	Dekk alle avtrekk med de tilhørende dekkhettene og tett alle gjenværende åpninger (bortsett fra luftesystemet). Slik hindrer du dyr (f.eks. mus) i å trenge inn	
	For å hindre at det dannes kondens med påfølgende jordslag, må boenheten og alle oppbevaringsrom som er tilgjengelige utenfra samt oppstillingsplassen (f.eks. garasje) luftes hver 3. uke	
Inne	Still opp putene til lufting og dekk dem til	
	Vask kjøleskapet	
	La dørene til kjøleskap og fryseskap stå på gløtt	
	Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
	Koble flatskjermen fra strømnettet og ta den eventuelt ut av kjøretøyet	

12

Stell

	Ting å gjøre	Utført
Gassanlegg	Steng gassflaskens hovedventil	
	Lukk alle gassavstengeventiler	
	Ta alltid gassflasken ut av gasskapet, selv om de er tomme	
Elektrisk anlegg	Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp ▷ Lad alltid batteriet minst 24 timer før kortere lagring.	
	Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen	
Vannanlegg	Tøm hele vannanlegget. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (hvis montert) og alle tappekranene stå åpne. Se henvisningene i kapittel 11.	
	Koble ut sikkerhets-/avtappingsventilen på strømsentralen. Hvis dette ikke blir gjort, utlades batteriet for raskt ▷ Hvis sikkerhets-/avtappingsventilen er utkoblet, er ikke vannanlegget lenger beskyttet mot frost. Åpne vannfilteret på trykkvannspumpen og tøm ut vannet (se kapittel 13.3.4)	

12

Stell

12.8.2 Lagring om vinteren

Supplerende forholdsregler er nødvendige ved lagring over vinteren:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Karosseriet og understellet må rengjøres grundig og sprayes med varmvoks eller med lakkpleiemiddel	
	Fylle drivstofftanken med vinterdiesel	
	Kontroller frostvæsken i kjølevannet	
	Utbedre lakkskader	
	Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Karosseri	Luftesystemet må stå åpent	
	Påmonterte støttebein skal rengjøres og smøres	
	Samtlige dør- og klaffehengsler må rengjøres og smøres	
	Låser skal pensles med olje eller glyserin	
	Samtlige gummipakninger må gnis inn med talkum	
Lukkesylindrene skal behandles med grafittstøv		
Inne	Sett inn et luftavfuktingsapparat	
	Putene må tas ut av kjøretøyet og oppbevares på et tørt sted	
	Luft boenheten med jevne mellomrom	
	Tøm alle skap og oppbevaringsrom og åpne klaffer, dører og skuffer	
	Rengjør boenheten grundig	
Ved frostfare må flatskjermen tas ut av kjøretøyet		
Elektrisk anlegg	Start- og boenhets-batteriet må tas ut og lagres på et frostsikkert sted (se kapittel 9)	
Vannanlegg	Rengjør vannanlegget med et spesielt rengjøringsmiddel som fås hos faghandelen	
	Åpne vannfilteret på trykkvannspumpen og tøm ut vannet (se kapittel 13.3.4)	
Hele kjøretøyet	Plasser tildekkingen slik at lufteåpningene ikke tildekkes, eller bruk plater som tillater luftgjennomstrømning	

12.8.3 Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring

Gjennomgå følgende sjekklister før igangsetting:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Kontroller trykket i dekkene	
	Kontroller dekktrykket og tilstanden til reservehjul eller dekkreparasjonssett	
Karosseri	Rengjør stigtrinnets dreielager	
	Kontroller at støttebeina fungerer	
	Kontroller at dører, vinduer og takluker fungerer	
	Kontroller at alle utelåser fungerer	
	Fjern dekslet foran eksosavtrekket (der det finnes)	
	Fjern vinterdekslet foran kjøleskapgitteret (der det finnes)	
Gassanlegg	Sett inn gassflasker i gasskapet, surr dem fast og koble dem til gasstrykkregulatoren	
Elektrisk anlegg	Koble til 230 V-forsyning via utvendig stikkontakt	
	Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp	
	 Etter lagring skal batteriet lades opp i minst 24 timer.	
	Koble boenhets-batteriet til 12 V-spenningen (se kapittel 9)	
	Kontroller at det elektriske anlegget, f.eks. innelamper, stikkontakter og installerte elektriske apparater, fungerer	
Vannanlegg	Desinfisere vannledninger og vanntank	
	Kontroller at betjeningshendelen på spillvannstanken fungerer	
	Steng sikkerhets-/avtappingsventil, tappekraner og vannkraner	
	Kontroller at sikkerhets-/avtappingsventilen, vannkranene, tappekrane og vannfordelerne er tette	
Innebygde apparater	Kontroller at kjøleskapet fungerer	
	Varmevæsken i varmtvanns-varmeanlegget skal skiftes ut hvert 2 år	
	Kontroller at varmeanlegget/varmtvannsberederen fungerer	
	Kontroller at gasskomfyren fungerer	
	Kontroller at klimaanlegget fungerer	

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om inspeksjons- og vedlikeholdsarbeid på kjøretøyet.

Anvisningene vedrørende vedlikehold omfatter:

- Varmtvanns-varmeanlegg Alde
- Kupévarmer
- Klimaanlegget
- Bytte av lyspærer og lysstoffrør
- AL-KO bakakselen

På slutten av kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

13.1 Inspeksjonsarbeider

I likhet med alle tekniske apparater, må kjøretøyet undersøkes med jevne mellomrom.

Fagfolk må utføre disse inspeksjonsarbeidene.

Dette arbeidet forutsetter spesielle fagkunnskaper som ikke kan beskrives innenfor rammen av denne bruksanvisningen. Denne fagkunnskapen fås hos alle autoriserte forhandlere og servicestasjoner. Fabrikkens erfaring og regelmessige tekniske anvisninger herfra, samt innretninger og verktøy garanterer faglig korrekt inspeksjon utfra den nyeste kunnskapen.

Servicestasjonen som utfører arbeidet bekrefter arbeidet som er utført.

Inspeksjonsarbeider på chassis skal bekreftes av chassisprodusenten i kundeserviceheftet.

- ▷ Legg merke til inspeksjonene som er fastsatt av produsenten, og sørg for at de utføres i de foreskrevne intervaller. På denne måten tas kjøretøyet godt vare på.
- ▷ Bekreftelse av de utførte inspeksjonsarbeidene gjelder samtidig som bevis ved eventuelle skader og garantisaker.

13.2 Vedlikeholdsarbeid

Som ethvert annet teknisk apparat trenger kjøretøyet vedlikehold. Omfang og hyppighet retter seg etter de ulike drifts- og bruksforholdene. Vanskeligere driftsforhold krever hyppigere vedlikehold.

Vedlikehold basiskjøretøyet og innbyggingsapparatene ved intervallene som er oppgitt i de aktuelle bruksanvisningene.

13.3 Varmtvanns-varmeanlegg Alde

- ▷ Kontroller nivået på varmevæsken en gang i halvåret år på ekspansjonstanken.
- ▷ Under og etter de første driftstimerne til varmtvannsvarmeanlegget kan væsknivået synke under minimum. I så fall må det fylles varmevæske.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres.
- ▷ La den autoriserte forhandleren eller servicestasjon skifte varmevæske ca. hvert andre år, ettersom korrosjonsbeskyttelsen avtar med tiden.
- ▷ Varmesystemet skal kun fylles eller etterfylles med en vann-glykol-blanding (60 : 40). Denne blandingen gir frostbeskyttelse ned til ca. -25 °C. Følg informasjonen i bruksanvisningen fra produsenten ved etterfylling av varmtvannsvarmeanlegg som er koblet til kjølekretsløpet på kjøretøyet motor.

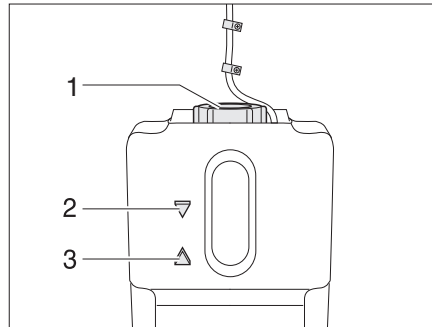
13

Vedlikehold

- ▶ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

13.3.1 Kontroll av væsknivået

Bilde 359 Ekspansjonstank for varmtvanns-varmeanlegg

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Kontroller at væsken i ekspansjonstanken (Bilde 359) står mellom "MIN" (Bilde 359,3) og "MAX" (Bilde 359,2) merket.
- Varmevæsken må skiftes ut annethvert år.

13.3.2 Etterfylling av varmevæske

- ▶ Varmevæsken må skiftes ut annethvert år.

- Still kjøretøyet vannrett. På denne måten unngår man bæredannelse.
- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Skru hhv. dra av dekslet.
- Skru opp skrudekslet (Bilde 359,1) på ekspansjonstanken.
- Ta dekslet med sirkulasjonspumpen langsomt opp og ut.
- Kontroller frostvæsken med en frostvæske-spindel. Frostsikringskonsentrasjonen må være 40 % eller svare til et frostvern ned til -25 °C.
- Etterfyll vann-frostvæske-blanding på ekspansjonstanken langsomt.

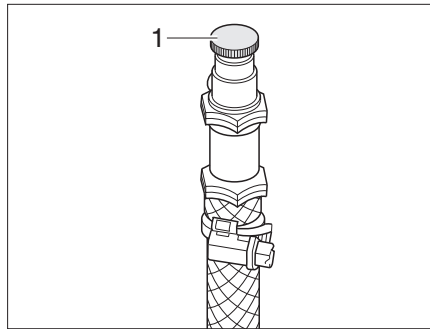

- ▶ Optimalt væsknivå er nådd nå væsken står 1 cm over "MIN" merket i ekspansjonstanken.

13

Vedlikehold

13.3.3 Utlufting av varmeanlegget

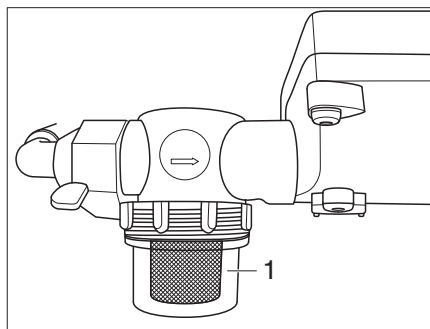

Bilde 360 Lufteventil for varmtvanns-varmeanlegg

Lufteventilene er montert ved radiatorene.

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Åpne lufteventilen (Bilde 360,1) og la den være åpen til det ikke lenger kommer ut luft.
- Steng lufteventilen.
- Gjenta denne fremgangsmåten på alle lufteventilene.
- Kontroller om varmtvanns-varmeanlegget blir varmt.

13.3.4 Rengjøre vannfilteret til trykkvannspumpen

Bilde 361 Vannfilter til trykkvannspumpen

Vannfilteret (Bilde 361,1) på trykkvannspumpen må rengjøres regelmessig, og minst én gang i året. Gjennom seglasset kan man allerede fra utsiden vurdere hvor høy tilsmussingsgraden er.

- Stopp vanntilførselen.
- Skru av seglasset og tøm ut forurensning.
- Skru seglasset på igjen.
- Gjenopprett vanntilførselen.

13

Vedlikehold

13.4 Dieselloppvarming Webasto

13.4.1 Desinfeksjon

▷ Rengjør og desinfiser vannforsyningssystemet minst en gang i året.

Til desinfeksjon bruker du en natriumhypoklorittøsning (NaOCl), fortykning 5 %, 30 °C til 40 °C (f.eks. Certisil®, Puriclean).

- Tapp ut alt vannet og steng alle vannkranene.
- Fyll hele vannforsyningssystemet med NaOCl.
- Still inn bryteren for driftsmåte (Bilde 293,3) på sommerdrift, vanntemperatur 40 °C (Bilde 293,2).
- Åpne vannkranene på kjøkken, bad, dusj osv etter hverandre (sett blandedbatterier eller enkeltarmaturer på "varm"), til all luft har sluppet ut av ledningssystemet og det renner NaOCl ut av vannkranene.
- Start apparatet og la det gå i 1-2 timer.
- Tapp ut all NaOCl.
- Spyl ledningssystemet på samme måten en til to ganger. Det er ikke nødvendig å la apparatet gå i 1 til 2 timer.
- Tapp ut alt vannet.

13.4.2 Avkalking

For å bevare varmeapparatets vannkvalitet og effektivitet anbefaler vi regelmessig avkalking avhengig av vannkvaliteten.

Til avkalkingen brukes husholdningsprodukter som f.eks. en blanding av vineddik og vann i forholdet 1:2.

- Tapp ut alt vannet og steng alle vannkranene.
- Fyll hele vannforsyningssystemet med en blanding av vineddik og vann.
- Still inn bryteren for driftsmåte (Bilde 293,3) på sommerdrift, vanntemperatur 40 °C (Bilde 293,2).
- Åpne vannkranene på kjøkken, bad, dusj osv. etter hverandre (sett blandedbatterier eller enkeltarmaturer på "varm"), til all luft har sluppet ut av systemet og det renner en blanding av vineddik og vann ut av vannkranene.
- Start apparatet og la det gå i 1-2 timer.
- Kontroller om avleiringene har løst seg helt opp i eddikvannet. Hvis ikke, lar du varmeapparatet gå i 30 minutter til
- Tapp ut alt eddikvannet.
- Spyl ledningssystemet med drikkevann til du ikke lenger kjenner noen eddiklukkt.

13

Vedlikehold

13.4.3 Sikringer

- ▷ Før du skifter ut en sikring, må du kontrollere at dieseloppvarmingen er slått av.

- ▷ Feil kabling av sikringene, som ikke er i samsvar med spesifikasjonene, kan føre til brann.

Dieseloppvarmingen Webasto har tre sikringer: 5A, 15A og 15A. Hver sikring skal kobles til den tilhørende ledningen (følg fargen).

- 5A: rød-blå ledning
- 15A: rød-svart ledning
- 15A: rød ledning

13.5 Kupévarmer

Sett på kupévarmeren minst én gang i måneden når motoren er kald og sett på viften i 10 minutter på laveste viftetrinn.

Kupévarmeren skal kontrolleres på et autorisert fagverksted før vintersesongen.

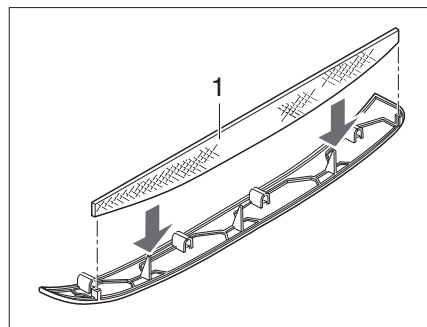
13.6 Takklimaenlegg (Truma)

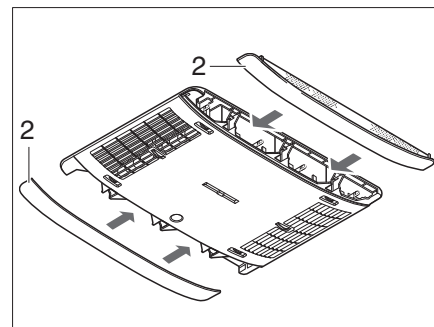
- ▷ Slå av strømforsyningen før arbeid på apparatet.

- ▷ Klimaenlegget må aldri brukes uten smussfilter. Uten montert smussfilter blir fordampere skitten, og klimaenleggets effekt reduseres.
- ▷ Hvis kondensvannløpet tilstoppes, kan kondensvann komme inn i kjøretøyet. Kondensvannløpet må holdes fritt for skitt, løv og lignende.

Bilde 362 Smussfilter til klimaenlegg

Bilde 363 Paneler klimaenlegg

På sidepanelene (Bilde 363,2) er det montert to smussfiltre. Smussfiltrene må rengjøres med jevne mellomrom, minimum 2 ganger i året, og byttes ved behov.

- Trekk panelet (Bilde 363,2) ut av luftfordeleren, og rengjør eller skift ut smussfilteret (Bilde 362,1) alt etter behov.
- Sett panelet med rengjort eller nytt smussfilter tilbake på plass.

13

Vedlikehold

13.7 Bytte av lyspærer og lysstoffrør

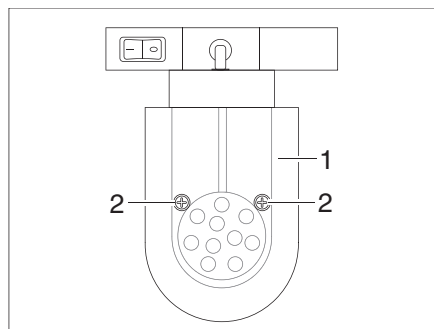

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme. La dem derfor alltid avkjøles før de byttes ut.
- ▶ Før lyspæren skiftes må strømtilførsen på ledningsbeskyttelsesbryteren i 230 V-sikringsboksen slås av.
- ▶ Oppbevar lyspærer utilgjengelig for barn.
- ▶ Ikke bruk lyspærer som er falt ned eller som har riper i glasset. Lyspærene kan sprekke.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!

- ▷ Ikke ta på en ny lyspære med fingrene. Bruk en klut når du skal sette inn en ny lyspære.
- ▷ Bruk kun lyspærer av samme type og med riktig styrke.
- ▷ Når lysdiodene i lampene er defekte, oppsøk en autorisert forhandler eller servicestasjon.

13.7.1 LED-spotlight

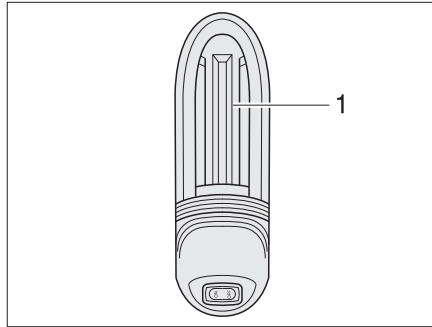
Bilde 364 LED-spotlight (flyttbar)

- Skifte lyspære:*
- Løsne festeskruene (Bilde 364,2).
  - Ta forsiktig av lampeglasset (Bilde 364,1).
  - Fjern LED-pæren.
  - Sett på en ny LED-pære.
  - Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

13

Vedlikehold

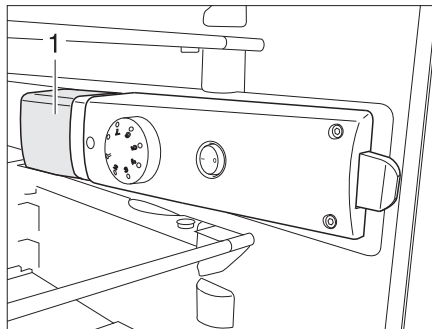
13.7.2 Garasjelampe

Bilde 365 Garasjelampe

- Skifte lyspære:*
- Skyv lampedekselet (Bilde 365,1) litt opp, og ta det av.
  - Ta ut lyspæren.
  - Sett inn ny lyspære.
  - Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

13.7.3 Kjøleskapslys

Bilde 366 Kjøleskapslys

- Skifte lyspære:*
- Slå av kjøleskapet med den eksterne bryteren.
  - Hold under lampedekselet (Bilde 366,1) fra baksiden, og løft lampedekselet ca. 3 mm.
  - Ta av lampedekselet på siden.
  - Ta ut lyspæren.
  - Sett inn ny lyspære.
  - Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

13

Vedlikehold

13.8 AL-KO bakaksel

Fiat-kjøretøy med AL-KO bakaksel uten luftfjæring

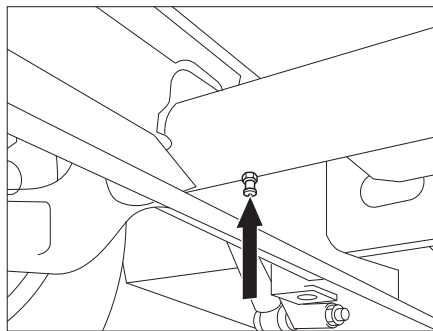
I tillegg til forskriftene og henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet samt vedlikeholdshåndboken, må man etter 20 000 km, minimum hver 12. måned, ettersmøre bakakslingene.

- ▷ Smør kun når bakakslingen er avlastet.
- ▷ Ved smøring kan følgende fettyper benyttes:
Costrac GL 1501 fra firma Klüber
Cardex 3746 SP fra firma CONDA

- ▷ Når kjøretøyet er utstyrt med en vedlikeholdsfri dreiestavfjæraksel eller en bakaksel med luftfjæring, bortfaller begge smøreniplene.

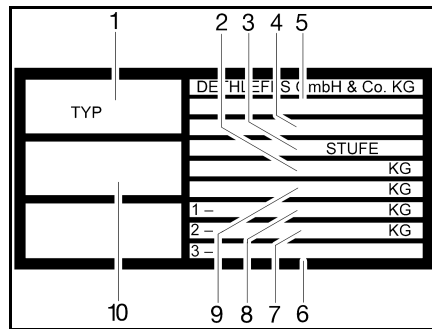
Bilde 367 AL-KO bakaksel

Smøreniplene (Bilde 367, pil) befinner seg på undersiden av akselrøret.

13

Vedlikehold

13.9 Typeskilt

- 1 Type
- 2 Teknisk tillatt vogntogvekt for kjøretøyet med tilhenger
- 3 Stigtrinnprodusent (utbyggingstrinn)
- 4 Produsent- og karosserinumner
- 5 EG-driftstillatelse-nr.
- 6 Tillatt akseltrykk bakaksel (ved tandemaksel)
- 7 Tillatt akseltrykk bak
- 8 Tillatt akseltrykk foran
- 9 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet
- 10 Serienummer

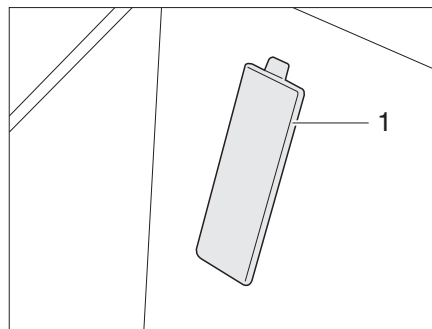
Bilde 368 Typeskilt

Typeskiltet (Bilde 368) med serienummeret er plassert på B-søylen på passasjersiden (T-modeller og A-modeller) eller i inngangsområdet (I-modeller).

Ikke fjern typeskiltet.

Typeskiltet:

- Identifiserer kjøretøyet
- Er til hjelp ved bestilling av reservedeler
- Dokumenterer sammen med vognkortet hvem som eier bilen

Bilde 369 Deksel chassisnummer (basis-kjøretøy Fiat)

- ▷ Oppgi alltid **serienummeret** ved spørsmål til kundeservicestasjonen.
- ▷ På kjøretøy på Fiat-basis befinner chassisnummeret seg bak et deksel (Bilde 369,1) i innstigningen på passasjersiden.

13.10 Varsel- og henvisningsklistremerker

På og i kjøretøyet finnes det varsel- og henvisningsklistremerker. Varsel- og henvisningsklistremerker er der av hensyn til sikkerheten, det er ikke tillatt å fjerne dem.

- ▷ Reserve-klistremerker kan bestilles hos autoriserte forhandlere eller på servicestasjoner.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafiksikkerheten.
- ▶ Spesialutstyret og original-reservedelene som anbefales av Dethleffs er utviklet og godkjent spesielt for ditt kjøretøy. De autoriserte forhandlerne eller servicestasjonene fører disse produktene. De autoriserte forhandlerne og servicestasjonene er informert om tillatte tekniske detaljer og utfører nødvendige arbeider faglig korrekt.
- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Dethleffs kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafiksikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Dethleffs. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for apparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted. Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Noen forslag for viktige reservedeler:

- Sikringer
- Drivreimer
- Vindusviskere
- Lyspærer
- Vannpumpe (dykkpumpe)

Ved bestilling av reservedeler må man oppgi serienummer og kjøretøysmodell til den autoriserte forhandleren eller servicestedet.

Kjøretøyet som beskrives i denne bruksanvisningen er konstruert og utrustet i samsvar med fabrikknormene. Avhengig av bruksområde tilbys det nyttig tilleggsutstyr. Ved montering av tilleggsutstyr må det undersøkes om disse må føres inn i vognkortet. Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om dekkene i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Dekkutvalget
- Håndtering av dekkene
- Hjulbytte
- Holder til reservehjul
- Dekktrykk

På slutten av kapitlet er det en tabell hvor du finner korrekt dekktrykk for ditt kjøretøy.

15.1 Generelt

- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.

- ▷ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.
- ▷ Det er montert slangefrie dekk på kjøretøyet. Monter aldri slanger i disse dekkene.
- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- ▷ Avhengig av basiskjøretøy og utførelse, er kjøretøyene som standard utstyrt med et dekkreparasjonssett.
- ▷ Kjør ut på høyre side av veibanen ved punktering. Sikre kjøretøyet med varsel-trekant. Slå på varselblinkanlegget.
- ▷ På kjøretøy med tandemaksel kan - systembettinget - ha høyere dekkslitasje.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden. Det firesifrede DOT-nummeret på siden av dekket viser produksjonsdatoen. De to første sifrene viser uken, de to siste produksjonsåret.

Eksempel: (1509) Uke 15, produksjonsår 2009.

- OBS:**
- Foreta regelmessig (hver 14. dag) kontroll av dekkene, kontroller om det er jevn mønsterslitasje, mønsterdybde og utvendige skader.
  - Ta hensyn til påbudt minste mønsterdybde.
  - Bruk alltid dekk av samme type, fabrikat og modell (sommer- eller vinterdekk).
  - Bruk bare dekk som er tillatt for felgtypen. Tillatte felgstørrelser og dekkdimensjoner er angitt i kjøretøyets vognkort, men den autoriserte forhandleren eller servicestasjonen hjelper deg også gjerne.
  - Nye dekk skal kjøres inn på en ca. 100 km lang strekning i middels hastighet - først da er godt veigrep garantert.

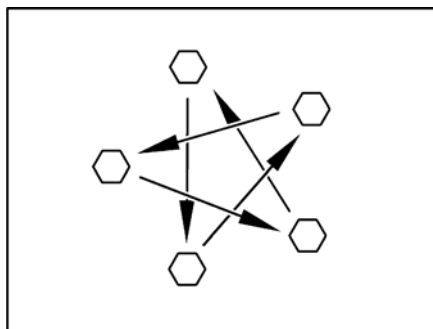

Bild 370 Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt

- Kontroller regelmessig at hjulmutrene og hjulskruene er godt festet. Etter skifte av hjul må hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes diagonalt etter 50 km (Bild 370).
- Ved bruk av nye eller nylakkerte felger skal hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter ca. 1 000 til 5 000 km.
- Ved lagring eller ved lengre stillstand må man hindre trykk på dekk og hjulagre:
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke slik at stillingene til hjulene forandrer seg.
- Skift ut reservehjulet eller dekkreparasjonssettet regelmessig.

15.2 Dekkutvalg

- ▶ Under kjøringen kan feil dekkvalg føre til alt fra skade på dekkene til punktering.

- ▶ Når det monteres dekk som ikke er tillatt for kjøretøyet, kan det oppheve driftstillatelsen for kjøretøyet og dermed forsikringsbeskyttelsen. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Tillatte dekkstørrelser for ditt kjøretøy står i vognkortet eller du kan få det oppgitt hos de autoriserte forhandlerne eller på servicestasjonene. Hvert dekk må passe til kjøretøyet som det skal brukes på. Dette gjelder først og fremst for utvendige mål (diameter, bredde) som angis gjennom den standardiserte størrelsesbetegnelsen. I tillegg må dekkene oppfylle kravene kjøretøyet stiller med tanke på vekt og hastighet.

Ved vekt går man ut fra tillatt maksimal akseltrykk som fordeles på to dekk. Maksimal bæreevne til et dekk utvises gjennom lastindeksen (= LI, bæreevne-karakteristikk).

Aksegeometrien til et kjøretøy, som camber og sponing er viktig ved valg av dekk. Et deks tillatte maksimalhastighet (ved full bæreevne) angis ved en speedindeks (= GSY, hastighetssymbol). Last-indeks og speed-indeks utgjør til sammen kjørespesifikasjonen til et dekk. Det er offisiell bestandel til den fullstendige, standardiserte dimensjonsbetegnelsen som står på hvert dekk. Disse angivelsene på dekket må stemme over ens med angivelsene i vognkortet.

15

Hjul og dekk

15.3 Betegnelser på dekket

215/70 R 15C 109/107 Q

Betegnelse	Forklaring
215	Dekkets bredde i mm
70	Forhold høyde/bredde til dekket i prosent
R	Dekkonstruksjon (R = radial)
15	Felgdiameter i tommer
C	Commercial (Transporter)
109	Bæreevne-karakteristikk enkeltdekk
107	Bæreevne-karakteristikk tvillingdekk
Q	Hastighetssymbol (Q= 160 km/t)

15.4 Håndtering av dekkene

- Kjør på skrå over kantsteiner. Hvis ikke kan dekkene bli klemt på flanken. Hvis man kjører over kantstein i spiss vinkel, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kjør sakte over høye kloakklokk. Hvis ikke kan dekkene bli klemt. Hvis man kjører over høye kloakklokk med stor fart, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kontroller støtdemperne med jevne mellomrom. Hvis man kjører med dårlige støtdempere fører det til betydelig større slitasje.
- Ved ujevn mønsterslitasje, må man kontrollere sporing og camber. Hvis man kjører med feil innstilt sporing eller ensidig justert camber fører det til betydelig større slitasje.
- Unngå blokkering av bremsene. Ved blokkering av bremsene blir dekkene mer eller mindre gode "bremseskiver". Dette reduserer kjørekomforten. Dekkene kan til og med bli ubrukbare.
- Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. I løpet av få sekunder kan dekkene bli skadet, noe som kan føre til punktering.
- Kjør slik at dekkene skånes. Unngå kraftig bremsing, bår start og lange turer på dårlige veier.

15

Hjul og dekk

15.5 Hjulbytte

15.5.1 Generelle råd

- ▶ Kjøretøyet må stå på et jevnt, hardt og sklisikkert underlag.
- ▶ Sett bilen i første gir. Ved automatgir setter du bilen i stilling "P".
- ▶ Trekk til håndbremsen før kjøretøyet heves.
- ▶ Sikre kjøretøyet med støtteklosser på motsatt side, slik at det ikke begynner å trille.
- ▶ Kjøretøyet må ikke løftes ved hjelp av de påmonterte støttene.
- ▶ Når en tilhenger er tilkoblet: Koble fra tilhengeren før kjøretøyet løftes.
- ▶ Ikke bruk jekken på karosseriet, men sett den under akselen.
- ▶ Jekken må aldri overbelastes. Maks. tillatt belastning er angitt på jekkens typeskilt.
- ▶ Bruk jekken kun til kortvarig løfting av kjøretøyet under dekkskiftet.
- ▶ Ikke start motoren mens kjøretøyet er hevet.
- ▶ Ingen må legge seg under kjøretøyet når det er løftet.

- ▷ Påse at gjengeboltens gjenger ikke skades under hjulbyttet.
- ▷ Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt (Bild 370).
- ▷ Ved bytte til andre felger (f.eks. alufelger eller hjul med vinterdekk) må det brukes tilhørende hjulskruer i riktig lengde og form. Hjulfestet og bremseanlegget er avhengig av dette.
- ▷ Felger og dekk som ikke er godkjent for kjøretøyet, kan føre til nedsatt trafiksikkerhet.
- ▷ Hjulene må ikke skiftes kryssvis.

- ▷ Kjøretøyet skal sikres i henhold til nasjonale forskrifter, f. eks. med varseltrekant.
- ▷ Før hjulbytte må felg- og dekkdimensjonen kontrolleres, likeså dekkenes belastningsevne og hastighetindeksen på dekket. Bruk kun de felg- og dekkdimensjoner som står oppført i vognkortet.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

15

Hjul og dekk

15.5.2 Tiltrekkingsmoment

Felger	Tiltrekkingsmoment
Stålfelger 15"	160 Nm
Stålfelger 16"	180 Nm
Aluminiumsfelger 15" (Fiat / Citroen)	130 Nm
Aluminiumsfelger 16" (Fiat / Citroen)	160 Nm
Aluminiumsfelger 17" (Light-chassis)	140 Nm
Aluminiumsfelger 17" (Maxi-chassis)	160 Nm
Aluminiumsfelger Dethleffs 16" (Light-chassis)	140 Nm
Aluminiumsfelger Dethleffs 16" (maxi-chassis)	160 Nm
Iveco stålfelg, M14-gjengers (modeller 30S - 35S)	144 ¹⁾ -176 Nm ²⁾
Iveco aluminiumsfelg, M14-gjengers (modeller 30S - 35S)	200 ¹⁾ -245 Nm ²⁾
Iveco M18×1,5-gjengers (modeller 35C - 40C - 45C - 50C - 60C - 65C - 70C - 72C)	290 ¹⁾ -350 Nm ²⁾

1) Laveste verdi

2) Høyeste verdi

15.6 Dekkreparasjonssett

- ▶ Modeller med basiskjøretøy av merket Fiat leveres som standard med dekkreparasjonssett for fylling av defekte dekk.

15.7 Dekktrykk

- ▶ For lavt dekktrykk fører til overoppheting av dekket. Alvorlige skader på dekket kan være resultatet.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Bruk bare ventiler som er tillatt for det foreskrevne dekktrykket.

- ▶ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.

Bæreevnen og dekkets holdbarhet er umiddelbart avhengig av dekktrykket. Luft er et flyktig medium som uungåelig også siver ut av dekk.

Som tommelfingerregel kan man regne med et trykktap på 0,1 bar hver andre måned når et dekk er fylt. Kontroller dekktrykket regelmessig for å unngå dekk-skader eller punktering.

- ▶ Dekktrykk-verdiene gjelder for lastete kjøretøy med kalde dekk.
- ▶ Ved varme dekk er trykket høyere enn ved kalde dekk. Kontroller derfor om du har riktig trykk med kalde dekk.
- ▶ Dekktrykket angis i bar.

15

Hjul og dekk

- ▷ Ventilen som brukes må være godkjent for lufttrykket. Ved trykk over 4,75 bar anbefaler vi bruk av en metallventil.
- ▷ Opplysninger om tillatt akseltrykk finner De i vognkortet.
- ▷ Ved erstatningsbehov anbefaler Dethleffs dekkene i Camping-utførelse.

Kjøretøyene tilpasses stadig nyeste tekniske standard. Det er mulig at nye dekkdimensjoner ikke er tatt med i denne tabellen. I så tilfelle opplyser Dethleffs-forhandleren gjerne om de nyeste verdiene.

Lufttrykktabell (avhengig av akseltrykket)

Dekkdimensjoner	Lufttrykk [bar]	Akseltrykk [kg]						
		1500	1650	1700	1750	1850	1900	1950
215/70 R15 C (109/107R)	Foran	3,1	3,5	3,7	3,75	4,0	4,1	4,25
	Bak	3,1	3,5	3,7	3,75	4,0	4,1	4,25
215/70 R15 CP (109R)	Foran	3,25	3,6	3,75	3,9	4,25	4,4	4,5
	Bak	3,75	4,25	4,4	4,5	4,9	5,0	5,25
225/70 R15 C (112/110R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
215/75 R16 C (116/114R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
225/75 R16 C (116/114N)	Foran	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
	Bak	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
225/75 R16 CP (116R)	Foran	3,0	3,0	3,0	3,25	3,3	3,4	3,5
	Bak	3,0	3,0	3,5	3,6	3,9	4,0	4,1
235/60 R17 C (117/115R)	Foran	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
	Bak	3,0	3,1	3,25	3,5	3,7	3,8	3,9
225/75 R16 C (121/120R)	Foran	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6
	Bak	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6

Dekkdimensjoner	Luftrykk [bar]	Akseltrykk [kg]					
		2000	2100	2200	2300	2400	2700
215/70 R15 C (109/107R)	Foran	4,5	-	-	-	-	-
	Bak	4,5	-	-	-	-	-
215/70 R15 CP (109R)	Foran	4,75	-	-	-	-	-
	Bak	5,5	-	-	-	-	-
225/70 R15 C (112/110R)	Foran	4,0	-	-	-	-	-
	Bak	4,0	-	-	-	-	-
215/75 R16 C (116/114R)	Foran	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	-
	Bak	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	-
225/75 R16 C (116/114N)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	-
	Bak	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	-
225/75 R16 CP (116R)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	-
	Bak	4,25	4,5	4,75	5,0	5,25	-
235/60 R17 C (117/115R)	Foran	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	-
	Bak	4,0	4,25	4,5	4,75	5,0	-
225/75 R16 C (121/120R)	Foran	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	5,5
	Bak	3,75	4,0	4,25	4,5	4,75	5,5

IVECO-chassis Luftrykktabell (avhengig av akseltrykket)

Modell	Dekkdimensjoner	maks. tillatt last på foraksel (kg)	Luftrykk (bar)	maks. tillatt last på bakaksel (kg)	Luftrykk (bar)
35C - 40C	195/75 R16 107/105R	1900	4,5	2600	3,5
					3100
35C - 50C	195/75 R16 110/108R	2100	5,0	2600	4,5
					3100 3700
60C	225/65 R16 112/110R	2200	4,75	4200	
60C - 65C	225/75 R16 118/116R	2300	4,5	5000	5,0
70C	225/75 R16 121/120R	2500	4,75	5350	5,5
72C		2700	5,25		

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om mulige feil på kjøretøyet.

Feilen er listet opp med mulige årsaker og forslag til hvordan de kan utbedres.

Anvisningene omfatter:

- Bremsanlegg
- Elektrisk anlegg
- Gassanlegg
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Varmeanlegg
- Varmtvannsbereder
- Kjøleskapet
- Klimaanlegget
- Vannforsyning
- Toalettet
- Karosseri

De nevnte feilene kan utbedres på egenhånd uten store fagkunnskaper og med noen få grep. Hvis de tiltak som er angitt i denne bruksanvisningen ikke løser problemene, må et autorisert fagverksted foreta feilsøkingen og utbedringen.

16.1 Bremsanlegg

- ▶ Defekter ved bremsanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

16

Feillokalisering

16.2 Elektrisk anlegg

▷ Erstatt alltid boenhetsbatteriet med et batteri av samme type.

▷ For skifting av sikringer, se kapittel 9.

Feil	Årsak	Tiltak
Lysanlegget fungerer ikke helt som det skal	Defekt lyspære	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte volt- og wattverdier
	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Sikringer i kjøretøyets sikringsboks defekte	Kontroller og skift eventuelt ut sikringer i kjøretøyets sikringsboks.
Innebelysningen fungerer ikke	Defekt lyspære	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte volt- og wattverdier
	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Elektriske stigtrinn kan ikke skyves ut eller trekkes inn	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Ingen 230 V-forsyning tross tilkobling	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på 230 V-sikringsautomat
	Sikring i kabeltrommelen defekt	Kontroller og skift eventuelt ut sikring i kabeltrommelen
Startbatteriet eller boenhetsbatteriet lades ikke i 230 V-drift	Stor bladsikring (40 A) på start- eller boenhetsbatteriet defekt	Skift ut stor bladsikring (40 A) på start- eller boenhetsbatteriet
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Boenhetsbatteriet lades ikke av kjøretøyet	Sikring på dynamo klemme D+ defekt	Skift sikring
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Kontrollampen 12 V lyser ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteriskillebryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteriskillebryteren
	Start- eller boenhetsbatteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhetsbatteriet
	Skillerele i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Bladsikring (2 A) på boenhetsbatteriet defekt	Skift bladsikring (2 A) på boenhetsbatteriet

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen indikering på panelet	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Start- eller boenhetsbatteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhetsbatteriet
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
12 V-forsyning fungerer ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Boenhetsbatteriet er utladet	Lad boenhetsbatteri
	Stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
12 V-forsyning fungerer ikke i 230 V-drift	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på boenhetsbatteri
Startbatteriet lade ut i 12 V-drift	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Boenhetsbatteriet er koblet fra 12 V-spenningen	Koble boenhetsbatteriet til 12 V-spenningen
Ingen spenning fra boenhetsbatteriet	Boenhetsbatteriet er utladet	Lad boenhetsbatteriet umiddelbart Fullstendig utlading skader batteriet. Hvis kjøretøyet ikke skal brukes på lang tid, må boenhetsbatteriet lades helt opp

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen utgangsspenning på vekselretteren (lysdioden "Power Status" angir feil)	For høy inngangsspenning (blinker raskt)	Kontroller inngangsspenningen
	For lav inngangsspenning (blinker langsomt)	Lad batteriet
		Kontroller ledningene og forbindelsene
	Termisk overbelastning (blinker periodisk)	Slå av vekselretteren og strømforbrukeren, og slå på igjen etter ca. 5 til 10 minutter
		Forbedre ventilasjonen
Kortslutning, feilpoling eller for høy kontinuerlig belastning (lyser kontinuerlig)	Slå av vekselretteren, og fjern strømforbrukeren. Hvis det ikke oppstår feil ved ny innkobling uten strømforbruker, er strømforbrukeren defekt. Kontakt kundeservice hvis feilen likevel oppstår igjen.	
Vifte fungerer ikke	230 V-sikringsautomat avslått	Slå på 230 V-sikringsautomat
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyningsapparatet på panelet
	Apparat for nettilkobling defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Sikring (15 A) i 230-V-sikringsboksen defekt	Skift sikring (15 A)
	Sikring (15 A) på strømsentralen defekt	Skift sikring (15 A)
	Vifte defekt	Ta kontakt med kundeservice
Klimaanlegget kan ikke slås av og på	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på 230 V-sikringsautomat
	Fjernkontrollens batteri er tomt	Skifte batteri i fjernkontrollen
Apparater med 12 V forsyning fungerer ikke lenger (for EBL 402/403)	Defekt på databuss	Still om EBL 402/403 til nøddrift (se kapittel 9.10.2)

16

Feillokalisering

16.3 Gassanlegg

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Feil på gassanlegget må utbedres av et autorisert fagverksted.

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen gass	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Gassavstengeventil stengt	Åpne gassavstengeventilen
	Gassflaskens hovedventil stengt	Åpne gassflaskens hovedventil
	For lav utetemperatur (-42 °C ved propangass, 0 °C ved butangass)	Vent til utetemperaturen har steget
	Innebygget apparat defekt	Ta kontakt med kundeservice

16.4 Gasskomfyr/gasstekeovn

Feil	Årsak	Tiltak
Tennsikringene går ikke på (flammen brenner ikke når reguleringshåndtaket slippes løs)	For kort oppvarmingstid	Hold reguleringshåndtaket nedtrykket i ca. 15 til 20 sekunder etter tenning
	Defekt tennsikring	Ta kontakt med kundeservice
Flammen går ut når den stilles på svakt	Tennsikringsføleren står ikke riktig	Still tennsikringsføleren riktig (ikke bøy den). Følerspissen skal stikke 5 mm over brenneren. Følerhalsen skal ikke ha mer enn 3 mm avstand til brennerkransen; oppsøk eventuelt kundeservice

16.5 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikk. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

16.5.1 Varmeanlegg/Varmtvannsbereider Truma

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke	Temperaturføler på betjeningsdelen eller den eksterne føleren er defekt	Trekk ut støpslet på betjeningsdelen. Varmeanlegget fungerer da uten termostat. Oppsøk kundeservice så snart som mulig
Rød kontrollampe "Feil" lyser	Luft i gassledningssystemet	Slå på og av igjen. Etter to mislykkede tenningsforsøk må du vente i 10 minutter før du slår på på nytt
	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil Kople til en full gassflaske
	Defekt i et sikringsledd	Ta kontakt med kundeservice
Rød kontrollampe "Feil" blinker	For lav driftsspenning	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
Grønn kontrollampe bak dreiebryter lyser ikke	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Sikringen i den elektroniske styreenheten har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Defekt boenhetsbatteri	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
Gul kontrollampe på energi-valgbryteren lyser ikke	Ingen forsyningsspenning	Kontroller 230 V-tilkobling og sikringer
	Overopphetingsbryter har utløst	Trykk på overopphetingsbryter
Varmtvannsbereideren tømmes, sikkerhets-/avtappingsventilen har åpnet seg	Innetemperatur under 7 °C	Varm opp boenheten
	Sikkerhets-/avtappingsventil adskilt fra batteriforsyningen	Oppheve batteri-adskillelse. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen eller opphev batteri-atskillelsen via panelet
	Driftsspenning under 10,8 V	Lad eller bytt boenhetsbatteri (lassen)
	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes ikke ved innkobling	Sikkerhets-/avtappingsventil adskilt fra batteriforsyningen	Oppheve batteri-adskillelse. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen eller opphev batteri-atskillelsen via panelet
	Driftsspenning under 10,8 V	Lad boenhetsbatteri (lassen)
	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Rød og grønn kontrollampe lyser ikke	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
Viftehjulet går med høy lyd eller ikke jevnt	Viftehjulet er tilsmusset	Oppsøk Truma-service

16

Feillokalisering

16.5.2 Varmeanlegg/Varmtvannsbereider Alde

▷ Når det oppstår en feil i systemet, vises årsaken i displayet.

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke ved gassdrift	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
Varmeanlegget tennes ikke	For lav batterispenning	Lad batteriet. Når batterispenningen stiger over 11 V, starter varmeanlegget automatisk
Varmeanlegget tenner ikke ved 230 V elektrisk drift	Ingen 230 V-forsyning	Slå på sikringsautomat 230 V
		Kople til 230 V-forsyning
Varmeanlegget kobles ut	Overoppheting	La varmeanlegget avkjøles. For å tilbake stille visningen, avbryter man 12 V-forsyningen til varmeanlegget og kobler det til igjen
Varmeanlegget går, men det er ingen varme på konvektorene	Sirkulasjonspumpen fungerer ikke	Slå på romtermostat
		Ta kontakt med kundeservice
Varmeanlegget og sirkulasjonspumpen går, men det er ingen varme på konvektorene	Luft i varmeanlegget	Luft varmtvann-varmeanlegget

16.6 Kjøleskap

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikk. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

16

Feillokalisering

16.6.1 Kjøleskap Dometic uten AES

Feil	Årsak	Tiltak
Kjøleskapet slås ikke på ved 230 V-drift	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
Kjøleskapet slås ikke på ved 12 V-drift	Stor bladsikring (40 A) på startbatteriet defekt	Skift stor bladsikring (40 A) på startbatteriet
	Bladsikring (2 A) på startbatteriet defekt	Skift bladsikring (2 A) på startbatteriet
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
Kjøleskapet slås ikke på ved gassdrift Kontrollampen "GAS" blinker gult	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Luft i gassledning	Gjenta tenningsprosessen 3 eller 4 ganger
	Spindelrev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftegitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret

16.6.2 Kjøleskap Thetford uten SES (feildiagnose)

Feilkode	Årsak	Tiltak
1	230 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
2	12 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
3	Kjøleskapet går i 230 V drift selv om 230 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
4	Kjøleskapet går i 12 V drift selv om 12 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
5	Kjøleskapet går på gassdrift selv om gassdrift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
6	Gassventilen fastslås som åpen selv om den skal være lukket	Ta kontakt med kundeservice
7	Gassventilen fastslås som lukket selv om den skal være åpen	Ta kontakt med kundeservice
8	230 V-forsyningen ligger 20 % under nødvendig driftsspenning	Kontroller 230 V-forsyning

16

Feillokalisering

Feilkode	Årsak	Tiltak
9	Gasstilførselen ble lukket. Flammen ble ikke tent i løpet av 30 sekunder i gassdrift	<ul style="list-style-type: none"> ● Kontroller gassforsyningen ● Gjenta tenningsprosessen 3 til 4 ganger ● Ta kontakt med kundeservice
10	Kjøleskapet står på 12 V-drift, og kjøretøyets motor går ikke	Start kjøretøyets motor eller velg en annen energikilde
11	Kjøleskapet står på "AUTO"-modus, og ingen energikilde er tilgjengelig	Klargjør en energikilde og tilbakestill kjøleskapet. For å gjøre dette slår du kjøleskapet av og på igjen
12	-	Ta kontakt med kundeservice
13	Temperaturføleren er defekt	Kontroller om støpslet er pluggert riktig inn ovenfor lamellen inni kjøleskapet. Hvis ja: Ta kontakt med kundeservice
14	Forbindelsen mellom betjenings-elementer og styreapparat er brutt	Ta kontakt med kundeservice

16

Feillokalisering

16.6.3 Dometic 8-serien med MES

▷ Ved en feil lyser også alltid LED-visningen Feil "⚠️".

Feil	Årsak	Tiltak
LED "⚡" blinker	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
LED "🔌" blinker	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
LED "💧" blinker	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Spindeljev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftgitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret
LED for visning av temperaturnivå blinker	Temperaturføler defekt	Ta kontakt med kundeservice
LED "⚡" og LED for visning av temperaturnivå blinker	230 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice
LED "🔌" og LED for visning av temperaturnivå blinker	12 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice

16

Feillokalisering

16.6.4 Dometic 8-serien med AES

▷ Ved en feil lyser også alltid LED-visningen Feil "⚠️".

Feil	Årsak	Tiltak
Teksten "230 V" blinker	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	For lav driftsspenning 230 V	Få en fagmann til å kontrollere 230 V-forsyningen
Teksten "12 V" blinker	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	For lav driftsspenning 12 V	Få en fagmann til å kontrollere 12 V-forsyningen
Teksten "GAS" blinker	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
	Spindeljev eller forbrenningsrester i brennkammeret	Ta av luftegitteret på utsiden av kjøretøyet og rengjør brennkammeret
LED for visning av temperaturnivå blinker	Temperaturføler defekt	Ta kontakt med kundeservice
Teksten "HE1" blinker	230 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice
Teksten "HE2" blinker	12 V-varmeelement defekt	Ta kontakt med kundeservice

16.6.5 Dometic 10-serien

▷ Feil vises med en feilkode med varselsymbolet "⚠️" midt på displayet.
▷ I bruksanvisningen fra produsenten finner du en tabell med feilkodene

Feil av typen FEIL tilbakestilles manuelt

■ Trykk og hold inne bryter (Bild 321,7) i 2 sekunder.
Det høres en pipetone.

Nå er feilen tilbakestilt.

16 Feillokalisering

16.7 Klimaanlegg

Feil	Årsak	Tiltak
Klimaanlegge kjøler ikke	Ingen 230 V-forsyning	Kople til 230 V-forsyning
	Sikring defekt	Kontroller sikring og event. bytt
	Temperatur under 16 °C	
	Temperaturen er stilt inn feil	Still inn temperatur
	Luftfilteret er tilsmusset	Bytt luftfilter

16.8 Vannforsyning

Feil	Årsak	Tiltak
Lekkasjevann i kjøretøyet	Utett sted	Lokaliser det utette stedet, tilkoble vannledningene på nytt
Ikke vann	Vanntanken er tom	Fulle på drikkevann
	Tappekranen ikke stengt	Steng tappekranen
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Sikring for vannpumpe defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Vannpumpe defekt	Bytt vannpumpe (lassen)
	Vannledningen er knekt	Rett ut eller skift vannledningen
	Strømsentral defekt	Ta kontakt med kundeservice
Toalettet uten spylevann	Vanntanken er tom	Fulle på drikkevann
	Sikring for toalett defekt	Skift sikring
Indikator for vann og spillvann viser feil verdi	Målesonden i spillvannstanken eller vanntanken er tilsmusset	Rengjør spillvannstanken/vanntanken
	Målesonde defekt	Skift målesonde
Ikke mulig å tømme spillvannstanken	Tappekranen tiltettet	Åpne rengjøringsdekslet på spillvannstanken og tapp av spillvannet. Spyl spillvannstanken grundig
Utløpet på engrepsblanden tilstoppet	Perlator forkalket	Klips ut perlatoren, avkalkes i eddikvann (gjelder kun metallprodukter)
Vann dysene på dusjhodet tilstoppet	Vann dysene er forkalket	Avkalk dusjhodet i eddikvann eller tork av skitt i dysene (gjelder kun metallprodukter)
Vannet renner sakte eller ikke i det hele tatt ut av dusjkaret	Kjøretøyet står ikke vannrett	Still kjøretøyet vannrett

Feil	Årsak	Tiltak
Uklart drikkevann	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vanntanken mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Avsetninger i vanntanken eller i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Endring av smak eller lukt på vannet	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Drivstoff er uforvarende fylt i vanntanken	Kontakt et fagverksted snarest
	Mikrobiologiske avleiringer i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Avleiringer i vanntanken og/eller i vannledende komponenter	For lang ståtid for vannet i vanntanken og i vannledende komponenter	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

16.9 Karosseri

Feil	Årsak	Tiltak
Hengsler på luker/dører tunge å bevege	Hengsler på luker/dører ikke/for lite smurt	Smør hengsler på luker/dører med syre- og harpiksfritt fett
Hengsler/ledd i våtrom/toalettrom tunge å bevege/knirker	Hengsler/ledd ikke/for lite smurt	Smør hengsler/ledd med løsemiddel-/syrefri olje ▷ Oljen på spraybokser inneholder ofte løsemidler
Hengsler på skap tunge å bevege/knirker	Hengsler på skap ikke/for lite smurt	Smør skaphengslene med syre- og harpiksfri syntetisk olje
Motorlokkets hevesylinder går tungt	Motorlokkets hevesylinder ikke/for lite smurt	Smør motorlokkets hevesylinder med syrefritt og harpiksfritt fett
Heki-takluke tung å bevege	Gjengespindel ikke smurt	Smør gjengespindel
	Gjengespindel defekt	Sett inn ny gjengespindel

- ▷ Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

17.1 Vekt og spesialutstyr

- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Dethleffs kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafikk-sikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafikk-sikkerheten.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Dethleffs. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Tabellen viser en vektoversikt for Dethleffs-spesialutførelse og -utstyr. Hvis disse gjenstandene ikke føres med i eller på kjøretøyet og ikke hører med til standardutstyret, må det tas hensyn til dette ved beregning av last.

Alle vektopplysninger er "cirka"-opplysninger.

Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt.

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Spillvannstank, isolert	2
Sovealkove, sammenfoldbar	2
Alkovevindu, kan slås ut	2
Tilhengerkobling	26-46
Vindu med åpning utover, førerhus	8
Utedusj	1
Utvendig kjøkken	10
Utvendig lagringsrom (senket hekk)	59-63
Utvendig lagringsrom (oppbevaringsrom)	3
Automatgir	17-32
Bilradio med CD	2
Stekeovn	14
Chassis-pakke (klimaanlegg førerhus, kollisjonsputer)	23-27
Takluke (klart glass)	1
Takluke (Midi-Heki)	10
Takreling	10
Takstativ	15-20
Dekorpakke "Kissenschlacht" (putekrig)	1
Dreiekonsoll, sete	20
Vifte	2-5
Duo-omkoblingsanlegg (inkl. gassflaske)	26
Stigtrinn, elektrisk	2
Førerhusteppe	3
Førerhusdør	17
Sykelstativ for 3 sykler	9
Sykelstativ for 4 sykler	10

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Blendingsfoldegardin, førerhus	3
Brannslukkingsapparat 6 kg	8
Flatskjerm	4-6
Elektrisk gulvvarme/sengevarme	9
Gasstikkontakt ute	1
Holder for flatskjerm	3-5
Løfte- og vippetakluke (Heki 3)	12-15
Varmeanlegg Trumatic C 6002, elektro-sett	2
Myggnettingdør	3
Isolasjonsmatte til vindu førerhus	2
Klimaanlegg	32-40
Kjøleskap, separat frysenskap	7-20
Markise 300 cm	21
Markise 350 cm	25-35
Markise 400 cm	27-40
Markise 450 cm	32
Markise 500 cm	36
Markise 600 cm	40
Mikrobølgeovn	15
Motorsykelstativ/sykelstativ	40
Navigasjonssystem (med ledningsopplegg)	9
Nødseng	3-5
Pilotsete	20
Tverrstøtte, takreling	7
Klargjøring for radio	4
Hjulkapsler	4
Røykvarsler	1
Ryggekamera inkl. monitor og ledningsopplegg	5-10
Sotpartikkelfilter	10
Satellittanlegg	15-24
Bryter for vannpumpe	1
Skruefjærer foran, forsterket	5
Service Luke	3-8
Sikkerhetspakke	5
Samme putetrekk i førerhus som i boenhet	3
Solaranlegg	15
Spenningsomformer klimaanlegg	3
Støtter (2 stykk)	6-10
Gulvteppe, med kant, ligger løst	6-9

Artikkelbetegnelse	Overvekt [kg]
Bordbein, frittstående	5
Stigbrett	8
Deksel, innvendig	2
Forteltlampe	1
Varmtvanns-varmeanlegg Alde	30-50
Varseltrekant og førstehjelpsskrin	2
Varmeveksler Alde	2-5
Vinterdeksel kjøleskappgitter	1
Vinter-komfort-pakke (avhengig av utstyr)	15-75
Ekstrabatteri	27
Ekstraoppvarming, førerhus (kupévarmer)	7
Ekstra lys, innvendig	2
Ekstrapumpe Alde varmeanlegg	1
Ekstra varmeveksler (Arizona)	3

18

Verdifulle tips

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du nyttige tips vedrørende kjøring.

Anvisningene omfatter:

- Trafikkbestemmelsene i Tyskland
- Hjelp i europeiske land
- Trafikkbestemmelsene i europeiske land
- Gassforsyning i europeiske land
- Veiavgiftsbestemmelsene i europeiske land
- Sikker overnatting når man er på tur
- Vintercamping

På slutten av kapitlet er det en sjekklister hvor du finner det viktigste utstyret for reisen.

18.1 Reisetips fra Dethleffs på iPhone

- ▷ Tipsene i dette kapitlet finnes også som iPhone-app (se kapittel 9.17). Du finner mer informasjon på Dethleffs nettside og i Apple App Store.
- ▷ Bruk QR-koden ved siden av for å komme direkte til nedlastingssiden for Dethleffs-appene i Apple App Store.

18.2 De viktigste opplysningene for bobiler

18.2.1 Trafikkbestemmelser i Tyskland

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Topp hastighet			
Innenfor lukkede tettsteder	50 km/t	50 km/t	50 km/t
Utenfor lukkede tettsteder	100 km/t	100 km/t	80 km/t/ 100 km/t ²⁾
Motorvei	Anbefalt hastighet 130 km/t		80 km/t/ 100 km/t ³⁾
 Forbikjøringsforbud For kjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder
 Forbudt for kjøretøy For kjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder
 Forbudt å kjøre uten miniumsavstand	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder hvis kjøretøyet foran er over 3,5 t ¹⁾

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

²⁾ På motorveier, for bobiler med teknisk tillatt totalvekt mellom 3,5 t og 7,5 t

³⁾ For bobiler med teknisk tillatt totalvekt mellom 3,5 t og 7,5 t

Informasjon uten garanti

18.2.2 Trafikkbestemmelser i utlandet

- ▷ Sjåføren er forpliktet til å informere seg om trafikkbestemmelsene i det landet han/hun reiser til. Kontakt bilorganisasjoner eller nasjonale avdelinger.
- ▷ I enkelte europeiske land må man bruke refleksvest når man forlater kjøretøyet på grunn av uhell eller ulykker.

Informasjonen om trafikkbestemmelser er svært viktig, ettersom retten i landet man kjører i, gjelder ved en eventuell skade. For din egen sikkerhet bør du derfor alltid følge disse punktene ved kjøring i utlandet:

- Sørg for å ha med det grønne forsikringsbeviset.
- Ha med et skademeldingsskjema fra forsikringsselskapet.
- Meld alltid fra til politiet ved uhell.
- Ikke underskriv noen dokumenter som ikke er fullstendig lest og forstått.

18.2.3 Parkering

- ▷ Innenfor lukkede tettsteder skal kjøretøy med teknisk tillatt totalvekt på over 2,8 t gjøres synlige foran og bak på siden mot kjørebanelen ved bruk av en egen lyskilde Erstatningsvis kan det brukes et reflekterende parkeringsvarselskilt (størrelse 423 x 423 mm). Parkeringsvarselskiltet må kun være satt på under stopp. Overkanten på parkeringsvarselskiltet kan maksimalt være 1200 mm over kjørebanelen. Reflektorer og nummerskilt må ikke tildekkes av parkeringsvarselskiltet.

Parkering av kjøretøy i offentlig trafikk	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Prinsipielt	Tillatt hvis ikke trafikkskilt angir restriksjoner		
På gangveier med avmerkede parkeringsplasser	Parkering tillatt	Parkering ikke tillatt	
 Parkering for alle typer motorkjøretøy	Parkering tillatt		
 Parkering på gangveier	Parkering tillatt	Parkering ikke tillatt	
 Tilleggsskilt: Kun personbiler	Parkering ikke tillatt		
 Tilleggsskilt: Kun bobiler	Parkering tillatt		
 Tilleggsskilt: Kun motorkjøretøy over 3,5 t ¹⁾	Parkering ikke tillatt		Parkering tillatt
 Tilleggsskilt: Kun for lastebiler med tilhenger	Parkering ikke tillatt		

18

Verdifulle tips

Parkering av kjøretøy i offentlig trafikk	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
 Tilleggsskilt: Kun lastebiler med tilhenger	Parkering ikke tillatt		
 Tilleggsskilt: Kun for busser	Parkering ikke tillatt		

Stopp av kjøretøyet når det er mørkt

Innenfor lukkede tettsteder	Gjelder ikke	Gjelder ikke	Egen lyskilde eller varsel-skilt
Utenfor lukkede tettsteder	Egen lyskilde (parkeringslys)	Egen lyskilde (parkeringslys)	Egen lyskilde (parkeringslys)

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18.2.4 Offentlige kontroller

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Hovedundersøkelse (HU) TÜV/DEKRA med eksosundersøkelse	Første HU etter 36 måneder; deretter hver 24. måned	Første HU etter 36 måneder; deretter hver 24. måned	24 måneder; fra det 7. året: 12 måneder
Kontroll av gassanlegget (utført av sakkyndig innen gass)	24 måneder	24 måneder	24 måneder

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18.2.5 Nødutstyr

	Kjøretøy opp til 2,8 t ¹⁾	Kjøretøy fra 2,8 til 3,5 t ¹⁾	Kjøretøy over 3,5 t ¹⁾
Følgende må medbringes i kjøretøyet:	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant	Førstehjelpsskrin, varsel-trekant, blinkende varsellys

¹⁾ Teknisk tillatt totalvekt

Informasjon uten garanti

18

Verdifulle tips

18.3 Hjelp på Europas veier

Informasjoner om dette finner du på Dethleffs nettside og i iPhone-appen (se avsnitt 18.1).

18.4 Fartsbegrensninger og tillatte dimensjoner

- ▶ Følg alltid hastighetsgrensene i de enkelte land.
- ▶ Før kjøring må du alltid gjøre deg kjent med gjeldende forskrifter i hvert enkelt land.

Her en oversikt over fartsbegrensningene (i km/t) og tillatte dimensjoner (i m) i de best besøkte landene:

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	På tettsteder	Landevei	Motorvei
	Bredde	Lengde				
Belgia	2,50	12	Inntil 7,5 t Over 7,5 t	50 50	90/120 ¹⁾ 60/90 ¹⁾	120 90
Bulgaria	2,55	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	90 70	130 100
Danmark	2,55	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	80/90 ¹⁾ 70	130 80
Tyskland	2,55	12	Inntil 3,5 t 3,5 t til 7,5 t Over 7,5 t ²⁾	50 50 50	100/130 ^{1) 3)} 80 80	130 ³⁾ 100 80
Estland	2,55	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	90/110 ^{1) 4)} 70	- -
Finland	2,60	12		50	80/100 ⁵⁾	80/100 ⁵⁾
Frankrike	2,55	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	90/ 110 ^{1) 6) 7)} 80/90 ^{1) 6)}	130 ^{6) 7)} 90 ⁶⁾
Hellas	2,50	12		50	90/110 ²⁰⁾	120/ 130 ²⁰⁾
Storbritannia	2,55	12		48	96/112 ¹⁾	112
Irland	2,50	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	80/100 ¹⁾ 80	120 80
Island	2,55	12		50	90 ⁸⁾	-
Italia	2,50	12	Inntil 3,5 t Over 3,5 t	50 50	90/110 ^{1) 9)} 80	130 ⁹⁾ 100
Kroatia	2,55	12		50	90/110 ¹⁾	130
Latvia	2,50	12	Inntil 7,5 t Over 7,5 t	50 ¹⁰⁾ 50 ¹⁰⁾	90 ^{11) 20)} / 110 ^{1) 12)} 80/ 90 ^{1) 11) 13)}	- -

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	På tettsteder	Landevei	Motorvei
	Bredde	Lengde				
Litauen	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	90 ¹⁴⁾ / 100 ^{1) 4)}	110 ⁴⁾
			Over 3,5 t	50	80 ¹⁴⁾	90
Luxembourg	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	90 ^{15) 9)}	130 ^{15) 9)}
			Over 3,5 t	50	75 ⁹⁾	90 ⁹⁾
Makedonia	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	-
			Over 3,5 t	50	80	-
Montenegro	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	-
			Over 3,5 t	50	80	-
Nederland	2,55 ¹⁶⁾	12	Inntil 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	120
			Over 3,5 t	50	80	80
Norge	2,55	12,40	Inntil 3,5 t	50	80/90 ^{1) 20)}	90 ²⁰⁾
			Over 3,5 t	50	80	80
Østerrike	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	100	130 ¹⁷⁾
			Over 3,5 t	50	70	80
Polen	2,55	12	Inntil 3,5 t	50 ¹⁸⁾	90/100 ^{1) 19)}	130
			Over 3,5 t	50 ¹⁸⁾	70/80 ¹⁾	80
Portugal	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	90/100 ²⁰⁾	120 ²¹⁾
			Over 3,5 t	50	80/90 ²⁰⁾	110 ²¹⁾
Romania	2,50	12	Inntil 3,5 t	50 ²²⁾	80/90 ¹⁾	120
			Over 3,5 t	50	80/90 ¹⁾	110
Russland	2,50	12	Inntil 3,5 t	60	90 ²³⁾	110 ²³⁾
			Over 3,5 t	60	70	90 ²³⁾
Sverige	2,60	24 ²⁴⁾	Inntil 3,5 t	50	70-110 ^{1) 20)}	110 ²⁰⁾
			Over 3,5 t	50	80/90 ¹⁾	90
Sveits	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	120
			Over 3,5 t ²⁵⁾	50	80/100 ¹⁾	100
Serbia	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	80/100 ¹⁾	120
			Over 3,5 t	50	80	80
Den slovakiske republikk	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90/130 ¹⁾	130
			Over 3,5 t	50	80	80
Slovenia	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90/100 ¹⁾	130
			Over 3,5 t	50	80	90
Spania	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90/100 ¹⁾	120
			Over 3,5 t	50	70/80 ¹⁾	90
Tsjekkia	2,50	12	Inntil 3,5 t	50	90/130 ¹⁾	130
			Over 3,5 t	50	80	80

Land	Maks. mål i meter		Totalvekt	På tettsteder	Landeveier	Motorveier
	Bredde	Lengde				
Tyrkia	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90	120
			Over 3,5 t	50	70	70
Ungarn	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			Over 3,5 t	50	70	80
Kypros	2,55	12	Inntil 3,5 t	50	90/110 ¹⁾	130
			Over 3,5 t	50	70	80

- 1) På motorveier og veier med mer enn en kjørebane i hver retning
- 2) Kjøretøy med tillatt totalvekt på over 7,5 t må ha fartsskriver
- 3) Anbefalt hastighet: 130 km/t
- 4) Personer som har hatt førerkort i mindre enn to år, får kun kjøre i maks. 90 km/t
- 5) 100 km/t ved førstegangsregistrering fra 1.1.1995 og egenvekt opptil 1875 kg hhv. fra 1.1.1981 og egenvekt opptil 1800 kg
- 6) I vått vær må farten senkes med 10 km/t, på motorveier med 20 km/t
- 7) Personer som har hatt førerkort i mindre enn tre år, får ikke kjøre fortere enn maks. 80 km/t på landeveier, maks. 100 km/t på hovedveier og maks. 110 km/t motorveier
- 8) På grusveier (Schotter): 80 km/t
- 9) Reduser hastigheten med 20 km/t i vått vær
- 10) I boligområder 20 km/t
- 11) Personer som har hatt førerkort i mindre enn to år, får kun kjøre i maks. 80 km/t
- 12) Fra kl. 01:12:00 til 01:03:00 gjelder 90 km/t
- 13) Fra kl. 01:12:00 til 01:03:00 gjelder 80 km/t
- 14) På uasfalterte veier utenfor tettsteder gjelder en fartsgrense på 70 km/t
- 15) Den som har hatt førerkort i mindre enn ett år, får kun kjøre i maks. 75 km/t utenfor tettsteder, hhv. 90 km/t på motorveier
- 16) På hovedveier 2,55 m, på veier med "B"-skilt 2,20 m
- 17) Fra 22.00 til 05.00 gjelder på følgende motorveier 110 km/t: A10 (Tauernautobahn), A12 (Inntalautobahn), A13 (Brennerautobahn), A14 (Rheintalautobahn)
- 18) Fra kl. 23.00 til 5.00 gjelder 60 km/t
- 19) På firefelts motorveier gjelder 110 km/t
- 20) Alt ettersom hvordan det er skiltet
- 21) Personer som har hatt førerkort i mindre enn ett år, får kun kjøre i maks. 90 km/t. Plakettene (som kan kjøpes i ACPs kontorer) må festes på et lett synlig sted bak på kjøretøyet
- 22) For førere med mindre enn ett års kjøreefaring gjelder 20 km/t lavere maksimumshastighet
- 23) Personer som har hatt førerkort i mindre enn to år, får kun kjøre i maks. 70 km/t
- 24) Eierne av svenske campingplasser kan kreve at man har et lukket spillvannsystem for bobiler
- 25) For alle kjøretøy med tillatt totalvekt på over 3,5 t må det betales en tungtransportavgift for alle veier

Utgave 07/2011

Kilde: ADAC

Informasjon uten garanti

18

Verdifulle tips

18.5 Kjøring med nærlys i europeiske land

- ▷ I mange europeiske land må man også kjøre med lys om dagen. Forskriftene er forskjellige fra land til land. Du får informasjon om dette hos automobilklubber eller landsrepresentanter.

18.6 Overnatte i kjøretøyet utenfor campingplasser

Land	Overnatte på veier og plasser		Overnatting på privat eiendom		Merknader
	Ja	Nei	Ja	Nei	
Belgia		X	X		På motorveirasteplasser maks. 24 timer Kjøretøyet må ikke plasseres på privat eiendom uten tillatelse fra eieren av eiendommen.
Bulgaria		X		X	Av sikkerhetsgrunner frarådes overnatting utenfor campingplasser
Danmark		X	X		
Tyskland	X		X		Det er tillatt å overnatte i bobilen som et engangstilfelle hvis man trenger hvile for å kunne kjøre videre. Regionale og lokale begrensninger må følges
Estland	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Finland		X	X		Mulig med tillatelse fra grunneier
Frankrike	X		X		Tillatelse fra lokale myndigheter eller grunneiere er nødvendig. Oppstilling og overnatting i åpent landskap ikke tillatt
Hellas		X		X	
Storbritannia		X	X		Overnatting på enkelte plasser kun med lokal tillatelse. Overnatting langs veier forbudt
Irland	X		X		Overnatting på stranden og langs enkelte veier og broer forbudt
Italia	X		X		Overnatting på parkerings- og rasteplasser tillatt. Følg lokale begrensninger. Oppstilling og overnatting i åpent landskap ikke tillatt
Kroatia		X		X	
Latvia	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Litauen	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden

Land	Overnatte på veier og plasser		Overnatting på privat eiendom		Merknader
	Ja	Nei	Ja	Nei	
Luxembourg		X	X		Ikke rundt Esch-sur-Sûre-sjøen; bare tillatt å sette opp maks. to telt
Makedonia		X		X	
Nederland		X		X	Overnatting langs vei og på plasser er tillatt i enkelte kommuner
Norge	X		X		Ikke på areal som brukes til landbruksformål eller kultiverte arealer; minimumsavstand til hus 150 m
Østerrike		X	X		Én overnatting er tillatt hvis det er nødvendig å hvile for å kunne kjøre videre, men ikke i naturvernområder. Regionale og lokale begrensninger må følges. Generelt forbudt i Tyrol
Polen		X	X		Tillatelse fra eiendomsieren kreves; ikke ved kysten og i naturvernområder
Portugal		X		X	
Romania		X		X	
Russland		X		X	
Sverige	X		X		Ikke på dyrka mark og i nærheten av bebyggelse. Følg lokale begrensninger
Sveits		X	X		En overnatting tolereres på motorveirasteplasser og i noen kanton. Overnatting kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Serbia		X		X	
Den slovakiske republikk		X		X	
Slovenia		X		X	
Spania	X		X		Delvis gjelder regionale forbud, fremfor alt på strender; kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Tsjekkia		X		X	
Tyrkia	X		X		Regionale begrensninger mulig
Ungarn		X		X	

Informasjon uten garanti

18.7 Gassforsyning i europeiske land

Generelle tips

Følg alltid disse rådene:

- Kjør på ferie med fylte gassflasker.
- Utnytt maksimal mulig kapasitet på gassflaskene.
- Ta med adaptersett (fås i campingbutikken) for å fylle gassflasker i utlandet, og for å koble gassregulatoren til utenlandske gassflasker.
- I den kalde årstiden må man fylle med en andel propangass (butan omdannes ikke til gass under 0 °C).
- Bruk blå flasker fra Campinggaz (finnes over hele verden). Bruk alltid sikkerhetsventil på gassflaskene.
- Kjøp en såkalt selvtankingsflaske. Denne 11 kg flasken kan da fylles på igjen omtrent som en fast innebygd gasstank på alle LGP-stasjoner (oversikt hos ADAC). En TÜV-kontroll er foreskrevet hvert 10. år.
- Hvis man må bruke fremmede flasker i utlandet, må man sjekke gassflaskene passer inn i gasskapet. Utenlandske gassflasker er ikke alltid like store som de tyske Euro-gassflaskene.
- Følg EU-direktivet for varmeapparater. Se www.truma.de for informasjon

Gassforsyningen i de mest besøkte landene i Europa:

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstелефон
Belgia	Identiske gassflasker	Belgian Shell og Totalfina, Bryssel; Primagaz, Tessengerlo; Gasbottling, Gent; Semnickgas, Geraardsbergen	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Danmark	Tyske 5 og 11 kg gassflasker kan byttes på nesten alle campingplasser.	BP-Gas tilbyr tyske gassflasker Kosan Gas As	00 45/ 89 48 77 00
	Påfyllingsstasjoner for grå gassflasker finnes		
Finland	Finske gassflasker tilbys på NES-TE-bensinstasjoner og i dagligvareforretninger på mindre steder	Tehokaasu (www.thokaasu.fi) Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no), faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	
	Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA		
Frankrike	Utenlandske gassflasker kan ikke fylles på eller byttes		
	Franske gassflasker kan brukes ved hjelp av Euro-tilkoblingssett		
Hellas	Tyske gassflasker kan fylles ved bruk av Euro-tilkoblingssett; bytte og påfyllingsstasjoner nesten bare i større byer		

Land	Gassforsyning	Leverandør	Infor- ma- sjonstel efon
Storbritannia	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Calorgas (www.calor.co.uk)	
	Britiske gassflasker man kobles til tyske systemer med en adapter (fås også hos Calorgas)		
Irland	Gassflasker kan fylles på	Noel Leaders Shop, Tuam Road, Gal- way Calor Kosangas, Dublin og Cork	(01) 50 5000 (021) 66 12 69
Island	Gassflasker kan fylles på	Esso, Reykjavík	
	Gule islandske gassflasker passer til tyske systemet når en gummi-ring legges i regulatortilkoblingen		
Italia	Gassforsyning med Euro-påfyl- lings- og tilkoblingssett		
	Levering av flytende gass til gass- påfyllingssteder for campingkjø- retøy med fast innebygd gasstank er forbudt av avgifts- messige årsaker		
Kroatia	Gassflasker som er kontrollert for maks. 5 år siden, fylles på filialer av INA	INA	
	Adapter kan kjøpes hos INA		
Nederland	Identiske gassflasker		
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Norge	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Oversikt over leverandører: AGA , faks: 00 47/ 22 02 78 05 Sta- toil, faks: 00 47/22 96 22 10	
	Kjøp av adaptere for norske gass- flasker hos AGA		
	Gassflasker med pant er tilgjen- gelige		
Østerrike	Identiske gassflasker		
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Polen	Identiske gassflasker		
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Portugal	Gassflasker med pant er tilgjen- gelige	Repsol; Cepsa	
Sverige	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no) , faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	
	Kjøp av adaptere for norske gass- flasker hos AGA		

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstелефон
Sveits	Mulig å leie sveitsisk gassflaske med trykkregulator	Shell Gas, Switzerland	00 41/ 3 27 58 75 55
	Fylling av tyske gassflasker mulig i unntakstilfeller		
Slovenia	Tyske gassflasker kan fylles	Plinarna, Ljubljana; Plinarna, Maribor; Internia DD Ljubljana, Kozina; OMV Istrabenz DOO, Koper	
	Det anbefales å ha med Euro-påfyllings- og -tilkoblingssett		
Spania	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Repsol Cepsa	00 34/ 901 10 01 00 00 34/ 913 37 75 29
	Mulig å leie og fylle på spanske gassflasker hvis gasstilkoblingen tilpasses		
	6 kg gassflasker med pant kan brukes med adapter		
Tsjekia	Tyske gassflasker kan fylles på nytt	Agip, Bohemia Gas, BP, Krainpol, Primaplyn Flaga-Plyn	
Tyrkia	Salg av 2 og 12 kg gassflasker; mulig å koble til med adapter	Ipragaz (www.ipragaz.com.tr/tupgaz-size-en-yakin-bayi)	
Ungarn	Identiske gassflasker	Primagaz, Totalgaz, Shellgas, Mol	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Norge	Norske 11 kg gassflasker kan brukes med adapter	Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no), faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	

Utgave 07/2011

Informasjon uten garanti

18.8 Veivgiftsbestemmelser i europeiske land

I mange europeiske land er det krav om betaling av veivgift. Veivgiftsbestemmelsene og betalingsmåten er svært forskjellig. Uvitenhet gir imidlertid ikke fritak for straff, og straffene kan være svært strenge.

I likhet med trafikkbestemmelsene, er sjåføren forpliktet til å skaffe seg informasjon om veivgiftene før reisen starter. I Østerrike, for eksempel, er ikke lenger vignett tilstrekkelig for kjøretøy med en totalvekt over 3,5 t. Man må skaffe seg og sette på en såkalt "Go-Box".

Informasjon fås hos alle bilorganisasjoner eller på Internett.

- ▷ Frontruter med solfilter kan hindre funksjonen til automatiske bompengesystemer (f.eks. Go-Box). Det må tas hensyn til dette ved kjøp av enhetene (f.eks. Split-Go-boks).

18.9 Tips for trygg overnatting når man er underveis

Hensynsfull atferd er den beste sikkerhetsforanstaltningen for en sikker natt i bobilen.

Man reduserer risikoen for tyveri til et minimum når man følger disse grunnreglene:

- Lukk og lås alle vinduer, dører og takluker.
- Sikre førerhusdørene fra innsiden med en strammestropp eller kjetting som trekkes gjennom håndtakene, armlene osv., slik at de ikke kan åpnes utenfra.
- Hvis montert: Slå på eller aktiver tyverialarm og spesielle dørsikringer. Utstyr for varsling av gassoverfall med narkosegass tilbys hos campingspecialister.
- Under høysesongen bør man ikke overnatte på motorveirasteplasser eller på parkeringsplasser langs motorveien som er typiske ferieruter.
- Overnatt om mulig på store, travle parkeringsplasser, for eksempel i nærheten av en restaurant.
- Kjør til en campingplass, selv om det bare er for én natt.
- Når du parkerer ute i det fri, bør du sørge for fluktmuligheter. Sørg for at du har fri adgang til førerstedet. Ha tenningsnøkkelen lett tilgjengelig.
- Ta kun med verdisaker som er absolutt nødvendig. Hvis det er mulig bør man oppbevare verdisaker i et lite pengeskap og ikke i nærheten av vinduer og dører.
- Lås kjøretøyet omhyggelig.
- Bruk ikke parkeringsstøtter.

18.10 Tips for vintercampere

Følgende tips bidrar til at vintercampingen blir et hyggelig minne.

- Reserver oppstillingsplass til rett tid. Gode vintercampingplasser blir ofte tidlig opptatt.
- Start ikke uten vinterdekk.
- Ta med kjettinger.
- Velg oppstillingsplass under tak. Vær oppmerksom på underlaget. Snø og is kan tine.
- Når kjøretøyet er oppstilt, løsner man håndbremsen for å hindre at den fryser fast.
- Snøskavler må aldri dekke det automatiske luftesystemet.
- Hold det automatiske luftesystemet fritt for is og snø.
- Sørg for god luftsirkulasjon. God luftsirkulasjon hindrer fuktighet, og boenheten blir lettere å varme opp.
- Dekk vindusrutene i førerhuset med isolasjonsmatter for å unngå kuldebroer.
- Følg rådene i avsnittet "Gassforsyning i europeiske land".
- Til gassanlegget brukes et toflaske-system med omkoblingsautomatikk slik at det ikke går tomt for gass i løpet av natten.
- Bruk gassanlegget kun med propangass.
- Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.
- Inne i bilen må man aldri bruke katalysatorovner og infrarød-gasstråleovner, da de forbruker oksygen ved forbrenning.
- Legg 230 V-forsyningsledningen slik at den ikke fryser fast eller blir skadet (f.eks. ved snørydding).
- Ved kraftig snøfall må man jevnlig fjerne snøen fra taket på kjøretøyet. Noen få centimeter med pulversnø isolerer, men våt snø blir fort altfor tung for taket.
- Rydd taket helt for snø slik at kjøretøy som kjører bak deg ikke blir hindret av snødrevet.

18.11 Reisesjekklister

Disse sjekklistene hjelper deg med å huske å ta med viktige ting, selv om ikke alt på sjekklistene er nødvendig.

- ▷ Kontroller reisedokumentene (f.eks. papirer og informasjon) og kjøretøyets tekniske stand i god tid, ikke vent til like før reisen. Planlegging og kontroll av dokumentene i god tid gjør at du kan nyte ferien fra første stund.
- ▷ Overhold maksimalt tillatt totalvekt for bobilen under pålastingen.

Kjøkkensaker

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Tørkeklut		Oppvaskmiddel		Salatbestikk
	Beger		Oppvaskhåndklær		Skjærebrett
	Steke-spade		Grillbestikk		Boller
	Boksåpner		Kaffekanne		Oppvaskbørste
	Eggeglass		Korketrekker		Oppvaskkluter
	Bakke til isbiter		Kjøkkenrull		Fyrstikker
	Lighter		Skje		Kopper
	Flaskeåpner		Kniv		Tallerkener
	Plastbokser		Søppelposer		Termoskanne
	Frokosttallerkener		Panner		Gryter
	Gafler		Røreskje		Drikkeglass

Bad/Sanitær

	Håndklær		Toalettborste		Tannglass
	Vaskemidler		Toalettpapir		

Boenhet

	Søplebøtte		Insektlampe		Regntøy
	Bilatlas		Beskyttelsesmidler mot insekter		Reiseapotek
	Badehåndklær		Kortspill		Reisehåndbok/Over-sikt over oppstil-lingsplasser
	Badesko		Feiekost		Ryggsekk
	Batterier		Stearinlys		Soveposer
	Lakener		Feiebrett		Skrivesaker
	Sengetøy		Kleshengere		Sko
	Pose for skittentøy		Klesbørste		Skopussesaker
	Bøker		Hodeputer		Støvsuger
	Campingveiviser		Kart		Lommelykt
	Reservelampe		Medikamenter		Lommekniv
	Feltflaske		Musikkassetter		Bordduk
	Kikkert		Nakkeputer		Klesklyper
	Brannslukkingsappa-rat		Sysaker		Klessnor
	Gassflaske		Radio		

Kjøretøy/verktøy

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Kanne til spillvann		Stoffbånd		Skrutrekker
	Stikkontakt til adapter		Kanne til drikkevann		Strømtester
	CEE-adapter		Kabeltrommel		Stigtrinn
	Snor		Drivreimer		Støtteklosser
	Reservehjul		Lim		Førstehjelpsskrin
	Reservelamper		Kombitang		Jekk
	Reservesikringer		Kompressor		Varseltrekant
	Reservevannpumpe		Kroneklemmer		Varseltavle
	Hammer		Maljer		Varselvest
	Stillbar skrunøkkel med åpen ende		Slangeadaptere		Blinkende varsellys
	Gassfyllingsadapter		Slangeklemmer		
	Gasslange		Kjettinger (vinter)		

Ute

	Avspenningstau		Campingbord		Lås
	Blåsebelg		Bagasjestropper		Snor
	Campingstoler		Grill		Teltplugg/strammestropper

Dokumenter

	Adresseliste		Vognkort		Pass
	Påmeldingsbekræftelse(r)		Førerkort		ID-kort
	Allergikort		Grønt forsikringsbevis		Veihjelpsbevis
	Bruksanvisninger		Vaksinasjonskort		Vignett/bompengekort
	Pakningsvedlegg for medikamenter		Kredittkort		Visum

Stikkord

12 V-forsyning	146
Feillokalisering	287
Slå på	168
slå på	173
12 V-hovedbryter	168, 173
12 V-sikringer	201
boenhets-batteriet	201
For startbatteriet	201
For Thetford-toalett	202
12 V-spenning	146
230 V-forsyning, se 230 V-tilkobling	199
230 V-kontrollampe	167
230 V-sikringsautomat	203
230 V-spenning	199
230 V-tilkobling	199
Feillokalisering	286
Forsyningsledning	199
Kontroller feilstrømsvernebryter	199
230 V-tilkobling	60

A

Adapterkabel	200
AL-KO bakaksel	275
Anhengsbord	90, 91
Forminske	90, 91
Ominnredning til sengebunn	91
Utvide	90, 91
Armlenene, innstilling	50
Årsinspeksjon	
Inspeksjonsbevis	17
Atskilt sovedel	134
Skyvedør	134
Automatisk energivalgsystem (AES)	230
Automatisk luftesystem	25, 72

B

Bakakseltrykk	39
Bakre lasteluke	37
Bakre oppbevaringsrom	37
Barnesenger	108, 109, 117, 119
Batteri, se startbatteri og boenhetsbatteri	146
Batterialarm	170, 176
Batteriets kapasitet	146
Batterilading	165
Batteriovervåking	155, 159, 162, 165
Batteri-skildebryter	164
Batteriskildebryter	155, 158, 161
Batterispenning, indikere	168, 174

Batterivalgbryter	158, 161
Belastning	31, 34
Bakre lasteluke	37
Bakre oppbevaringsrom	37
Dobbeltgulv	37
Lastestativ for taklast	36
Sykkelstativ	38
Belastning se også last	34
Belysning	
Feillokalisering	286
Lamper, rengjøre	258
Betegnelser på dekket	280
Betingelser for tetthetsgaranti	8
Bildokumenter	21
Blendingsfoldegardin	
Frontrute	44
Sidevindu	43
Vindu i inngangsdør	67
Blendingsfoldegardin, førerhus	54
Åpne	83, 84
Lukke	83, 84
Blendingsfoldegardin, Heki-takluke	
Åpne	87
Lukke	87
Blendingsfoldegardin, rengjøre	259
Blendingsfoldegardin, takluke med sveiveløfting	
Åpne	88
Lukke	88
Blendingsfoldegardin, vindu i inngangsdør	
Åpne	67
Lukke	67
Blendingsgardin, rengjøre	259
Blendingsgardin, takluke med smekklås	
Åpne	86
Lukke	86
Blendingsgardin, vindu	
Åpne	80
Lukke	80
Blinkende varsellys	303
Boenhets-batteri	
Lade	148
Boenhetsbatteri	
Anvisninger for	146
Batterialarm	170, 176
Feillokalisering	286, 287
Monteringssted	147
Spennning, indikere	168, 174
Utladning	147

Stikkord

Bord	90
2-søylet vippebord, kan senkes	95
2-søylet vippebord, kan senkes ved midtre løfte- seng	96
Klappbord, senkbart og stivt	97
Senkbart bord i hjørnesofa	93, 94
Brann	
Oppførsel ved	25
Slukking	24
Brannfare, unngå	24
Brannvern	24
Bremseanlegg, feillokalisering	285
Bremser	49
Kontroller	49, 285
Bryter for vannpumpe	242
Buesofa, ominnredning til senger	122, 123, 124
Butangass	28, 135
C	
Campingflasker, bruke	29, 136
Chassisinspeksjon	
Inspeksjonsbevis	17
D	
Dekk	278
Bæreevne	281
Dekktrykk	282
Dekkvalg	279
Generelle råd	278
Håndtering av	280
Merking	280
Økt slitasje	26, 46, 278, 282
Dekkhette, vannutløpsstuss	244
Dekkskifte se hjulbytte	281
DEKRA	303
Deler se spesialutstyr	25
Dethleffs Connect App	192
Funksjoner på Dethleffs Connect App	195
Koble mobilenheten til kjøretøyet	192
Dimensjoner, tillatte	304
Dobbeltgulv, belastning	37
Dører	
Feillokalisering	297
Førerør	64
Inngangsdør	64
Lås	64
Dørlås	64

Driftsmåter	
Kjøleskap	226, 228, 232, 234, 236
Omkoblingsautomatikk, gassanlegg	141
Varmluftsvarmeanlegg	206
Drikkevann	29
Drikkevann-påfyllingsstuss	243
Åpne	243
Lukke	243
Dugg se kondens	72
DuoControl omkoblingsanlegg	140
Dusj	249

E

EHG-display	185
Eksosavtrekk på høyre side	205, 218
Eksosundersøkelse (AU)	303
Ekstern gasstilkobling	139
Elektrisk anlegg	145
230 V-tilkobling, feillokalisering	286
Begrepsforklaringer	145
Belysning, feillokalisering	286
Feillokalisering	286
Sikkerhetsanvisninger	29
Stigtrinn, feillokalisering	286
Elektrisk justerbare ytterspeil	53
Elektrisk nedfellbar seng	115

F

Fartsbegrensninger	304
Fast bord	
Forskyve i lengderetningen	92
Forskyve i tverretningen	92
Forskyve på tvers	92
Fast seng	120
Åpne	120
Lukke	120

Stikkord

Feillokalisering	285	Førerhuskillevegg	71
12 V-forsyning	287	Åpne	71
230 V-tilkobling	286	Lukke	71
Batteri	286	Førersete	50
Belysning	286	Armlenene, innstilling	50
Boenhetsbatteri	286	Dreie i kjøreposisjon	50
Bremseanlegg	285	Innstilling av egnet seteposisjon	50
Elektrisk anlegg	286	Førstehjelpsskrin	303
Gassanlegg	289	Frostfare	29, 241, 248
Gasskomfyr	289	Fullstendig utlading	145
Gass-stekeovn	289		
Innvendig dør	297	G	
Karosseri	297	Garanti	8
Kjøleskap	291, 292	Garasjelampe	274
Klimaanlegg	288	Gardiner, rengjøre	259
Kokeplass	289	Gassanlegg	135
Møbelklaffer	297	Crash-sensor	143
Startbatteri	286	Defekt	28, 135, 289
Stigtrinn	286	Feillokalisering	289
Toalett	296	Generelle råd	27
Vannforsyning	296	Kontroll	303
Varmeanlegg	289	Omkoblingsautomatikk	140
Varmelufts-varmeanlegg	290	Sikkerhetsanvisninger	27, 135
Varmtvannsbereder (Alde)	291	Slangebruddsikring	144
Varmtvannsbereder (Truma)	290	Gassavstengeventiler	139
Varmtvanns-varmeanlegg	291	Symboler	139, 204
Vekselretter	288	Gassflasker	
Vifte	288	Sikkerhetsanvisninger	28, 136
Felgdimensjoner	281	Skifte	138
Felgtype	278	Gassforbruk	137
Fjernsynsapparat	42, 102	Gassforsyning i europeiske land	309
Svinge	102	Gasskap	28, 136
Trekke ut	102	Gasskomfyr	
Flatskjerm		Feillokalisering	289
med leddarm	103	Rengjøre	259
senkbar	104	Slå av	221
Flatskjerm, plassering	102	Slå på	221
Forsyningsledning for 230 V-tilkobling	199	Gasskontroll	
Før kjøring	30	Inspeksjonsbevis	17
Førerdør	64	Gasslange, kontrollere	28, 136
Førerdør, innvendig		Gasslanlegg	
Åpne	66	Gassfilter	143
Låse	66	Gasslukket	28, 135, 289
Førerdør, utvendig		Gass-stekeovn	
Åpne	65	Feillokalisering	289
Låse	65	Gasstekeovn	222, 223
Førerhus isolasjonsmatte, stell	258	Slå av	222, 223, 224
		Slå på	223, 224
		Gasstekeovn (Thetford)	224

Stikkord

Gasstilkobling, ekstern	139
Gasstrykkregulator, forskruninger	136
Generelle råd	22
Grunnutstyr	31
Gulvbelegg av PVC	41
Gulvvarme/sengevarme, elektrisk	
Overlastvern	214
slå av	214
slå på	214

H

Håndbremse	58
Dra til	25
Håndtering av dekkene	280
Heki-takluke	86
Åpne	87
Blendingsfoldegardin	87
Luftstilling	87
Lukke	87
Myggnetting	87
Henvisningsklistremerker	276
Hevebord	
Ominnredning til sengebunn	97
Hjelp på Europas veier	304
Hjelp ved uhell i Europa	304
Hjørnesofa, ominnredning til	
senger	125, 126, 127, 128, 129
Hjul	278
Hjulbytte	281
Tiltrekkingsmoment	282
Holdebremse, se håndbremse	58
Høyt gassforbruk	28, 135, 289
Høytrykksspylers, vaske med	256
Hubbett	
Absturzicherung	114
Hvilespenning	145
Hvilestrøm	145

I

Igangsetting	
Etter lagring over vinteren	267
Etter midlertidig lagring	267
Indikeringer	
Batterispenning	168, 174
Fyllenivå spillvannstank	170, 175
Fyllenivå, vanntank	170, 175
Klokkeslett	171
Temperatur	171, 176
iNet-boks	198

Ingen gass	289
Innebelysning	
Feillokalisering	286
Lyspærer, skifte	273
Innebygd klimaanlegg (Truma)	
Vedlikehold	272
Innebygde apparater	204
Anvisninger	25
Inngangsdør	64, 67
Blendingsfoldegardin, åpne	67
Blendingsfoldegardin, lukke	67
Myggnetting	66
Myggnettrullegardin, åpne	68
Myggnettrullegardin, lukke	67
Vindu, åpne	67
Vindu, lukke	67
Inngangsdør, innvendig	
Åpne	65
Låse	65
Inngangsdør, utvendig	
Åpne	64
Låse	65
Innvendig dør, feillokalisering	297
Innvendig stell	258
Insektnettshalusi, rengjøre	259
Insektnettshalusi, vindu	
Åpne	80
Lukke	80
Inspeksjoner	268
Andre	15
Årsinspeksjon	15
Chassis	16
Gasskontroll	16
Inspeksjonsarbeider	268
Inspeksjonsbevis	
Tetthetsinspeksjon	11

J

Jordfeilbryter	199
----------------------	-----

K

Kabeltrommel	199
Kjettinger	45
Kjøkkenbenk	
Sentrallås	45, 98
Kjøkkenbenk, sentrallås	45, 98

Stikkord

- Kjøleskap 60, 225
12 V-drift, slå på/av 227, 229, 233, 235, 237
230 V-drift, slå på/av 233, 235, 237
230 V-drift, slå på/av 227, 229
Å veksle mellom energikildene 231
Automatisk drift, slå av 232, 234
Automatisk drift, slå på 232, 234
Batteripakke (valgfritt) 233, 235
Betjening 231
Brytere og indikeringer 232, 234
Dørlås 238
Driftsmåter 226, 228, 232, 234, 236
Feillokalisering 291, 292
Gassdrift 231
Gassdrift, slå av 227, 228, 233, 234
Gassdrift, slå på 227, 228, 233, 234
Luftegitter, ta av 225
Regulering av kjøleskaptemperatur 231
Kjøleskapdør-lås
  Åpne 238, 239, 240
  Blokkere i luftestilling 239
  Låse i luftestilling 240
  Lukke 238, 239, 240
Kjøleskapets luftegitter, ta av 225
Kjøleskapslys 274
Kjøre med bobilen 48
Kjøre ut satellittanlegg 63
Kjørehastighet 49
Kjøretøy, vaske 256
Klaffelås
  Åpne 68
  Lukke 68
  Med håndtaksskål 68
Klimaanlegg
  Feillokalisering 288
Klimaanlegg (Telair)
  Timer 217
Klimaanlegg (Truma)
  Timer 216
Klokkeslett, indikere 171
Kobling av tilhenger 27
  Generelle råd 39
  Sikkerhetsanvisninger 27
Kokeplass 220
  Feillokalisering 289
Komfyr se gasskomfyr eller gasstekeovn 220
Kondens
  På akrylglass-dobbeltvinduet 72
  På gulv-understellforskruinger 72
Kontrollampe, 230 V-forsyning 167, 172
Kontrollampe, toalett 252, 253
Kontroller se sjekklister 46, 264
Kontroller, offentlige 303
  Kontrollfrister 303
Kontrollfrister 303
Konvensjonell belastning 32
Køyeseng 119
  Ominnredning 119
  Sikkerhetsnett 113, 115, 116, 120
  Sikringsnett 119
  Stige 119, 120
Kunstlætrekk, rengjøre 258
Kupévarmer
  Vedlikehold 272
Kvelningsfare 25, 72
- ## L
- Lagring
  Midlertidig 263
  Om vinteren 266
Lamper 105, 273
  Betjene 105
  Rengjøre 258
Lås
  Førerhusskillevegg 71
  Inngangsdør 64
  Utvendig luke 68, 69
Last 30
  Beregning 33
  Eksempel på beregning 32, 33
  Sammensetning 32
Last se også belastning 30
Lastestativ for taklast 36
LED-spotlight 273
  Skifte lyspærer 273
Lekkasjevann i kjøretøyet 296
Liftgardin 84
Luftdysene, stille inn 205
Lufting 72
  Toalettrom 249
Lukelås
  Åpne 69
  Lukke 69
  Med håndtaksskål 69
Lys, se lyspærer, skifte 273
Lysbryter 106
Lyspærer, skifte 273
  Garasjelampe 274
  Kjøleskapslys 274

Stikkord

Lysstoffrør, skifte 273

M

Manuelt nedfellbar seng 111, 112

Markise 60

    elektrisk 62

    manuell 61

Masse i kjøreklar tilstand 31, 33

Mekaniske støttebein

    Lengde, justere 59

    Skyve ut 59

    Trekke in 60

Miljøvernanvisninger 23

Motorlokk

    Åpne 55

    Lukke 56

Møbelflater, rengjøre 258

Møbelklaffer, feillokalisering 297

Myggnetting, Heki-takluke

    Åpne 87

    Lukke 87

Myggnetting, inngangsdør

    Åpne 66

    Lukke 66

Myggnetting, rengjøre 259

Myggnetting, takluke med sveiveløfting

    Åpne 88

    Lukke 88

Myggnettrullegardin, vindu i inngangsdør

    Åpne 68

    Lukke 67

N

Nakkestøtter 51

Nærlys 307

Nedfellbar midseng

    Senk løfteseng ned til midtre stilling 114

    Senke eller heve nedfellbar seng 113

Nedfellbar seng 109, 117

    Åpne 110, 116, 118

    Elektrisk 115

    Elektrisk nedfellbar midseng - nøddrift 114

    Elektrisk nedfellbar midseng (variant 1) 113

    Elektrisk nedfellbar midseng (variant 2) 114

    Fallsikring 113, 116

    Holdestropper, stramme 118

    Låse 111, 118

    Lukke 112

    Manuell 111, 112

    Slå sammen 115

    Stige 116, 118

Nøddrift 164

Nødseng 124

Nødutstyr 303

Nøkler 30

O

Oljenivå, kontrollere 56

Ominnredning til senger

    Buesofa 122, 123

    Buesofa til nødseng 124

    Hjørnesofa 125

    Hjørnesofa med langsgående benk 126, 127

Omkoblingsautomatikk, gassanlegg 140

Overbelastning 34

Overnatting

    Underveis 312

    Utenom campingplasser 307

Overspenningsvern 162

P

Påfyllingsstuss for drivstoff

    Åpne 57

    Lukke 57

Panel (MP 20-T) 166

    12 V-hovedbryter 168

    230 V-kontrolllampe 167

    Alarmer 170

    Batteriindikeringer 168

    Indikering av klokkeslett 171

    Knapp reserve 171

    Tankindikering 170

    Temperaturindikator 171

Stikkord

Panel LT 96 / LT 97		
12 V-hovedbryter	177	
230 V-kontrolllampe	177	
Aktivere vannpumpe	179	
Alarmer	179	
Beskrivelse	177	
Deaktivere vannpumpe	179	
Indikator for batterispenning	178	
Indikator for fyllenivå	179	
Panel MP 20-T	172	
12 V-hovedbryter	173	
230-V-kontrolllampe	172	
Alarmer	176	
Batteriindikeringer	174	
Knapp reserve	176	
Tankindikering	175	
Temperaturindikator	176	
Panel Truma CP plus	180	
Parkering	302	
Passasjer sete	50	
Armlenene, innstilling	50	
Dreie i kjøreposisjon	50	
Innstilling av egnet seteposisjon	50	
Pære se lyspærer, skifte	273	
Personlig utstyr	32	
Plastdeler i toalett- og boenhet, rengjøre	258	
Propangass	28, 135	
Putetrek, rengjøre	258	
PVC-gulvbelegg, rengjøre	259	
R		
Radio	105	
I førerhuset	105	
Redningskort	24	
Registrering	30	
Reisebarnesenger	108, 109, 117, 119	
Reisesjekkliste	313	
Rengjøre		
Vannledninger	259	
Rengjøre se stell	256	
Rombad	133	
Muligheter for romoppdeling	133	
Rullegardin for frontruten		
Nødfunksjonen	82	
Rullegardin for frontruten, elektrisk	82	
S		
Sanitæranlegg	241	
Satellitanlegg	63	
SCU (System Control Unit)	166	
Senger	107	
Ominnredning fra enkelt seng til dobbeltseng	120	
Se "Manuelt nedfellbar seng"	111, 112	
Sengeforlengelser ved Queens-senger	121	
Serienummer	276	
Seter		
ombygging (Alpa)	130	
ombygging (Pulse/Esprit)	129	
ombygging (Trend)	128	
Ominnrede enkeltseter fra kjøredrift til senger	131	
Seter, dreie	89	
Sikkerhets-/avtappingsventil varmtvannsbereder	219	
Sikkerhetsanvisninger	24	
Atskilt sovedel	134	
Brannvern	24	
Elektrisk anlegg	29	
Gassanlegg	27, 135	
Gassflasker	136	
Kobling av tilhenger	27	
Kokeplass	220	
Trafikksikkerhet	26	
Vannanlegg	29	
Varmtvannsvarmeanlegg	207	
Sikkerhetsbelter	49	
Rengjøre	259	
Riktig feste	50	
Sikkerhetsnett		
Sovealkove	111, 112	
Sikkerhetsnett, Køyeseng	115	
Sikkerhetsnett, nedfellbar seng	118	
Sikkerhetsnett, sovealkove	108	
Sikringer		
12 V-sikringer	201	
For startbatteriet	201	
For Thetford-toalett	202	
Sikring 230 V	199, 203	
Sikringer, se 12 V-sikringer og 230 V sikringer	201	
Sikringsboks, se 230 V-sikringsautomat	203	
Sikringsnett, køyeseng	113, 116, 119, 120	
Sirkulasjonspumpe	212	
Sirkulasjonspumpe, stille inn omdreiningstall	212	
Sittegrupper	106	
Sitteplassforordning	51	

Stikkord

Sjekkliste	
For igangsetting etter lagring	267
For midlertidig lagring	264
Før kjøring	46
Før reisen	313
Trafikksikkerhet	46
Ved lagring over vinteren	266
Skrive-/lesepult	55
Skyvevindu	
Åpne	73, 74, 75
Lukke	73, 74, 75
Sovealkove	108
Sikkerhetsnett	108, 111, 112
Slått ned	109
Slått opp	109
Stige	108, 112
Vippemekanisme	109
Spesialutstyr	298
Beskrivelse	21
Merking	21
Sikkerhetsanvisninger	25
Vekter	298
Spillvannkran	245, 246
Spillvannsmengde, indikere	170, 175
Spillvannstank	245, 246
Feillokalisering	296
Fyllenivå, indikere	170, 175
Rengjøre	257
Stell	257
Tømme	245, 246
Varmeanlegg	213
Startbatteri	
Battarialarm	170, 176
Feillokalisering	286
Lade	148
Sikringer	201
Spenning, indikere	168, 174
Stekeovn se gasstekeovn	222, 223
Stell	256
Blendingsfoldegardin	259
Blendingsgardin	259
Førerhus isolasjonsmatte	258
Gardiner	259
Gasskomfyr	259
Gulvbelegg av PVC	259
Høytrykksspyler, vaske med	256
Innvendig stell	258
Insektnettsjalusi	259
Kunstlærtrekk	258
Lamper	258
Møbelflater	258
Myggnetting	259
Om vinteren	263
Plastdeler inne	258
Putetrekk	258
Sikkerhetsbelte	259
Spillvannstank	257
Stigtrinn	258
Stores	259
Teflonbehandlede trekk	259
Teppegulv	259
Toaletter	262
Undergulv	257
Utslagsvask	259
Utvendig stell	256
Varmtvanns-varmeanlegg	268
Vaske	256
Ved lagring over vinteren	266
Ved midlertidig lagring	263
Vifte	260
Vindusruter	257
Stige	114
Køyeseng	120
Sovealkove	112
Stige bak	36
Folding nedover	36
Folding oppover	36
Stige, bak	36
Stige, køyeseng	119
Stige, nedfellbar seng	116, 118
Stige, sovealkove	108

Stikkord

Stigtrinn	40, 58	Takluke med smekklås	86
Feillokalisering	286	Åpne	86
Kjøre ut	41	Blendingsgardin	86
Kontrolllampe	41	Lukke	86
Skyve inn	40	Takluke med sveiveløfting	88
Stell	258	Åpne	88
Trekke inn	41	Blendingsfoldegardin	88
Trekke ut	40	Feillokalisering	297
Varselsignal	40, 41	Lukke	88
Stoppekran Alde	210	Myggnetting	88
Stores, rengjøre	259	Takluker	85
Støttebein	59	Takluke med smekklås	86
Lengde, justere	59	Takrail, belastning	36
Skyve ut	59	Takreling	36
Trekke in	60	Tankalarm	170, 176
Støtteklosser	58	Tanken	57
Støttelast	39	Tanklokk, se påfyllingsstuss til drivstoff	57
Støtter se støttebein	59	Tankoppvarming, slå på og av	171, 176
Strengsperre	52	Tappekran, vann	244
Strømsentral EBL 102	160	Teflonbehandlede trekk, rengjøre	259
Monteringssted	161	Teknisk tillatt totalvekt	31, 33
Oppgaver	160	Temperaturindikator	171, 176
Strømsentral EBL 111	154	Tepegulv, rengjøre	259
Monteringssted	155	Tetthetsgaranti	
Oppgaver	154	Betingelser	8
Strømsentral EBL 119	157	Inspeksjonsplan	9
Monteringssted	158	Tetthetsinspeksjon	
Oppgaver	157	Garanti	9
Strømsentral EBL 402/403	163	Inspeksjonsbevis	11
Monteringssted	164	Thetford-kassett, holdeboyle	254
Oppgaver	163	Thetford-toalett	
Sykelstativ		Kontrolllampe	252, 253
Belastning	38	Sikring	202
Kjøring med lastet sykkelstativ	38	Spyle	252, 253
Symboler		Tømme	253
For instruksjoner	21	Vanntank, tømme	252
Gassavstengeventiler	139, 204	Tilbehør, montering	25
		Tilhengerkobling	39
T		Demontering	39
Takklimaanlegg (Telair)	216	Montering	39
slå av	217	Tilkoblingsledning se forsyningsledning	199
slå på	216	Tillatt masse	31
Takklimaanlegg (Truma)		Tillatt totalvekt, se teknisk tillatt totalvekt	30
Slå av	215	Tilleggsutstyr	32
Slå på	215	Tiltrekkingsmoment	
Taklast	36	Hjul	282
		Tips	301

Stikkord

Toalett	251
Feillokalisering	296
Sikring	202
Stell	262
Vanntank, tømme	262
Toalett-kassett	
Opplåsing	254
Ta ut	254
Tømme	254
Toalettrom	249
Lufting	249
Tomvekt	31
Tømme kverntoalett	
kassetten	255
Tømming	
Kloakk	23
Søppel	23
Spillvann	23
Trafikkbestemmelser i Tyskland	301
Trafikkbestemmelser i utlandet	302
Trafikksikkerhet	46
Anvisninger for	26
Sjekkliste	46
Trykkvannspumpe	
Rengjøre vannfilter	270
slå på og av	176
Trykkvannspumpe, slå på og av	171
TÜV	303
TV-skap	102
Typeskilt	276

U

Under kjøring	48
Undergulv, stell	257
Utelys	
Feillokalisering	286
Kontrollere	46
Utløpsstuss, vann	244
Utslagsvask	
Rengjøring	261
Utslagsvask, rengjøre	259
Utvendig stell	256
Utvendig tilkobling se 230 V-tilkobling	60
Utvendige luker	68
Klaffelås	68
låse i åpen posisjon	70
Lukelås	69
Utvide sittegruppen	
Hjørnesofa	132

Utvidelse kjøkkenbenk	101
-----------------------------	-----

V

Vannanlegg	
Desinfisering	259
Drikkevann-påfyllingsstuss	243
Fylle	247
Rengjøre	259
Sikkerhetsanvisninger	29
Stell	259
Tømme	248
Vannforsyning	
Feillokalisering	296
Generelt	241
Vannlås	246
Vannledninger, rengjøre	259
Vannmengde, indikere	170, 175
Vannpumpe	241, 245, 247
Vannpumpe, bryter	210
Vanntank	
Fyllenivå, indikere	170, 175
Vann, fylle	243
Vann, tappe av	244
Vanntank se også vannanlegg	243
Vario-toalett	250
Ominnredning til dusjkabinett	250
Ominnredning til toalettrom	250
Varme, ytterspeil	53
Varmeanlegg	205
Feillokalisering	289
Første igangsetting	205
Luftdysene, stille inn	205
Varmeveksler, skifte	204
Varmluftfordeling	205
Varmeanlegg for spillvannstank og spillvannsledninger	213
Varmeveksler (Alde)	
Åpne	211
Stenge	211
Varmeveksler, varmeanlegg, skifte	204
Varmluftfordeling	205
Varmlufts-varmeanlegg	
Feillokalisering	290
Varmluftsvarmeanlegg	
Driftsmåter	206
Slå av	207
Slå på	206

Stikkord

Varmtvannsbereder (Alde)		
Feillokalisering	.....	291
Slå av	.....	218
Slå på	.....	218
Tømme	.....	218
Vann, fyll	.....	218
Varmtvannsbereder (Truma)		
Feillokalisering	.....	290
Sikkerhets-/avtappingsventil	.....	219
Varmtvanns-varmeanlegg		
Ekstra sirkulasjonspumpe	.....	212
Feillokalisering	.....	291
Omreiningstall, sirkulasjonspumpe	.....	212
Stell	.....	268
Varmeanlegg, utlufting	.....	270
Varmevæske, etterfyll	.....	269
Varmeveksler	.....	211
Væsknivå, kontroller	.....	269
Vedlikeholdsarbeid	.....	268
Varmtvannsvarmeanlegg		
230 V elektrisk drift, velge	.....	209
Gassdrift og 230 V elektrisk drift, velge	.....	210
Gassdrift, velge	.....	209
Innstillingsmeny	.....	209
Kontrollpanel	.....	208
Sikkerhetsanvisninger	.....	207
Startbilde	.....	209
Varmeanlegg, slå av	.....	210
Varmeanlegg, slå på	.....	210
Verktøymeny	.....	209
Varselmerker	.....	276
Varseltrekant	.....	303
Vask		
Rengjøring	.....	261
Vaske med høytrykksspyler	.....	256
Vedlikeholdsarbeid	.....	268, 277
AL-KO bakaksel	.....	275
Innebygd klimaanlegg (Truma)	.....	272
Kupévarmer	.....	272
Varmtvanns-varmeanlegg	.....	268
Veivgiftsbestemmelser i europeiske land	.....	311
Speiloppvarming, slå på		53
Vekselretter	.....	150
Feillokalisering	.....	288
Vekselretter MultiPlus	.....	151
Digital Multi Control-panel	.....	152
Vekt og spesialutstyr	.....	298
Vifte	.....	225
Filter, rengjøre	.....	260
Stell	.....	260
Vindu med åpning utover	.....	78
Åpne	.....	76, 78
Blendingsgardin	.....	80
Insektnettjalusi	.....	80
Langvarig lufting	.....	77, 79
Lukke	.....	76, 78
Vindu, inngangsdør		
Åpne	.....	67
Blendingsfoldegardin, åpne	.....	67
Blendingsfoldegardin, lukke	.....	67
Lukke	.....	67
Myggnettrullegardin, åpne	.....	68
Myggnettrullegardin, lukke	.....	67
Vinduer	.....	72
Blendingsfoldegardin	.....	83
Blendingsgardin	.....	80
Insektnettjalusi	.....	80, 81
Liftgardin	.....	84
Vindusheis, elektrisk	.....	53
Vindusruter, rengjøre	.....	257
Vindusspylervæske, fyll	.....	56
Vintercamping	.....	312
Vinterdrift	.....	263
Vintervedlikehold	.....	263
Vippemekanisme, sovealkove	.....	109
Y		
Ytterspeil, elektrisk justerbare		
Justere	.....	53
Ytterspeil, elektrisk justerbart		
Speiloppvarming, slå på	.....	53

Stikkord

